

รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็น
คุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

บทคัดย่อและแฟ้มข้อมูลฉบับเต็มของวิทยานิพนธ์ตั้งแต่ปีการศึกษา 2554 ที่ให้บริการในคลังปัญญาจุฬาฯ (CUIR)
เป็นแฟ้มข้อมูลของนิสิตเจ้าของวิทยานิพนธ์ ที่ส่งผ่านทางบัณฑิตวิทยาลัย

The abstract and full text of theses from the academic year 2011 in Chulalongkorn University Intellectual Repository (CUIR)
are the thesis authors' files submitted through the University Graduate School.

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา ภาควิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ปีการศึกษา 2558

ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

A MODEL OF SELF-REFLECTION WITH CRITICAL FRIENDS AND MULTISOURCE FEEDBACK
ON ONLINE SOCIAL MEDIA FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND ACADEMIC ORAL
PRESENTATION ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS

Sub Lieutenant Pattapee Malisuwan

A Dissertation Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Degree of Doctor of Philosophy Program in Educational Technology and
Communications

Department of Educational Technology and Communications

Faculty of Education

Chulalongkorn University

Academic Year 2015

Copyright of Chulalongkorn University

หัวข้อวิทยานิพนธ์	รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
โดย	เรือดรีหญิงพัทพีร์ มะลิสวรรณ
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก	รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา
อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม	รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ

คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาคุชฎบัณฑิต

.....คณบดีคณะครุศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ดร. บัญชา ชลาภิรมย์)

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ปราวีณยา สุวรรณณัฐโชติ)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(รองศาสตราจารย์ ดร. ใจทิพย์ ณ สงขลา)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม
(รองศาสตราจารย์ ดร. ศิริเดช สุชีวะ)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. อรรถรีย์ ณ ตะกั่วทุ่ง)

.....กรรมการ
(รองศาสตราจารย์ ดร. ประกอบ กรณีกิจ)

.....กรรมการภายนอกมหาวิทยาลัย
(นาวาตรีหญิง ดร. กันทิมา ชะระภิญโญ)

พัชรพีร์ มะลิสสุวรรณ : รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (A MODEL OF SELF-REFLECTION WITH CRITICAL FRIENDS AND MULTISOURCE FEEDBACK ON ONLINE SOCIAL MEDIA FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AND ACADEMIC ORAL PRESENTATION ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS) อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก: รศ. ดร. โจทิพย์ ณ สงขลา, อ.ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ร่วม: รศ. ดร. ศิริเดช สุชีวะ, 258 หน้า.

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย 5 ขั้นตอน คือ ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็น ขั้นตอนที่ 2 สัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของรูปแบบ ขั้นตอนที่ 3 สร้างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบใช้เวลาดำเนินกิจกรรม 11 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสัปดาห์ที่ 8-11 เป็นกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ และขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบที่พัฒนาขึ้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ บันทึกสะท้อนตน แบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ และแบบบันทึกกาสังเกตพฤติกรรม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาประเด็นและแนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 37 คน สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test Dependent และการวิเคราะห์ค่าสหสัมพันธ์

ผลการวิจัยพบว่า

- องค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) บุคคล 2) เนื้อหาสาระความรู้ 3) เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ และ 4) การประเมินผล
- ขั้นตอนของรูปแบบที่พัฒนาขึ้นประกอบด้วย 4 ขั้นตอน คือ 1) ขั้นการให้กำลังใจตนเอง ใช้วิธีการสะท้อนตนระบุดปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ 2) ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก ใช้วิธีการประเมินมิตรวิพากษ์ 3) ขั้นการผนวกรวมความคิดเห็นผู้อื่น ใช้วิธีการประเมินหลายทาง 4) ขั้นการสรุปคิดตรงใจ ใช้วิธีการเร่งฟื้นความสำเร็จให้กับตนเอง
- กลุ่มตัวอย่างมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มีคะแนนความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และมีคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ภาควิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ลายมือชื่อนิสิต
สาขาวิชา	เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาหลัก
ปีการศึกษา	2558	ลายมือชื่อ อ.ที่ปรึกษาร่วม

5484467027 : MAJOR EDUCATIONAL TECHNOLOGY AND COMMUNICATIONS

KEYWORDS: SELF-REFLECTION / CRITICAL FRIENDS / MULTISOURCE FEEDBACK / SOCIAL MEDIA / SELF ESTEEM / ACADEMIC ORAL PRESENTATION

PATTAPEE MALISUWAN: A MODEL OF SELF-REFLECTION WITH CRITICAL FRIENDS AN MULTISOURCE FEEDBACK ON ONLINE SOCIAL MEDIA FOR ENHANCING SELF-ESTEEM AN ACADEMIC ORAL PRESENTATION ABILITY OF UNDERGRADUATE STUDENTS. ADVISOR: ASSOC PROF. DR. JAITIP NA-SONGKHLA, CO-ADVISOR: ASSOC. PROF. DR. SIRIDEJ SUJIVA, 258 pp.

The purpose of this research was to develop a model of self-reflection with critical friend and multisource feedback on online social media for enhancing self-esteem and academic oral presentation ability of undergraduate students. The research process was divided into five phases: 1) study and synthesize related documents and complete needs assessment 2) interview the experts opinions concerning components and steps of model 3) develop a prototype of model 4) study the effects of the process for eleven weeks, first week for pre-test, second-seventh week to prepare before academic oral presentation, eighth-eleventh weeks to practice academic oral presentation and 5) propose the model. The instruments used in this research consisted of a self-reflection report, a academic oral presentation evaluation form, a self-esteem Inventory, a critical friends and a behavior observation form. Samples were 37 undergraduate students in Educational Communications and Technology, Faculty of Education, Chulalongkorn University. Quantitative statistics used in this study were frequency distributions, percentage, mean, standard deviation, t-test Dependent and correlation

The research findings indicated that:

1. The model composed of four components: 1) people 2) content 3) technology and 4) evaluation.

2. The model composed of four steps: 1) self-encouragement (self-reflection) 2) friend feedback (critical friends Feedback) 3) compliment of others (multisource feedback) and 4) self accomplishment (summary)

3. There were significant differences between pretest and posttest self-esteem scores at the .05 level, significant differences between pretest and posttest critical friend scores at the .05 level, significant differences between pretest and posttest academic oral presentation scores at the .05 level.

Department: Educational Technology and
Communications

Field of Study: Educational Technology and
Communications

Academic Year: 2015

Student's Signature

Advisor's Signature

Co-Advisor's Signature

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จไปด้วยดีด้วยความกรุณาและความอนุเคราะห์จากอาจารย์ที่
ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ใจทิพย์ ณ สงขลา และ รศ.ดร.ศิริเดช สุชีวะ ผู้วิจัยซาบซึ้งในความ
กรุณาและขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง

ขอกราบขอบพระคุณ ผศ.ดร.ปราวีณยา สุวรรณรัฐโชติ ประธานกรรมการสอบ
วิทยานิพนธ์ รศ.ดร.อรจรรย์ ณ ตะกั่วทุ่ง รศ.ดร.ประกอบ กรณีกิจ และ นาวาตรีหญิง ดร.กันทิมา
ชะระภิญโญ กรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ที่กรุณาตรวจสอบให้คำแนะนำเพื่อให้วิทยานิพนธ์ฉบับนี้
มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น กราบขอบพระคุณผู้เชี่ยวชาญในการตรวจสอบคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการ
วิจัย และผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรองรูปแบบทุกท่าน ที่สละเวลาในการพิจารณา แสดงความ
คิดเห็น ให้ข้อเสนอแนะอันเป็นประโยชน์และมีคุณค่ายิ่ง

กราบขอบพระคุณคณาจารย์คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยทุกท่าน ที่กรุณา
ถ่ายทอดความรู้ทางวิชาการ และประสบการณ์ที่มีค่า จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยที่ข้าพเจ้าศึกษา
เล่าเรียนมาตลอดชีวิตการศึกษา ขอขอบคุณบัณฑิตวิทยาลัย สำหรับ “ทุน 90 ปี จุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย กองทุนรัชดาภิเษกสมโภช” ที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนการศึกษาและวิจัย
ในครั้งนี้

ขอขอบคุณพี่และเพื่อนทุกคนผู้เป็นกัลยาณมิตรในชีวิต คอยผลักดันและให้กำลังใจใน
การฝ่าฟันอุปสรรคทั้งหลายในการทำวิทยานิพนธ์ครั้งนี้ ข้าพเจ้าซาบซึ้งใจและสัมผัสได้ถึงความ
จริงใจและความหวังดีที่ทุกท่านมอบให้มา สุดท้ายนี้กราบขอบพระคุณคุณพ่อซึ่งต้นแบบ
ความสำเร็จทางการศึกษาที่ลูกลืมตมตลอด คุณแม่ที่เป็นพลังใจอันยิ่งใหญ่ในชีวิต สมาชิกทุกคน
ในครอบครัวที่อดทนและเฝ้ารอความสำเร็จมาตลอดระยะเวลา 5 ปี ขอบคุณตัวเองที่อดทนจน
สามารถนำความชื่นใจมาสู่ครอบครัวได้ และขอบคุณพี่ซิค คู่ชีวิตที่เป็นกำลังใจและอยู่เคียงข้างกัน
มาตลอดหนทางทั้งทุกข์และสุข

คุณประโยชน์และคุณค่าของวิทยานิพนธ์นี้ ผู้วิจัยขอมอบให้กับนิสิตนักศึกษาทุกคนที่จะ
สามารถก้าวข้ามผ่านอุปสรรคทั้งหลายเพื่อการเป็นผู้เห็นคุณค่าในตนเองและพร้อมด้วย
ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญตาราง.....	ญ
สารบัญภาพ	ฒ
บทที่ 1 บทนำ	1
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	10
คำถามวิจัย	11
สมมติฐานการวิจัย	11
ขอบเขตการวิจัย.....	11
คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย.....	12
กรอบแนวคิดการวิจัย	13
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	17
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	18
1. แนวคิดการสะท้อนตน (Self-reflection).....	18
2. แนวคิดมิตรวิพากษ์ (Critical Friends).....	32
3. แนวคิดการประเมินหลายทาง (Multisource Feedback)	47
4. แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ (Online social Media).....	49
5. แนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)	57
6. แนวคิดการพูดนำเสนอทางวิชาการ (Academic Oral Presentation).....	68

บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	83
<u>ขั้นตอนที่ 1</u> ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และ ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการ ประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและ ความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	84
<u>ขั้นตอนที่ 2</u> ศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และ การประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและ ความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	89
<u>ขั้นตอนที่ 3</u> พัฒนาร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง บนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	91
<u>ขั้นตอนที่ 4</u> ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลาย ทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการ พุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	102
<u>ขั้นตอนที่ 5</u> นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง บนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	128
บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	131
ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และ ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการ ประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและ ความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	132
ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตร วิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และ ความสามารถ ในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	153

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบน สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	172
ตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบน สื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	201
บทที่ 5 ผลการวิจัย.....	206
ตอนที่ 1 บทนำ.....	208
ตอนที่ 2 รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคม ออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทาง วิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	210
ตอนที่ 3 การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้.....	219
บทที่ 6 สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	222
สรุปผลการวิจัย	225
อภิปรายผลการวิจัย.....	244
ข้อเสนอแนะ.....	253
รายการอ้างอิง	256
ภาคผนวก.....	269
ภาคผนวก ก.....	270
ภาคผนวก ข	283
ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์	286

สารบัญตาราง

	หน้า
ตารางที่ 1 ตัวอย่างแนวทางการประเมินการสะท้อนตนตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด บริคส์.....	27
ตารางที่ 2 ตารางจำแนกมิติในการวิเคราะห์การใช้วิดีโอเพื่อเป็นเครื่องมือในการสะท้อนตน	30
ตารางที่ 3 เกณฑ์ข้อเสนอแนะที่ได้รับระหว่างกรมิตรวิพากษ์ (Developed in the field by educators affiliated with NSRF).....	42
ตารางที่ 4 สรุปประเภทสื่อสังคมออนไลน์.....	53
ตารางที่ 5 โครงสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	96
ตารางที่ 6 แสดงเกณฑ์การแปลผลแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	97
ตารางที่ 7 โครงสร้างแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์.....	98
ตารางที่ 8 แสดงเกณฑ์การแปลผลแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	99
ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง.....	104
ตารางที่ 10 ตารางสังเคราะห์หลักการและแนวความคิดการสะท้อนตน.....	133
ตารางที่ 11 ตารางสังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตน.....	134
ตารางที่ 12 ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะของการเป็นมิตรวิพากษ์.....	135
ตารางที่ 13 ตารางสังเคราะห์หลักการและแนวความคิดประเมินหลายทาง.....	138
ตารางที่ 14 ตารางสังเคราะห์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์.....	139
ตารางที่ 15 ตารางสังเคราะห์ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา.....	141
ตารางที่ 16 ตารางสังเคราะห์ความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง.....	142
ตารางที่ 17 ตารางสังเคราะห์ลักษณะการนำพูดเสนอทางวิชาการ.....	147
ตารางที่ 18 แสดงผลการแจกแจงความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี ประสบการณ์การเรียนรู้ ประสบการณ์การเข้ารับการ	

อบรม/ฝึกประสบการณ์ ประสบการณ์การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่ สาธารณะ	151
ตารางที่ 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมิน หลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพุด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาพรวม	153
ตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน	154
ตารางที่ 21 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านมิตรวิพากษ์	156
ตารางที่ 22 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง	158
ตารางที่ 23 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสื่อสังคมออนไลน์	160
ตารางที่ 24 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการพุดนำเสนอทางวิชาการ	162
ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ	169
ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การ เรียนรายวิชาการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ การเข้ารับการอบรม การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ และประสบการณ์การพุดนำเสนอ ทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ	172
ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)	174
ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่า ในตนเองของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37)	174
ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับ นัยสำคัญทางสถิติของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการ ทดลองและหลังการทดลอง	175
ตารางที่ 30 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นมิตรวิพากษ์ ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)	175
ตารางที่ 31 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นมิตรวิพากษ์ ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37)	176

ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	176
ตารางที่ 33 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)	177
ตารางที่ 34 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37).....	177
ตารางที่ 35 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทดลอง	178
ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง	178
ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง	179
ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง.....	179
ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง	179
ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง.....	180
ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง	180
ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง	180
ตารางที่ 43 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 2 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 1 เทคโนโลยีกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างไร).....	181
ตารางที่ 44 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 3 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 2 Flipped Classroom).....	182

ตารางที่ 45 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 4 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 3 Social media ที่ฉันอยากใช้ในการ เรียนการสอน).....	184
ตารางที่ 46 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 5 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 4 จริยธรรมการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับ เด็ก).....	185
ตารางที่ 47 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 6 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 5 การใช้คอมพิวเตอร์เครือข่ายใน โรงเรียน)	187
ตารางที่ 48 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 7 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 6 รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะในความคิด ของฉัน)	188
ตารางที่ 49 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 8 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 7 ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีในชั้น เรียน).....	190
ตารางที่ 50 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 9 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 8 ภัยอันตรายจากการใช้เทคโนโลยี).....	192
ตารางที่ 51 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่ม ตัวอย่างสัปดาห์ที่ 10 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 9 แนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา)	194
ตารางที่ 52 แสดงผลการรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลาย ทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุด นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา.....	202
ตารางที่ 53 แสดงข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการ สะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการ เห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	204

ตารางที่ 54 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการ สะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการ เห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา	229
---	-----

สารบัญภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แผนผัง The Reflective Cycle (Gibbs, 1988)	21
ภาพที่ 2 กระบวนการแสดงออกบนเครือข่ายทางสังคมและกระบวนการเชื่อมต่อบนเครือข่ายทางสังคม	29
ภาพที่ 3 กระบวนการมิตรวิพากษ์ (Andreu และคนอื่น ๆ, 2003)	38
ภาพที่ 4 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	88
ภาพที่ 5 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	90
ภาพที่ 6 ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	100
ภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	130
ภาพที่ 8 ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ และความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	164

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

ทักษะการสื่อสารโดยทั่วไปมีความสำคัญอย่างยิ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งทักษะการพูดในที่สาธารณะนั้นนับว่ามีประโยชน์มากสำหรับการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากเป็นทักษะทางเทคนิคที่จำเป็นทักษะหนึ่งที่ต้องใช้เพื่อให้การทำงานนั้นประสบความสำเร็จ แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ คุณสมบัติดังกล่าวอาจเป็นโอกาสที่สร้างความก้าวหน้าให้แก่ตนเอง นับตั้งแต่การเป็นตัวแทนนำเสนองานให้แก่ลูกค้า การนำเสนอผลงานประจำปี เป็นต้น คนที่สามารถนำเสนองานหรือพูดในที่สาธารณะได้จะช่วยเพิ่มความมั่นใจและความสามารถทางการสื่อสารในรูปแบบอื่น ๆ ของตนเองตามมา ซึ่งความสำคัญของทักษะการสื่อสารนั้นได้มีการระบุตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552 กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตมีอย่างน้อย 5 ด้าน ได้แก่

1) ด้านคุณธรรม จริยธรรม (Ethics and Moral) หมายถึง การพัฒนานิสัยในการประพฤติอย่างมีคุณธรรม จริยธรรม และด้วยความรับผิดชอบทั้งในส่วนตัวและส่วนรวม ความสามารถในการปรับวิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัวและสังคม

2) ด้านความรู้ (Knowledge) หมายถึง ความสามารถในการเข้าใจ การนึกคิดและการนำเสนอข้อมูล การวิเคราะห์และจำแนกข้อเท็จจริงในหลักการ ทฤษฎี ตลอดจนกระบวนการต่าง ๆ และสามารถเรียนรู้ด้วยตนเองได้

3) ด้านทักษะทางปัญญา (Cognitive Skills) หมายถึง ความสามารถในการวิเคราะห์สถานการณ์และใช้ความรู้ ความเข้าใจในแนวคิด หลักการ ทฤษฎี และกระบวนการต่าง ๆ ในการคิดวิเคราะห์และการแก้ปัญหา เมื่อต้องเผชิญกับสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่ได้คาดคิดมาก่อน

4) ด้านทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ (Interpersonal Skills and responsibility) หมายถึง ความสามารถในการทำงานเป็นกลุ่ม การแสดงถึงภาวะผู้นำ ความรับผิดชอบต่อตนเองและสังคม ความสามารถในการวางแผนและรับผิดชอบในการเรียนรู้ของตนเอง

5) ด้านทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ (Numerical analysis, Communication and Information Technology Skills) หมายถึง

ความสามารถในการวิเคราะห์เชิงตัวเลข ความสามารถในการใช้เทคนิคทางคณิตศาสตร์และสถิติ
ความสามารถในการสื่อสารทั้งการพูด การเขียน และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

การเรียนรู้ทักษะทั้ง 5 ด้านนี้เป็นการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่นิสิตนักศึกษาพัฒนาขึ้น
ในตนเองจากประสบการณ์ที่ได้รับระหว่างการศึกษ ซึ่งจะเห็นได้ว่าทักษะด้านการสื่อสาร
(Communication) เป็นหนึ่งในผลการเรียนที่คาดหวังให้บัณฑิตมี โดยมาตรฐานผลการเรียนรู้
ด้านทักษะการสื่อสารในระดับปริญญาตรีนั้นระบุไว้ว่าต้องสามารถสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ
ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคล
ที่แตกต่างกันได้

กิจกรรมการสื่อสารประเภทหนึ่งซึ่งดำเนินอยู่ในทุกคณะ ทุกสาขาวิชาในมหาวิทยาลัยก็คือ
กิจกรรมการพูดในที่สาธารณะ (Public Speaking) ในลักษณะของการพูดนำเสนอทางวิชาการ
(Academic Oral Presentation) ซึ่งเป็นการพูดเพื่อให้ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการอ้างหลักฐาน
หรือข้อมูลในทางวิชาการ โดยข้อมูลที่นำมากล่าวอ้างนั้นต้องผ่านการศึกษา วิเคราะห์ พิสูจน์อย่าง
เป็นขั้นเป็นตอน การพูดนำเสนอทางวิชาการมีหลายประเภท เช่น การบรรยาย การอภิปราย การพูด
รายงานหน้าชั้นเรียน การนำเสนอผลงาน หรือแม้แต่ในรายวิชาการพูดในที่สาธารณะต่าง ๆ จะเห็นได้
ว่าการพูดนำเสนอทางวิชาการนั้นเป็นทักษะที่นิสิตนักศึกษาทุกคนต้องประสบและปฏิบัติ
อย่างต่อเนื่องตลอดเวลาที่ศึกษาในหลักสูตร จึงจำเป็นที่นิสิตนักศึกษาต้องฝึกฝนตนเองเพื่อให้มี
ความสามารถและทักษะการสื่อสารในที่สาธารณะ หากแต่ไม่ใช่ที่นิสิตนักศึกษาทุกคนจะประสบ
ความสำเร็จในเรื่องของการพูดและการนำเสนอ ทั้งนี้สำหรับนิสิตนักศึกษาบางคนแล้ว การพูดในที่
สาธารณะนั้นเปรียบเสมือนกับยาขมหม้อใหญ่ จากการวิจัยที่ผ่านมาพบว่าในทางจิตวิทยาการพูดในที่
สาธารณะนั้นส่งผลต่อภาวะทางจิตใจ ความกังวลจากการถูกจับจ้องและวิพากษ์วิจารณ์เป็นสิ่งที่ผู้พูด
เกือบทุกคนเคยประสบ ความผิดพลาดขณะทำการพูดมักส่งผลให้ผู้พูดรู้สึกกว่าตนเองเป็นตัวตลกใน
สายตาผู้อื่น บางรายสะสมจนกลายเป็นภาวะทางจิตประเภท Social phobia หรือภาวะหวาดกลัว
การเข้าสังคม กลัวการพูดการนำเสนอ หรือการแสดงต่อหน้าผู้อื่น กลัวทำอะไรเป็น ๆ ผิดพลาด
พูดจาตะกุกตะกัก เกร็ง หน้าแดง มือสั่นใจสั่น ความกลัวการพูดในที่สาธารณะเป็นปัญหาทางจิตวิทยา
ที่แพร่หลายอย่างมาก (Botella, Hofmann และ Moscovitch, 2004; Wallach, Safir, Bar-Zvi,
2009; Pull, 2012) ความวิตกกังวลการพูดในที่สาธารณะหรือความกลัวของการพูดต่อหน้าคนอื่น ๆ
เป็นโรคที่แพร่หลายอย่างมาก ความกลัวทำให้เกิดความทุกข์หรือความรู้สึกด้อยค่าทางสังคม การงาน
หรือพื้นที่ทางสังคมที่สำคัญอื่น ๆ (Pull, 2012)

ความกลัวการพูดในที่สาธารณะเป็นภาวะหนึ่งในอาการกลัวการเข้าสังคม (Social Phobia)
ในทางการสื่อสารถือเป็นภาวะการสื่อสารผิดปกติ (Communication Disorder) ประเภทหนึ่ง ซึ่ง
ภาวะดังกล่าวพบมากถึงระดับหนึ่งในห้าของความกลัวประเภทต่าง ๆ ความกลัวการพูดในที่สาธารณะ

เกิดขึ้นกับใครก็ได้ ไม่จำกัดเพศ อายุ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจ ภาวะความกลัวการพูดในที่สาธารณะยังมีความสัมพันธ์เชื่อมโยงกับการแสดงออกทางกาย เช่น เวียนศีรษะ ปากแห้ง ใจเต้นเร็ว เป็นต้น

ความกลัวการพูดในที่สาธารณะเป็นรูปแบบความกลัวที่พบมากอย่างมีนัยสำคัญทางสังคม (Bodie, 2010) ความกลัวการพูดในที่สาธารณะเป็นความวิตกกังวลที่แพร่หลายในประชากรโดยทั่วไป อีกทั้งยังมีอิทธิพลและสร้างความเสียหายต่อการดำเนินชีวิตของคนที่มีภาวะดังกล่าวอีกด้วย (Kessler et al., 1994) แม้ว่าคนที่มีภาวะความกลัวการพูดในที่สาธารณะจะตระหนักดีว่าความกลัวดังกล่าวเป็นสิ่งที่สร้างความรู้สึกไม่สบายใจและความวิตกกังวลให้กับตนเองเป็นอย่างมาก แต่ก็ไม่สามารถหลีกเลี่ยงหรือขจัดความรู้สึกดังกล่าวให้หายขาดหรือบรรเทาเบาบางลงไปได้ ส่งผลให้เกิดการหลบเลี่ยงสถานการณ์ที่จะต้องเผชิญการพูดในที่สาธารณะ อันเป็นข้อจำกัดทางโอกาสและการประสบความสำเร็จของบุคคลในอาชีพการงาน และส่งผลให้เกิดภาวะซึมเศร้าและความทุกข์แก่บุคคลที่ประสบภาวะดังกล่าว

เป็นที่น่าสังเกตว่าความกลัวการพูดในที่สาธารณะส่งผลต่อสภาพทางจิตใจของบุคคลที่ประสบภาวะดังกล่าว รายงานด้านจิตวิทยาหลายฉบับกล่าวตรงกันว่าบุคคลที่กลัวการพูดในที่สาธารณะนั้นมักจะมีภาวะกังวลใจ ไม่สบายใจ หดแรงแรง หรือท้อแท้ทุกครั้งที่จะต้องดำเนินกิจกรรมต่อหน้าที่สาธารณะ (Stein, Walker และ Forde, 1996; Pertaub, Slater และ Barker, 2002; Anderson, Zimand, Hodges และ Rothbaum, 2005) จึงเป็นที่น่าสนใจว่าภาวะความกลัวดังกล่าวนี้ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem) ด้วยหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นเป็นพื้นฐานสำคัญของการดำรงชีวิต การเห็นคุณค่าในตนเองเกี่ยวข้องกับการเปรียบเทียบตนเองในอุดมคติกับตนเองในความเป็นจริง นั่นก็คือหากบุคคลมองเห็นตนเองในอุดมคติขัดแย้งกับตนเองในความเป็นจริงย่อมส่งผลให้บุคคลผู้นั้นเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ขณะเดียวกันหากบุคคลใดสามารถที่จะมองเห็นตนเองในอุดมคติได้ตรงกันกับตนเองในความเป็นจริงแล้ว บุคคลผู้นั้นย่อมเห็นคุณค่าในตนเองสูง (Stuart และ Sundeen, 1995) ดังนั้นการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตนักศึกษาซึ่งอยู่ในช่วงวัยรุ่นตอนปลายนั้นก็คือการทำให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้รู้จักทั้งตนเองและผู้อื่น สามารถประเมินตนเองในอุดมคติและตนเองในความเป็นจริงได้ ทั้งนี้การเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตศึกษานั้นมาจากองค์ประกอบภายในตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการมองลักษณะทางกายภาพ รูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพ ความสามารถและความสำเร็จแห่งตน อารมณ์ และค่านิยม เป็นต้น และองค์ประกอบภายนอกตนเอง ซึ่งมาจากครอบครัว เพื่อน กลุ่มทางสังคม และสถานภาพทางสังคม เป็นต้น นิสิตนักศึกษาในช่วงวัยรุ่นนี้ต้องการการยอมรับและการยกย่องจากบุคคลอื่น เมื่อตนเองได้รับการตอบสนองความต้องการดังกล่าวแล้ว ย่อมทำให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจและเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองตามมาด้วย

ช่วงวัยของนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาตรีซึ่งเป็นวัยรุ่นตอนปลาย พัฒนาการทางด้านอารมณ์ มักจะเป็นอารมณ์ที่มากกว่าปกติ อันเป็นผลลัพธ์ที่ได้จากการเปรียบเทียบระหว่างปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลในเวลาเฉพาะ กับปฏิกิริยาทางอารมณ์ของบุคคลนั้นในเวลาปกติ (Parker และคนอื่น ๆ, 2004; Parker และคนอื่น ๆ, 2006) เช่น การอิจฉาเพื่อนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดีกว่า ความทุกข์ใจหรือความผิดหวังจากความรัก การต่อต้านครอบครัวหรือบุพการี ความเครียดจากการเรียน เป็นต้น ดังมีตัวอย่างข่าวที่ปรากฏเช่น กรณีนักศึกษานิเทศศาสตร์ ปี4 มหาวิทยาลัยแห่งหนึ่ง เกิดภาวะเครียดจัดหลังจากสอบตกวิชาบังคับ โดยขาดคะแนนไปเพียง 4 คะแนน คิดสั้นเนื่องจากเกรงว่าจะเรียนไม่จบ จึงตัดสินใจผูกคอตาย (เดลินิวส์, 2555) หรือแม้กระทั่งในกรณีนักศึกษาเรียนดี เกรดเฉลี่ย 3.4 คณะวิศวกรรมศาสตร์ก็เกิดภาวะความเครียดเรื่องการเรียนถึงขั้นตัดสินใจฆ่าตัวตายด้วยการยิงตัวตาย (เดลินิวส์, 2556) กรณีนักศึกษาคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์เครียดเนื่องจากส่งงานอาจารย์ไม่ทันตัดสินใจกระโดดตึก 8 ชั้นฆ่าตัวตาย (ข่าวสด, 2556) นักศึกษาลำปางวัย 21 ปี แขนงคอบในบ้านพักใกล้จวนผู้ว่าฯ คาดผิดหวังความรัก (ไอเอ็นเอ็น, 2559) เป็นต้น เหตุการณ์ดังกล่าวล้วนแล้วแต่เกิดจากความอ่อนแอทางจิตใจอันเนื่องมาจากภาวะช่วงวัยและการเข้าสู่สังคมที่มีความแตกต่างจากระดับชั้นมัธยมศึกษา การดำเนินชีวิตของนิสิตนักศึกษาต้องมีการปรับตัวหลายอย่าง นอกจากนี้ความคาดหวังเรื่องความสำเร็จในการเรียนจากทั้งตนเอง ครอบครัว และบุคคลรอบข้างก็เป็นปัจจัยที่ทำให้บุคคลเกิดภาวะเครียด ท้อแท้ และมองไม่เห็นคุณค่าในตนเอง การขาดความนับถือตนเองหรือขาดการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นประเด็นสำคัญประเด็นหนึ่งที่ส่งผลให้บุคคลแม้จะมีความสามารถ มีโอกาส และมีปัจจัยสนับสนุนอย่างพร้อมพร้อม แต่ทำอะไรได้ไม่เป็นดังที่ใจคิดหวัง เนื่องมาจากขาดปัจจัยภายในคือขาดใจอันเข้มแข็ง ขาดจิตใจที่มั่นคงและเชื่อมั่นเห็นคุณค่าในสิ่งที่ตนเองมีอยู่ จึงดูเหมือนว่าตนเองนั้นไม่มีอะไรดีเลย จึงไม่กล้าพอที่จะกระทำการสิ่งใดอันจะเป็นสิ่งสำเร็จพอที่จะให้ตนเองได้เกิดความภาคภูมิใจและเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองตามมา (สุวรรณณี พุทธิศรี, 2551) เมื่อนิสิตนักศึกษาเกิดภาวะดังกล่าวแล้วย่อมเป็นสิ่งที่บั่นทอนกำลังใจในการดำเนินชีวิตและการเผชิญหน้ากับปัญหาต่าง ๆ ที่เข้ามาของแต่ละบุคคล (ทรงเกียรติ ล้นหลาม, 2550) ส่งผลต่อทั้งระบบสังคมและระบบเศรษฐกิจที่คาดหวังว่าคนรุ่นใหม่ที่จะมาเป็นกำลังหลักในการขับเคลื่อนประเทศนั้นจะต้องเป็นผู้มีทั้งความรู้ ฝีมือ ทักษะ และวุฒิภาวะทางอารมณ์ที่มั่นคง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนาให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้มีความมั่นคงทางอารมณ์ รู้และเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่ยังขาดคล้อยกับความมุ่งหมายและหลักการในมาตรา 6 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ซึ่งกล่าวไว้ว่า “การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข” นอกจากนี้กรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติก็ได้กำหนดผลการเรียนรู้ที่คาดหวังให้บัณฑิตไว้ว่า นักศึกษาจะต้องเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมพัฒนานิสัยความสามารถในการปรับ

วิถีชีวิตในความขัดแย้งทางค่านิยม การพัฒนานิสัยและการปฏิบัติตนตามศีลธรรม ทั้งในเรื่องส่วนตัว และสังคม สามารถทำงานเป็นกลุ่ม รับผิดชอบต่อตนเองและสังคม รวมไปถึงคุณลักษณะบัณฑิตที่พึงประสงค์ของมหาวิทยาลัยต่าง ๆ (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, มหาวิทยาลัยศิลปากร) ก็ได้ระบุไว้ว่าบัณฑิตนั้นนอกจากจะแกร่งในวิชาความรู้แล้ว ยังต้องมีวุฒิภาวะทางอารมณ์ ความสามารถในการปรับตัวและมีความอดทน ศรัทธาในความดีงาม เคารพศักดิ์ศรีและคุณค่าความเป็นมนุษย์ มีความรับผิดชอบ มีศีลธรรม สื่อสารและอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้ ความคาดหวังทั้งหมดดังได้กล่าวไปแล้วนี้จะเกิดขึ้นได้ต้องเริ่มจากพื้นฐานในจิตใจของนิสิตนักศึกษาเป็นสำคัญ การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นพื้นฐานการมองชีวิตตามความเป็นจริง เพื่อพร้อมที่จะเผชิญหน้ากับเรื่องต่าง ๆ ทั้งดีและร้ายได้อย่างเข้มแข็ง นอกจากนี้การเห็นคุณค่าในตนเองยังมีความสัมพันธ์กับการสื่อสารของบุคคล ผู้ที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูงสามารถรับฟัง ได้ยิน ได้เห็น สัมผัส ดีความ และแปลความได้ดีตามความเป็นจริง (อัปสรสิริ เอี่ยมประชา, 2542) เมื่อบุคคลเห็นคุณค่าในตนเองแล้ว ก็จะรักและเคารพศักดิ์ศรี สิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และที่สำคัญที่สุดคือมีกำลังและแรงใจที่จะดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมั่นคงเพื่อทำประโยชน์และสร้างสรรค์สิ่งดีงามให้แก่ตนเอง ครอบครัว และประเทศชาติ (ธีระ ชัยยุทธธรรม, 2542)

จากความสำคัญของทักษะการพูดในที่สาธารณะในลักษณะการพูดนำเสนอทางวิชาการและการเห็นคุณค่าในตนเอง ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนาคุณลักษณะดังกล่าวให้เกิดขึ้นในนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ทั้งนี้จากการศึกษางานวิจัยในประเทศไทยที่ผ่านมาพบว่ามิจงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการพูดอยู่อย่างหลากหลาย เช่น รูปแบบการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาทักษะการพูดภาษา (दारुวรรณ ศรีแก้ว, 2557; ดวงพร สัตินันท์, 2557; บุญสม ทับสาย, 2549) การศึกษาบุคลิกภาพการสื่อสารเชิงวัจนะและอวัจนะในการพูดต่อหน้าสาธารณะ (ชัยยุทธ ถาวรานุรักษ์, 2555; ปณิธา วรศาสตร์ลักษณ์, 2547; ภัสสรฯ แสงมาลี, 2549; พรชนก เรื่องวิรุยุทธ, 2550; เกสรี ศิริเลิศชัย, 2550; อมลีน ศิริสวัสดิ์, 2547; พิมพ์วัชรา วัจนะพุกกะ, 2547) ซึ่งมีข้อค้นพบตรงกันว่ากิจกรรมการพูดนั้นสามารถส่งเสริมความสามารถในด้านการจัดการทางอารมณ์ การตรงต่อเวลา ความกล้าแสดงออก ความมั่นใจในตนเอง การมีทัศนคติที่ดีทั้งต่อตนเองและผู้อื่น การเรียนรู้และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และความอดทนต่ออุปสรรคที่เกิดขึ้นในระหว่างการพูด ในส่วนของการศึกษางานวิจัยจากต่างประเทศพบว่านักวิจัยหลายคนทำการศึกษาประโยชน์ของเทคโนโลยีใหม่ ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งความเป็นจริงเสมือนในการรักษาความกลัวการพูดในที่สาธารณะและการหวาดกลัวสังคม (Botella, Hofmann และ Moscovitch, 2004) การบำบัดรักษาด้วยการใช้คอมพิวเตอร์ได้รับการยอมรับอย่างดีจากผู้ป่วย ผู้ป่วยจิตเวชมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยการฆ่าตัวตายไปยังคอมพิวเตอร์มากกว่าที่จะเปิดเผยกับมนุษย์ การใช้รูปแบบออนไลน์ยังมีข้อดีในทางปฏิบัติคือ ลดข้อจำกัดในเรื่องของเวลา การสื่อสารสามารถทำได้โดยไม่จำกัดว่าต้องเวลาไหน (Asynchronous) การติดตาม

การรักษาสามารถตรวจสอบได้ง่ายและถูกต้องผ่านทางอุปกรณ์การติดตามทางคอมพิวเตอร์ การใช้นามแฝงสามารถลดอุปสรรคทางสังคมเพื่อการเปิดเผยตนเอง และระบบคอมพิวเตอร์นั้นสามารถแพร่กระจายได้ง่ายในลักษณะที่ประหยัดค่าใช้จ่ายและมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามแม้จะมีการค้นพบศักยภาพและข้อได้เปรียบดังกล่าว ข้อเสียของการใช้อินเทอร์เน็ตก็จะต้องได้รับการยอมรับด้วยเช่นกัน ปัญหาหนึ่งที่ได้เห็นได้ชัดเจนคือเรื่องการใช้คอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ตยังไม่สามารถใช้ได้กับทุกคน นอกจากนี้เทคโนโลยีที่ไม่สมบูรณ์ ความแตกต่างในซอฟต์แวร์คอมพิวเตอร์ รวมไปถึงความปลอดภัยจากการถูกล้วงข้อมูล (Carlbring และ Andersson, 2006) อย่างไรก็ตามประเด็นที่น่าสนใจอยู่ตรงที่ว่าบุคคลมีแนวโน้มที่จะเปิดเผยตนเองไประบบคอมพิวเตอร์หรือเครือข่ายทางสังคม ด้วยประเด็นดังกล่าวนี้เองผู้วิจัยจึงสนใจนำการสื่อสารผ่านเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมออนไลน์เข้ามาใช้ในการจัดกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการเพื่อสร้างความรู้สึกล้นคลาจาก การเผชิญหน้าจริงให้แก่บัณฑิตนักศึกษากำลังฝึกการพูดนำเสนอทางวิชาการ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องการเห็นคุณค่าในตนเองพบว่ามีงานวิจัยอยู่เป็นจำนวนมาก เช่น งานวิจัยในลักษณะศึกษาสาเหตุและความสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าในตนเอง เช่น อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเอง การคุกคามต่อการนิยามตนเอง และความใกล้ชิดระหว่างบุคคลที่มีต่อความอิจฉา (รัตนา แแดงประเสริฐ, 2545) อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยนัยต่อการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมโดยมีความหลงตนเองเป็นตัวแปรกำกับ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีมาตรฐานทางสังคม (กณิกนันต์ ศรีวัลลภ, 2553) การรับรู้ร่างกายตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านร่างกายและทัศนคติต่อการกินอาหารของนักศึกษาหญิง (สิรินมาศ ศรีตาชาติ, 2553) ความสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าในตนเองกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการติดเชื้อเอชไอวีของผู้ต้องราชทัณฑ์ในเรือนจำที่มีโปรแกรมชุมชนบำบัดแห่งหนึ่ง ในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สุภาพรรณ สอาดเยี่ยม, 2554) เป็นต้น งานวิจัยในลักษณะของโปรแกรมพัฒนาและส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองในนักเรียนชั้นประถมศึกษา (อัปสรสิริ เอี่ยมประชา, 2542; ภารดี กำภู ณ อยุธยา, 2550; เพ็ญศิริ อิมอุดม, 2551; กรกช สุดสวัสดิ์, 2553) นักเรียนชั้นมัธยมศึกษา (รัชนิ สุวะมาตย์, 2544; ศิริพร ชวนชาติ, 2551; นิพัทธ์พร โกลลภิตศักดิ์, 2553; เบญจวรรณ วิเศษกุล, 2554; ปวีณา มีศิลป์, 2554) ผู้สูงอายุ (จิรนาฏ ยิ่งศักดิ์มงคล, 2544; พรประเสริฐ เสือสี, 2547; ขวัญฤทัย อิมสมโภช, 2549; คานธีชา บุญยาว, 2554) พนักงานในองค์กร (รมย์ฤดี เวสน์, 2554) ผู้ติดสารเสพติด (รัฐ ลอยสงเคราะห์, 2552) เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและสถานสงเคราะห์ (อิสมาแอ สมายล์, 2552; นันทภา ชมพูบุตร, 2549) พยาบาล (มนสภรณ์ วิฑูรเมธา, 2543) นักศึกษานอกระบบโรงเรียน (สมศักดิ์ เจริญศรี, 2543; อัจฉนา ฐูปแพ, 2551) ผู้บกพร่องทางร่างกายและจิตใจ (วงศ์สิริ แจ่มฟ้า, 2543) และงานวิจัยที่ศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาโดยตรงซึ่งก็มีปรากฏอยู่อย่างมากหลาย เช่น การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย (ชนิดา

ราธิ, 2543) การนำศิลป สมาธิ ปัญญามาใช้ในกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของ นักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี (สมจิตร เกิดปรำงค์, 2543) การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสุรินทร์ (กิ่งเพชร ส่งเสริม, 2544) ความสัมพันธ์ของ รูปแบบความผูกพัน การเห็นคุณค่าในตนเอง และกลวิธีการเผชิญปัญหาของนักศึกษา (รัชนิย์ แก้วคำ ศรี, 2545) การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุบลราชธานีโดยใช้ กิจกรรมการประมวลพฤติกรรมของตนเองในด้านบวกในการสอนรายวิชาพฤติกรรมกับการพัฒนาตน (นวลน้อย วิจิตรกุล, 2546) การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่าง การเห็นคุณค่าในตนเอง กับการปรับตัวในสังคมของนิสิต คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย (ศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา, 2549) ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าของตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย (ทรงเกียรติ ลั่นหลาม, 2550) ผลของการฝึกทักษะชีวิตที่มีต่อการปรับตัวและการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต (ปราณี บุญญา, 2555) เป็นต้น

อย่างไรก็ตามงานวิจัยที่กล่าวมาข้างต้นยังเน้นเพียงการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองและ โปรแกรมกิจกรรมการฝึกอบรมในลักษณะเผชิญหน้าทั้งสิ้น ซึ่งลักษณะกิจกรรมดังกล่าวต้องอาศัย การพบปะ การนัดหมายอย่างเป็นทางการอันอาจเป็นข้อจำกัดสำหรับบุคคลที่ไม่พร้อมตามวันและ เวลาที่จัดกิจกรรมขึ้น ทำให้เสียโอกาสในการที่จะได้รับการพัฒนาตนเอง ปัจจุบันเทคโนโลยีและการ สื่อสารมีความทันสมัย กิจกรรมการเรียนรู้จากเดิมที่มีลักษณะเผชิญหน้าเริ่มเปลี่ยนเป็นการดำเนินการ ผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น เว็บไซต์ล็อก เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ เว็บไซต์สำหรับแบ่งปัน วิดีโอ ไมโครบล็อก วิกี และสังคมเสมือน เป็นต้น ความก้าวหน้าดังกล่าวทำให้นิสิตนักศึกษา มีทางเลือกในการติดต่อสื่อสารแลกเปลี่ยนข้อมูลโดยปราศจากข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ผ่าน ตัวกลางคือระบบอินเทอร์เน็ต มีงานวิจัยและบทความหลายฉบับพยายามหาความเชื่อมโยงระหว่าง การใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์กับการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยเชื่อว่าบุคคลที่ใช้งานเครือข่ายสังคม ออนไลน์จะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองเพิ่มสูงขึ้นจากการได้รับข้อเสนอแนะ การพูดคุย การปรับทุกข์ การแสดงความยินดีผ่านกลุ่มเพื่อนของตนจากเครือข่ายสังคมออนไลน์ (Gentile, Twenge, Freeman และ Campbell, 2012; Zhao, Grasmuck และ Martin, 2008; Steinfield, Elllison และ Lampe, 2008) การวิจัยทางจิตวิทยาได้พยายามที่จะหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์เกี่ยวกับการสื่อสารของบุคคลกับบุคคลอื่น และการมองตนเอง จากงานวิจัยที่ ผ่าน ๆ มามีการศึกษาการนำเสนอตนเองผ่านโปรไฟล์ในเว็บ หรือบุคลิกภาพมีผลอย่างไรต่อการ ใช้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ ตัวอย่างพบว่า บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ Introvers มักจะใช้คอมพิวเตอร์ เพื่อการสื่อสาร แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ Extrovers จะแสดงตัวตนอย่างเปิดเผยบนอินเทอร์เน็ต และใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับเครือข่ายสังคมออนไลน์ในเชิงลึก การวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าวัยรุ่นและ

ผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาวยอมรับว่าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสำรวจอัตลักษณ์ของตนเอง ผลการศึกษาผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ระดับปริญญาตรีสนับสนุนความคิดดังกล่าว โดยพบว่าผู้ใช้รายงานว่าการแบ่งปันความชื่นชอบส่วนตัวของตนเอง (เช่นการเมือง ศาสนา และสื่อ) และการโพสต์ภาพถ่ายช่วยให้แสดงออกถึงความเป็นตนเอง นอกจากนี้ส่วนใหญ่รายงานว่าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนหรือคนรู้จัก ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเปิดเผยตนเองและขอแนะนำส่วนบุคคลเพื่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนต่อไป (Gentile, Twenge, Freeman และ Campbell, 2012) เครือข่ายสังคมออนไลน์มีคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ที่มีความสำคัญต่อการทำการศึกษา เช่น ทำให้ผู้ใช้สามารถนำเสนอตัวเองในหลายวิธี ผู้ใช้สามารถแสดงภาพในอัลบั้มออนไลน์ของตนเอง อธิบายรายละเอียดส่วนบุคคล งานอดิเรก และรายชื่อเพื่อนบนเครือข่ายทางสังคมของตนเอง นอกจากนี้เครือข่ายสังคมออนไลน์ยังมีระบบการสื่อสารที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับคนอื่นผ่านความเห็นและข้อความ (Zhao, Grasmuck และ Martin, 2008) การวิเคราะห์ข้อมูลระยะยาวจากผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นในการใช้งานกับการวัดความสุขสบายใจ และการลงทุนทางสังคม งานวิจัยนี้ใช้การสำรวจ 2 ครั้งซึ่งจัดทำขึ้นในช่วงปีที่ห่างกันในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ประเทศสหรัฐอเมริกา และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จำนวน 18 ราย ความเข้มข้นของการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในหนึ่งปีเป็นตัวคาดการณ์ผลลัพธ์ที่เชื่อมทุนทางสังคมในปีที่สอง แม้หลังจากการควบคุมการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจกับชีวิต ตัวแปรทางจิตวิทยาที่ตามมาเหล่านี้ยังเกี่ยวข้องอย่างมากกับผลลัพธ์ทุนทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองทำหน้าที่ดูแลความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นของการใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์และเชื่อมทุนทางสังคม ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำได้รับทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง นักวิจัยมุ่งนำเสนอให้เครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่สามารถช่วยลดอุปสรรค (Steinfeld, Ellison และ Lampe, 2008) จากข้อดีเรื่องการลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ การพบปะสื่อสารโดยไม่ต้องเผชิญหน้า ความสนใจของกลุ่มนิสิตนักศึกษา และคุณลักษณะของเครือข่ายสังคมออนไลน์ จึงเป็นเรื่องน่าสนใจอย่างยิ่งในการพัฒนากิจกรรมและโปรแกรมส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองผ่านเครือข่ายสังคมออนไลน์

การสะท้อนตน การสะท้อนคิดด้วยตนเอง และการสะท้อนคิด เป็นกลไกธรรมชาติที่มีอยู่ในกระบวนการคิดของทุกคนและทุกคนได้ใช้กระบวนการนี้อย่างอัตโนมัติในชีวิตประจำวัน แต่เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในความคิดและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากจนเป็นความเคยชิน ขาดความตระหนักจนกว่าจะได้ใช้สติ จับการสะท้อนคิดที่ผ่านไปมาพิจารณาอย่างรู้ตัว จึงจะรับรู้ว่าคุณกำลังมีพฤติกรรมการสะท้อนคิดอยู่ ซึ่งหมายความว่า ผู้คนจำนวนมากอาจไม่รู้ตัวมาก่อนว่า ตนเองได้ใช้กระบวนการนี้อย่างไม่ตั้งใจมาเป็นเวลานานแล้ว (วัลภา คุณทรงเกียรติ, 2543) การสะท้อนตนเป็น

กระบวนการที่ทำให้บุคคลมองประสบการณ์ที่เกิดขึ้นกับตนเองด้วยความตระหนักและก่อให้เกิดความเข้าใจสิ่งที่เกิดขึ้นอย่างถ่องแท้มากขึ้น จนทำให้เกิดการพัฒนามุมมองหรือแนวคิดใหม่ ซึ่งสามารถนำไปประยุกต์ใช้ภายใต้ (Dimaggio และคนอื่น ๆ, 2008) บุคคลที่สามารถสะท้อนตนเองหรือสะท้อนความคิดได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีคุณลักษณะมีใจเปิดกว้างพร้อมที่จะรับฟังสิ่งต่าง ๆ สามารถรับฟังความคิดที่แม้จะเป็นความคิดที่ตรงกันข้ามกับความคิดของตน และเป็นบุคคลที่ยอมรับได้ว่าในความเป็นจริงแล้วความคิดที่ตนยึดถืออยู่อาจเป็นความคิดที่ผิดก็ได้ มีความซื่อสัตย์และความกล้าหาญที่จะเผชิญกับความคิด ความรู้สึกภายในของตนเอง (Heron, 2005) การสะท้อนตนเองมีบทบาทในการเสริมสร้างความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ และการเห็นคุณค่าในตนเอง ทั้งนี้สืบเนื่องมาจากการสะท้อนตนเองจะนำไปสู่การค้นพบความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการเผชิญกับความจริงของตนเองทางด้านลบ โดยไม่ใช้กลไกการปกป้องตนเอง อาจก่อให้เกิดความรู้สึกกดดันจากความเจ็บปวด ความคับข้องใจ และความสับสน ผู้ที่ไม่สามารถอดทนต่อสภาพความกดดันดังกล่าวอาจละทิ้งภาวะกดดันที่เกิดจากการสะท้อนตนเอง ด้วยการยุติการคิด หรือคิดให้เหตุผลที่บิดเบือนเพื่อการปกป้องตนเอง ซึ่งไม่เอื้อให้ได้ผลลัพธ์ของการสะท้อนคิดที่เป็นจริง (Dimaggio และคนอื่น ๆ, 2008) ฉะนั้นจึงต้องมีการสนับสนุนจากผู้อื่น เพื่อประคับประคองให้ผู้กระทำการสะท้อนตนเองยังคงสามารถกระทำการสะท้อนตนเองภายใต้ภาวะกดดันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป จนกว่าจะถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมและได้รับประโยชน์จากการสะท้อนตนเองแล้ว จึงค่อยปล่อยวางและผ่อนคลายความกดดันออกไป (Heron, 2005) ดังนั้นการสะท้อนตนเองจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาพัฒนามุมมองใหม่เกี่ยวกับตนเองแตกต่างไปจากเดิม มีความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์การพูดนำเสนอทางวิชาการ มีความมุ่งมั่นในการกระทำ พัฒนาวิธีการเรียนรู้ภายในตนจากขั้นพื้นฐานไปสู่ความซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความกล้าหาญ มีจุดยืน มีความเข้มแข็งทางจิตใจ เป็นตัวของตัวเองเพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหาที่ยุ่งยากได้เพิ่มมากขึ้นสอดคล้องกับแนวทางการเห็นคุณค่าในตนเอง (กนกนุช ชื่นเลิศสกุล, 2544; นฤมล เนียนหอม, 2549; ภาชิต ประมวลศิลป์ชัย, 2548)

สิ่งสำคัญอีกประการหนึ่งที่มีส่วนสนับสนุนและส่งเสริมความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการและการเห็นคุณค่าในตนเองก็คือการที่นิสิตนักศึกษามีโอกาสในการได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากบุคคลอื่น ทั้งนี้การมีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลอื่นจะช่วยนำเสนอมุมมองที่เป็นทางเลือก รวมทั้งป้องกันอคติและความเข้าใจผิดของตนเอง เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ไม่ทำให้รู้สึกกดดันและไม่โดดเดี่ยว สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน วิธีหนึ่งซึ่งส่งเสริมการแลกเปลี่ยนเรียนรู้คือการทำมิตรวิพากษ์และการใช้วิธีการประเมินหลายทาง วิธีมิตรวิพากษ์เป็นลักษณะการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอย่างเป็นกัลยาณมิตร วิธีการนี้มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมมนุษย์ที่ต้องการความรักจากผู้อื่น รวมทั้งต้องการความเป็นมิตรซึ่งเป็นสิ่งที่มีค่ามาก มนุษย์จึงมักหลีกเลี่ยงการโต้เถียง

กันและถนอมไว้ซึ่งมิตรภาพ (Doyal และ Gough, 1991) วิธีมิติวิพากษ์เน้นการเสริมแรงผู้อื่นด้วยการใช้ถ้อยคำ และเชื่อว่าการใช้ถ้อยคำที่มุ่งส่งเสริมกำลังใจนั้นมีอิทธิพลต่อการเปลี่ยนทั้งทางร่างกายและจิตใจมาก เช่นเดียวกันกับการประเมินหลายทางที่เน้นการประเมินหรือการตัดสินจากบุคคลที่แวดล้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่นใจว่าผลจากการประเมินนั้นมีความถูกต้อง มีคุณค่าพอที่จะเชื่อถือลดความกังวลจากผู้ได้รับการประเมินในเรื่องความลำเอียงหรือการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สอดคล้องกับพื้นฐานของมนุษย์ที่ต้องการความไว้วางใจได้จากผู้อื่น (Doyal และ Gough, 1991)

จากความจำเป็นที่ต้องเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาดังกล่าว ประกอบกับงานวิจัยเกี่ยวกับการนำเทคโนโลยีเครือข่ายสังคมออนไลน์มาใช้ในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการในประเทศไทยยังมีอยู่อย่างจำกัด ผู้วิจัยจึงสนใจจะพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาขึ้น เพื่อนำผู้เรียนไปสู่การเป็นผู้มีทักษะด้านการสื่อสารในที่สาธารณะเชิงวิชาการ สามารถคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับการผลิตความรู้และการแก้ไขปัญหาใหม่ และยกระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอันเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของนิสิตนักศึกษาในด้านศีลธรรม จิตใจ และอารมณ์เช่นเดียวกับความคิดและพฤติกรรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

5. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

คำถามวิจัย

1. รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาควรมีองค์ประกอบ และขั้นตอนอย่างไร

2. รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างไร

สมมติฐานการวิจัย

นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาที่ผ่านกระบวนการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการจะมีระดับการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง และจะมีความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง

ขอบเขตการวิจัย

1. การพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยพัฒนาสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับปริญญาบัณฑิตในมหาวิทยาลัยทั้งของรัฐและเอกชน

2. ตัวแปรที่ศึกษาในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่

2.1 ตัวแปรอิสระ คือ การใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์

2.2 ตัวแปรตาม คือ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ

คำจำกัดความที่ใช้ในการวิจัย

การสะท้อนตน หมายถึง การที่ให้นิสิตนักศึกษาคิดพิจารณาปัญหาหรือเหตุการณ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับลักษณะการพูดนำเสนอทางวิชาการ และความรู้สึกที่มีต่อการพูดนำเสนอทางวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะจัดการกับปัญหาที่ตนพบ โดยคิดวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ แนวทาง และวิธีการต่าง ๆ ในการที่จะแก้ปัญหาหรือจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดจากการพูดนำเสนอทางวิชาการ การสะท้อนตนในการวิจัยนี้กระทำการเขียนบันทึกผ่านสื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread) ภายหลังจากที่นิสิตนักศึกษาได้ดูภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้และบรรจุขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread)

การเขียนบันทึก หมายถึง การที่นิสิตนักศึกษาเขียนสะท้อนความคิดของตนผ่านการเขียนปัญหา หรือสิ่งที่ตนพบ รู้สึกในแต่ละครั้งที่พูดนำเสนอทางวิชาการ โดยผู้วิจัยได้ตั้งข้อความเพื่อเป็นแนวทางในการให้นิสิตนักศึกษาตอบ ข้อคำถามดังกล่าวจะถามถึงปัญหาที่พบ ข้อดี ข้อด้อย และแนวทางการพัฒนาตน จากนั้นผู้วิจัยจะเขียนข้อเสนอแนะหรือแสดงความคิดเห็นในลักษณะของการให้กำลังใจต่อไป

มิตรวิพากษ์ หมายถึง กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มจะเป็นทั้งผู้ได้รับการวิพากษ์และผู้ให้การวิพากษ์ผ่านการชมภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้และบรรจุขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread) ซึ่งการให้คำแนะนำดังกล่าวจะไม่ทำการตัดสินว่าการพูดนำเสนอทางวิชาการของเพื่อนนิสิตศึกษานั้นไม่ดี แ่ หรือต้องปรับปรุง แต่จะเป็นการให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการเพื่อให้นิสิตนักศึกษาพัฒนาความสามารถของตนเองให้มากขึ้น โดยใช้คำพูดในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเจ็บช้ำน้ำใจ

การประเมินหลายทาง หมายถึง การตัดสินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาตามหลักเกณฑ์การประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ ผ่านการชมภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้และบรรจุขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread) โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ประเมิน 5 แหล่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ

สื่อสังคมออนไลน์ หมายถึง รูปแบบการให้บริการผ่านเว็บไซต์บนระบบอินเทอร์เน็ต โดยเว็บไซต์ดังกล่าวมีลักษณะที่อนุญาตให้สร้างข้อมูลส่วนตัวแบบเปิดสาธารณะหรือกึ่งสาธารณะ สามารถรวมกลุ่ม พูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นได้ สามารถแบ่งปันเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ ภาพ เสียง ผ่านเครือข่ายออนไลน์ ในงานวิจัยนี้ได้เลือกเว็บไซต์ VoiceThread โดยเป็นสื่อสังคมออนไลน์ที่สามารถเขียนบันทึกสะท้อนตน บรรจุมัลติมีเดียขึ้นบนเครือข่าย สามารถแสดงความคิดเห็น และแบ่งปันลิงค์ข้อมูลไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น เช่น youtube หรือ Facebook ได้

การเห็นคุณค่าในตนเอง หมายถึง การที่นิสิตนักศึกษาพิจารณาประเมินคุณค่าของตนเอง ปรากฏออกเป็นความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกของนิสิตนักศึกษาที่มีต่อตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ เป็นการตัดสินใจว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถ มีประโยชน์ มีความสำคัญ มีความเคารพนับถือตนเองและผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมาย และได้รับการยอมรับจากผู้อื่นด้วย โดยวัดจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนักศึกษา (The Self-esteem Inventory School Form) ที่สร้างขึ้นโดย Coopersmith (1984) ฉบับที่แปลและเรียบเรียงโดย มณสรณ์ วิฑูรเมธา (2543)

การพูดนำเสนอทางวิชาการ หมายถึง การพูดในที่สาธารณะ (Public Speaking) ในลักษณะของการพูดเพื่อให้ความรู้ในเรื่องใดเรื่องหนึ่ง มีการอ้างหลักฐานหรือข้อมูลในทางวิชาการ โดยข้อมูลที่นำมากล่าวอ้างนั้นต้องผ่านการศึกษา วิเคราะห์ พิสูจน์อย่างเป็นขั้นเป็นตอน โดยการพูดนำเสนอทางวิชาการในงานวิจัยนี้เป็นการพูดแบบบรรยาย และการพูดรายงานหน้าชั้นเรียน เนื้อหาที่ผู้วิจัยกำหนดให้พูดนั้นมีความสอดคล้องกับเนื้อหาในรายวิชาเรียน

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งผู้วิจัยได้ทำการศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องเพื่อนำมาใช้ในการวิจัย ซึ่งมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสะท้อนตน (Self-reflection) เป็นการแสดงออกถึงความคาดหวัง การรับรู้ และความรู้สึกเกี่ยวกับประสบการณ์โดยผ่านกระบวนการพูด หรือเขียน โดยมีจุดประสงค์เพื่อวิเคราะห์ เปรียบเทียบ วางแผน และแก้ไขปัญหา รวมถึงเป็นการสังเกตและวิเคราะห์ตนเองก่อนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองใหม่และแนวคิดใหม่ เป็นการเรียนรู้ที่จะเข้าใจตนเองอันจะนำไปสู่การเข้าใจผู้อื่น โดยมีขั้นตอนดังนี้ โดยมีขั้นตอน 1) ระบุปัญหา 2) วิเคราะห์สาเหตุ 3) ประเมินรอบทิศ 4) สรุปคิดตรงใจ กิจกรรมที่เอื้อต่อการสะท้อนตน ได้แก่ 1) การถามและตอบคำถามตนเอง 2) การเขียนและการพูด โดยใช้ภาษาและสำนวนที่เรียบเรียงขึ้นเอง 3) การมอบหมายให้ปรับปรุงงานให้ต่างไปจากเดิม หรือ

การมอบหมายให้สร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน 4) การเปรียบเทียบและการสรุปความเหมือนความต่างทั้งสิ่งที่คล้ายกันและ/หรือสิ่งที่ต่างกัน 5) การจัดสภาพแวดล้อมให้มีความหมายและกระตุ้นการสะท้อนตนในชีวิตประจำวัน 6) การกำหนดให้คิดและปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด ผู้เรียนจะอยู่ในบทบาทของการเป็นผู้คิดสะท้อนในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนการเรียนรู้และการกระทำของตนเอง การสะท้อนตนดังกล่าวจะนำผู้เรียนไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับการผลิตความรู้และการแก้ไขปัญหาใหม่ การสะท้อนตนมีความเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของแต่ละบุคคลในด้านศีลธรรม จิตใจ และอารมณ์เช่นเดียวกับความคิดและพฤติกรรม (Boyd และ Fales, 1983; Bound, Keagh และ Walker, 1985; Park และ Son, 2011; วัลภา คุณทรงเกียรติ, 2543)

2. มิตรวิพากษ์ (Critical Friends) เป็นการให้ข้อเท็จจริงจากการสังเกตการกระทำหรือการแสดงออกโดยกลุ่มมิตรวิพากษ์ โดยเน้นการให้ข้อเท็จจริง บนพื้นฐานของความเชื่อมั่น จริงใจ และไว้วางใจซึ่งกันและกันผ่านการถกเถียงทางความคิดมาอย่างดีแล้วจากกลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์ โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในการให้ข้อเสนอแนะอันสร้างสรรค์ และความคิดเห็นในเชิงบวกอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนางาน ด้วยวิธีดังกล่าวนี้ผู้ที่ได้รับการวิพากษ์จะมีพัฒนาการการทำงานดีขึ้นและยังก่อให้เกิดความภาคภูมิใจและเล็งเห็นความสามารถของตนเอง รวมทั้งมีมุมมองต่อตนเองทางบวกด้วย ลักษณะมิตรวิพากษ์ ด้านบทบาทสมาชิกเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สนับสนุน เป็นทั้งนักวิพากษ์และเพื่อน ด้านพฤติกรรมสมาชิกฟังอย่างตั้งใจ ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น การสะท้อนคิด เสนอมุมมองใหม่และการให้ผลสะท้อนกลับ ด้านความรู้และประสบการณ์สมาชิกมีประสบการณ์และความชำนาญทางด้านเนื้อหา ด้านทักษะการฟังที่ดี การสื่อสาร เจรจา แปรความ สรุปผล การสังเกต และการทำงานเป็นทีม ด้านคุณลักษณะน่าไว้วางใจ แบ่งปันประสบการณ์ น่าเคารพ มีความมั่นใจ เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี และคิดในเชิงบวก (Bloom และคณะ, 1956; Costa และ Kallick, 1993; Weimer, 1993; Handal, 1999; Bowman และ McCormick, 2000; Slater และ Simmons, 2001; Bambino, 2002; Andreu และคณะ, 2003; Arnau, Kahrs และ Kruskamp, 2004; Vo และ Nguyen, 2010)

3. การประเมินหลายทาง (Multisource Feedback) หรือการประเมินแบบ 360 องศา เป็นการประเมินโดยบุคคลที่อยู่รอบด้านผู้ได้รับการประเมิน ช่วยให้ได้ทัศนะที่หลากหลายในการประเมินบุคคลมากยิ่งขึ้น เปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ ชี้ให้เห็นจุดบกพร่อง และการระบุจุดเด่นของตนอีกด้วย สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างบุคคลที่ร่วมกิจกรรมในการประเมิน ทำให้มีการสื่อสารที่ดี มีความเชื่อมั่นระหว่างกัน โดยมีกระบวนการที่ใช้ในงานวิจัยนี้ ได้แก่ 1) การขอความคิดเห็น และ 2) การทบทวนผลลัพธ์ (Lance และคณะ, 1992; Tornow, 1993; Edwards และ Ewen, 1996; Noe และคณะ, 1997; Armitage และคณะ, 2007)

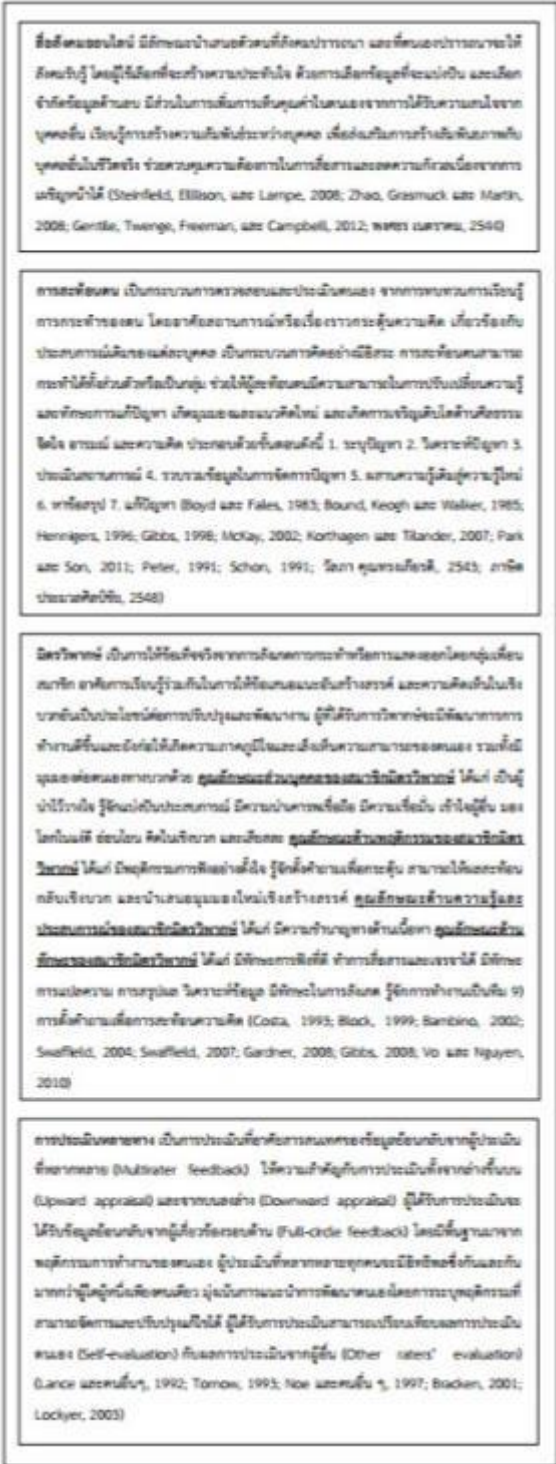
4. **สื่อสังคมออนไลน์ (Online Social Media)** เป็นเครื่องมือในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควบคุมความต้องการในการสื่อสาร ลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้าได้ เป็นการจำลองสถานการณ์จริง (virtual-reality) ให้บุคคลได้ฝึกฝน เมื่อบุคคลมั่นใจมากขึ้นก็สามารถนำมาปรับใช้ในชีวิตจริงได้ สื่อสังคมออนไลน์สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาความสามารถด้านการพูดเพื่อนำเสนอทางวิชาการและการเห็นคุณค่าในตนเอง เครือข่ายสังคมออนไลน์มีคุณลักษณะที่ผู้ใช้สามารถใช้นำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต สามารถเขียนบันทึก สร้างอัลบั้มรูปและบรรจีวิตวีโอของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายขึ้นมาได้ (Steinfeld, Ellison และ Lamp, 2008; Zhao, Grasmuck และ Martin, 2008; Gentile และคณะ, 2012; วิยะดา ฐิติมิณิมา, 2553)

5. **การเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)** เป็นความรู้สึกและความคิดเห็นที่ตนเองมีต่อตนเองด้านการยอมรับนับถือตนเอง การได้รับการยอมรับจากผู้อื่น และการสร้างความสำเร็จให้กับตนเองเกิดขึ้นจากบุคคลรู้จักให้กำลังใจตนเอง ได้รับการเสริมแรงจากการให้คำแนะนำและชมเชยจากผู้อื่น สร้างความสำเร็จให้กับตนเองเพื่อให้ตนเองมีพลังและเห็นคุณค่าในตนเอง (Maslow, 1970; Botella, Hofmann และ Moscovitch, 2004; Anderson และคณะ, 2005; Botella และคณะ, 2007)

6. **ความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ (Academic Presentation)** เป็นการพูดที่มีลักษณะเนื้อหาสาระแตกต่างจากการพูดสนทนาหรืออภิปรายเรื่องทั่ว ๆ ไป กล่าวคือ เป็นการพูดที่มุ่งเสนอสารอันเป็นความรู้และความคิดเห็นอย่างมีหลักวิชาในวงการของศาสตร์ต่าง ๆ ลักษณะของการพูดทางวิชาการจึงเอาจริงเอาจังและมีระบบในการนำเสนอเรื่องราวเป็นขั้นตอนตามลำดับ การพูดทางวิชาการมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การรายงาน การสนทนาทางวิชาการ การประชุมปรึกษา การแสดงความคิดเห็น การสัมมนา การนำเสนอผลงาน เป็นต้น ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการแบ่งออกเป็น ด้านเนื้อหา มีข้อมูลถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ตรงประเด็น จัดลำดับเนื้อหาได้เหมาะสม และเนื้อหามีคุณค่า ด้านการใช้ภาษา ใช้ภาษากระทัดรัด เข้าใจง่าย ถ้อยคำ การออกเสียง ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์ และเลือกใช้ถ้อยคำสำนวนโวหารได้เหมาะสม ด้านการนำเสนอ ภาษากายเหมาะสม น้ำเสียงเหมาะสม และบุคลิกภาพดี (Kerby และ Romine, 2009; Schreiber, Paul และ Shibley, 2012)

ดังปรากฏเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในหน้าต่อไปนี้

กรอบแนวคิดการวิจัย เรื่อง รูปแบบการสะท้อนตัวนิเวศวิทยาทางและการประเมินหลายทางบนเว็บไซต์เพื่อการเห็นคุณค่าในตนเอง
และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ (Carl Storz และคณะ
อื่น ๆ, 2002; Edwards, ก.ด.; ดิเรกคุณ พิณพรัตน์, 2538; จุฬ
สิงห์ม และกุลย์, 2508; บทนิพนธ์ วิโรจน์, 2553; สมศักดิ์
2553; ธนาชาติ กิตติธรรม, 2554; วชิรณดี, 2556)

การเห็นคุณค่าในตนเอง (Maslow, 1970; Rosenberg, 1979;
Coopersmith, 1981; Branden, 1987; Baumsteier, Tice and
Hutton, 1989; Campbell, 1990; Stuart and Sundeen,
1993; Keris, 2003; Texas at Austin, 2014; ศรีวิเชียร นพวิ
ภิรมย์, 2539; เขียวพิริยพร ธนเศรษฐ, 2543)

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. การวิจัยนี้จะเป็นต้นแบบในการนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ต่อในภายภาคหน้า
2. ผลการวิจัยนี้จะเป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถการพุดเพื่อนำเสนอทางวิชาการต่อไป

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยเรื่องรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้ค้นคว้ารวบรวมเอกสารจากหนังสือ ตำรา งานวิจัย และบทความต่าง ๆ โดยมีหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับงานวิจัย ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดการสะท้อนตน
2. แนวคิดมิตรวิพากษ์
3. แนวคิดการประเมินหลายทาง
4. แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์
5. แนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง
6. แนวคิดการพูดนำเสนอทางวิชาการ

1. แนวคิดการสะท้อนตน (Self-reflection)

การสะท้อนตน การสะท้อนคิดด้วยตนเอง และการสะท้อนคิด เป็นกลไกธรรมชาติที่มีอยู่ในกระบวนการคิดของทุกคนและทุกคนได้ใช้กระบวนการนี้อย่างอัตโนมัติในชีวิตประจำวัน แต่เนื่องจากเป็นกระบวนการที่เกิดขึ้นในความคิดและเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วมากจนเป็นความเคยชิน ขาดความตระหนักจนกว่าจะได้ใช้สติ จับการสะท้อนคิดที่ผ่านไปมาพิจารณาอย่างรู้ตัว จึงจะรับรู้ว่าคุณค่ากำลังมีพฤติกรรมการสะท้อนคิดอยู่ ซึ่งหมายความว่า ผู้คนจำนวนมากอาจไม่รู้ตัวมาก่อนว่า ตนเองได้ใช้กระบวนการนี้อย่างไม่ตั้งใจมาเป็นเวลานานแล้ว

1.1 ความหมายการสะท้อนตน

การสะท้อนตน (Self-reflection) เป็นกระบวนการตรวจสอบภายในและค้นหาสิ่งที่ตนเองสนใจ ซึ่งเกิดจากการกระตุ้นของประสบการณ์ที่เกี่ยวข้อง โดยจะมีการสร้างและแยกแยะความหมายของสิ่งต่าง ๆ ออกมาให้ชัดเจนจนเป็นผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงมุมมองใหม่และแนวคิดใหม่ (Boyd และ Fales, 1983) โดยอาศัยกระบวนการทางปัญญาและทัศนคติต่อการกระทำซึ่งแต่ละบุคคลจะค้นพบได้จากประสบการณ์เดิมของตนเองและนำไปสู่ความเข้าใจและความพอใจใหม่ (Bound, Keogh และ Walker, 1985)

Henniger (2004) กล่าวว่า การสะท้อนความคิด (Reflection) คือการพิจารณากระบวนการสอน และการเรียนรู้อย่างรอบคอบซึ่งจะช่วยให้ผู้ทำการสะท้อนคิดสามารถปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะของตน การสะท้อนความคิดอาจดำเนินการส่วนตัวหรือทำร่วมกันเป็นกลุ่มก็ได้

Loughran (1996) แสดงความคิดเห็นไว้ว่าการสะท้อนความคิดเปรียบเสมือนวิธีการที่ช่วยให้ครูใช้ทักษะของตนช่วยให้นักเรียนเรียนรู้ด้วยความหมาย และนำไปสู่ความเข้าใจที่แท้จริง

Dewey (อ้างถึงใน Shoffner, 2008) กล่าวว่า การสะท้อนคิด คือแนวทางของการคิด ที่มีมิติที่สำคัญคือ ทักษะของแต่ละบุคคลในการเปิดใจยอมรับ โดย Shoffner กล่าวว่าประเด็นที่ต้องพิจารณา คือ 1) การคิดว่าทำไมจึงกระทำเช่นนี้ 2) เมื่อกระทำแล้วจะเกิดผลกระทบอะไร 3) หากมองย้อนกลับไปจะทำอะไรเพื่อให้เกิดความแตกต่าง 4) แนวทางที่จะกระทำในอนาคต นอกจากนี้ Korthagen และ Vasalos (2005) กล่าวว่า การสะท้อน หมายถึงกระบวนการที่บุคคลทำการคิดพิจารณาถึงสิ่งที่กระทำ การสร้างประสบการณ์ หรือความรู้ใหม่ รวมถึงสิ่งที่คิด รู้สึก และทำในเวลา นั้น ซึ่ง Randle และ Tilander (2007) มองว่าการสะท้อนเป็นกระบวนการที่เกี่ยวกับการทำและคิด การทำคือ ทำกิจกรรมในบทสนทนากับคู่ของตนเอง การคิดคือ คิดกิจกรรมเรียนรู้ในแต่ละประสบการณ์ของบุคคลเมื่อเขาเรียนรู้ สรุปได้ว่า การสะท้อนเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมที่เกี่ยวกับสังคมเท่าเทียมกับความรู้ในแต่ละบุคคล

1.2 จุดมุ่งหมายการสะท้อนตน

จุดมุ่งหมายการสะท้อน Brockbank (2002 อ้างถึงใน Randle และ Tilander, 2007) เห็นว่ากระบวนการสะท้อนเป็นการพัฒนาความรู้ใน 3 ชั้น ดังนี้

ชั้นที่ 1 การพัฒนาความรู้ของแต่ละบุคคลจะทำให้ถูกต้องได้อย่างไรภายใต้วงจรของการเรียนรู้ โดยมากมักจะเกี่ยวกับหน้าที่ในงานของตน

ชั้นที่ 2 ทำอย่างไรที่จะสามารถเลือกแนวทางที่ถูกต้องเมื่อเราได้รับสิ่งที่แตกต่าง

ชั้นที่ 3 การเรียนรู้เกี่ยวกับความเชื่อมโยงระหว่างการสะท้อนและผลลัพธ์การเรียนรู้ โดยการสะท้อนจะสามารถพัฒนาทักษะและความสามารถที่เกี่ยวกับบุคคล

1.3 กระบวนการสะท้อนตน

วัลภา คุณทรงเกียรติ (2543) กล่าวว่า การสะท้อนตนเป็นขั้นตอนการประเมินตนเอง และแสดงปฏิกิริยาต่อตนเอง มี 2 ประเภท คือ

1) การประเมินตนเอง ประกอบไปด้วยการประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบผลการประเมินตนเองกับจุดหมายที่กำหนดไว้ และลักษณะของสาเหตุเพื่อพิจารณาผลจากสาเหตุที่สามารถควบคุมได้

2) การแก้ไขตนเอง ประกอบไปด้วยความพึงพอใจ โดยดูว่ามีความพึงพอใจหรือไม่ ผลกระทบเกี่ยวกับการกระทำนั้นเป็นอย่างไร และการปรับปรุงแก้ไขตนเองเพื่อปรับปรุงผลลัพธ์

ผู้เรียนจะอยู่ในบทบาทของการเป็นผู้คิดสะท้อนในกระบวนการเรียนรู้ซึ่งเป็นสิ่งทำให้ผู้เรียนได้ทบทวนการเรียนรู้และการกระทำของตนเอง การสะท้อนตนเองดังกล่าวจะนำผู้เรียนไปสู่การคิดอย่างมีวิจารณญาณสำหรับการผลิตความรู้และการแก้ไขปัญหาใหม่ การสะท้อนตนเองมีความเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของแต่ละบุคคลในด้านศีลธรรม จิตใจ และอารมณ์เช่นเดียวกับความคิด (Park และ Son, 2011)

การสะท้อนความคิดมีความเกี่ยวข้องกับการสืบสอบ (Inquiry) และการคิดอย่างมีวิจารณญาณ (Critical thinking) โดยเป็นการสืบสอบระหว่างการคิดและการกระทำ ซึ่งทำให้ผู้สะท้อนความคิดเรียนรู้จากการกระทำของตนเอง เรื่องที่กระตุ้นให้เกิดการสะท้อนความคิดอาจเป็นเรื่องที่ทำให้ประหลาดใจ เรื่องที่ทำให้สงสัย เรื่องที่การคิดและการปฏิบัติไม่ส่งผลที่มีประสิทธิภาพ ความแตกต่างระหว่างความเป็นจริงกับอุดมคติ หรือความแตกต่างระหว่างสิ่งที่เกิดขึ้นจริงกับสิ่งที่คาดหวัง (Peter, 1991) ทั้งนี้ การสะท้อนความคิดประกอบด้วยขั้นตอน 4 ขั้นตอน (Mckay, 2002; Peter, 1991) ดังนี้

1) การระบุปัญหา งาน หรือเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ซึ่งมีแง่มุมให้คิดและต้องการนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ขั้นตอนนี้เกิดขึ้นจากการที่ครูสังเกตเด็ก หรือเหตุการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน

2) วิเคราะห์ธรรมชาติของปัญหา งาน หรือเหตุการณ์ที่ระบุ เพื่อพิจารณาหาสาเหตุที่ทำให้เกิดปัญหา พิจารณาสาเหตุที่เป็นไปได้

3) รวบรวมข้อมูลที่ช่วยให้คิดหาวิธีการที่แตกต่างและหลากหลายในการจัดการกับปัญหา งาน หรือเหตุการณ์นั้น

4) แก้ปัญหาตามสมมติฐานที่วิเคราะห์ได้จากข้อมูลที่รวบรวมมา

ทั้งนี้ การสะท้อนความคิดไม่ใช่การคิดถึงสิ่งที่ตนทำไปแล้ว และคิดว่าจะทำอย่างไรต่อไปโดยไม่ได้ลงมือปฏิบัติ

กระบวนการสะท้อนตนเองตามแนวคิดของ Gibbs (1988) เปรียบเสมือนแผนผังของการสะท้อนตนเอง ซึ่งจะช่วยให้เกิดการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ประกอบไปด้วย 6 ระยะ เรียงกันเป็นวงกลม เรียก Reflective Cycle

เริ่มจากระยะแรก เป็นการพรรณนาถึงรายละเอียดของสถานการณ์ที่มากระทบ ระยะที่สองเป็นการวิเคราะห์พิจารณาความรู้สึกนึกคิดที่เกิดจากสิ่งที่มากระทบ จากนั้นนำไปสู่ระยะที่ 3 คือการประเมินสถานการณ์ว่ามีผลดีผลเสียอย่างไร ระยะที่สี่ เป็นการวิเคราะห์ถึงโครงสร้าง ทำการวิเคราะห์สถานการณ์จากความรู้เดิมหรือประสบการณ์เดิมที่มีอยู่ จากการวิเคราะห์นี้จะนำไปสู่ความรู้

ใหม่สำหรับสถานการณ์นั้น ๆ ระยะเวลาที่ห้า เป็นการสรุปซึ่งแตกต่างจากระยะการประเมิน เนื่องจากระยะนี้เป็นผลมาจากการได้วิเคราะห์ข้อมูลด้านต่าง ๆ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของประสบการณ์เดิม และก่อให้เกิดความรู้ใหม่ ซึ่งส่งผลให้มีการเปลี่ยนแปลงมุมมองที่แตกต่างออกไป สิ่งสำคัญประการหนึ่งคือการสะท้อนตนเองนั้นต้องทำอย่างตรงไปตรงมา จึงจะทำให้เห็นข้อมูลหรือข้อผิดพลาดที่แท้จริง นำไปสู่การเรียนรู้หนทางที่เหมาะสมกับสถานการณ์นั้น ๆ ระยะเวลาสุดท้าย คือระยะที่นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางมุมมองความคิด สามารถจัดการกับปัญหาหรือสถานการณ์ที่คล้าย ๆ เดิมได้อย่างเหมาะสม

ภาพที่ 1 แผนผัง The Reflective Cycle (Gibbs, 1988)

แนวคิดของ Gibbs มีความสอดคล้องกับกระบวนการสะท้อนตนเองตามแนวคิดของ Schon (1991) แต่แนวคิดของ Schon จะแบ่งออกเป็นสามระยะ ได้แก่ การสะท้อนคิดด้วยตนเอง การพิจารณาพิจารณา และการกระทำ

ระยะที่ 1 เป็นกระบวนการของการสะท้อนที่ถูกกระตุ้นจากการรับรู้ซึ่งปรากฏขึ้นในสถานการณ์นั้น ๆ พบว่าความรู้เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอที่จะอธิบายสถานการณ์ดังกล่าว ต้องอาศัยทักษะเกี่ยวกับการตระหนักในตนเอง (Self-awareness) ซึ่งบุคคลจะใช้วิเคราะห์ว่าสถานการณ์ที่เกิดขึ้นนั้นมีผลต่อตนเอง หรือ ตนเองเป็นผลให้เกิดสถานการณ์นั้นอย่างไร นอกจากนี้ยังอาศัยทักษะ

ในการพรรณนาซึ่งเป็นความสามารถของบุคคลในการแยกแยะและสรุปเหตุการณ์สำคัญที่เกิดขึ้นในสถานการณ์ (Boyd และ Fales, 1983)

ระยะที่ 2 เป็นระยะที่บุคคลต้องใช้ความคิดในการพินิจพิเคราะห์เกี่ยวกับสถานการณ์ว่าลักษณะของโครงสร้างที่เกิดขึ้นเป็นอย่างไร รวมถึงเป็นการตรวจสอบความรู้และความรู้สึกของตนเกี่ยวกับสถานการณ์ ระยะนี้อาจเริ่มตั้งแต่เมื่อบุคคลได้เริ่มวิเคราะห์อาจจะนำไปสู่การตรวจสอบและการสร้างความรู้ใหม่สำหรับสถานการณ์นั้น ๆ ในระยะนี้อาศัยทักษะที่สำคัญ คือ การวิเคราะห์ตรวจสอบองค์ประกอบต่าง ๆ ตลอดจนการพิจารณาถึงการประยุกต์ความรู้เดิมมาใช้ในสถานการณ์ที่เกิดขึ้น

ระยะที่ 3 เป็นระยะที่พัฒนามุมมองหรือแนวคิดใหม่บนสถานการณ์นั้น ๆ ผลที่ได้จากการสะท้อนตน คือการเรียนรู้ ซึ่งก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงความรู้และทัศนคติ อันจะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามมา ในระยะนี้จำเป็นต้องมีทักษะในการสังเคราะห์ เพื่อที่จะผสมผสานความรู้ใหม่และเก่า โดยเป็นไปในทางที่สร้างสรรค์ เพื่อจะนำไปแก้ปัญหา และพยากรณ์ผลที่จะเกิดจากการกระทำ อีกทั้งยังต้องอาศัยทักษะในการประเมินผล เพื่อตระหนักรู้คุณค่าในสิ่งนั้น ๆ

นอกจากนี้การสะท้อนตนยังเป็นกระบวนการที่มีการเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่องทำให้บุคคลมองประสบการณ์เดิมหรือคล้ายคลึงกันในมุมมองที่ต่างไปจากอดีต โดยผสมผสานความรู้ใหม่ที่ได้จากการสะท้อนตนเข้ากับความรู้เดิมที่มีอยู่ ซึ่งกระบวนการนี้จะต้องอาศัยการตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) และความเข้าใจในตนเอง (Self-understand) มาช่วยในการสะท้อนตนอยู่เป็นประจำจะทำให้เกิดการพัฒนาตนเอง (Lauterbach และ Becker, 1996)

กระบวนการสะท้อนตนสามารถแบ่งได้เป็น 2 รูปแบบ ตามการแบ่งของ Schon (1990) คือการสะท้อนความคิดขณะได้รับประสบการณ์ (Reflection –In-action) และการสะท้อนความคิดภายหลังได้รับประสบการณ์ (Reflection –On-action) โดยการสะท้อนความคิดขณะได้รับประสบการณ์จะเกิดขึ้นเมื่อเราใช้ความรู้ที่เราหรือประสบการณ์การตัดสินใจในอดีต เพื่อใช้แก้ไขสถานการณ์โรขณะที่เกิดขึ้นเป็นลักษณะการเกิดปฏิกิริยาสะท้อนกลับทันที ณ ขณะที่เหตุการณ์หรือประสบการณ์เกิดขึ้น ส่วนการคิดสะท้อนภายหลังได้รับประสบการณ์ (Reflection –On-action) เป็นกระบวนการสะท้อนความคิดหลังจากการได้รับประสบการณ์นั้น ๆ ซึ่งต้องผ่านการใคร่ครวญหรือไตร่ตรองทบทวนในประสบการณ์ที่ผ่านมา แล้วสะท้อนออกมาเป็นข้อดีหรือข้อเสียจากการทำหรือไม่ทำอะไร ซึ่งสามารถสรุปออกมาเป็นการเรียนรู้ เพื่อนำไปแก้ไขปรับปรุงในโอกาสต่อ ๆ ไปได้

1.4 คุณลักษณะการสะท้อนตน

1.4.1 หลักสำคัญของการสะท้อนความคิด (Bailey, Curtis, และ Nunan, 2001)

ประกอบด้วย

1) การตระหนักรู้ในตนเอง (Self-awareness) หมายถึง ความสามารถในการสำนึกและตักเตือนตนเองในเรื่องที่ตั้งใจไว้

2) การสังเกตตนเอง (Self-Observation) หมายถึง การสังเกต ประเมิน และจัดการกับพฤติกรรมของตนเอง โดยมีเป้าหมายที่จะเข้าใจและควบคุมพฤติกรรมของตนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ การสังเกตตนเองจะช่วยให้ตระหนักรู้ในตนเอง โดยมีเป้าหมายที่จะเข้าใจและควบคุมพฤติกรรมของตนได้ดีขึ้น ทั้งนี้ การสังเกตตนเองจะช่วยให้ตระหนักรู้ในตนเองมากขึ้นด้วย การสะท้อนความคิดจึงเป็นกระบวนการสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่ช่วยให้ครูเข้าใจ และตระหนักถึงความรู้ในการสอบของตน

1.4.2 ลักษณะสำคัญที่เอื้อให้บุคคลสะท้อนความคิด (Dewey, 1983) ได้แก่

1) การมีใจที่เปิดกว้าง (Open-mindedness) เป็นความสามารถในการพิจารณาปัญหาด้วยวิธีใหม่หรือวิธีที่แตกต่าง เป็นการเปิดรับความคิดใหม่ซึ่งไม่ได้ขึ้นชอบมาก่อน คนที่มีใจเปิดกว้างย่อมพร้อมที่จะรับฟังสิ่งต่าง ๆ มากกว่ายึดมั่นในมุมมองหนึ่งเพียงมุมเดียว เป็นบุคคลที่เป็นผู้ฟังที่กระตือรือร้น และสามารถรับฟังความคิดที่แม้จะเป็นความคิดที่ตรงกันข้ามกับความคิดของตน และเป็นบุคคลที่ยอมรับได้ว่าในความเป็นจริงแล้วความคิดที่ตนยึดถืออยู่อาจเป็นความคิดที่ผิดก็ได้

2) การมีใจที่ทุ่มเท (Whole-heartedness) เป็นคุณลักษณะที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งโดยตลอด เป็นการแสดงความสนใจอย่างทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดเพื่อให้ได้รู้ในเรื่องที่มีใจจดจ่อ นั้น บุคคลที่มีใจที่ทุ่มเทย่อมเกิดคำถามขึ้นมากมาย ซึ่งจะนำไปสู่ความพยายามอย่างแรงกล้าที่จะเรียนรู้

3) ความรับผิดชอบ (Responsibility) เป็นสิ่งที่เกี่ยวข้องกับการพิจารณาถึงผลของการกระทำ เป็นการค้นหาสาเหตุ ค้นหาความหมายว่าสิ่งใดควรค่าแก่การเรียนรู้ และสิ่งใดมีค่าที่จะเชื่อ

1.5 กิจกรรมที่เอื้อต่อการสะท้อนตน

กนกนุช ชื่นเลิศสกุล (2544) ให้ความเห็นว่าการสะท้อนตนจำเป็นต้องมีการตั้งคำถามและการตอบคำถามเป็นหัวใจสำคัญตลอดทุกระยะของกระบวนการ ฉะนั้นวิธีการในการฝึกหัดการสะท้อนตนที่ดีที่สุดก็คือ การฝึกตั้งคำถามและฝึกตอบคำถามด้วยมุมมองที่แตกต่างกันหลากหลายแบบ พร้อมกับพัฒนาการตั้งคำถาม และตอบคำถามให้ได้คำตอบที่ลึกซึ้งขึ้น โดยอิงกระบวนการของการสะท้อนตน ตัวอย่างกิจกรรมฝึกการสะท้อนคิด ได้แก่

1) การถามและตอบคำถามตนเอง เช่น ฉันกำลังทำอะไร ฉันทำสิ่งนี้เพราะเหตุใด ฉันกำลังเรียนรู้อะไร มีอะไรที่ฉันควรทำแต่ไม่ได้ทำบ้าง ฯลฯ

2) การเขียนและการพูดโดยใช้ภาษาและสำนวนที่เรียบเรียงขึ้นเอง ซึ่งจะทำให้ต้องใช้การถามการตอบเพื่อคัดเลือกประเด็นและคำที่จะนำมาเขียนหรือพูด

3) การมอบหมายให้ปรับปรุงงานให้ต่างไปจากเดิม หรือการมอบหมายให้สร้างสรรค์ชิ้นงานใหม่ที่ยังไม่เคยปรากฏมาก่อน

4) การเปรียบเทียบและการสรุปความเหมือนความต่างทั้งสิ่งที่คล้ายกัน และ/หรือสิ่งที่ต่างกัน

5) การจัดสภาพแวดล้อมให้มีความหมายและกระตุ้นการสะท้อนตนในชีวิตประจำวัน เพื่อสร้างเสริมอุปนิสัยการสะท้อนตนอย่างเป็นอัตโนมัติ

6) การกำหนดให้คิดและปฏิบัติภายใต้เงื่อนไขที่กำหนด

นฤมล เนียนหอม (2549) ใช้กิจกรรมเพื่อให้เกิดการสะท้อนตนใน 2 ลักษณะ ได้แก่ การสะท้อนคิดตามลำพังผ่านการเขียนบันทึก และสะท้อนคิดร่วมกันผ่านการสนทนา ดังมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1) การเขียนบันทึกโต้ตอบกันแบบการเขียนจดหมาย (Dialogue journal) เป็นรูปแบบหนึ่งของการเขียนบันทึกเพื่อสนทนาโต้ตอบกันแบบการเขียนจดหมาย โดยอาจเขียนเล่าเรื่องราวหรือเหตุการณ์ที่ตนสนใจ แล้วมีคนเขียนตอบหรือถามคำถาม การเขียนโต้ตอบไม่จำเป็นต้องยาวมากนัก อาจเขียนเพียง 1-2 ประโยคก็เพียงพอแต่ต้องเขียนโต้ตอบอย่างสม่ำเสมอ บันทึกประเภทนี้เป็นการเชื่อมต่อระหว่างการพูดคุยและการเขียน และก่อให้เกิดความสัมพันธ์ที่เข้มแข็งระหว่างกัน (Hoskisson and Tomkins, 1987)

การเขียนบันทึกเป็นรูปแบบหนึ่งของการสะท้อนความคิดต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ทั้งนี้องค์ประกอบพื้นฐานของการเขียนบันทึกโต้ตอบกันแบบการเขียนจดหมาย (Jones and Vermont, 1991) ประกอบด้วย

1.1) การเยี่ยมไปด้วยมิตรภาพ ของผู้เขียนบันทึกทั้งสองฝ่ายซึ่งจะมีความเท่าเทียมกันในการเขียนและการตอบสนอง โดยอาจเขียนบันทึก 2-3 ครั้งต่อสัปดาห์ อาจเขียนต่อเนื่องกันเป็นเดือนหรือเป็นปีก็ได้

1.2) ผู้เขียนทั้งสองฝ่ายมีอิสระที่จะเขียนในสิ่งที่ต้องการเขียนในสิ่งที่ต้องการเขียน

1.3) กฎสำคัญของการเขียนบันทึกโต้ตอบกันแบบการเขียนจดหมาย คือ ต้องไม่มีการตรวจแก้การเขียนหรือให้คะแนน

1.4) บันทึกเป็นสมบัติส่วนบุคคลของผู้เขียน ต้องไม่นำไปเผยแพร่หากไม่ได้รับอนุญาต

1.5) การบันทึกอาจจดบันทึกในสมุด หรือพิมพ์ในรูปแบบไฟล์ คอมพิวเตอร์ ฯลฯ เพื่อให้ผู้บันทึกสามารถอ่านซ้ำ หรือสะท้อนความคิดต่อจากสิ่งที่เขียนไปแล้วได้อีก ตามที่ต้องการ

2) การสนทนาเพื่อการแลกเปลี่ยนทางวิชาชีพ (Professional conversation) เป็นแนวทางหนึ่งในการสนทนาพูดคุยที่ทำให้ได้สะท้อนความคิด โดยมีพื้นฐานจากแนวคิดเกี่ยวกับความสำคัญของกลุ่มหรือชุมชนที่มีต่อการพัฒนาการเรียนการสอน

1.6 ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนตน

กนกนุช ชื่นเลิศสกุล (2544) ให้ความเห็นว่าคุณภาพของการสะท้อนตนนอกจากจะขึ้นอยู่กับการปฏิบัติบนหลักการของกระบวนการและวิธีการดำเนินการสะท้อนตนแล้ว ก็ยังขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลต่อคุณภาพการสะท้อนตนจำนวนมากซึ่งในความเป็นจริงแล้ว ทั้งคุณภาพการสะท้อนคิด และปัจจัยต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องนั้น ต่างมีอิทธิพลต่อกันและกันในลักษณะสองทิศทาง พร้อมกับการเชื่อมโยงกันอย่างเป็นองค์รวม ตัวอย่างเช่น

1) ความซื่อสัตย์และกล้าหาญ

ผู้ทำการสะท้อนตนต้องมีความซื่อสัตย์และความกล้าหาญที่จะเผชิญกับความคิด ความรู้สึกภายในของตนเอง เพราะการสะท้อนตนจะนำไปสู่การค้นพบความจริงเกี่ยวกับตนเองทั้งด้านบวกและด้านลบ ซึ่งการเผชิญกับความจริงของตนเองทางด้านลบ โดยไม่ใช้กลไกการปกป้องตนเอง อาจก่อให้เกิดความรู้สึกกดดันจากความเจ็บปวด ความคับข้องใจ และความสับสน ผู้ที่ไม่สามารถอดทนต่อสภาพความกดดันดังกล่าวอาจละทิ้งภาวะกดดันที่เกิดจากการสะท้อนตน ด้วยการยุติการคิด หรือคิดให้เหตุผลที่บิดเบือนเพื่อการปกป้องตนเอง ซึ่งไม่เอื้อให้ได้ผลลัพธ์ของการสะท้อนคิดที่เป็นจริง ฉะนั้นจึงต้องมีการสนับสนุนจากผู้อื่น เพื่อประคับประคองให้ผู้กระทำการสะท้อนตนยังคงสามารถกระทำการสะท้อนตนภายใต้ภาวะกดดันที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องต่อไป จนกว่าจะถึงช่วงเวลาที่เหมาะสมและได้รับประโยชน์จากการสะท้อนตนแล้ว จึงค่อยปล่อยวางและผ่อนคลายความกดดันออกไป

2) ความมุ่งมั่นและเพียรพยายาม

ในกระบวนการสะท้อนตน ผู้กระทำการสะท้อนตนต้องใช้พลังความคิด และเวลาในการคิดใคร่ครวญ ทั้งในการตั้งคำถาม การตอบคำถาม การให้เหตุผล ประกอบการตัดสินใจ การจินตนาการหาทางเลือกที่หลากหลาย การสังเคราะห์ทางเลือกใหม่ที่เหมาะสม ฯลฯ ซึ่งต้องกระทำด้วยความมุ่งมั่นและเพียรพยายามอย่างจริงจัง

3) ข้อมูล ความตระหนักรู้ในตนเอง ความคิดสร้างสรรค์

การที่จะคิดสะท้อนตนให้เกิดประสิทธิผลจำเป็นต้องใช้ข้อมูลเป็นฐานในการประมวลความคิด เพื่อขยายความคิดและพัฒนาวิธีคิดควบคู่กันไป ผู้กระทำการสะท้อนตน

จึงต้องมีการอ่านและการแสวงหาข้อมูลอย่างกว้างขวาง มีความตระหนักรู้ในตนเอง สนใจและไวต่อข้อมูล ความรู้สึก ที่ผุดจากสภาพแวดล้อมภายในตนและภายนอกตน พร้อมกับมีความปรารถนาที่จะเผชิญกับความรู้สึกเหล่านั้น ด้วยวิธีการที่สร้างสรรค์แปลกใหม่ และหลากหลาย

4) ความไว้วางใจและการสะท้อนกลับเพื่อพัฒนาการคิดอย่างมีเป้าหมายในระดับที่สูงขึ้น

ในกรณีที่เป็นการสะท้อนตนโดยบุคคลอื่นเป็นผู้กระตุ้น จำเป็นต้องสร้างสัมพันธภาพให้เกิดความไว้วางใจและเปิดใจกว้างก่อน เพื่อเอื้อให้ผู้เรียนกล้าตั้งคำถามและตอบคำถามตามความเป็นจริง มีการอภิปรายอย่างหลากหลายและเป็นกันเอง ผู้สอนควรให้การสะท้อนกลับเพื่อให้ผู้เรียนถามคำถามในระดับที่สูงขึ้น พัฒนาทักษะการแก้ปัญหาที่ซับซ้อนขึ้น เรียนรู้การเชื่อมโยงความรู้ในชั้นเรียนกับการปฏิบัติ เพิ่มทักษะการคิด และการประเมิน โดยผู้สอนอาจเตรียมแนวคำถามไว้ล่วงหน้า เพื่อให้ทิศทางการถามย่อย ๆ เหล่านี้ สอดคล้องและนำไปสู่เป้าหมายสุดท้ายของการเรียนรู้

5) ความสนุกและความสุขกับการเล่นกับความคิด

ผู้ที่มีความสนุกและมีความสุขกับการเล่นกับความคิดทั้งในชีวิตประจำวันและในการทำงาน จะช่วยให้พัฒนาการสะท้อนคิดได้อย่างเป็นอัตโนมัติรวดเร็วลึกซึ้ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อความสำเร็จของการสะท้อนตนย้อนกลับมาเสริมให้มีความสุขและความสุขเพิ่มมากขึ้น ผู้ทำการสะท้อนตนก็อาจเพลิดเพลินกับการคิด และสร้างสรรค์วิธีการสะท้อนตนในรูปแบบเฉพาะของตนขึ้น

1.7 การประเมินการสะท้อนตน

กนกนุช ชื่นเลิศสกุล (2544) ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการประเมินการสะท้อนตนไว้ว่าการสะท้อนตนเป็นกระบวนการที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางพุทธิปัญญา เจตคติ และพฤติกรรมอย่างลึกซึ้ง โดยพบว่าบุคคลที่มีการสะท้อนตนจะพัฒนามุมมองใหม่ที่แตกต่างไปจากเดิม มีความพร้อมที่จะเผชิญกับสถานการณ์ มีความมุ่งมั่นในการกระทำ พัฒนาวิธีการเรียนรู้ภายในตนจากขั้นพื้นฐานไปสู่ความซับซ้อน มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม มีความกล้าหาญ มีจุดยืน มีความเข้มแข็งทางจิตใจ เป็นตัวของตัวเองเพิ่มมากขึ้น สามารถแก้ไขปัญหายากได้เพิ่มมากขึ้น แต่เนื่องจากการสะท้อนตนเป็นประสบการณ์ส่วนบุคคลและนิยามที่ใช้กันอยู่ในปัจจุบันก็มีหลากหลายไม่ตรงกัน ประกอบกับธรรมชาติของกระบวนการสะท้อนตนก็ได้พัฒนาในเชิงเส้นตรง และมีได้พัฒนาแบบลำดับขั้น หากแต่เป็นไปในลักษณะที่หลากหลายมิติ (Multi-faceted) มีทั้งส่วนที่เป็นความกว้าง ความลึก ความก้าวหน้า อีกทั้งยังเป็นโครงสร้างเชิงกระบวนการที่ต้องอาศัยประเด็นเนื้อหาของเรื่องใดเรื่องหนึ่งเป็นสาระของการสะท้อนตน

การสะท้อนตนจึงเป็นได้ทั้งกระบวนการและผลลัพธ์ มีทั้งส่วนที่มีลักษณะเฉพาะเจาะจงและไม่เฉพาะเจาะจง ที่สำคัญการวัดและการประเมินการสะท้อนตนอาจเป็นปัจจัยทำให้ขาดอิสระในการสะท้อนตน ส่งผลให้การคิดอยู่ในกรอบ-วิธีการ-ขั้นตอนของการวัดและการประเมิน ซึ่งต่างไปจากความจริงที่ควรจะเป็นได้เช่นกัน การวัดและการประเมินผลการสะท้อนตนจึงเป็นเรื่องละเอียดอ่อน และต้องมีความยืดหยุ่นสูง คำนึงถึงผลกระทบของการวัดและการประเมินต่อสิ่งที่ได้จากการวัดและการประเมินนั้นประกอบด้วย

แนวทางการประเมินการสะท้อนตนตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด บรู๊คส์ ได้จำแนกคุณลักษณะของความสามารถที่เกิดจากการสะท้อนตนออกเป็น 3 ประเด็นย่อย ได้แก่ ความสามารถในการวิเคราะห์ความคิด ความรู้สึกความสามารถในการบรรยายสถานการณ์ และพัฒนาการและการปฏิบัติจริงทั้งในส่วนบุคคลและวิชาชีพ ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแนวทางการประเมินการสะท้อนตนตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด บรู๊คส์

เกณฑ์ความสามารถ	ไม่ผ่าน	ลำดับจากเกรดซีถึง บีบวก	เกรดเอ
วิเคราะห์ความคิด ความรู้สึก	ไม่สามารถแสดงให้เห็น ว่ามีความตระหนักรู้ใน ตนเองเกิดขึ้นในงานที่ เขียนส่ง	กล่าวถึงความรู้สึก ของตนเองและผู้อื่น อย่างสม่าเสมอ	แสดงให้เห็นว่ามีความ หยั่งรู้ในสถานการณ์ที่ เกิดขึ้นอย่างสม่าเสมอ มีปฏิบัติการนำ ผลการวิเคราะห์ ความรู้สึกมาใช้ในการ ปฏิบัติ
บรรยายสถานการณ์	บรรยายได้ไม่ชัดเจน ขาดการเรียบเรียง และความกลมกลืน	มีความเข้าใจ แต่ขาด ความสามารถในการ แยกแยะสิ่งที่ เกี่ยวข้องออกจากสิ่ง ที่ไม่เกี่ยวข้อง การ เรียบเรียงและความ กลมกลืนยังมีน้อย	ค้นพบแก่นของ สถานการณ์ได้อย่าง ต่อเนื่อง สรุป สาระสำคัญได้ ครบถ้วน นำเสนอได้ อย่างคล่องแคล่ว รื่น ไหล มีชีวิตชีวาและ เร้าความสนใจ
พัฒนาการและการ ปฏิบัติจริงทั้งในเชิง ส่วนบุคคลและ วิชาชีพ	ขาดปฏิบัติการการ เรียนรู้ส่วนบุคคล	มีการเรียนรู้ส่วน บุคคลและแสดงให้เห็น เห็นว่าได้นำการ เรียนรู้ดังกล่าวมา	ประเมินการเรียนรู้ ส่วนบุคคลและ เชื่อมโยงการเรียนรู้ กับการปฏิบัติใน

การปฏิบัติในอนาคต	ปฏิบัติ มีการค้นหา	อนาคต ค้นหาคำตอบ
ขาดความพยายามใน	คำตอบของปัญหา	ปัญหาที่มีอยู่และ
การค้นหาคำตอบใน	ค้นหาทางเลือกต่าง ๆ	เตรียมทางเลือกที่จะ
การ	ในการแก้ปัญหา	ปฏิบัติมีกลยุทธ์

ตารางที่ 1 ตัวอย่างแนวทางการประเมินการสะท้อนตนตามเกณฑ์ของมหาวิทยาลัยออกฟอร์ด บรู๊คส์ (ต่อ)

เกณฑ์	ไม่ผ่าน	ลำดับจากเกรดซีถึง	เกรดเอ
ความสามารถ		บีบวก	
	แก้ปัญหาและไม่มี	มีแผนการ	ที่สร้างสรรค์สำหรับ
	ทางเลือกในการ	ดำเนินการปฏิบัติ	การที่จะลงมือ
	ปฏิบัติ		ปฏิบัติ

1.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

นฤมล เนียนหอม (2549) ศึกษากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมครูในการสร้างวินัยให้แก่เด็กปฐมวัยโดยใช้แนวความคิดสะท้อนความคิดและการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายในมีขั้นตอน 3 ขั้นตอน คือ 1) สร้างความสัมพันธ์และความไว้วางใจแก่ครูที่เข้าร่วมโครงการด้วยความสมัครใจ ผู้วิจัยมีความยอมรับนับถือในตัวครูและมีบทบาทเสมือนเพื่อนที่จะมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกับครู 2) ให้ความรู้เรื่องการสร้างวินัยในตนเองที่ชัดเจนแก่ครู 3) การให้ครูสะท้อนความคิดของตนเองผ่านการเขียนบันทึกและการสนทนาเพื่อการเปลี่ยนแปลงทางวิชาชีพ พบว่าด้วยกระบวนการสะท้อนความคิดดังกล่าวส่งผลให้คะแนนพฤติกรรมในด้านการเป็นแบบอย่างและการจัดการเรียนรู้ของครูในการสร้างวินัยในตนเองแก่เด็กปฐมวัยสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลอง รวมทั้งคะแนนพฤติกรรมด้านวินัยของเด็กก็มีคะแนนสูงขึ้นกว่าก่อนการทดลองด้วยเช่นกัน

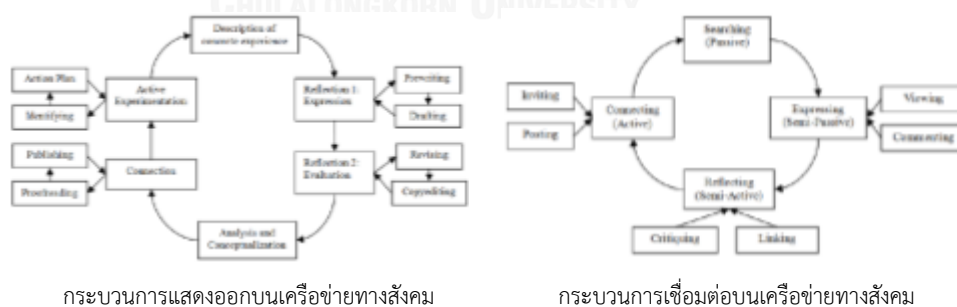
ภาษิต ประมวลศิลป์ชัย (2548) ศึกษากระบวนการพัฒนาครูประจำการโดยใช้วิธีการสะท้อนความคิดแบบผสมผสานประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ 1) ให้ความรู้เรื่องการคิดไตร่ตรองแก่ครูโดยใช้กิจกรรมการสะท้อนความคิดผ่านการพูดคุยสนทนาเป็นกลุ่ม 2) ให้ครูฝึกปฏิบัติการคิดไตร่ตรองโดยใช้กิจกรรมการสะท้อนความคิดผ่านการเขียนบันทึกเหตุการณ์ 3) ตรวจสอบและชี้แนะการคิดไตร่ตรองของครูโดยใช้กิจกรรมการสะท้อนความคิดผ่านการพูดคุยสนทนาเป็นรายบุคคล 4) ประเมินผลการพัฒนาความสามารถของครู วิธีการดังกล่าวนี้ส่งผลให้ความสามารถในการไตร่ตรองของครูเพิ่มขึ้นจากขั้นที่ 1 ถึงขั้นที่ 3 โดยผู้วิจัยใช้กลยุทธ์การพัฒนาที่สำคัญ คือ 1) กลยุทธ์การไตร่ตรองในภาระงานที่รับผิดชอบ 2) กลยุทธ์การจัดการกิจกรรมให้ครอบคลุมวิธีเรียนรู้ที่แตกต่าง 3) กลยุทธ์การเพิ่มความรู้อ และ 4) กลยุทธ์การฝึกฝนอย่างสม่ำเสมอ

Moon (1999) พบว่า “Critical Friend” เป็นสิ่งส่งเสริมทักษะการสะท้อนความคิด การทำงานร่วมกับคนอื่น ๆ สามารถเกื้อหนุนผู้เรียนให้สะท้อนความคิดได้ลุ่มลึกมากขึ้นและสามารถขยายคุณภาพของการสะท้อนความคิดตราบได้ที่ผู้เรียนยังมีส่วนร่วมในกระบวนการทั้งหมด คนอื่นสามารถให้ความสนใจซึ่งเกื้อหนุนต่อการสะท้อนความคิด มีการถามคำถามที่ท้าทาย การตั้งข้อสังเกต และอุปสรรคทางอารมณ์ในการสะท้อนความคิด

Park และ Son (2011) ให้ความเห็นว่ากระบวนการสะท้อนการเรียนรู้และกระบวนการเขียนในที่สาธารณะเป็นเสมือนวิธีการปรับปรุงคุณภาพของการสะท้อนการเรียนรู้บนเครือข่ายทางสังคมตามแนวความคิด 2 ทาง ทั้งการแสดงออกของแต่ละบุคคลและการเชื่อมต่อของการเรียนรู้ร่วมกัน

กระบวนการแสดงออกบนเครือข่ายทางสังคมในขั้นตอนเริ่มต้น ผู้เรียนจะถูกถามเพื่ออธิบายประสบการณ์ที่เป็นรูปธรรมหรือการกำหนดปัญหา จากนั้นไปยังขั้นตอนการสะท้อน การสะท้อนตนเองแยกออกเป็นสองขั้นตอน ได้แก่การแสดงออกและการประเมินผล การแสดงออก (การสะท้อน 1) มุ่งเน้นไปที่ความสนใจส่วนบุคคล ขณะที่การประเมินผล (การสะท้อน 2) มุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายที่รับรู้การสะท้อนนี้

กระบวนการการเชื่อมต่อประกอบด้วย 4 ขั้นตอน (1) การค้นหา (2) แสดง (3) การสะท้อน และ (4) การเชื่อมต่อ ขั้นตอนเหล่านี้แสดงให้เห็นถึงวิธีการที่ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการสะท้อนสำหรับเครือข่ายทางสังคมตามระดับการมีส่วนร่วมของตนเอง ในวงจรของระดับความแตกต่าง (จาก Passive ถึง Active) ผู้สอนต้องกำหนดว่าผู้เรียนระดับใดที่คาดว่าจะมีส่วนร่วมและสามารถอำนวยความสะดวกและส่งเสริมการแสดงออกและการเชื่อมต่อของผู้เรียน ในขณะที่ผู้เรียนเองก็วางแผนว่าระดับใดที่ตนเองต้องการมีส่วนร่วมในแต่ละขั้นตอนของการสะท้อน

ภาพที่ 2 กระบวนการแสดงออกบนเครือข่ายทางสังคมและกระบวนการเชื่อมต่อบนเครือข่ายทางสังคม

Sharma และ Xie (2008) พบว่าการเขียนบันทึกประจำวันเป็นกระบวนการที่ผู้เขียนมีลักษณะของการใคร่ครวญและไตร่ตรองตนเอง ดังนั้นเมื่อจะต้องเขียนบันทึกประจำวันในเว็บ

บล็อกจึงอาจเกิดความคิดที่ว่างานเขียนของตนนั้นจะต้องถูกตรวจสอบจากผู้เรียนคนอื่น ๆ ดังนั้นจึงส่งผลให้เกิดการละเว้นการเขียนเรื่องที่ตนเองคิดว่าผู้อ่านคนอื่นจะไม่เข้าใจหรือเรื่องที่ตนเองอาจถูกหัวเราะเยาะ การเขียนในลักษณะที่ “เรียบร้อย” และ “เป็นเหตุเป็นผล” จึงเป็นสิ่งที่ผู้เขียนทราบดีว่า จะเป็นโอกาสให้ผู้อื่นเข้ามาอ่านงานเขียนของตน จึงตั้งใจที่จะหลีกเลี่ยงลักษณะการ “พูดพาล่าม” ถึงสิ่งที่อยู่ในใจตนเอง แต่นำการเขียนบันทึกในลักษณะอนุรักษ์นิยมมาใช้มากขึ้น

Trip และ Rich (2012) ศึกษาการใช้วิดีโอในการสะท้อนความคิดการสอนของครู และทบทวนการศึกษาที่ผ่านมาเกี่ยวกับกระบวนการดังกล่าว โดยมีแนวความคิดว่า 1) วิดีโอเป็นเครื่องมือที่มีสมรรถภาพสูงสำหรับการสะท้อนความคิดของครู 2) วิดีโอช่วยให้ครูมองเห็นการสอนของตนได้อย่างมีประสิทธิภาพ และ 3) วิดีโอจะช่วยให้ครูมีประสิทธิภาพในการเรียนการสอนในอนาคตมากขึ้น เพราะวิดีโอช่วยสะท้อนให้เห็นภาพในทางปฏิบัติ จากงานวิจัยเรื่องการใช้วิดีโอเป็นเครื่องมือในการสะท้อนตน จำนวนทั้งสิ้น 63 การวิจัย ผู้วิจัยได้จำแนกมิติในการวิเคราะห์การใช้วิดีโอออกเป็น 6 มิติ สรุปดังนี้

ตารางที่ 2 ตารางจำแนกมิติในการวิเคราะห์การใช้วิดีโอเพื่อเป็นเครื่องมือในการสะท้อนตน

มิติ	คำจำกัดความ	ข้อสรุป
1. Reflection tasks	ภาระงานของครูในระหว่างหรือหลังจากการสอนของตนเอง (1) ทำรายการตรวจสอบให้เสร็จสมบูรณ์ (2) มีส่วนร่วมในการสัมภาษณ์หรือการประชุม (3) สะท้อนความเห็นเป็นลายลักษณ์อักษร (4) การตัดต่อวิดีโอ	ครูต้องการสัมภาษณ์และการประชุมมากกว่าภาระงานอื่น ๆ
2. Guiding reflection	กระบวนการสะท้อนความคิดถูกทำให้ง่ายได้อย่างไร	ให้กรอบการสะท้อนความคิดเพื่อการปรับปรุงคุณภาพการสะท้อนความคิดของครู ครูต้องการที่จะสามารถเลือกเน้นไปยังการสะท้อนของตนเอง

ตารางที่ 2 ตารางจำแนกมิติในการวิเคราะห์การใช้วิดีโอเพื่อเป็นเครื่องมือในการสะท้อนตน (ต่อ)

3. Individual/ collaborative reflection	การสะท้อนความคิดส่วนบุคคลหมายถึงกรณีที่ครูผู้สอนเห็นและสะท้อนวิดีโอของตนเองเป็นรายบุคคล การสะท้อนความร่วมมือหมายถึงเมื่อผู้เข้าร่วมสะท้อนวิดีโอของตนเองกับผู้ดูแล นักวิจัย และ/หรือเพื่อนร่วมงาน	ครูต้องการการอภิปรายการสะท้อนความคิดของตนกับผู้อื่นมากกว่าการสะท้อนความคิดส่วนบุคคล
4. Video length	ในการศึกษาที่ผ่านมาความยาวของวิดีโอที่ใช้สำหรับการสะท้อนความคิดแตกต่างกันจาก 3 นาทีถึงเวลาการเรียนการสอนทั้งหมด	การศึกษาที่ผ่านมาไม่ได้ตรวจสอบว่าความยาวของวิดีโอที่ใช้ในการสะท้อนความคิดส่งผลต่อกระบวนการวิเคราะห์วิดีโออย่างไร
5. Number of reflections	ในการศึกษาที่ผ่านมาจำนวนครั้งของการสะท้อนความคิดของครูจะแตกต่างกันจาก 1 ครั้งจนถึงมากกว่า 3 ครั้ง	การศึกษาที่ผ่านมาไม่ได้ตรวจสอบว่าจำนวนของการสะท้อนความคิดมีอิทธิพลต่อกระบวนการวิเคราะห์วิดีโออย่างไร
6. Measuring reflection	วิธีการศึกษาพิจารณาอิทธิพลของวิดีโอในการสะท้อนความเห็นของครู	การศึกษาการตรวจสอบความเห็นการสะท้อนความคิดของครู การเปลี่ยนแปลงในการปฏิบัติ การประเมินตนเองของความสามารถในการสะท้อนความคิด การรับรู้ประสิทธิผลคะแนนก่อนและหลังเรียน

Xie, Ke และ Sharma (2008) การสะท้อนความคิดเป็นสิ่งสำคัญจำเป็นที่จะสร้างความหมายของข้อมูลใหม่และการที่จะก้าวจากพื้นผิวของการเรียนรู้สู่การเรียนรู้อย่างลุ่มลึก กลยุทธ์ เช่นการเขียนบันทึกประจำวันและความคิดเห็นจากเพื่อนพบว่าช่วยในการส่งเสริมการสะท้อนความคิด ตลอดจนความคิดและการเรียนรู้อย่างลุ่มลึก ผลของการมีปฏิสัมพันธ์จากความคิดเห็นจากเพื่อน และบล็อกแสดงทักษะการสะท้อนความคิดและวิธีการเรียนรู้ของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 2 จำนวน 44 คน พบว่าระดับการสะท้อนความคิดของนักศึกษาเพิ่มขึ้น แต่ความคิดเห็นจากเพื่อนพบว่ามีผลเสียต่อทักษะการสะท้อนความคิดของนักศึกษา

2. แนวคิดมิตรวิพากษ์ (Critical Friends)

แนวคิดมิตรวิพากษ์เกิดขึ้นในระบบโรงเรียนซึ่งมองเห็นตนเองเป็นองค์กรแห่งการเรียนรู้ และทราบว่าการเรียนรู้นั้นต้องการการประเมินผลสะท้อนกลับ (Senge, 1990 อ้างถึงใน Costa and Kallick, 1993) วิธีมิตรวิพากษ์เป็นวิธีให้ผลสะท้อนกลับเป็นรายบุคคล ไม่ว่าจะเป็นนักเรียน ครูผู้สอน หรือผู้บริหาร ตลอดจนการให้ผลสะท้อนกลับเป็นกลุ่ม ทั้งนี้หากพิจารณานิยามของคำว่า “วิจารณ์” แล้ว ผู้ที่ได้ยินคำนี้มักจะมีแง่ลบหรือมุมด้านลบต่อคำดังกล่าว หลายคนเชื่อว่าคำวิจารณ์คือ “การตัดสิน” (Costa and Kallick, 1993) อย่างไรก็ตาม Bloom และคนอื่น ๆ (1956) ได้กล่าวเอาไว้ว่า การวิจารณ์นั้นเป็นส่วนหนึ่งของการประเมิน ซึ่งถือเป็นความคิดขั้นสูง ทั้งนี้การวิจารณ์หรือการวิพากษ์นั้นเป็นการชี้ให้เห็นถึงผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของคนที่มีความต้องการของตนเองหรือเพื่อนร่วมงาน ด้วยวิธีการเช่นนี้จะช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้วิธีทำงานที่ดีและมีความร่วมมือกันต่อไปในภายภาคหน้า

Elliot (1992 อ้างถึงใน Handel, 1999) กล่าวว่า ครูแต่ละคนไม่สามารถพัฒนาการปฏิบัติงานของตนแบบเดียว ๆ โดยปราศจากโอกาสในการร่วมกันอภิปรายจากกลุ่มเพื่อนหรือบุคคลอื่น ๆ ที่เชี่ยวชาญ เช่นเดียวกับ Kamber (อ้างถึงใน Foulger, 2009) ที่เสนอแนะการใช้มิตรวิพากษ์ในการเติมเต็มชุดของทักษะที่มีความเฉพาะเจาะจง รวมทั้ง Gardner (2008: เว็บไซต์) ได้สร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้โดยใช้รูปแบบมิตรวิพากษ์ ซึ่งเขากล่าวว่า แนวคิดมิตรวิพากษ์เป็นการพัฒนาชุมชนการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง สร้างโอกาสในการพัฒนาที่เกี่ยวข้องกับมืออาชีพและความสามารถให้สมาชิกได้มีปฏิสัมพันธ์กับบุคคลภายนอกที่อยู่ต่างพื้นที่ และนอกจากนี้มิตรวิพากษ์จะช่วยนำเสนอมุมมองที่เป็นทางเลือก รวมทั้งการป้องกันอคติและความเข้าใจผิดของตนเอง (Foulger, 2009) เกิดการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ที่ไม่ทำให้รู้สึกกดดันและไม่โดดเดี่ยว สร้างความสัมพันธ์ที่ดีในการทำงาน (Vo, 2010)

2.1 ความหมายแนวคิดมิตรวิพากษ์

ได้มีผู้กล่าวถึงความหมายของแนวคิดมิตรวิพากษ์ในมุมมองต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

Costa and Kallick (1993) กล่าวว่ามิตรวิพากษ์เป็นความเชื่อมั่นและไว้วางใจของบุคคลในการที่จะได้รับคำถามที่กระตุ้นความคิดและการให้ข้อมูลเพื่อพิจารณาผ่านมุมมองและสายตาของบุคคลอื่นที่ตนให้ความเชื่อใจ สอดคล้องกับ Swaffield (2004) ได้แสดงความคิดเห็นว่าความไว้วางใจเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้วิธีมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จได้ ความเชื่อมั่นของคนในองค์กรจะเกิดขึ้นได้จากการเปิดเผยข้อมูลซึ่งกันและกัน รวมทั้งมีการเจรจาต่อรองในบริบทของที่ทำงาน

ในบริบทการพัฒนาแบบมีอาชีพ Long Thanh Vo and Hoa Thi Mai Nguyen (2010) เสนอแนวคิดว่ามีตรวิพากษ์เป็นวิธีหนึ่งในการสนับสนุนและแนะนำเพื่อให้แน่ใจว่าความถูกต้องของการพัฒนาแบบมีอาชีพคือการเรียนรู้และการเติบโตอย่างมีอาชีพ ในขณะที่เดียวกันก็เป็นวิธีที่ลดความรู้สึกแตกแยกและสร้างความร่วมมือกับเพื่อนร่วมงานให้เข้มแข็งขึ้น เช่นเดียวกับที่ Arnau, Kahrs and Kruskamp (2004) ให้ทัศนะว่ามีตรวิพากษ์เป็นแนวคิดการให้ข้อมูลหรือผลสะท้อนกลับอย่างมีความหมาย อีกทั้งเป็นช่องทางสร้างแรงจูงใจในการเรียนรู้ เพิ่มระดับความเชื่อใจและการมีจริยธรรมระหว่างกันของเพื่อนร่วมงาน ดังเช่นที่ Weimer (1993) ให้ความคิดเห็นว่าครูที่เข้าร่วมกระบวนการมิตรวิพากษ์จะมีการสร้างแรงจูงใจ และมีแนวโน้มที่จะปฏิบัติหน้าที่ดีขึ้น มิตรวิพากษ์อาจนำไปสู่การพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียน เพราะผู้สอนที่ติชมสอนเด็กของตนให้ได้ดียิ่งกว่าโดย The Nation Union of Teacher (2004, เว็บไซต์) กล่าวถึงมิตรวิพากษ์ว่าเป็นกระบวนการที่ทำให้ครูสามารถควบคุมการพัฒนาความเป็นมืออาชีพของตนเองได้ โดยการเริ่มต้นจากสิ่งของตนเองเป็นอยู่ เพราะมิตรวิพากษ์เป็นวิธีที่ยืดหยุ่น ต่อเนื่อง และไม่ต้องการทรัพยากรใด ๆ มากไปกว่าเวลา สอดคล้องกับ Galbraith and Anstrom (1995) ได้เสนอความคิดเห็นว่ามีตรวิพากษ์ช่วยในการแบ่งปันกลยุทธ์และกลวิธีการเรียนการสอน กระบวนการดังกล่าวมีศักยภาพในการสนับสนุนการพัฒนาครูมืออาชีพเป็นรายบุคคล พัฒนาระบบราชการการทำงาน และท้ายที่สุดคือช่วยให้ผลสัมฤทธิ์ของโรงเรียนดีขึ้นเมื่อนำรูปแบบนี้มาประยุกต์ใช้กับเป้าหมายของโรงเรียน

Cushman (1999) กล่าวว่าทฤษฎีพื้นฐานของมิตรวิพากษ์คือ ครูจะเข้ามามีส่วนร่วมในกลุ่มการเรียนรู้เพื่อร่วมมือกันทำกิจกรรมการพัฒนาแบบมีอาชีพ การมีส่วนร่วมนี้จะนำไปสู่การสะท้อนความคิดอันยิ่งใหญ่เกี่ยวกับกลยุทธ์การสอน ซึ่งเป็นสิ่งส่งเสริมโอกาสในการตั้งเป้าหมายเพื่อพัฒนาผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียน ทั้งนี้ Bowman and McCormick (2000) กล่าวว่าความร่วมมือระหว่างครูเป็นปัจจัยสำคัญและจำเป็นสำหรับการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ มิตรวิพากษ์เป็นเครื่องมือในการพยายามสร้างความร่วมมือในองค์กร โดยมีกรอบแนวคิดของกระบวนการที่ว่า การอภิปรายร่วมกันทำให้ครูสามารถพัฒนามุมมองของตนเองและเป็นแบบอย่างที่เหมาะสมแก่ผู้อื่น สอดคล้องกับ Bambino (2002) ได้กล่าวถึงมิตรวิพากษ์ว่าเป็นวิธีการช่วยครูพัฒนาการเรียนการสอนและการเรียนรู้ของผู้เรียน โดยการให้ผลสะท้อนกลับที่มีประสิทธิภาพ มิตรวิพากษ์ช่วยให้ผู้เกี่ยวข้องกับ

โรงเรียนทำงานร่วมมือกันอย่างเป็นประชาธิปไตย มีการสะท้อนความคิด และการเป็นชุมชนแห่งการเรียนรู้

Slater and Simmons (2001) กล่าวถึงหัวใจสำคัญของมิตรวิพากษ์ว่าอยู่ที่การมีส่วนร่วมของสมาชิก สมาชิกต้องตระหนักในการค้นพบจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง รวมถึงยอมรับความคิดและกลยุทธ์ใหม่ผ่านการเรียนรู้ร่วมกัน Andreu และคนอื่น ๆ (2003) เสนอว่าในมหาวิทยาลัยนั้น มิตรวิพากษ์เป็นกระบวนการยอดเยี่ยมในการสื่อสารแบบไม่เป็นทางการ สร้างการเรียนรู้ที่จะทำงานร่วมกัน เข้าใจความสำคัญของการประเมินตนเองว่าเป็นเสมือนกับการพัฒนาตน และช่วยสร้างบรรยากาศในการทำงาน รวมทั้งระบุว่าแรงจูงใจและการเชื่อมั่นซึ่งกันและกันเป็นสิ่งสำคัญที่สุดในกระบวนการนี้

สรุปได้ว่ามิตรวิพากษ์เป็นวิธีการประเมินโดยไม่มีการตัดสินการกระทำว่าดีหรือไม่ดี เน้นการให้ข้อเท็จจริงมากกว่าการตำหนิ บนพื้นฐานของความเชื่อมั่น จริงใจ และไว้ใจซึ่งกันและกัน ผ่านการถกเถียงทางความคิดมาอย่างดีแล้วจากกลุ่มเพื่อนผู้มีความหวังดี โดยอาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในการที่จะให้ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนางาน มิตรวิพากษ์เป็นแรงขับเคลื่อนของกลุ่มผู้ปฏิบัติงาน ในการสะท้อนแนวโน้มความก้าวหน้าสำหรับการพัฒนาอย่างมืออาชีพ ด้วยวิธีมิตรวิพากษ์นี้ผู้ปฏิบัติงานจะเป็นเสมือนผู้จัดการการเรียนรู้ด้วยตนเอง

2.2 หลักการมิตรวิพากษ์

จากแนวคิดดังที่ได้สรุปไว้ข้างต้นนั้น มีผู้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับหลักการมิตรวิพากษ์ ดังนี้

Bambino (2002) ให้ความเห็นว่าโครงสร้างและรูปแบบของมิตรวิพากษ์สร้างโอกาสอันท้าทายในกลุ่มเพื่อนร่วมงานในอันที่จะพัฒนาตนเองของตนให้ดีเสมอเหมือนเพื่อน กระบวนการนี้ท้าทายนักการศึกษาในการพัฒนาการสอนของตน ซึ่งมีความเกี่ยวข้องกับการแข่งขัน วิสัยทัศน์ การให้การสนับสนุน และก่อเกิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ กระบวนการมิตรวิพากษ์มุ่งเน้นไปยังการสร้างเชื่อมั่น ความซื่อสัตย์ และบทสนทนาที่มีคุณค่าเกี่ยวกับศิลปะในการสอน โดยที่ในขั้นตอนของกระบวนการจะต้องไม่ก่อให้เกิดมุมมองแง่ลบหรือทำให้กำลังใจถดถอยลง

Handal (1999) กล่าวว่ามิตรวิพากษ์ที่ดีนั้นเกี่ยวข้องกับข้อควรปฏิบัติในการวิเคราะห์และวิพากษ์วิจารณ์ เพื่อนจะเกิดความเชื่อมั่นในเพื่อนด้วยกันต่อเมื่อเพื่อนได้ให้ความซื่อสัตย์ และมีเหตุผลที่ดี รวมถึงเพื่อนมีสมรรถนะและความสามารถที่จะให้ทั้งสองสิ่งนี้ มิตรวิพากษ์จึงประกอบไปด้วย

- ความเชื่อมั่นและไว้เนื้อเชื่อใจของบุคคล
- ความศรัทธาในสมรรถนะความเป็นมืออาชีพของวิธีมิตรวิพากษ์
- ความคาดหวังในความซื่อสัตย์

- ความเชื่อมั่นพื้นฐานในความตั้งใจดีของวิธีมิตรวิพากษ์

หลักการที่สำคัญของมิตรวิพากษ์ คือ ต้องไม่ทำหน้าที่ตัดสิน ซึ่งประเด็นนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมากที่ทำให้ Critical Friends มีความแตกต่างจาก Critique (Costa, 1993; Swaffield, 2004; Swaffield, 2005; Gibbs, 2008 และ Gardner, 2008: เว็บไซต์) ควรละเว้นคำพูดที่ตลก (Baskerville และ Goldblatt, 2009) และไม่ก้าวท้าวเรื่องส่วนตัว (Gibbs, 2008) มีการสร้างความไว้วางใจทั้งในด้านประสบการณ์ของมิตรวิพากษ์และความสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มผู้เรียนรู้และมิตรวิพากษ์ (Handel, 1999; Swaffield, 2004 และ 2008) โดยเริ่มตั้งแต่การที่มิตรวิพากษ์ได้ทำการพูดคุยกันกับบุคคลหรือผู้ร่วมงาน (Swaffield, 2007) โดยงานวิจัยของ Vo (2010) พบว่าครั้งแรกที่ร่วมวิพากษ์ครูเกิดความกลัวซึ่งกันและกัน แต่นักวิจัยได้ทำหน้าที่มิตรวิพากษ์ด้วยการส่งเสริมให้กำลังใจด้วยการพูดและภาษากาย การตั้งใจฟังทำให้ครูเกิดความรู้สึกที่ดี โดยหาบุคคลภายนอกที่ไม่มีผลประโยชน์ต่อปัญหานั้น ๆ มีความเป็นกลางและเป็นที่ยอมรับมาเป็นมิตรวิพากษ์ เพราะประสบการณ์และความสัมพันธ์ที่มีมาก่อนหน้านี้อาจไปทำลายรายละเอียดในการติดต่อสื่อสารระหว่างมิตรวิพากษ์กับผู้เรียนรู้ (Swaffield, 2005 และ 2008 และ Foulger, 2009) ทั้งนี้ต้องมีความชัดเจนในกระบวนการสื่อสารและการดำเนินการว่ามิตรวิพากษ์ต้องทำหน้าที่อย่างไรบ้าง จึงต้องมีการสร้างความเข้าใจในครั้งแรกที่มีการพบกันและมีการใช้เวลาร่วมกันในการแบ่งปันข้อมูล (Foulger, 2009) โดยคุณลักษณะของมิตรวิพากษ์ในภาพรวมสรุปได้ดังนี้

ด้านบทบาทเป็นผู้อำนวยความสะดวก ผู้สนับสนุน เป็นทั้งนักวิพากษ์และเพื่อน (Gibbs, 2008)

ด้านพฤติกรรม ประกอบด้วย การฟังอย่างตั้งใจ การตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น การสะท้อน การเสนอมุมมองที่ใหม่และการให้ข้อมูลย้อนกลับ (Costa, 1993; Gibbs, 2008; Swaffield, 2007 และ Gardner, 2008, เว็บไซต์) โดยละเว้นคำพูดที่ตลก (Baskerville และ Goldblatt, 2009) และไม่ก้าวท้าวเรื่องส่วนตัว (Gibbs, 2008)

ด้านความรู้และประสบการณ์ที่ควรมีความชำนาญทางด้านเนื้อหา (Gibbs, 2008; Block, 1999 อ้างถึงใน Swaffield, 2004 และ Foulger, 2009)

ด้านทักษะ ประกอบด้วย การฟังที่ดี การสื่อสาร เจรจา แผลความ สรุปผล วิเคราะห์ข้อมูล (Gibbs, 2008; Block, 1999 อ้างถึงใน Swaffield, 2004 และ Gardner, 2008, เว็บไซต์) การสังเกต การทำงานเป็นทีม (Swaffield, 2004) การตั้งคำถามที่แสดงถึงการสะท้อน (Gardner, 2008: เว็บไซต์ และ Swaffield, 2007)

ด้านคุณลักษณะ ประกอบด้วย ความน่าไว้วางใจ แบ่งปันประสบการณ์ นำเคารพ มีความมั่นใจ เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี อ่อนโยน คิดในเชิงบวก และเสียสละ (Swaffield, 2004)

2.3 วัตถุประสงค์มิตรวิพากษ์

National School Reform Faculty (2012, เว็บไซต์) กล่าวว่าวัตถุประสงค์ของกลุ่มมิตรวิพากษ์ คือการพัฒนาอย่างมีอาชีพเพื่อการเรียนรู้ของผู้เรียนที่ดีขึ้น การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ประสบความสำเร็จผ่านการมีปฏิสัมพันธ์อย่างต่อเนื่องของคนกลุ่มเล็ก ๆ ที่สมัครใจเข้าร่วมกลุ่มมิตรวิพากษ์ กลุ่มมิตรวิพากษ์นี้ หากได้เข้าร่วมและดำเนินการอย่างมีประสิทธิภาพ ก็จะเพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน และเสริมสร้างจุดแข็งของโรงเรียนเพื่อทำหน้าที่เป็นชุมชนการเรียนรู้ต่อไป

เพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงาน เพิ่มการเรียนรู้ของผู้เรียน และปิดช่องว่างความสำเร็จ สมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์จะมุ่งเน้นคำถามที่มีทั้งระดับทั่วไปและเฉพาะเจาะจงไปที่การปฏิบัติของตนเอง ตัวอย่างเช่น

- อะไรคืองานสำคัญที่ผู้เรียนทำไม่สำเร็จ
- เพราะเหตุใดผู้เรียนจึงไม่สามารถบรรลุผลงานเหล่านี้
- งานของผู้เรียนบอกอะไร ผู้สอนทำสิ่งใดเพื่อเป็นหลักฐานบันทึกความเข้าใจและไม่เข้าใจของนักเรียน
- ที่ผ่านมาผู้สอนทำสิ่งใดเพื่อแก้ไขปัญหาเหล่านี้หรือไม่
- ผู้สอนสามารถช่วยเหลือให้ผู้เรียนบรรลุการทำงานได้โดยวิธีการใด
- มีการมาตรการวัดอะไรบ้างที่สามารถใช้เพื่อแสดงให้เห็นการเรียนรู้ และการเจริญเติบโตของความเข้าใจของผู้เรียน

สมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์ทำงานร่วมกันเพื่อ

- พัฒนาบรรทัดฐานและค่านิยมร่วมกัน
- เน้นการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ปฏิบัติงานสู่สาธารณะ
- มีส่วนร่วมในการสะท้อนคิดและการทำงานร่วมกัน
- สอบสวน วิเคราะห์ และสะท้อนให้เห็นถึงการทำงานของผู้เรียน

สมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์ใช้ข้อมูลเชิงลึกและประสบการณ์ของตนเอง ตลอดจนกลยุทธ์และเครื่องมือต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับความรู้ ทักษะ และมุมมองที่ต้องการดังต่อไปนี้

- การจัดการกับปัญหาและอุปสรรคที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ของผู้เรียน
- ค้นหาและเรียนรู้ข้อมูลการเรียนรู้ของผู้เรียนจากการทำงานอย่างใกล้ชิด
- สังเกตและซักถามจากเพื่อน
- เรียนรู้จากการเอกสารข้อมูลต่าง ๆ
- มองดูและสะท้อนการทำงานของครู / อาจารย์

2.4 กระบวนการมิตรวิพากษ์

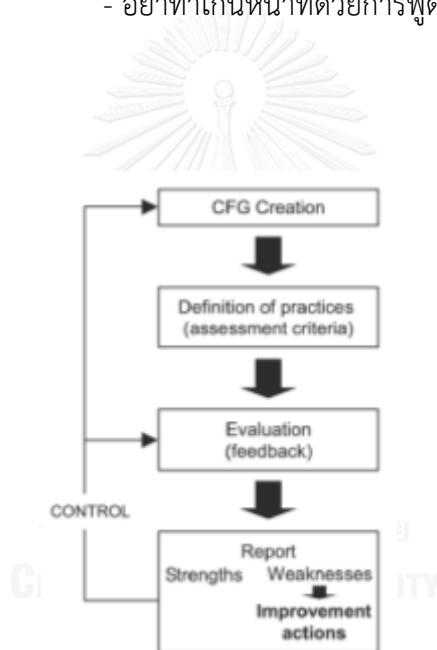
Annenberg Institute for School Reform (2012, เว็บไซต์) กล่าวว่ามิตรวิพากษ์คือโปรแกรมการฝึกปฏิบัติเพื่อเสริมสร้างการทำงานร่วมกัน และการให้ข้อมูลสะท้อนกลับในกลุ่มผู้ร่วมงานด้วยกันเองซึ่ง มิตรวิพากษ์มีลักษณะการทำงานที่เด่นชัดคือ ความไว้วางใจ (Trust) การวิเคราะห์เชิงลึก (Deep Analysis) การให้แนวคิดในเชิงบวก (Positive Feedback) การวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ (Constructive Criticism) และการขยายเครือข่ายให้เพิ่มมากขึ้น (Growth)

นอกจากนี้แล้วสมาชิกในกลุ่มยังมีบทบาทหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวก (Facilitator) เป็นผู้นำเสนอปัญหาต่าง ๆ (Presenter) และผู้อภิปราย (Discussants) สมาชิกในกลุ่มคือบุคคลที่ไว้วางใจได้ที่คอยตั้งประเด็นคำถามที่จะนำไปสู่แนวทางแก้ไขปัญหาในข้อมูลที่หลากหลายมุมมอง และวิพากษ์วิจารณ์งานเพื่อนสมาชิกในแบบฉบับของกัลยาณมิตรอีกด้วย

Andreu และคนอื่น ๆ (2003) กล่าวว่ากระบวนการมิตรวิพากษ์ส่งผลที่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ทั้งต่อการวิเคราะห์และสะท้อนผลงานของเพื่อนร่วมงาน หากแต่ยังหมายถึงการสะท้อนตนด้วย ดังนั้นสิ่งสำคัญพื้นฐานอย่างหนึ่งสำหรับสมาชิกคือ สมาชิกแต่ละคนควรมีความเชื่อมั่นและสัญญาว่าจะพัฒนาการปฏิบัติงานของตน และเตรียมพร้อมที่จะรับฟังเพื่อนร่วมงาน เมื่อความเชื่อมั่นในกันและกันเกิดขึ้น กระบวนการมิตรวิพากษ์ก็จะตามมา นอกจากนี้ยังได้สรุปปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จไว้ด้วย ดังนี้

- 1) สร้างบรรยากาศของความเชื่อใจไว้วางใจ
- 2) ระบุเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ต้องการในกระบวนการให้ชัดเจน เช่น เงื่อนไข วันเวลา สภาพก่อนการประเมิน
- 3) ตั้งวัตถุประสงค์และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
- 4) รับฟังผลสะท้อนกลับและอภิปรายการประเมิน ทำความคิดให้กระจ่างแจ้ง หาข้อสรุปเฉพาะที่สามารถเข้าใจและแบ่งปันกันได้ทุกคน
- 5) ใช้การตัดสินค่าเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องใช้ และต้องได้รับการยอมรับจากบุคคลที่รับการประเมิน
- 6) ทำการติดตามผลจนถึง 2 ปี เพื่อตรวจสอบการพัฒนาที่แท้จริงที่เกิดขึ้น
- 7) เข้าใจและแบ่งปันความหมายของคำว่า ‘วิพากษ์’ ว่าไม่ได้หมายความว่า ‘ตัดสิน’ หากแต่เป็น “ความคิดระดับสูง” เป็นการกระทำเพื่อเพิ่มคุณภาพครู ไม่ใช่การจับผิดจุดอ่อน
- 8) ตระหนักรู้ข้อจำกัดและปัญหาในการพัฒนาศักยภาพ โดยมีสิ่งที่ควรตระหนักดังนี้

- อาจเกิดการทะเลาะวิวาทและเหตุผลในแง่ลบระหว่างสมาชิกในกลุ่ม หากเครื่องมือและการนำมาใช้ไม่ได้ถูกวางแผนมาเป็นอย่างดี
- ต้องยอมรับทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ควรตระหนักว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา
- พยายามสร้างความสัมพันธ์แบบไว้นือเชื่อใจให้เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงานซึ่งอาจไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กัน โดยการจัดการพบปะกันบ่อย ๆ และทำกระบวนการให้สมบูรณ์แบบในแต่ละครั้ง
- กระบวนการมิตรวิพากษ์อาจเป็นสิ่งที่ใช้เวลาค่อนข้างมากสำหรับผู้ประเมิน และอาจนำไปสู่ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินได้
- อย่าทำเกินหน้าที่ด้วยการพูดมาก ใช้เสียงที่ทำให้รู้สึกผิดหรือทำร้ายความรู้สึกผู้อื่น

ภาพที่ 3 กระบวนการมิตรวิพากษ์ (Andreu และคนอื่น ๆ, 2003)

กระบวนการมิตรวิพากษ์ หรือที่เรียกว่า The Consultancy Process จะเป็นการนำเสนอประเด็นปัญหาและแนะนำแนวทางแก้ไขปัญหาในเชิงบวก กลุ่มสมาชิกจะไม่โทษสิ่งแวดล้อมรอบตัวบุคคล เช่นปัญหาครอบครัว หรือสภาพดินฟ้าอากาศ แต่สมาชิกในกลุ่มจะช่วยกันนำเสนอในสิ่งที่ปรากฏตามสถานการณ์นั้น ๆ มีการทำงานร่วมกันเป็นกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาหรือข้อจำกัดต่าง ๆ ให้บรรลุผลตามที่คาดหวังไว้ กระบวนการนี้จะได้ผลดีในกรณีที่ทำงานเป็นกลุ่มเล็ก ๆ ซึ่งจะไม่ทำให้สมาชิกในกลุ่มรู้สึกอึดอัดหรือลำบากใจในการแบ่งปันปัญหาต่าง ๆ ผู้นำเสนอปัญหาจะทำหน้าที่

นำเสนอปัญหาที่ตนเองประสบให้กับสมาชิกในกลุ่ม สมาชิกในกลุ่มก็จะพูดคุยกัน นำเสนอแนวทางแก้ไข ให้แนวคิดต่าง ๆ อย่างสร้างสรรค์โดยเป็นการพูดคุยกันในกลุ่มสมาชิกที่เหลือ ส่วนผู้นำเสนอปัญหาจะนั่งฟังอยู่นอกวงสนทนาอย่างเงียบ ๆ ไม่มีส่วนร่วมในวงสนทนานั้น จดบันทึกข้อมูล และตัดสินใจนำสิ่งที่เป็นประโยชน์ไปใช้แก่ตนเองต่อไป ดังกระบวนการต่อไปนี้

ขั้นตอนที่หนึ่ง: ภาพรวมของผู้อำนวยความสะดวก (3 นาที)

- ทบทวนกระบวนการ
- กำหนดเวลา

ขั้นตอนที่สอง: ภาพรวมของผู้นำเสนอ (5 นาที)

- แบ่งปันปัญหา
- ให้บริบท
- กรอบคำถามที่สำคัญสำหรับการพิจารณาแบบเฉพาะเจาะจง

ขั้นตอนที่สาม: คำถามเจาะลึก (5 นาที)

- สมาชิกกลุ่มถามคำถามเพิ่มเติมเพื่อเรียนรู้เกี่ยวกับปัญหา
- แจ้งเตือนว่าไม่ใช่เวลาที่จะให้คำแนะนำหรือรับเข้าสู่การอภิปราย

ขั้นตอนที่สี่: การอภิปรายของกลุ่มอภิปราย (12 นาที)

- อภิปรายปัญหากลุ่ม (ทั้งร้อนและเย็น)
- ผู้นำเสนอปัญหานั่งจดบันทึกเงียบ ๆ
- กลุ่มเสนอข้อเสนอแนะที่เป็นไปได้ที่เกี่ยวข้องกับปัญหา

ขั้นตอนที่ห้า: การตอบสนองของผู้นำเสนอ (5 นาที)

- ผู้นำเสนอตอบสนองต่อความคิดเห็นของกลุ่ม

ขั้นตอนที่หก: การซักถาม (5 นาที)

- ผู้อำนวยความสะดวกนำไปสู่การอภิปราย และวิพากษ์กระบวนการ

National School Reform Faculty (2012, เว็บไซต์) ได้อธิบายว่าบทบาทผู้อำนวยความสะดวกคือทำให้การสนทนาเคลื่อนที่ผ่านแต่ละขั้นตอน และอำนวยความสะดวกการสนทนาในขั้นตอนสุดท้าย ตลอดจนรักษาเวลา ทั้งนี้ผู้อำนวยความสะดวกควรมีส่วนร่วมในการสนทนาด้วย บทบาทผู้นำเสนอคือแบ่งปันเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นจากบริบทการทำงานของตนเอง เหตุการณ์ดังกล่าวนี้จะถูกใช้เป็นเรื่องราวสำหรับการเรียนรู้อย่างมีอาชีพภายในกลุ่ม ซึ่งกระบวนการมิตรวิพากษ์นั้นผู้นำเสนอจะเขียนเกี่ยวกับเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นโดยนำเสนอรายละเอียดให้ได้มากที่สุดเท่าที่ตนเองสามารถรวบรวมได้ งานเขียนดังกล่าวควรจะบอกเพียงสิ่งที่เกิดขึ้น เฉียบคม และกะทัดรัด แต่ควรมีความชัดเจนว่าการสนทนาของกลุ่มจะเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น ไม่เกี่ยวกับคุณภาพของงานเขียน (10

นาที) ทั้งนี้ในกระบวนการมิตรวิพากษ์นั้นจะใช้เวลาในแต่ละครั้งประมาณ 35-40 นาที ในแต่ละรอบหลังการเขียน ดังต่อไปนี้

- 1) ผู้นำเสนออ่านงานเขียนที่เกิดขึ้นและจัดบริบทเป้าหมายความเป็นมืออาชีพ หรือผลลัพธ์ที่สมาชิกทำงาน (5 นาที)
- 2) เพื่อนร่วมงานถามคำถามที่ชัดเจนเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น หรือเกี่ยวกับสาเหตุที่เหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (5 นาที)
- 3) กลุ่มตั้งคำถามเกี่ยวกับสิ่งที่เกิดขึ้น โดยอาจหมายถึงในบริบทการทำงานของผู้นำเสนอ ดำเนินการอภิปรายอย่างมืออาชีพ และคิดถึงความรู้สึกเพื่อนร่วมงาน ผู้นำเสนอฟังและจดบันทึก (10 นาที)
- 4) ผู้นำเสนอสะท้อนกลับไปยังกลุ่มในสิ่งที่สมาชิกได้ยินอย่างมีนัยสำคัญ จากนั้นกลุ่มเข้าร่วมในการสนทนาทั่วไปเกี่ยวกับผลกระทบที่อาจจะมีสำหรับการปฏิบัติงานของผู้นำเสนอ และ/หรือการปฏิบัติงานของตนเอง คำถามที่มีประโยชน์ในขั้นตอนนี้เช่น "อะไรเป็นข้อมูลเชิงลึกใหม่ที่เกิดขึ้นสำหรับเราทุกคน" (10 นาที)
- 5) ซักถามกระบวนการ กลุ่มพูดถึงเกี่ยวกับสิ่งที่เพิ่งเกิดขึ้น อภิปรายว่าได้กระบวนการดังกล่าวทำงานอย่างไร (5 นาที)

เกณฑ์วิธีดังกล่าวสามารถออกแบบเพื่ออนุญาตให้ทุกคนในกลุ่มแบ่งปันสิ่งที่เกิดขึ้นในรูปแบบนี้ให้เวลาแก่ทุกคนในกลุ่มเพื่อเขียนสิ่งที่เกิดขึ้น จากนั้นพักเพื่อเข้าสู่กลุ่มเล็ก จำนวน 3-4 คน ตลอด เกณฑ์วิธีนี้สามารถใช้เวลา 30-40 นาทีเป็นทางเลือกในแต่ละครั้งของผู้นำเสนอในกลุ่มเล็ก

2.5 เกณฑ์วิธีมิตรวิพากษ์

2.5.1 การให้ข้อเสนอแนะ

ในการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพจะขาดความคิดเห็นที่สร้างสรรค์ไม่ได้ ข้อเสนอแนะเชิงบวกเป็นสิ่งที่ยากที่จะให้และรับ ในบางครั้งข้อเสนอแนะเป็นสิ่งยากที่จะพูดในขณะเดียวกันก็ยากที่จะรับฟัง ดังนั้นเมื่อกระทำอย่างถูกต้อง ข้อเสนอแนะจะช่วยให้คนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมุ่งเน้นการแบ่งปันความคิดเห็นกับคนอื่น การปฏิบัติตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้จะช่วยให้การให้ข้อเสนอแนะมีประโยชน์สูงสุดและบรรลุเป้าหมายตามที่ตั้งใจ

2.5.1.1 ให้ด้วยความระมัดระวัง ข้อเสนอแนะจะเป็นประโยชน์มากเพียงไรนั้นต้องไม่กระทบหรือทำให้ผู้อื่นเจ็บช้ำ

2.5.1.2 ให้ผู้รับเป็นผู้ร้องขอ ข้อเสนอแนะจะมีประสิทธิภาพมากที่สุดเมื่อผู้รับเป็นผู้ร้องขอความเห็น การกระทำเช่นนี้เป็นการแสดงให้เห็นว่าผู้รับพร้อมที่จะรับฟังความคิดเห็น

2.5.1.3 ให้ข้อเสนอแนะแบบเฉพาะเจาะจง ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นที่ดีต้องเป็นความคิดเห็นที่ชัดเจนและเฉพาะเจาะจงกับเหตุการณ์และพฤติกรรม ความคลุมเครือจะทำให้ความคิดเห็นดังกล่าวมีคุณค่าน้อยลง

2.5.1.4 ให้โดยผนวกความรู้สึก ข้อเสนอแนะที่มีประสิทธิภาพต้องมีการใช้คำพูดเพื่อแสดงความรู้สึกในพฤติกรรมที่สังเกตได้ เพื่อให้ผู้รับสามารถตัดสินใจที่เกิดขึ้นได้อย่างครบถ้วน เช่น อาจจะพูดว่า "เมื่อคุณมาประชุมช้า ผมรู้สึกโกรธและผิดหวังเพราะ ..."

2.5.1.5 หลีกเลี่ยงการประเมินแบบตัดสิน ข้อเสนอแนะที่มีประโยชน์ที่สุด จะอธิบายพฤติกรรมต่าง ๆ โดยปราศจากการตีตรา เช่น "ความรับผิดชอบ" "ไม่เป็นมืออาชีพ" หรือแม้กระทั่ง "ดี" "เลว"

2.5.1.6 พุดมาจากตัวเอง เมื่อให้ข้อเสนอแนะต้องมั่นใจว่ามาจากความคิดเห็นของตนเองกับสิ่งที่ตนเองได้เห็นแต่เพียงอย่างเดียว จะไม่พาดพิงถึงความรู้สึกของผู้อื่น เช่น คำพูดที่ว่า "คนจำนวนมากไม่ชอบสิ่งนี้"

2.5.1.7 เลือกเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม ข้อเสนอแนะจะมีประโยชน์สูงสุดควรจะได้รับในเวลาและสถานที่ที่เหมาะสม เช่น สถานที่เป็นส่วนตัว ปราศจากการได้ยินและรบกวนจากบุคคลอื่น

2.5.1.8 ทำให้ข้อเสนอแนะดำเนินการได้โดยง่าย ข้อเสนอแนะที่จะเป็นประโยชน์มากที่สุดควรเป็นข้อเสนอแนะเกี่ยวกับพฤติกรรมที่สามารถเปลี่ยนแปลงได้โดยผู้รับ ข้อเสนอแนะที่เกี่ยวข้องกับเรื่องนอกการควบคุมของผู้รับจะเป็นประโยชน์น้อยและมักจะทำให้เกิดความไม่พอใจ

2.5.2 การได้รับข้อเสนอแนะ

การหายใจอย่างเต็มรูปแบบจะช่วยให้ออกกำลังกายผ่อนคลายและสมองจะรับรู้ได้ง่าย ร่างกายของเราจะปรับอากาศเพื่อตอบสนองต่อสถานการณ์ที่เครียด (เช่น ภาวะตั้งเครียดของกล้ามเนื้อ หายใจสั้นๆ และรวดเร็ว ฯลฯ) วิธีปฏิบัติเกี่ยวกับการได้รับข้อเสนอแนะมีดังนี้

2.5.2.1 ระบุลักษณะการทำงานเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ต้องการ ระบุความคิดเห็นที่ตนเองมีแนวโน้มที่สามารถจะกระทำได้

2.5.2.2 สดับรับฟัง ไม่ขัดขวางหรือกีดกันผู้ให้ข้อเสนอแนะ ไม่ปกป้องตัวเอง เช่น "ไม่ใช่ความผิดของฉัน ..." และไม่ได้ปรับตน เช่น "ฉันเพียง แต่เพราะ ..."

2.5.2.3 ชี้แจงความเข้าใจของผู้รับต่อข้อเสนอแนะ ขอตัวอย่างที่เฉพาะเจาะจงและชัดเจน เพื่อประโยชน์ในการปรับปรุง

2.5.2.4 สรุปความเข้าใจต่อข้อเสนอแนะ แปลความหมายข้อความเพื่อให้แน่ใจว่าได้ยินและเข้าใจสิ่งที่ผู้ให้คำแนะนำพูด

2.5.2.5 ใช้เวลาเรียบเรียงสิ่งที่ได้ยิน ใช้เวลาคิดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เสนอแนะพูดและความรู้สึกเกี่ยวกับข้อเสนอแนะดังกล่าว หรือเพื่อตรวจสอบกับผู้อื่นก่อนที่จะตอบสนองความคิดเห็น แต่ไม่ควรใช้เป็นข้ออ้างเพื่อหลีกเลี่ยงปัญหา

2.5.2.6 ตรวจสอบการตอบสนองที่เป็นไปได้กับผู้ให้ข้อเสนอแนะ ถามผู้ที่ให้ข้อเสนอแนะ ถ้าผู้ให้ข้อเสนอแนะคิดว่าจะทำให้ผู้รับมีประสิทธิผลมากขึ้น

2.5.3 ข้อเสนอแนะที่ได้รับระหว่างเกณฑ์วิธีมิตรวิพากษ์

ข้อเสนอแนะดังกล่าวเป็นการตอบสนองสามมุมมอง

ตารางที่ 3 เกณฑ์ข้อเสนอแนะที่ได้รับระหว่างการมิตรวิพากษ์ (Developed in the field by educators affiliated with NSRF)

Warm	Cool	Hard
ตระหนัก	วิเคราะห์	ท้าทาย
เน้น	ฉลาด	ขยายความ
เฉพาะเจาะจง	ละเอียด	เพื่ออะไร
ตัวอย่าง:	ตัวอย่าง:	ตัวอย่าง:
"ฉันเห็นตัวอย่างที่ดีของการใช้ ..."	"ฉันสงสัยว่า "	"จะทำหรือไม่ในสิ่งที่เราเห็น
"	"ดูเหมือนว่าคุณกำลังต้องการจะ	คุณค่า"
"หน้า 2 ฉันเห็นตัวอย่างที่ดีของ	ทำสิ่งนี้ แต่ฉันไม่แน่ใจ"	"กิจกรรมไม่ตรงเป้าหมายที่ระบุ
" ... "	"ฉันไม่สามารถบอกได้ว่าผู้เรียน	ไว้"
"การใส่ใจในรายละเอียดเห็นได้	จะทำสิ่งนี้หรือว่าสิ่งนั้น."	"มันจะต่อเนื้อให้ผลคล้ายกัน
ชัด	"เป็นเรื่องยากที่จะบอกสิ่งที่เป็น	หรือไม่"
ดังต่อไปนี้ ... "	เป้าหมาย และทักษะการคิด."	"ใครเป็นที่ชื่นชอบจากเรื่องนี้
"ฉันชอบวิธีการที่คุณ ... "		และใครเป็นที่ถูกลงโทษ"
การให้ข้อเสนอแนะประเภทนี้จะ	การให้ข้อเสนอแนะประเภทนี้จะ	การให้ข้อเสนอแนะประเภทนี้ทำ
เฉพาะเจาะจงลงไปในส่วนของคุณ	ใช้การมองอย่างใกล้ชิดเพื่อ	ทายและขยายความสิ่งที่นำเสนอ
แจ้งในการทำงาน	วิเคราะห์และแยกแยะสอบสวน	มุ่งทดสอบความหมายของการ
		ทำงานและให้ทิศทางในการ
		พัฒนา
ระดับของการให้ข้อเสนอแนะ	ระดับของการให้ข้อเสนอแนะ	ระดับของการให้ข้อเสนอแนะ
ประเภทนี้ต้องการอย่างน้อยที่สุด	ประเภทนี้ต้องการความเชื่อถือใน	ประเภทนี้ต้องการความไว้วางใจ
คือความไว้วางใจและสิ่งที่จะ	กลุ่มในการให้ข้อเสนอแนะ	ที่สูงขึ้นและผู้นำเสนอควรถาม
เป็นในปัจจุบัน		สำหรับความคิดเห็นประเภทนี้

หน้าที่รับผิดชอบของผู้อำนวยความสะดวกคือ ตรวจสอบกับผู้นำเสนอเกี่ยวกับความสบายใจในการได้รับระดับคำแนะนำ และต้องแน่ใจว่าผู้นำเสนอนั้นพร้อมและต้องการ Hard feedback ก่อนที่จะนำการเสนอแนะในระดับนี้มาใช้

2.6 จำนวนสมาชิกในกลุ่มมิตรวิพากษ์และระยะเวลาที่ใช้

Vo (2010) กล่าวว่าจำนวนสมาชิกในกลุ่มมิตรวิพากษ์นั้น มีผู้เขียนแสดงความคิดเห็นที่แตกต่างกันไปว่าควรมีสมาชิกเท่าไร และควรใช้เวลาานเท่าใดที่จะมาพบกัน Franzak (2002 อ้างถึงใน Vo, 2010) กล่าวว่ากลุ่มประกอบด้วยสมาชิกจำนวน 10-12 คน พบกันอย่างน้อยเดือนละครั้ง ครั้งละอย่างน้อย 2 ชั่วโมง Andreu และคณะ (2003 อ้างถึงใน Vo, 2010) กล่าวว่ากลุ่มมิตรวิพากษ์ควรประกอบด้วยสมาชิก 4-10 คน ใช้เวลาประมาณ 1 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ส่วน Mckenzie และ Carr-Reardon (2003 อ้างถึงใน Vo, 2010) สรุปว่ากลุ่มควรมีประมาณ 8-12 คน แต่สิ่งสำคัญคือ กลุ่มต้องมีความสนใจในการร่วมกิจกรรมตั้งแต่เริ่มต้น และหากสมาชิกในกลุ่มยังมีมากเท่าไรก็ยิ่งหาเวลามาพบกันเพื่อให้ข้อมูลย้อนกลับยาก ในงานวิจัยนี้เสนอว่ากลุ่มมิตรวิพากษ์ควรประกอบด้วยสมาชิกกลุ่ม กลุ่มละ 5 คน ระยะเวลาในการทำวิจัย 10 สัปดาห์

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Andreu และคนอื่น ๆ (2003) กระบวนการมิตรวิพากษ์มุ่งเน้นไปยังการพัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนโดยกระทำต่อการทำงานของครู กลุ่มมิตรวิพากษ์เป็นกลุ่มคนจำนวน 4-10 คน มาพบปะเพื่อทำงานและแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน สมาชิกมีหน้าที่ในการตรวจสอบการฝึกปฏิบัติของเพื่อน และให้ผลสะท้อนกลับซึ่งกันและกันในการที่จะพัฒนางานของตน กลุ่มมิตรวิพากษ์นับเป็นการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ซึ่งกันและกัน (Reciprocal Learning) เพราะทุกคนได้เรียนรู้จากทุกคนนั่นเอง กระบวนการมิตรวิพากษ์ ประกอบไปด้วยการแก้ไขจุดแข็งและจุดอ่อนเพื่อการพัฒนาในอนาคต

จากการทบทวนวรรณกรรมและประสบการณ์จากการปฏิบัติ ปัจจัยสำคัญที่ทำให้เครื่องมือมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จ ได้แก่

- 1) สร้างบรรยากาศของความเชื่อถือไว้วางใจ
- 2) ระบุเกี่ยวกับองค์ประกอบที่ต้องการในกระบวนการให้ชัดเจน เช่น เงื่อนไข วันเวลา สภาพก่อนการประเมิน
- 3) ตั้งวัตถุประสงค์และเกณฑ์การประเมินที่ชัดเจน
- 4) รับฟังผลสะท้อนกลับและอภิปรายการประเมิน ทำความคิดให้กระจ่างแจ้ง หาข้อสรุปเฉพาะที่สามารถเข้าใจและแบ่งปันกันได้ทุกคน
- 5) ใช้การตัดสินค่าเฉพาะเมื่อจำเป็นต้องใช้ และต้องได้รับการยอมรับจากบุคคลที่รับการประเมิน
- 6) ทำการติดตามผลจนถึง 2 ปี เพื่อตรวจสอบการพัฒนาที่แท้จริงที่เกิดขึ้น

7) เข้าใจและแบ่งปันความหมายของคำว่า ‘วิพากษ์’ ว่าไม่ได้หมายความว่า ‘ตัดสิน’ หากแต่เป็น “ความคิดระดับสูง” เป็นการกระทำเพื่อเพิ่มคุณภาพครู ไม่ใช่การจับผิดจุดอ่อน

8) ตระหนักรู้ข้อจำกัดและปัญหาในการพัฒนาศักยภาพ โดยมีสิ่งที่ควรตระหนักดังนี้

- อาจเกิดการทะเลาะวิวาทและเหตุผลในแง่ลบระหว่างสมาชิกในกลุ่ม หากเครื่องมือและการนำมาใช้ไม่ได้ถูกวางแผนมาเป็นอย่างดี

- ต้องยอมรับทั้งจุดแข็งและจุดอ่อน ควรตระหนักว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา

- พยายามสร้างความสัมพันธ์แบบไว้นือเชื่อใจให้เกิดขึ้นกับเพื่อนร่วมงานซึ่งอาจไม่ค่อยมีความสัมพันธ์กัน โดยการจัดการพบปะกันบ่อย ๆ และทำกระบวนการให้สมบูรณ์แบบในแต่ละครั้ง

- กระบวนการมิตรวิพากษ์อาจเป็นสิ่งที่ใช้เวลาค่อนข้างมากสำหรับผู้ประเมิน และอาจนำไปสู่ทัศนคติที่ไม่ดีต่อการประเมินได้

- อย่าทำเกินหน้าที่ด้วยการพูดมาก ใช้เสียงที่ทำให้รู้สึกผิดหรือทำร้ายความรู้สึกผู้อื่น

สรุปได้ว่ากระบวนการมิตรวิพากษ์เริ่มต้นจากการระบุจุดแข็งจุดอ่อน เพื่อการพัฒนาการปฏิบัติงานในอนาคต อย่างไรก็ตามกระบวนการดังกล่าวไม่มีวันสิ้นสุด ภายใต้ปรัชญาคุณภาพ กระบวนการนี้ต้องกระทำอย่างต่อเนื่องตามหลักการ PDCA

Franzak (2002) ได้ให้ข้อคิดเห็นว่ามิตรวิพากษ์ควรประกอบไปด้วยสมาชิกจำนวน 10-12 คน พบปะกันเดือนละครั้งใช้เวลาอย่างน้อยครึ่งละสองชั่วโมง หน้าที่ของกลุ่มมิตรวิพากษ์ แบ่งออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่

ประเภทแรก การมองงานผู้เรียนที่ครูนำเสนอตัวอย่างให้และนำเสนอพร้อมกับคำถามที่เฉพาะเจาะจง สมาชิกในกลุ่มจะผลัดกันอธิบายและตั้งสมมติฐานเกี่ยวกับงาน ในขณะที่ครูจะนำเสนอบันทึกที่ได้จดไว้ หลังจากได้คำแนะนำนับครั้งไม่ถ้วน การนำเสนอของครูจะเป็นการแบ่งปันประโยชน์ที่ค้นพบในบทสนทนา จากนั้นกลุ่มจะตั้งคำถามกระบวนการทั้งหมดอย่างละเอียด

ประเภทที่สอง ใช้การสังเกตการณ์โดยกลุ่มเพื่อน ประกอบด้วยครูสองคนใช้รูปแบบที่กำหนดไว้และมุ่งเน้นการสังเกตการณ์การสอนของแต่ละคน

ประเภทที่สาม หน้าที่ในการแก้ไขปัญหา เริ่มด้วยผู้นำเสนอคำถามคำถามเกี่ยวกับปัญหาเฉพาะ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมคนอื่นร่วมกันอภิปรายปัญหาที่เกิดขึ้นระหว่างพวกเขาเอง

ในขณะที่ผู้นำเสนอจะใช้เวลาจดบันทึกจนกว่าการอภิปรายเสร็จสิ้น ณ จุดนี้ผู้นำเสนอจะแบ่งปันสิ่งอันเป็นประโยชน์หรือสิ่งสำคัญสำหรับภาวะที่ยากลำบากของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

Vo and Nguyen (2009) เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ที่ดีที่สุดสำหรับผู้เรียน ครูผู้สอนจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาวิชาชีพอย่างต่อเนื่อง เป็นผลให้รูปแบบการพัฒนาวิชาชีพครูได้รับการพัฒนาโดยใช้เทคนิคที่เรียกว่ากลุ่มมิตรวิพากษ์ ผู้วิจัยศึกษาครูสอนภาษาอังกฤษระดับประถมศึกษาในประเทศไทยเจ็ดคนจำนวน 4 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างทั้งหมดเพิ่งเริ่มต้นเป็นครูและทำงานด้วยกันก่อนมาเข้าร่วมโครงการ กระบวนการมิตรวิพากษ์มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

- 1) ประชุมปฐมนิเทศเพื่อให้ภาพรวมของกลุ่มมิตรวิพากษ์ ช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเข้าใจหลักการและข้อมูลเฉพาะของกระบวนการมิตรวิพากษ์
- 2) แบ่งกระบวนการมิตรวิพากษ์เป็นสามรอบในสามสัปดาห์
- 3) ทำการจับคู่กับเพื่อน เพื่อนจะมีหน้าที่ในการสังเกตการณ์ซึ่งกันและกัน
- 4) สังเกตคู่ของตนเองหนึ่งครั้งในช่วงสองสัปดาห์แรกของแต่ละรอบ โดยมุ่งเน้นการสังเกตการณ์เกี่ยวกับเทคนิคการสร้างแรงบันดาลใจ
- 5) จัดการพบปะเพื่อให้ข้อเสนอแนะในสัปดาห์ที่สามระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 คน และแบบเป็นคู่กับเพื่อนร่วมงานอื่นหลังจากแต่ละรอบ
- 6) จัดการพบปะในประเด็นการให้ข้อเสนอแนะ หลังจากแต่ละรอบระหว่างผู้เข้าร่วมกิจกรรมทั้ง 4 คน

ในตอนท้ายของภาคการศึกษา เมื่อกระบวนการมิตรวิพากษ์เสร็จสมบูรณ์ ผู้เข้าร่วมกิจกรรมจะได้รับการสังเกตการณ์ในชั้นเรียน 3 ครั้ง และจะได้พบปะกันอีก 3 ครั้งเพื่อทราบข้อเสนอแนะ ซึ่งการพบปะกันนี้จะจัดขึ้นที่ร้านกาแฟในสวนอันเงียบสงบ ทั้งนี้เพื่อช่วยให้เกิดบรรยากาศที่เป็นกันเอง ในระหว่างการให้ข้อเสนอแนะแต่ละครั้ง ผู้เข้าร่วมกิจกรรมอภิปรายสิ่งที่ตนเองได้เรียนรู้จากการปฏิบัติงานการสอนของแต่ละคน และสิ่งที่คิดว่าควรปรับปรุงให้ดีขึ้นรวมทั้งวิธีการ นักวิจัยทำหน้าที่เป็นผู้อำนวยความสะดวกในการประชุมพบปะกัน เพราะเป็นครั้งแรกที่ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมมิตรวิพากษ์นี้ การมีผู้อำนวยความสะดวกมีส่วนช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีส่วนร่วมอย่างแข็งขันในการสะท้อนความคิดและการอภิปราย ทั้งนี้ผู้อำนวยความสะดวกดังกล่าวไม่ได้ส่งผลกระทบต่อการศึกษา เนื่องจากนักวิจัยถูกวางตัวให้เป็นเพื่อนกับผู้เข้าร่วมกิจกรรม

กลุ่มตัวอย่างทั้ง 4 คนแสดงความรู้สึกที่ดีมากเกี่ยวกับประสบการณ์การเข้าร่วมกลุ่มมิตรวิพากษ์ กลุ่มตัวอย่างทั้งหมดสนุกสนานกับประสบการณ์มิตรวิพากษ์ด้วยเหตุผลต่าง ๆ

ประการแรก ความพอใจที่เพิ่มขึ้นของกลุ่มตัวอย่างจากการได้รับข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมงาน กลุ่มตัวอย่างยังได้รายงานว่า การสังเกตการณ์จากเพื่อนทำให้รู้สึกกดดันน้อยลง

ประการที่สอง ประสบการณ์จากกลุ่มมิตรวิพากษ์ให้โอกาสที่ดีสำหรับการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันแบบมืออาชีพในลักษณะที่ผ่อนคลาย ประเด็นความอ่อนไหว การสนับสนุนจากเพื่อน ประกอบกับการไม่มีภาวะความกดดัน ส่งผลให้พร้อมที่จะเรียนรู้ผ่านผู้อื่น กลุ่มตัวอย่างสนุกกับประสบการณ์กลุ่มมิตรวิพากษ์เพราะช่วยให้ได้เรียนรู้จากคู่ของตนเอง

ประการสุดท้าย กลุ่มตัวอย่างแสดงให้เห็นว่าตนเองรู้สึกในเชิงบวกมากขึ้น เพราะเชื่อว่ากระบวนการมิตรวิพากษ์ช่วยสร้างความสัมพันธ์ในการทำงานที่ดี ส่งผลให้เกิด “Sense of Community” และความเข้าใจซึ่งกันและกัน ส่วนใหญ่ของกลุ่มตัวอย่างแสดงความเห็นว่ารูปแบบดังกล่าวช่วยให้ได้พูดคุยซึ่งกันและกันในกลุ่มอย่างเป็นมืออาชีพ

Swaffield (2004) ศึกษาวิธีมิตรวิพากษ์โดยมีจุดมุ่งเน้นไปยังการมีส่วนร่วมช่วยสนับสนุนภาวะผู้นำและการพัฒนาโรงเรียนในขอบเขตของสภาพแวดล้อม ประกอบด้วยโครงการนานาชาติ การประเมินตนเองของโรงเรียน และเครือข่ายการทำงาน โดยใช้กิจกรรม “Leadership for Learning: the Cambridge Network” เพื่อสำรวจบทบาทและระบบของวิธีมิตรวิพากษ์โดยการตอบคำถาม 10 ข้อ จากกลุ่มผู้เชี่ยวชาญด้านการศึกษาจากโรงเรียน ผู้มีอำนาจในท้องถิ่น มหาวิทยาลัย และส่วนอื่นที่เกี่ยวข้อง ซึ่งกลุ่มคนดังกล่าวนี้จะเข้าร่วมวิธีมิตรวิพากษ์ในหลากหลายโครงการเพื่อส่งเสริมภาวะผู้นำและพัฒนารการเรียนรู้ ประสบการณ์จากคนกลุ่มนี้จะนำมาซึ่งการตอบคำถามเกี่ยวกับวิธีมิตรวิพากษ์ เช่น สิ่งใดเป็นเงื่อนไขจำเป็นเพื่อให้วิธีมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จ วิธีมิตรวิพากษ์ทำงานกับใครและเพื่ออะไร และวิธีมิตรวิพากษ์จะเหมาะสมที่สุดกับเพื่อนร่วมงานได้อย่างไร เป็นต้น ผลการศึกษาพบว่าความไว้วางใจกันเป็นเงื่อนไขสำคัญที่จะทำให้วิธีมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จ ความเชื่อมั่นที่เกิดขึ้นได้จากการเจรจาต่อรองกฎพื้นฐานการทำงานและการเปิดเผยข้อมูล มิตรวิพากษ์จำเป็นต้องเข้าใจบริบทที่ตนเองทำงาน ซึ่งจะช่วยให้มีมิตรภาพที่หลากหลายกับบุคคลอื่น มิตรวิพากษ์ระหว่างเพื่อนมีความเป็นไปได้อย่างแท้จริงซึ่งถือเป็นรางวัลหรือผลตอบแทนประสบการณ์การเรียนรู้ มีวิธีมิตรวิพากษ์หลายอย่างที่เหมาะสมกับเพื่อนร่วมงาน ประกอบด้วยเรื่องภาษี การเจรจาต่อรอง การเชื่อเชียว มิตรวิพากษ์ทำให้ระดับความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและทักษะการทำงานกลุ่มอยู่ในระดับสูง เมื่อมองไปยังเบื้องหน้า ได้แก่ การประเมินตนเองของโรงเรียน มุมมองจากมิตรวิพากษ์ภายนอกมีส่วนทำให้เกิดประโยชน์ในการวางแผน การเก็บข้อมูล การวิเคราะห์ ผลสะท้อนกลับ และแผนการปฏิบัติงานที่ตามมา มิตรวิพากษ์นับเป็นวิธีการที่มีประโยชน์หลายอย่างและเป็นกระบวนการที่มีอิทธิพลในการสนับสนุนส่งเสริมภาวะผู้นำและการพัฒนาโรงเรียน

3. แนวคิดการประเมินหลายทาง (Multisource Feedback)

การประเมินหลายทาง หรือการประเมินแบบ 360 องศา เป็นวิธีการประเมินที่แก้ไขจุดอ่อนของการประเมินแบบดั้งเดิม (Traditional Evaluation) คือการที่ผู้บริหารมีอำนาจเด็ดขาดในกระบวนการประเมินตลอดจนการพิจารณาตัดสินผลได้ผลเสียของการประเมิน วิธีการดังกล่าวส่งผลให้พนักงานหรือผู้ใต้บังคับบัญชาส่วนมากเกิดความไม่พอใจผลลัพธ์เหล่านั้น ทำให้นักวิชาการด้านการประเมินผลพยายามหาวิธีต่าง ๆ เพื่อนำมาแก้ไขข้อบกพร่องเหล่านั้น การประเมินหลายทาง หรือการประเมินแบบ 360 องศาจึงเกิดขึ้น

3.1 ความหมายการประเมินหลายทาง

Lance และคนอื่น ๆ (1992) ให้ความหมายว่า การประเมินหลายทาง หรือการประเมินแบบ 360 องศา คือการประเมินที่ครบวงจร โดยอาศัยผู้เกี่ยวข้องรู้เห็นการปฏิบัติงานของบุคคลตามตำแหน่งเป้าหมาย เช่น ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน หัวหน้างาน ผู้บังคับบัญชาที่สูงกว่า หัวหน้างานโดยตรงอีก 1 ระดับ ลูกค้ำ ที่ปรึกษา ร่วมกันให้ข้อมูล ดังนั้นการประเมินหลายทาง หรือการประเมินแบบ 360 องศา จึงเป็นทางเลือกหนึ่งของการประเมินที่ต้องอาศัยสารสนเทศของข้อมูลย้อนกลับจากผู้ประเมินที่หลากหลาย (Multirater feedback) หรือเป็นการประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินทั้งจากล่างขึ้นบน (Upward appraisal) และจากบนลงล่าง (Downward appraisal) การประเมินแบบนี้ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องรอบด้าน (Full-circle feedback) และการประเมินจากกลุ่มเพื่อน (Peers review) นอกจากนี้การประเมินหลายทาง หรือการประเมินแบบ 360 องศา ยังใช้เป็นเครื่องวัดการทำงานของพนักงานที่มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการทำงานของตนเอง โดยมีสิ่งสำคัญของกระบวนการคือ ทุกคนจะมีอิทธิพลซึ่งกันและกันมากกว่าผู้บริหารเพียงคนเดียว ในการให้ได้มาซึ่งความมั่นใจจากข้อมูลย้อนกลับของการปฏิบัติงาน ดังนั้นข้อมูลย้อนกลับจะมีคุณค่าและไม่ถูกโต้แย้งในระยะเวลาอันยาวนาน

Bracken (2001) การประเมินหลายทางเป็นวิธีการใช้แบบสอบถามในการประเมินรายบุคคลด้วยผู้ประเมินที่หลากหลาย เป็นตัวแทนกลุ่ม ให้ความคิดเห็นที่น่าเชื่อถือเกี่ยวกับพฤติกรรม การปฏิบัติงาน

3.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของการประเมินหลายทาง คือการแนะนำการพัฒนาตนเองโดยการระบุพฤติกรรมที่สามารถจัดการและปรับปรุงแก้ไขได้ (Lockyer, 2003) นักวิชาการหลายท่าน (Lance และคนอื่น ๆ, 1992; Tornow, 1993; Noe และคนอื่น ๆ, 1997 อ้างถึงในจิระประภา อัครบวร, 2549) เสนอแนวทางว่าการนำการประเมินหลายทางไปใช้นั้น ควรมุ่งไปเพื่อวัตถุประสงค์ในการพัฒนาเท่านั้น ทั้งนี้ด้วยรูปแบบการประเมินหลายทางทำให้ผู้ได้รับการประเมินเปรียบเทียบผลการประเมินตนเอง (Self-evaluation) กับผลการประเมินจากผู้อื่น (Other raters' evaluation) ดังนั้น

ผลการประเมินหลายทางจึงต้องแสดงแบบแบ่งแยกกลุ่มผู้ประเมิน เพื่อให้ผู้ได้รับการประเมินสามารถทราบได้ว่าพฤติกรรมของตนเองต่อกลุ่มบุคคลใดที่ยังต้องการการปรับปรุงหรือพัฒนา

3.3 กระบวนการประเมินหลายทาง

กระบวนการประเมินหลายทางเป็นกระบวนการเดียวเท่านั้นที่ตีพอที่จะเป็นกระบวนการ การประเมินหลายทางไม่ควรถูกมองว่าเป็นเพียงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นครั้งเดียวจากการตรวจสอบของผู้บริหาร การประเมินหลายทางควรเป็นกระบวนการที่ต้องดำเนินการต่อไปอีกอย่างต่อเนื่อง ภายหลังจากที่รายงานข้อเสนอแนะได้ถูกส่งไปแล้ว กระบวนการประเมินหลายทางที่มีประสิทธิภาพ 6 ขั้นตอน

1) การขอความคิดเห็น

เริ่มต้นด้วยการกระจายการประเมินผล ผู้ใต้บังคับบัญชา เพื่อนร่วมงาน ลูกค้า ซัพพลายเออร์ ซึ่งอาจถูกขอให้ให้ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วมของผู้บริหาร

2) การทบทวนผลลัพธ์

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้รับการฝึกจากผู้เชี่ยวชาญภายนอก และมีจุดเน้นในรูปแบบของข้อเสนอแนะและการให้ความช่วยเหลือผู้นำในการเลือกสิ่งที่สำคัญสูงสุดในการพัฒนา

3) การพัฒนาแผนการดำเนินการ

แผนปฏิบัติการประกอบด้วยเป้าหมายเฉพาะที่ต้องการวัดซึ่งเป็นสิ่งจำเป็น เรื่องนี้เป็นเรื่องง่ายที่จะทำการรวบรวม เนื่องจากคนส่วนใหญ่รู้อยู่แล้วว่าจะต้องทำอะไร เพียงแต่ความต้องการเพียงวินัยในการปฏิบัติ

4) การตอบสนอง

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมต้องติดตามผู้ตอบแบบสอบถามสำหรับข้อเสนอแนะ แบ่งปันสิ่งที่กำลังทำงาน และขอข้อเสนอแนะสำหรับอนาคตที่มุ่งเน้นเกี่ยวข้องกับการพัฒนา

5) ติดตาม

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมตรวจสอบกับผู้ตอบแบบสอบถามเพื่อวัดการพัฒนาของตนเองในทุก ๆ 2 เดือน

6) ทำการสำรวจเล็ก ๆ

ดำเนินการประเมินหลายทางด้วยการทำสำรวจเล็ก ๆ สองถึงสี่รายการ โดยกำหนดเป้าหมายโดยตรงยังสิ่งที่ต้องการพัฒนา วัดการปรับปรุงอยู่ตลอดเวลา การทำสำรวจเล็ก ๆ หลายครั้งจะได้ข้อเสนอแนะ และดำเนินการประเมินซ้ำอย่างเต็มรูปแบบภายใน 2 ปี

กระบวนการประเมินหลายทางเกือบทั้งหมดมีแนวโน้มที่จะจางหายไปหลังจากที่การฝึกเริ่มต้นหรือการวางแผนการดำเนินการ ซึ่งเป็นวิธีการที่ไม่สมบูรณ์และน้อยมากที่จะให้สัญญาณระยะยาวในการปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ผู้นำจำเป็นที่จะต้องดำเนินกลยุทธ์การติดตามอย่างต่อเนื่อง

เพื่อให้แน่ใจว่าจะประสบความสำเร็จ หลักฐานที่น่าสนใจแสดงให้เห็นว่าผู้บริหารระดับสูงสามารถเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมได้อย่างประสบความสำเร็จผ่านการติดตามผู้อื่น

วีระวัฒน์ ปันนิตามัย (2540) นำเสนอกระบวนการการประเมินแบบ 360 องศา ไว้ดังนี้

ขั้นที่ 1 วางโครงสร้างพื้นฐาน กำหนดว่าประเมินเพื่ออะไร รองรับเป้าหมายใดขององค์กร จะไปสู่เป้าหมายดังกล่าวด้วยวิธีการใด ทำอย่างไรให้ทุกคนในองค์กรได้เข้ามามีส่วนร่วมไปสู่เป้าหมายนั้น

ขั้นที่ 2 กำหนดเป้าหมายและกลยุทธ์ ระบุให้ชัดเจนว่าจะพัฒนาสมรรถนะใดของกลุ่มเป้าหมายที่จะได้รับการประเมิน พนักงานต้องมีความรู้ ความสามารถ และทักษะใดบ้าง เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ใช้การวิเคราะห์งาน (Job analysis) เพื่อระบุสมรรถนะที่จำเป็นและเหมาะสมกับตำแหน่ง

ขั้นที่ 3 ออกแบบเครื่องมือการประเมิน ผู้บริหารระดับสูงควรเล็งเห็นความสำคัญและตระหนักในคุณค่าของเครื่องมือที่ใช้ในการประเมิน ผู้บริหารเองจำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการกำหนด การสร้าง และระบุรายการสมรรถนะที่ต้องการพัฒนา นอกจากนี้ยังควรสร้างบรรยากาศของความไว้วางใจ กำหนดแนวทางการนำผลที่ได้ไปใช้ และวิธีการแจ้งผลประเมิน ระบุและอธิบายหลักการประเมินและวัตถุประสงค์ที่ชัดเจนและเชื่อถือได้ และกำหนดความบ่อยครั้งในการประเมินให้ชัดเจน

ขั้นที่ 4 การแจ้งผล รูปแบบการแจ้งผลอาจทำเป็นแบบหนึ่งต่อหนึ่ง แบบเป็นกลุ่ม หรือตามระดับตำแหน่งหน้าที่ในส่วนของการแจ้งผลการประเมินในรูปแบบกราฟหรือรายงานแบบบรรยาย (Narrative report)

4. แนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ (Online social Media)

การสื่อสารข้อมูลของมนุษย์ประกอบไปด้วยผู้ส่งสารข้อมูลและผู้รับสารซึ่งไม่ว่าจะสื่อสารด้วยวิธีใดสิ่งที่ต้องการคือการที่ผู้รับสารได้รับข้อมูลที่ถูกต้องครบถ้วนและทันเวลา ในปัจจุบันสังคมมีความซับซ้อนมากขึ้นรวมทั้งผู้คนมีการใช้ชีวิตอย่างเร่งรีบการสื่อสารข้อมูลด้วยรูปแบบเก่า ๆ อาจไม่สามารถรองรับความต้องการการสื่อสารข้อมูลของมนุษย์ได้ สื่อสังคมออนไลน์เป็นหนึ่งในทางเลือกของการสื่อสารข้อมูลในรูปแบบที่มีการใช้เทคโนโลยีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องที่มีรูปแบบการสื่อสารข้อมูลที่หลากหลาย เหมาะสำหรับผู้คนในโลกปัจจุบันและโลกอนาคต

4.1 ความหมายสื่อสังคมออนไลน์

Millison (2002) กล่าวว่า ออนไลน์ หมายถึงช่องทางหรือวิถีทางต่าง ๆ ในการนำเสนอข่าวสารที่เป็นที่รู้จักในยุคแห่งสังคมสารสนเทศที่มีชื่อเสียงที่สุด ได้แก่ www. การให้บริการข่าวสารออนไลน์ทางด้านธุรกิจ การส่งข้อมูลผ่านทางไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเชื่อมต่อไปยังเว็บไซต์ต่าง ๆ บนอินเทอร์เน็ต และรวมไปถึงระบบอินทราเน็ต

Mark Zuckerberg (อ้างถึงใน วิลาส ฉ่ำเลิศวัฒน์, 2554) เป็นผู้สร้างเครือข่ายสังคมออนไลน์ ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการสื่อสาร และการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารของคนทั่วโลก ทำให้วิวัฒนาการของเทคโนโลยีการสื่อสารพัฒนาไปอย่างไม่หยุดยั้ง ยุคนี้เป็นยุคที่ผู้คนสื่อสารกันมากขึ้น และเป็นยุคที่ทุกคนต้องเรียนรู้ ต้องปรับตัว ปรับกลยุทธ์ และมองหาโอกาสใหม่ ๆ นอกจากนี้จะต้องทำความเข้าใจเทคโนโลยีใหม่ ๆ นวัตกรรมต่าง ๆ ที่ผ่านเข้ามา ยังต้องรับมือกับความเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมกรรมการสื่อสารของผู้คนอีกด้วย ซึ่งพฤติกรรมที่น่าสนใจอย่างยิ่ง คือ การเข้าสู่สื่อสังคมออนไลน์ เริ่มเข้ามามีอิทธิพลและเป็นที่ยอมรับ โดยอาศัยเครือข่ายสังคมออนไลน์ คือ พาหะในการนำสารจากผู้ส่งสารผ่านทางไปยังผู้รับสารปลายทาง โดยอาศัยผู้คนในสังคมเป็นกลจักรสำคัญ

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) ให้ความหมายว่า สื่อสังคมออนไลน์ คือสื่อที่ผู้ส่งสารแบ่งปันสารซึ่งอยู่ในรูปแบบต่าง ๆ ไปยังผู้รับสารผ่านเครือข่ายออนไลน์โดยสามารถโต้ตอบกันระหว่างผู้ส่งสารและผู้รับสาร หรือผู้รับสารด้วยกันเอง ซึ่งสามารถแบ่งสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็นประเภทต่าง ๆ ที่ใช้กันบ่อย ๆ คือ บล็อก (Bloggng) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) และการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing)

วิยะดา ฐิติมีชฌิมา (2553) กล่าวว่าความก้าวหน้าของระบบอินเทอร์เน็ต คอมพิวเตอร์ และเทคโนโลยีการสื่อสาร ก่อให้เกิดนวัตกรรมใหม่ทางสังคม คือ เครือข่ายสังคมใหม่ที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายว่า “สังคมออนไลน์” (Online Community) หรือ “สังคมเสมือน” (Virtual Community) หรือ “สื่อสังคม” (Social Media) โดยสื่อสังคมนี้เป็นพื้นที่สาธารณะที่สมาชิก ซึ่งก็คือคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกเชื้อชาติและศาสนา ทุกระดับการศึกษา ทุกสาขาอาชีพ และทุกกลุ่มสังคมย่อยจากทั่วโลก เป็นผู้สื่อสาร หรือเขียนเล่า เนื้อหา เรื่องราว ประสบการณ์ บทความ รูปภาพ และวิดีโอที่สมาชิกเขียนและทำขึ้นเอง หรือพบเจอจากสื่ออื่น ๆ แล้วนำมาแบ่งปันให้กับผู้อื่นที่อยู่ในเครือข่ายของตน ผ่านทางระบบอินเทอร์เน็ตและสื่อสังคม (Social Media)

4.2 ประเภทของสื่อสังคมออนไลน์

ปัญญาพนต์ พูลสวัสดิ์ (2554) แบ่งประเภทสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็น 6 ประเภท ได้แก่

1) Collaborative project คือการกระตุ้นให้เกิดการร่วมกันสร้างเนื้อหา โดยผู้ใช้หลาย ๆ คน เช่น Wikipedia, Social bookmark ต่าง ๆ

2) Blog คือพื้นที่ส่วนบุคคลให้เจ้าของแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ ส่วนมากมักจะเรียงตามลำดับเวลาจากล่าสุดย้อนกลับไป ซึ่งมีอยู่หลายระดับ มีทั้งติดตั้งเองบนเซิร์ฟเวอร์ หรือใช้บริการบนเว็บของผู้ให้บริการ

3) Content community มีจุดประสงค์หลัก เพื่อแชร์เนื้อหาระหว่างผู้ใช้ ซึ่งอาจทำได้หลายรูปแบบ เช่น รูปภาพใน Flickr, วิดีโอในยูทูป หรือไฟล์การนำเสนอ Slideshare

4) Social networking site (SNS) เป็นการดึงให้ผู้ใช้เข้ามารวมกัน โดยการสร้างโปรไฟล์ส่วนตัว จากนั้นก็อาจจะมีการอัปเดตสถานะของแต่ละคน การโพสต์ข้อความ รูปภาพ และวิดีโอ

5) Virtual game world เกม 3 มิติ ที่ผู้ใช้เปิดเผยตัวตนของตนเอง ในรูปแบบที่เรียกว่า Avatar ที่สามารถเลือกรูปร่าง ท่าทาง บุคลิกการแสดงออกได้

วิยะดา ฐิติมชฌิมา (2553) กล่าวว่าเครือข่ายสังคมออนไลน์เติบโตอย่างรวดเร็วและต่อเนื่อง ก่อให้เกิดวิวัฒนาการด้านเทคโนโลยีของสื่อสังคมหลากหลายประเภท ได้แก่

1) เว็บบล็อก (Weblog) หรือเรียกสั้นๆ ว่า บล็อก (Blog) เป็นเว็บไซต์ที่มีรูปแบบเนื้อหาเป็นเหมือนบันทึกส่วนตัวออนไลน์ มีส่วนของการแสดงความคิดเห็น (Comment) และมีลิงค์ (Link) ไปยังเว็บอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องอีกด้วย

2) เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Sites) เช่น Facebook, Myspace และ hi5 เป็นต้น เว็บไซต์เหล่านี้ใช้สำหรับนำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต สามารถเขียนบล็อก สร้างอัลบั้มรูปของตัวเอง สร้างกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายขึ้นมาได้

3) เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing Sites) และผลงาน เช่น YouTube, Yahoo VDO, Google VDO, Flickr และ Multiply เป็นต้น เว็บไซต์เหล่านี้ในการนำเสนอผลงานของตัวเองได้อย่างง่ายดายทั้งวิดีโอ รูปภาพ หรือเสียงเพลง อย่างเช่น เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันรูปภาพ (Photo-sharing Sites) เช่น Flickr เป็นต้น

4) เว็บประเภท Micro Blog เช่น Twitter เป็นต้น ใช้สำหรับการส่งข้อความหากันระหว่างสมาชิก ด้วยจำนวนไม่เกิน 140 ตัวอักษร เพื่อบอกว่าตัวเองกำลังทำอะไรอยู่ สามารถส่งผ่านหน้าเว็บ ไซต์หรือโทรศัพท์มือถือก็ได้

5) วิกี (Wikis) เป็นสารานุกรมและคลังความรู้ที่คนทั้งโลกสามารถมาแบ่งปันความรู้ในทุกด้านร่วมกันได้

6) โลกเสมือน เช่น Second Life และ World War Craft เป็นต้น เป็นโลกเสมือนจริง สามารถสร้างตัวละคร โดยสมมติให้เป็นตัวเราเองขึ้นมาได้ ใช้ชีวิตอยู่ในเกมส์ อยู่ในชุมชนเสมือน (Virtual Community) ผู้เล่นสามารถซื้อขายที่ดิน หารายได้จากการทำกิจกรรมต่าง ๆ ศึกษาหาความรู้ ทำงาน และประชุม สัมมนาผ่านเกมได้

พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) แบ่งประเภทสื่อสังคมออนไลน์ออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1) บล็อก (Blogging) บล็อกมาจาก Web+Log แล้วย่อเหลือ Blog คือประเภทของระบบการจัดการเนื้อหา ที่อำนวยความสะดวกให้ผู้เขียน บล็อกเผยแพร่และแบ่งปันบทความของตนเอง โดยบทความที่โพสต์ลงบล็อก เป็นการแสดงความคิดเห็นส่วนตัวของผู้เขียนบล็อก ซึ่งจุดเด่นของบล็อกคือการสื่อสารถึงกันอย่างเป็นกันเองระหว่างผู้เขียนและผู้อ่านบล็อกผ่าน การแสดงความคิดเห็น (Comment) ซึ่ง Blogger (<http://www.blogger.com>) และ WordPress (<http://wordpress.com>) เป็นสองเว็บไซต์ที่ผู้คนนิยมเข้าไปสร้างบล็อกของตนเอง

2) ทวิตเตอร์และไมโครบล็อก (Twitter and Microblogging) ไมโครบล็อก คือรูปแบบหนึ่งของบล็อกที่มีการจำกัดขนาดของการโพสต์ในแต่ละครั้ง ซึ่งทวิตเตอร์เป็นไมโครบล็อกที่จำกัดการโพสต์แต่ละครั้งพิมพ์ได้ไม่เกิน 140 ตัวอักษร ในปัจจุบันทวิตเตอร์เป็นที่นิยมใช้งานของผู้คน เพราะใช้งานง่ายและใช้เวลาไม่มากนัก รวมทั้งเป็นที่นิยมขององค์กรต่าง ๆ ที่ใช้ทวิตเตอร์ในการแจ้งกิจกรรมต่าง ๆ และความเคลื่อนไหวของธุรกิจ เพื่อไม่ให้เกิดการติดต่อกับสังคมซึ่งหากต้องการมีเลขที่บัญชี (Account) สำหรับทวิตเตอร์สามารถเข้าไปสมัครได้ที่เว็บไซต์ของ Twitter (<http://twitter.com>)

3) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking) เครือข่ายสังคมออนไลน์คือเว็บไซต์ที่ผู้คนสามารถติดต่อสื่อสารกับเพื่อนทั้งที่รู้จักมาก่อน หรือรู้จักภายหลังทางออนไลน์ ซึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์แต่ละแห่ง มีคุณลักษณะแตกต่างกันออกไป แต่ส่วนประกอบหลักที่มีเหมือนกัน คือ โปรไฟล์ (Profiles- เพื่อแสดงข้อมูลส่วนตัวของเจ้าของบัญชี) การเชื่อมต่อ (Connecting - เพื่อสร้างเพื่อนกับคนที่รู้จักและไม่รู้จักทางออนไลน์) และการส่งข้อความ (Messaging- อาจเป็นข้อความส่วนตัว หรือข้อความสาธารณะ) เป็นต้น โดยมี Facebook (<http://www.facebook.com>) เป็นเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ที่ได้รับความนิยมสูงสุดในปัจจุบัน

4) การแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ (Media Sharing) เว็บไซต์ที่เกี่ยวกับการแบ่งปันสื่อทางออนไลน์ เป็นเว็บไซต์ที่ผู้ใช้สามารถทำการอัปโหลด (Upload) ไฟล์สื่อผสม (Multimedia) ขึ้นสู่เว็บไซต์เพื่อแบ่งปันข้อมูลแก่ผู้ใช้ทั่วไป ซึ่งในปัจจุบันได้รับความนิยมมากเพราะด้วยความที่เป็นสื่อผสมเองไม่ว่าจะเป็นรูปสไลด์หรือวิดีโอรวมทั้งการใช้งานง่ายขึ้นของกล้องดิจิทัล และกล้องวิดีโอ ซึ่งเป็นเครื่องมือที่นำมาสู่การได้ไฟล์สื่อผสมแบบต่าง ๆ ออกมา เว็บไซต์ประเภทนี้ที่ได้รับความนิยมคือ YouTube (<http://www.YouTube.com> - สำหรับแบ่งปันไฟล์วิดีโอ) flickr (<http://www.flickr.com> - สำหรับแบ่งปันไฟล์รูป) และslideshare (<http://www.slideshare.net> - สำหรับแบ่งปันไฟล์พรีเซนเตชัน)

ตารางที่ 4 สรุปประเภทสื่อสังคมออนไลน์

ประเภทสื่อสังคมออนไลน์	ตัวอย่างสื่อ			
1. Collaborative Project	Wiki	Social	Bookmark	
2. Blog	Blog			
3. Micro Blog	Twitter			
4. Content Community	YouTube	Yahoo	Slideshow	Flickr
		VDO		
5. Social Networking Site (SNS)	Facebook	MySpace	Hi5	
6. Virtual World	Second	World		
	Life	War Craft		

4.3 สื่อสังคมออนไลน์กับการวิจัยทางจิตวิทยา

Gentile, Twenge, Freeman, และ Campbell (2012) กล่าวว่า การวิจัยทางจิตวิทยาได้พยายามที่จะหาผลกระทบที่เกิดขึ้นจากการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์เกี่ยวกับการสื่อสารของบุคคลกับบุคคลอื่น และการมองตนเอง จากงานวิจัยที่ผ่านมา ๆ มามีการศึกษาการนำเสนอตนเองผ่านโปรไฟล์ในเว็บ หรือบุคลิกภาพมีผลอย่างไรต่อการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ ตัวอย่างพบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ Introverts มักจะใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการสื่อสาร แต่บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบ Extrverts จะแสดงตัวตนอย่างเปิดเผยบนอินเทอร์เน็ต และใช้เวลาส่วนใหญ่ไปกับเครือข่ายสังคมออนไลน์

แม้จะได้ชื่อว่าเป็น “เครือข่ายสังคมออนไลน์” แต่กิจกรรมของผู้ใช้ส่วนใหญ่มักมุ่งเน้นไปยังตนเองเสียมากกว่า เช่นการโพสต์ภาพเกี่ยวกับตนเอง แจ้งรายละเอียดข้อมูลส่วนบุคคลต่าง ๆ เข้าร่วมกลุ่มที่ตนเองสนใจ โพสต์สถานะเพื่อให้ผู้อื่นเห็นและเข้ามาแสดงความคิดเห็น อย่างไรก็ตามผู้ใช้ต้องจำไว้ว่าอย่างหนึ่งว่าเนื้อหาต่าง ๆ ที่เราโพสต์ลงไปในนั้นสามารถมองเห็นและเข้าถึงได้โดยบุคคลอื่น ผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์จึงจำเป็นต้องมีสติคิดอย่างรอบคอบในการที่จะนำเสนอตนเองจากการวิเคราะห์รูปแบบ Facebook มากกว่า 50 Facebook พบว่าผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้โปรไฟล์ เช่นรูปภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ เพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์ของตนเอง ตัวตนที่นำเสนอในโปรไฟล์มักจะเป็นสิ่งที่สังคมปรารถนา แต่ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง เป็นการสะท้อนให้เห็นตัวตนที่ตนเองปรารถนาจะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ ผู้ใช้มักจะสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในโปรไฟล์ โดยการเลือกข้อมูลที่จะแบ่งปันและเลือกจำกัดข้อมูลด้านลบ เช่น ยกเลิกการ Tag ภาพที่ตนเองดูไม่ดี เป็นต้น

ในเชิงลึก การวิจัยเชิงคุณภาพพบว่าวัยรุ่นและผู้ใหญ่วัยหนุ่มสาวยอมรับว่าใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ในการสำรวจอัตลักษณ์ของตนเอง ผลการศึกษาล่าสุดของผู้ใช้ Facebook ระดับปริญญาตรีสนับสนุนความคิดดังกล่าว โดยพบว่าผู้ใช้รายงานว่าการแบ่งปันความชื่นชอบส่วนตัวของตนเอง (เช่นการเมือง ศาสนา และสื่อ) และการโพสต์ภาพถ่ายช่วยให้แสดงออกถึงความเป็นตนเอง นอกจากนี้ส่วนใหญ่รายงานว่าใช้ Facebook ในการติดต่อสื่อสารกับเพื่อนหรือคนรู้จัก ซึ่งเป็นการส่งเสริมการเปิดเผยตนเองและขอแนะนำส่วนบุคคลเพื่อการพัฒนาอัตลักษณ์ของตนต่อไป การนำเสนอตนเองเป็นกิจกรรมที่ปรากฏมากที่สุด เครือข่ายสังคมออนไลน์ ซึ่งนำไปสู่การเพิ่มขึ้นของความหลงตนเองและการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยวิธีการที่แตกต่างกัน เครือข่ายสังคมออนไลน์ อาจเพิ่มความหลงตนเองโดยเอื้อกลยุทธ์การกำกับตนเอง หน้า Facebook ของคนที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองจะมีลักษณะการส่งเสริมตนเองอย่างมาก โดยเฉพาะภาพโปรไฟล์ กระจกานข้อความ และการอัปเดตสถานะ

ดังนั้นอินเทอร์เน็ต และโดยเฉพาะอย่างยิ่งเครือข่ายออนไลน์ อาจทำให้เกิดการหลงตนเองจากการได้รับความสนใจจากคนอื่น ๆ เป็นการแสดงอัตลักษณ์และเสริมสร้างอัตมโนทัศน์ของตนเอง นอกจากนี้ เครือข่ายสังคมออนไลน์ยังเป็นหนทางให้บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองได้รับการติดตามจากผู้อื่น บุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองเชื่อว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่งที่จะต้องรู้จักคนให้มากที่สุดเท่าที่จะเป็นไปได้ทางโลกออนไลน์ และมีเพื่อนเพิ่มมากขึ้นใน Facebook ในทำนองเดียวกันการศึกษาเครือข่ายทางสังคมในชีวิตจริง พบว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองก็ยึดตนเองเป็นศูนย์กลางของเครือข่ายนี้เช่นกัน มีงานวิจัยแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองมีความสัมพันธ์กับจำนวนคนที่รู้จักบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ แต่ไม่สัมพันธ์กับจำนวนคนที่รู้จักในชีวิตจริง รูปแบบการกำกับตนเองเป็นอีกหนึ่งเหตุผลที่คาดเดาว่าการใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ จะเพิ่มความหลงตนเอง การแก้ไขหน้าเพจนำไปสู่การสนใจตนเองมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่น ในอันที่จริงแล้วบุคคลที่มีบุคลิกภาพแบบหลงตนเองไม่มีความเกี่ยวข้องกับการให้ความสนใจกิจกรรมอื่น ๆ ที่อยู่บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น การตรวจดูกิจกรรมต่าง ๆ ของเพื่อน

Zhao, Grasmuck และ Martin (2008) พบว่า Facebook เป็นหนึ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ยอดนิยมเช่นเดียวกับ MySpace ทั้ง MySpace และ Facebook มีคุณสมบัติที่เป็นเอกลักษณ์ที่มีความสำคัญต่อการทำการศึกษา เช่น ทำให้ผู้ใช้สามารถนำเสนอตัวเองในหลายวิธี ผู้ใช้สามารถแสดงภาพในอัลบั้มออนไลน์ของตนเอง อธิบายรายละเอียดส่วนบุคคล งานอดิเรก และรายชื่อเพื่อนบนเครือข่ายทางสังคมของตนเอง นอกจากนี้ Facebook ยังมีระบบการสื่อสารที่ช่วยให้ผู้ใช้สามารถโต้ตอบกับคนอื่นผ่านความเห็นและข้อความ อย่างไรก็ตาม Myspace มีความแตกต่างจาก Facebook ในด้านที่สำคัญอย่างหนึ่งคือ Facebook เป็น nonymous และผูกพันกับสถาบัน สำหรับ Facebook ในรูปแบบของรุ่นวิทยาลัยและมหาวิทยาลัย สมาชิกถูกจำกัดให้เป็นผู้

ที่มีบัญชีอีเมลของมหาวิทยาลัยอย่างเป็นทางการ และผู้ใช้ใช้ชื่อจริงที่แสดงในโปรไฟล์ของตนเอง การแสดงผลของชื่อจริงของผู้ใช้และความผูกพันกับสถาบัน ทำให้สภาพแวดล้อมของ Facebook เกือบ anonymous อย่างเต็มที่

Steinfeld, Ellison, และ Lampe (2008) ทำการศึกษาพบว่า มีมุมมอง 2 มุมมองเกี่ยวกับการรักษามิตรภาพของประชากรในระดับวิทยาลัยและมหาวิทยาลัยในสหรัฐอเมริกา ประการแรกมิตรภาพช่วยสร้างทุนทางสังคมและเป็นส่วนประกอบที่สำคัญของการพัฒนาทางด้านจิตสังคม สำหรับคนที่กำลังจะเข้าสู่ผู้ใหญ่ ประชากรในระดับที่เข้าวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัยนั้น เว็บไซต์เช่น Facebook อาจมีบทบาทสำคัญในการรักษามิตรภาพที่มีขณะนั้นจะสูญหายไปเมื่อบุคคลเหล่านี้ย้ายจากบ้านเกิดของพวกเขา ประการที่สองมีหลักฐานว่าการใช้อินเทอร์เน็ตทั่วไปและโดยเฉพาะอย่างยิ่งเว็บไซต์เครือข่ายสังคมเช่น Facebook อาจจะเกี่ยวข้องกับความรู้สึกของบุคคลในเรื่องคุณค่าของตนเองและการประเมินด้านอื่น ๆ เกี่ยวกับการพัฒนาทางจิตสังคม

การวิเคราะห์ข้อมูลระยะยาวจากผู้ใช้เครือข่ายสังคมออนไลน์ยอดนิยม “Facebook” เพื่อหาความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มข้นในการใช้งานเฟสบุ๊ค กับการวัดความสุขสบายใจ และการแก้ต้นทุนทางสังคม งานวิจัยนี้ใช้การสำรวจ 2 ครั้งซึ่งจัดทำขึ้นในช่วงปีที่ห่างกันในมหาวิทยาลัยขนาดใหญ่ประเทศสหรัฐอเมริกา และใช้การสัมภาษณ์เชิงลึกกับผู้ใช้เฟสบุ๊คจำนวน 18 ราย ความเข้มข้นของการใช้เฟสบุ๊คในหนึ่งปีเป็นตัวคาดการณ์ผลลัพธ์ที่เชื่อมทุนทางสังคมในปีที่สอง แม้หลังจากการควบคุมการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองและความพึงพอใจกับชีวิต ตัวแปรทางจิตวิทยาที่ตามมาเหล่านี้ยังเกี่ยวข้องอย่างมากกับผลลัพธ์ต้นทุนทางสังคม การเห็นคุณค่าในตนเองทำหน้าที่ดูแลความสัมพันธ์ระหว่างความเข้มของการใช้งานเฟสบุ๊คและเชื่อมทุนทางสังคม ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำได้รับทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นจากการใช้ Facebook มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง นักวิจัยมุ่งนำเสนอให้เฟสบุ๊คเป็นสิ่งที่สามารถ ช่วยลดอุปสรรค นักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำอาจพบประสบการณ์ในรูปแบบเครือข่ายที่กว้างและแตกต่างกัน ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของการแก้ทุนทางสังคม

พงศธร เนตราคม (2544) ทำการวิจัยเรื่องอินเทอร์เน็ตเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัดในผู้ป่วยโรคกลัวสังคม พบว่าอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัด ผู้ป่วยสามารถเรียนรู้ พุดคุย สร้างความสัมพันธ์ทางอินเทอร์เน็ตได้ เมื่อผู้ป่วยมั่นใจมากขึ้นก็สามารถนำมาปรับใช้ในการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตจริงได้ โดยที่ปัจจัยที่มีผลทำให้สามารถใช้อินเทอร์เน็ตเป็นเครื่องมือในการทำพฤติกรรมบำบัดได้คือ สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล ควบคุมความต้องการในการสื่อสารได้ สามารถลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้าได้ จึงเป็นการจำลองสถานการณ์จริง (virtual-reality) ให้ผู้ป่วยได้ฝึกฝน แต่อย่างไรก็ตามความตั้งใจของผู้ป่วย กำลังใจจากครอบครัวย่อมมีผลอย่างมากต่อความสำเร็จในการรักษา

4.4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ภาสกร จิตรไคร์ครวญ (2553) ทำการศึกษาเรื่อง เทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรมการสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ศึกษาความสัมพันธ์ของเทคโนโลยีของสื่อใหม่และแนวทางการนำเสนอตัวตนต่อสังคม กับพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์ ด้วยการวิจัยเชิงสำรวจ เก็บข้อมูลจากตัวอย่างโดยเป็นผู้ใช้งาน Facebook และ/หรือ Twitter จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล คือ แบบสอบถามออนไลน์ ผลการวิจัยพบว่า (1) ผู้ใช้ส่วนใหญ่ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์เป็นประจำทุกวันและวันละมากกว่า 3 ชั่วโมงต่อวัน (2) บริบททางสังคม การสื่อสารออนไลน์ การมีปฏิสัมพันธ์ ความเป็นส่วนตัว และเทคโนโลยีของสื่อใหม่ มีความสัมพันธ์กับระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม (3) ระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนสื่อเครือข่ายสังคมออนไลน์ (4) เทคโนโลยีของสื่อใหม่และระดับการนำเสนอตัวตนต่อสังคม มีความสัมพันธ์กับพฤติกรรมการสื่อสารของผู้ใช้บนเครือข่ายสังคมออนไลน์

เมธาวิ พิษะพัฒน์ (2553) ทำการวิจัยเรื่อง ความน่าเชื่อถือของเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์และสื่อกระแสหลัก โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ความน่าเชื่อถือใน การบอกต่อเรื่องราวทางสังคมในเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์ของผู้ใช้ เพื่อเปรียบเทียบความแตกต่างของความน่าเชื่อถือระหว่างการนำเสนอเรื่องราวทางสังคมในเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์กับสื่อกระแสหลัก และเพื่อวิเคราะห์แรงจูงใจในการนำเสนอและบอกต่อเรื่องราวทางสังคมของผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์ ระเบียบวิธีวิจัยที่ใช้ ได้แก่ การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) และการสัมภาษณ์เจาะลึก (In-depth Interview) ผลการวิจัยพบว่า การนำเสนอและบอกต่อเรื่องราวทางสังคมในเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์มีความน่าเชื่อถือต่ำ เนื่องจากผู้ใช้มีการนำเสนอ และบอกต่อข้อมูลข่าวสารด้วยความรวดเร็ว และขาดการกลั่นกรองตรวจสอบความถูกต้องก่อนการนำเสนอและบอกต่อ ความน่าเชื่อถือเกิดจากผู้ที่มีความไว้วางใจในความเชี่ยวชาญของแหล่งสาร และมีความใกล้ชิดกับแหล่งสาร โดยมีหลักฐานและอารมณ์ความรู้สึกของผู้ใช้ขณะนั้นเป็นส่วนประกอบของความน่าเชื่อถือด้วย การนำเสนอเรื่องราวทางสังคมของสื่อกระแสหลักมีความน่าเชื่อถือกว่าเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์ เพราะสื่อกระแสหลักมีการกลั่นกรองตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารก่อนการนำเสนอ และแหล่งสารในสื่อกระแสหลักมีจรรยาปฏิบัติมากกว่าแหล่งสารในเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์ แต่ผู้ใช้เครือข่ายสังคมทวิตเตอร์มีความเห็นว่า สื่อกระแสหลักและเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์มีความน่าเชื่อถือใกล้เคียงกัน เพราะทั้งสื่อกระแสหลักและเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์มีการแข่งขันในเรื่องความรวดเร็วในการนำเสนอ ทำให้มีการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารน้อยลง แรงจูงใจในการนำเสนอและบอกต่อข้อมูลข่าวสารในเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์ เกิดจากความต้องการ ได้แก่ ความต้องการความสำเร็จ ความต้องการอำนาจ ความต้องการทำร้ายผู้อื่นหรือตนเอง ความต้องการมีเพื่อน และความต้องการด้านอื่นๆ

5. แนวคิดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Self-esteem)

ความต้องการพื้นฐานของชีวิตหรือปัจจัย 4 นั้นเป็นความจำเป็นพื้นฐานของมนุษย์ทุกคน หากแต่ความต้องการดังกล่าวอาจมีมากหรือน้อยแตกต่างกันไปตามแต่ละบุคคล การเห็นคุณค่าในตนเองนั้นเป็นส่วนหนึ่งของความต้องการขั้นพื้นฐานในมนุษย์ คนเราเมื่อได้รับความรักและความมั่นคงในชีวิตแล้ว ยังต้องการเป็นผู้ที่ได้รับความเคารพ การยกย่อง และความสำเร็จจากทั้งตนเองและบุคคลอื่นรอบข้างด้วย การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความคิดและความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองที่ค่อนข้างมีความผันผวนขึ้นอยู่กับประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ไม่ว่าจะเป็นผลคะแนนที่ได้รับจากการสอบสัมพันธภาพกับเพื่อน ความสัมพันธ์กับคนรัก ประสบการณ์เหล่านี้ส่งผลกระทบแบบชั่วคราวต่อความรู้สึกที่ตนมีต่อตนเอง (UT Counseling and Mental Health Center, เว็บไซต์) ดังนั้นการเห็นคุณค่าในตนเองจึงถือเป็นภาวะทางสุขภาพจิตประการหนึ่ง (กรมสุขภาพจิต, เว็บไซต์) บุคคลที่ขาดการเห็นคุณค่าในตนเองจะส่งผลโดยตรงต่อสภาพจิตใจ นอกเหนือจากไม่มีความสุข บุคคลยังขาดความหนักแน่น วิตกกังวลง่าย ไม่มีความเชื่อมั่น และอาจไม่เป็นตัวของตัวเองในที่สุด

อย่างไรก็ตามการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งสำคัญมากไปกว่าอารมณ์ขึ้น ๆ ลง ๆ กับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง สำหรับคนที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง ความขึ้น ๆ ลง ๆ ทางอารมณ์นั้นเป็นเพียงความผันผวนเพียงชั่วคราวเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อตนเอง อยู่ในขอบเขตที่จำกัด ตรงกันข้ามกับคนที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ความขึ้น ๆ ลง ๆ ทางอารมณ์เหล่านี้ส่งผลอย่างมากต่อวิธีที่บุคคลมองเห็นตัวเอง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักจะหากวิธีเพื่อตรวจสอบความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง บุคคลเหล่านี้ต้องการประสบการณ์ภายนอกเชิงบวก เช่น คำชมเชยจากเพื่อน เพื่อที่จะรับมือกับความรู้สึกเชิงลบและความคิดที่รบกวนตนเอง กระนั้นความรู้สึกดี ๆ ต่างที่เกิดขึ้น เช่น จากการได้คะแนนสอบดี หรือคำชมเชยจากเพื่อนจะอยู่เพียงชั่วคราวเท่านั้น การเห็นคุณค่าในตนเองจึงเป็นพื้นฐานความสามารถของบุคคลในการที่จะประเมินตนเองอย่างถูกต้องและยอมรับตัวตนของตนเองได้ รู้จุดแข็งจุดอ่อนของตนเอง และในขณะเดียวกันตระหนักรู้ถึงคุณค่าของตนเองด้วย

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่งที่เป็นเครื่องกำหนดความสำเร็จของบุคคล ในทางกลับกันความสามารถของบุคคลในการติดต่อสื่อสารจะขึ้นอยู่กับมุมมองของตนเองว่าตนเองรู้สึกอย่างไรเกี่ยวกับตนเอง ความเข้าใจที่ดีและสมดุลจะทำให้ง่ายต่อการเรียนรู้และฝึกทักษะที่จำเป็นในการสื่อสารได้อย่างดีเยี่ยม

การประสบความสำเร็จทางการสื่อสารจะเริ่มจากความเข้าใจที่ดีที่มีต่อตนเอง บุคคลมีความสุขกับตัวเอง และยอมรับทักษะความรู้โดยไม่สูญเสียการมองเห็นข้อบกพร่องของตนเองที่เกิดขึ้น บุคคลที่มีความมั่นใจในตนเองสามารถมองเห็นตนเองได้อย่างแนบเนียน และสามารถที่จะยอมรับหรือหัวเราะกับความผิดพลาดที่เกิดขึ้น บุคคลดังกล่าวไม่เพียงแต่ยอมรับและเห็นความสามารถของตนเอง แต่ยังยอมรับการประเมินและการวิจารณ์ได้โดยไม่ต้องรู้สึกว่าคุณค่าตนเองถูกคุกคาม ในทางตรงกันข้าม

บุคคลที่มีความนับถือตนเองต่ำมักจะคิดว่ามักจะรู้สึกกว่าตนเองถูกวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่น ถูกคุกคามจากการเป็นผู้ถูกประเมินแต่เพียงฝ่ายเดียว

5.1 ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเองยังคงเป็นหนึ่งในแนวความคิดวิจัยมากที่สุดในเชิงจิตวิทยา สังคม การเห็นคุณค่าในตนเองได้รับแนวความคิดอันเป็นผลจากแรงจูงใจ หากแต่ไม่มีทฤษฎีโดยรวมของการเห็นคุณค่าในตนเอง การเห็นคุณค่าในตัวเองสร้างขึ้นจากตนเองโดยใช้การตรวจสอบอารมณ์เชิงลบที่เกิดขึ้น มีผู้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังต่อไปนี้

Maslow (1970) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีคุณค่า มีความเข้มแข็ง มีสมรรถภาพในการกระทำสิ่งต่างๆ มีความเชี่ยวชาญและมีความสามารถ

Rosenberg (1979) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองว่า เป็นความรู้สึกที่ตนเองมีต่อตนเองทั้งทางด้านบวกและลบ บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงคือบุคคลที่เคารพ ยอมรับนับถือตนเอง และมองเห็นคุณค่าที่ตนเองมีอยู่

Coopersmit (1984) ได้ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเอง คือ การพิจารณาและประเมินคุณค่าของตนตามรู้สึก ทศนคติที่มีต่อตนเองซึ่งสื่อออกมาได้โดยคำพูดและพฤติกรรมภายนอกที่แสดงออกมา คูเปอร์สมิทยังได้กล่าวว่า คุณลักษณะพื้นฐานของการเห็นคุณค่าในตนเอง มี 4 ประการ คือ

- 1) ความสำคัญ (Significance) เป็นวิถีทางที่บุคคลรู้สึกกว่าตนเองเป็นที่รัก โดยพิสูจน์ได้จากผู้อื่นให้เห็นความสำคัญของตัวเอง
- 2) ความสามารถ (Competence) เป็นวิธีการที่พิจารณาถึงความสำคัญ โดยการกระทำ
- 3) คุณความดี (Virtue) เป็นการบรรลุมাত্রฐานตามศีลธรรมและจริยธรรม
- 4) พลังอำนาจ (Power) เป็นอิทธิพลที่บุคคลมีต่อชีวิตตนเองและผู้อื่น

Bandura (1986) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นพื้นฐานการประเมินตนเอง จากความสามารถในการตัดสินคุณค่าในตนเองทั้งทางบวกและทางลบ การเห็นคุณค่าในตนเองพัฒนา มาจากความรู้สึกว่าตนเองเป็นบุคคลที่มีความสามารถ มีความภาคภูมิใจ บุคคลจะพึงพอใจกับมาตรฐานการกระทำที่ตนเองตั้งไว้

Street and Isaaccs (1998) ให้ความหมายของการเห็นคุณค่าเป็นอัตราส่วนของ คุณภาพระหว่างความสำเร็จและความคาดหวัง ดังนี้

$$\text{การเห็นคุณค่าในตนเอง} = \frac{\text{ความสำเร็จ}}{\text{ความคาดหวัง}}$$

เกียรตินิยม อมาตยกุล (2543) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความเชื่อมั่นในตนเอง รับรู้และรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองนั้นเป็นคนที่มีความสามารถ มีความเชื่อมั่น และสามารถนำความพร้อมที่ตนเองมีเหล่านั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ทั้งต่อตนเองและผู้อื่นได้

จากความหมายของการเห็นคุณค่าในตนเองดังกล่าว การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ ความรู้สึก ความคิดเห็นที่มีต่อตนเอง เป็นลักษณะเฉพาะตัว ได้จากการประเมินตนเองทางด้านความสามารถ ความสำคัญ มีค่า มีคุณความดี และการประสบผลสำเร็จในการกระทำสิ่งต่างๆ ที่แสดงออกมาโดยคำพูดและการกระทำในการเห็นคุณค่าของตนเอง การยอมรับนับถือตนเอง มีความเชื่อมั่นในตนเอง เคารพในตนเองและผู้อื่นและมีชีวิตอยู่อย่างมีเป้าหมาย

5.2 การเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง (self-esteem) ถือได้ว่าเป็นสภาวะทางจิตและเป็นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ตามทฤษฎีของมาสโลว์ การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคล เป็นการตัดสินคุณค่าของตน (self) แสดงออกมาในรูปของทัศนคติที่บุคคลนั้นมีต่อตนเอง การมอง “ตน” จะมีลักษณะเป็นนามธรรมที่หมายถึง เอกลักษณ์ของบุคคล ซึ่งรวมทั้งลักษณะทางกายภาพและความสามารถทางสติปัญญา แต่ทางจิตวิทยาจะมอง “ตน” ในแง่ของการเรียนรู้โดยเป็นการรับรู้ตนเองในด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อม เป็นกระบวนการของประสบการณ์ทางสังคม จะเกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกาย มีความปลอดภัย ได้รับความรักและความเป็นเจ้าของแล้ว บุคคลจะมีความรู้สึกว่าคุณค่าในตนเองมีประโยชน์และต้องการแสดงความสามารถที่จะทำบางอย่างเพื่อให้ตนเองพอใจ พร้อมทั้งตระหนักที่จะรู้จักตนเอง (ศรีเรือน แก้วกังวาน, 2539)

นักจิตวิทยาทางการศึกษาที่มีชื่อเสียง คือ มาสโลว์ (Maslow, 1970) กล่าวว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง แบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ

1) การยอมรับนับถือและการประเมินค่าในตนเอง ได้แก่ การมีจุดเด่น ความสำเร็จ ความสามารถ การบรรลุเป้าหมายและความมีอำนาจ ความเชื่อมั่น การพึ่งพาตนเอง และการมีอิสรภาพ

2) ได้รับการตัดสินว่ามีคุณค่าจากผู้อื่น คือ การมีเกียรติยศ มีชื่อเสียง มีตำแหน่ง ได้รับการยอมรับ มีความสำคัญ มีศักดิ์ศรี หรือเป็นที่ยกย่องในสังคม

การเห็นคุณค่าในตนเองส่วนใหญ่จะขึ้นอยู่กับองค์ประกอบหลัก 2 ประการ นั่นคือ องค์ประกอบภายในตนเอง ที่รวมถึงลักษณะทางกายภาพ ทั้งรูปร่างหน้าตา บุคลิกภาพที่เป็นเอกลักษณ์ของตนเอง สมรรถภาพ ความสามารถและผลงานอันเป็นความสำเร็จของตนเอง ภาวะทางอารมณ์ ค่านิยมส่วนตัว ความปรารถนาที่จะประสบผลสำเร็จ และองค์ประกอบภายนอกตนเอง ซึ่งประกอบด้วย สัมพันธภาพกับครอบครัว สถาบันการศึกษา สถานภาพทางสังคม และสังคมและกลุ่ม

เพื่อน สิ่งเหล่านี้จะเป็นปัจจัยร่วมกันสนับสนุนให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเอง และถือได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นความสมดุลระหว่างปัจจัยทั้งภายในและภายนอกของบุคคล

Robins (2002 อ้างถึงใน Derlega และคนอื่น ๆ, 2005) อธิบายพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มต้นตั้งแต่วัยเด็กเล็กจนกระทั่งถึงวัยสูงอายุ ดังนี้

วัยเด็ก เป็นวัยที่มีความคิดในด้านบวก มีความมั่นใจในตนเอง เป็นวัยที่มองตนเองต่างจากความเป็นจริง

วัยรุ่น เป็นวัยที่ระดับการเห็นคุณค่าในตนเองลดต่ำลง เนื่องจากเป็นช่วงวัยที่วิตกกังวลง่ายโดยเฉพาะเรื่องเกี่ยวกับตนเอง มีความปรารถนาที่จะเป็นที่ยอมรับและชื่นชอบของบุคคลรอบข้าง

วัยกลางคน เป็นวัยที่ไม่มีความเปลี่ยนแปลงในการเห็นคุณค่าในตนเอง จนกระทั่งเลยวัยกลางคน

วัยสูงอายุ บุคคลอายุใกล้ 60 ปีการเห็นคุณค่าในตนเองจะสูงสุดและจะลดต่ำลงอีกครั้งเมื่ออายุประมาณ 70 ปีขึ้นไป อันเกิดจากหลายปัจจัย เช่นสุขภาพร่างกาย การเกษียณอายุ การจากไปของคู่สมรส เป็นต้น

อุมาพร ตรังคสมบัติ (2543) ได้แบ่งพัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองออกเป็น 4 ช่วงวัย ดังนี้

วัยทารก การเห็นคุณค่าในตนเองวัยนี้เกิดจากความรู้สึกดี ๆ ที่เกิดขึ้นระหว่างแม่กับเด็ก เมื่อแม่กอดเด็กอย่างอบอุ่นภาพแห่งตอนที่เกิดขึ้นก็จะเชื่อมโยงกับความรู้สึกอบอุ่นปลอดภัยและรู้สึกทะนุถนอม

วัยเด็กเล็ก วัยนี้เด็กต้องการให้พ่อแม่ยิ้มและโอบกอด ซึ่งเป็นการกระทำที่แสดงว่ามีคุณค่า เมื่อเด็กโตขึ้นและเรียนรู้ได้มากขึ้นก็จะพยายามทำในสิ่งที่พ่อแม่ยอมรับ เด็กจะเรียนรู้จากพ่อแม่ว่าอะไรดี อะไรเลว อะไรถูก และอะไรผิด แล้วนำมาเชื่อมโยงกับภาพที่มองตัวเอง เมื่อผู้ใหญ่บอกว่าที่เขาทำนั้นดี เด็กก็จะรู้สึกว่าเป็นคนดี

วัยเรียน เด็กในวัยนี้ต้องเข้าโรงเรียน ภาพแห่งตนมักจะเกิดขึ้นชัดเจนแล้ว เด็กจะมีทัศนคติที่ชัดเจนเกี่ยวกับตนเองและสิ่งรอบตัว เด็กส่วนใหญ่เข้าวัยเรียนด้วยความรู้สึกที่ดี อย่างไรก็ตาม เด็กจำนวนมากสูญเสียความรู้สึกดี ๆ ที่เคยมีและใช้ชีวิตในวัยเรียนด้วยความยากลำบาก ทั้งนี้เพราะประสบการณ์จากครูและเพื่อนได้ปรับเปลี่ยนภาพแห่งตนไปเสียสิ้น สิ่งที่สำคัญในวัยเรียนคือการสร้างภาพแห่งตนให้มั่นคง เด็กที่ภาพแห่งตนดีจะเป็นคนที่มีชีวิตชีวา กระฉับกระเฉง กระตือรือร้น ชยัน อยากรเรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ การมีพฤติกรรมดังกล่าวจะทำให้เด็กได้ข้อมูลย้อนกลับเชิงบวกอันจะทำให้ภาพแห่งตนมั่นคงยิ่งขึ้น เนื่องจากเด็กใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่ในโรงเรียน โรงเรียนจึงเป็นปัจจัยสำคัญยิ่งในการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองในวัยนี้

วัยรุ่น เป็นวัยที่กำลังสร้างเอกลักษณ์แห่งตน เด็กกำลังค้นหาว่าตัวเองเป็นใครและกำลังมุ่งไปในทิศทางไหน เด็กจะตั้งคำถามกับตนเองว่า “ฉันควรจะเป็นอย่างไร” และ “ฉันควรทำอะไร” เด็กที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะใช้คำตอบเชิงบวกกับตนเอง แต่หากเป็นเด็กที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ เด็กก็จะมีคำตอบในเชิงลบกับตนเอง ความคิดดังกล่าวทำให้เด็กเกิดปัญหาได้หลายอย่าง เช่น การเรียนตก ถูกไล่ออกจากโรงเรียน มีพฤติกรรมเกเร เป็นต้น

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นวิวัฒนาการที่ดำเนินมาตลอดชีวิตในขณะที่เราพัฒนาภาพลักษณ์ตนเองผ่านประสบการณ์กับผู้คนและกิจกรรมที่หลากหลาย ประสบการณ์ในช่วงวัยเด็กมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งในการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง เมื่อบุคคลเติบโตขึ้น ความสำเร็จ ความล้มเหลว การอบรมเลี้ยงดูจากครอบครัว สถาบันการศึกษา ความเชื่อทางศาสนา และกลุ่มเพื่อน ล้วนแล้วแต่เป็นสิ่งที่สร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง (UT Counseling and Mental Health Center, เว็บไซต์) ประสบการณ์ในวัยเด็กที่นำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองทางบวก ได้แก่ ครอบครัวรับฟังซึ่งกันและกัน พูดกันอย่างมีเหตุมีผล ได้รับความรักและความสนใจอย่างเหมาะสม ตระหนักในความสำเร็จ และเรียนรู้ที่จะยอมรับความผิดพลาดและความล้มเหลว ประสบการณ์ในวัยเด็กที่อาจนำไปสู่การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ ได้แก่ การได้รับความวิพากษ์วิจารณ์อย่างรุนแรง ถูกทำร้ายทางร่างกาย เพศ หรืออารมณ์ ถูกปล่อยปละละเลย โดนเยาะเย้ย ล้อเลียน และถูกคาดหวังในความสมบูรณ์แบบตลอดเวลา บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักจะได้รับความกดดันในเชิงตอกย้ำความล้มเหลว จากพ่อแม่ ครูอาจารย์ เพื่อน และคนอื่น ๆ กล่าวได้ว่า พัฒนาการการเห็นคุณค่าในตนเองเริ่มต้นตั้งแต่วัยทารกและพัฒนาตามลำดับ จนกระทั่งถึงช่วงวัยรุ่นซึ่งเป็นวัยที่มีความเปลี่ยนแปลง หรือช่วงวัยหัวเลี้ยวหัวต่อ เป็นวัยที่อิทธิพลจากบุคคลและสภาพแวดล้อมรอบด้านส่งผลต่อความรู้สึกนึกคิดเป็นอย่างยิ่ง ดังนั้นการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองแก่เด็กในช่วงวัยรุ่นหรือวัยเข้าเรียนจึงเป็นสิ่งสำคัญยิ่งเพราะนั่นจะเป็นการสร้างพัฒนาการทางด้านอารมณ์และสังคมให้เจริญงอกงามต่อไป

5.3 ลักษณะของบุคคลที่มีการเห็นคุณค่าของตนเองสูงและต่ำ

การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นโครงสร้างทางจิตวิทยาที่สำคัญ เนื่องจากเป็นส่วนประกอบสำคัญของประสบการณ์ในชีวิตประจำวัน ซึ่งหมายถึงวิธีการที่ผู้คนรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง สะท้อนให้เห็นถึงผลต่อการกระทำต่าง ๆ อย่างต่อเนื่องเกี่ยวกับข้อบกพร่องและคนที่ตนเองพบ บ่อยครั้งที่บทบาทของการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นกรอบในแง่การแบ่งกลุ่มย่อยของความรู้สึกเกี่ยวกับตนเอง 2 ประเภท ได้แก่ ประเภทที่หนึ่งคนที่รู้สึกว่าคุณค่าในตนเองสูง เป็นคนดีสมควรแก่การได้รับความเคารพและความชื่นชอบ หรือเรียกว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง ประเภทที่สองคือคนที่รู้สึกว่าคุณค่าในตนเองนั้นไม่มีอะไรคู่ควร เป็นคนไม่ดีสมควรแก่การดูถูกและสมเพชเวทนา หรือเรียกว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Kernis, 2003)

อย่างไรก็ตามได้มีข้อสงสัยหลายประการเกี่ยวกับความถูกต้องในเรื่องการแบ่งประเภทความรู้สึกเกี่ยวกับตนเองดังกล่าวเกิดขึ้น ได้แก่ ประการแรกบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำนั้น แท้จริงแล้วเกลียดตนเองหรือเกิดความสับสนภาวะทางความคิด ประการที่สองแม้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นสิ่งที่พึงปรารถนา แต่ก็มีข้อน่าสังเกตว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะมีลักษณะการป้องกันตัว ความเห็นแก่ตัว และการโต้ตอบสิ่งที่มาคุกคามตนเองอย่างแข็งขัน เพื่อเป็นการรักษาความภาคภูมิใจในตนเองไว้ และปรากฏชัดเจนว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมีลักษณะไม่มีความสุขและไม่พอใจในตนเอง

หากแต่บทความสำคัญโดย Baumeister, Tice และ Hutton (1989) ชี้ให้เห็นเป็นอย่างอื่น กล่าวคือนอกเหนือจากการไม่พึงพอใจตนเองอย่างรุนแรง บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำยังมีความไม่แน่นอนและสับสนในตนเอง ข้อมูลจากการศึกษาในกลุ่มตัวอย่างจำนวนมากแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักจะให้คำตอบจากการวัดการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในช่วงกึ่งกลางของสเกลคำตอบ ทั้งนี้โดยเฉลี่ยจึงดูเหมือนจะสะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกที่เป็นกลาง ผลการศึกษายังพบอีกว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจำนวนน้อยมากในการศึกษานี้ที่จะสะท้อนความไม่ชอบหรือไม่พึงพอใจตนเองออกมาอย่างชัดเจน

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่นที่แสดงให้เห็นว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีความชัดเจนเกี่ยวกับมโนทัศน์ของตนเองต่ำเช่นกัน (Campbell, 1990; Campbell และคนอื่น ๆ, 1996) แนวคิดที่ว่านี่คือบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักขาดมโนทัศน์เกี่ยวกับตนเอง ขาดความมั่นคงภายในจิตใจซึ่งสามารถเติมเต็มได้ด้วยความเชื่อมั่นเพียงเล็กน้อย งานวิจัยอื่นแสดงให้เห็นว่าบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะมี “กระเปาะ” ของการตัดสินใจตนเอง (Pelham, 1991) ซึ่งขัดแย้งกับความเชื่อที่ว่าเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นหนึ่งในการขาดซึ่งคุณภาพทุกประการ

แม้จะมีผลการวิจัยใหม่ ๆ ที่แสดงความรู้สึกตนเองของบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มุมมองดังกล่าวตรงกันข้ามกับผลการวิจัยอันยาวนานที่เกี่ยวข้องกับการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกับภาวะซึมเศร้าและแนวโน้มการฆ่าตัวตายโดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กและวัยรุ่น (Harter, 1993) นอกจากนี้ยังดูเหมือนว่ามุมมองดังกล่าวจะขัดแย้งกับการสังเกตการณ์ทางคลินิกเกี่ยวกับบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำและมีมโนทัศน์ต่อตนเองเชิงลบครอบงำอยู่ (Mruk, 1999)

การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลนั้น พิจารณาได้จากการเปรียบเทียบอัตมโนทัศน์ (Self-concept) กับตนในอุดมคติ (Self-Ideal) โดยบุคคลที่มองเห็นตนเองในอุดมคติขัดแย้งกับอัตมโนทัศน์ ก็จะเป็นบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low self-esteem) และบุคคลที่มีความคิดเห็นที่ตรงกันกับตนในอุดมคติ จะเป็นบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง (Stuart and Sundeen, 1995) บุคคลจะแสดงถึงการเห็นคุณค่าในตนเองออกมาจากลักษณะท่าทาง น้ำเสียง คำพูด และการกระทำ

ซึ่งอาจแสดงออกมาทั้งที่รู้ตัวหรือไม่รู้ตัวก็ได้ จากการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเอง มีลักษณะดังต่อไปนี้

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง (High self – esteem) มีการรับรู้ “ตน” ตามความเป็นจริง มีบุคลิกภาพที่ดี เป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในความคิดของตนเอง สามารถให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำได้กระจ่างชัด มั่นใจในการกระทำ เชื่อมั่นต่อการตอบสนอง หรือการตัดสินใจของตน กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสมมีความคิดสร้างสรรค์ มุ่งการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น มั่นคงทางด้านจิตใจ มองโลกในแง่ดี มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น ดังนั้น บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองสูง จึงใช้ชีวิตได้อย่างมีความสุข มีความวิตกกังวลน้อย มีแนวโน้มที่จะประสบความสำเร็จในการดำรงชีวิต จะมีระบบภูมิคุ้มกันทางจิตวิญญาณให้บุคคลเผชิญกับปัญหา และมีพลังในกาจัดสิ่งเลวร้ายในชีวิตออกไป (Branden, 1987; Coopersmith, 1981; เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2543)

บุคคลที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ (Low self – esteem) จะมีลักษณะที่ตรงกันข้ามกับบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง คือ ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง ไม่เห็นความสำคัญของตนเอง รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า สงสัยในตนเอง ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น ชอบที่จะเป็นผู้ตาม ยอมรับคำพูดของบุคคลอื่นที่กล่าวต่อตนเองในแง่ลบ ไม่สามารถปกป้องตนเอง จึงต้องเผชิญกับความด้อย คิดไปเอง เหวงและโดดเดี่ยว จนทำให้มีความรู้สึกที่กดดัน ขาดพลังที่จะทำงานให้สำเร็จ มีความเครียด วิตกกังวลสูง มีพฤติกรรมที่แสดงออกมา ได้แก่ แยกตัวจากสังคม ซึมเศร้า ไม่ยอมรับความเป็นจริง ต่ำหนีดตนเองหรือผู้อื่น รู้สึกผิด โกรธง่าย รู้สึกในทางลบต่อตนเอง (Branden, 1987; Coopersmith, 1981; เกียรติวรรณ อมาตยกุล, 2543)

ศูนย์แนะแนวให้คำปรึกษาและสุขภาพจิตมหาวิทยาลัย Texas at Austin (UT Counseling and Mental Health Center, เว็บไซต์) ให้ความเห็นว่าการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำเป็นสิ่งที่จะตระหนักรู้ได้ไม่ถ่วงนัก บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำมักจะมีลักษณะดังต่อไปนี้

หลอกลวง หมายถึงแสดงออกว่าตนเองมีความสุขและประสบความสำเร็จ แต่แท้จริงแล้วกลัวและล้มเหลว ใช้ชีวิตอยู่กับความกลัวว่าจะมีผู้อื่นทราบ ต้องการที่จะประสบความสำเร็จอย่างต่อเนื่องเพื่อรักษาการเห็นคุณค่าในตนเองทางบวก อันจะนำไปสู่ปัญหาด้านลัทธิการนิยมความสมบูรณ์แบบ การผัดวันประกันพรุ่ง การแข่งขัน เป็นต้น

นอกรีต หมายถึงแสดงออกว่ามีความปรารถนาดีต่อผู้อื่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งบุคคลที่มีความสำคัญหรือมีอำนาจ ใช้ชีวิตอยู่ด้วยความรู้สึกโกรธเนื่องจากรู้สึกว่ามีไม่พอ ต้องการพิสูจน์ให้เห็นว่าการตัดสินใจและการวิพากษ์วิจารณ์จากผู้อื่นไม่ได้ทำร้ายความรู้สึกตนเอง อันอาจนำไปสู่ปัญหาอื่น ๆ เช่นการประณาม และการละเมิดกฎเกณฑ์หรือกฎหมาย

เหยื่อ หมายถึงแสดงออกว่าตนเองทำอะไรไม่ถูก ไม่สามารถจะรับมือกับ ปัญหาต่าง ๆ บนโลกใบนี้ได้ รอคอยผู้อื่นมาช่วยเหลือ ทำตนเองให้น่าสงสารหรือในทางตรงกันข้ามคือ ไม่แยแสต่อสิ่งใด ๆ เพื่อป้องกันความกลัวที่จะเกิดขึ้นกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิตตนเอง รวมทั้งมองหา คำแนะนำจากผู้อื่นอยู่เรื่อยไป อันจะนำไปสู่ปัญหาความไม่เชื่อมั่น การไม่ประสบความสำเร็จ และการ ยึดมั่นในความสัมพันธ์กับบุคคลอื่นมากเกินไป

จากลักษณะดังกล่าวก่อให้เกิดผลกระทบร้ายแรงที่ตามมา กล่าวคือ บุคคลจะเกิด ความวิตกกังวล ความเครียด ความเหงา และเป็นไปได้ว่าก่อให้เกิดภาวะซึมเศร้าเพิ่มมากขึ้น มีปัญหา ด้านสัมพันธภาพกับเพื่อน คนใกล้ชิด และคนรัก เสียประสิทธิภาพการทำงานและวิชาการ สุดท้าย นำไปสู่ความเสี่ยงในการใช้สารเสพติดและเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในที่สุด และที่เลวร้ายที่สุดคือ ผลกระทบทั้งหลายเหล่านี้ส่งผลต่อภาพลักษณ์ตนเองในแง่ลบ ลดความน่าเชื่อถือ และความน่า ไว้วางใจในสายตาผู้คนรอบข้าง

5.4 แนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเอง

การเปลี่ยนแปลงหรือการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้น อย่างรวดเร็ว หรือเป็นไปอย่างง่ายดาย (UT Counseling and Mental Health Center, เว็บไซต์) บุคคลจะรู้สึกเห็นคุณค่าตนเองได้ก็ต่อเมื่อยอมรับตนเองได้ โดยที่การรับรู้ของบุคคลตามที่ตนเองรับรู้ นั้นสอดคล้องกับตนในอุดมคติหรือตามที่ตนเองคาดหวัง ทั้งในด้านความรู้สึก เจตคติ ความเชื่อใน เอกลักษณ์และคุณค่า ความศรัทธาในตนเอง รวมทั้งการรับรู้สัมพันธภาพของตนเองกับบุคคลอื่น ถ้า บุคคลใดคิดว่าตนเองตามความเป็นจริงเท่าเทียมหรือใกล้เคียงกับตนเองในอุดมคติมากเพียงใด บุคคล ก็เห็นคุณค่าในตนเองมากขึ้น หรือกล่าวได้ว่าการเห็นคุณค่าในตนเองเป็นผลต่างของความ คลาดเคลื่อนของตัวตนที่แท้จริงและตัวตนที่อยากจะเป็น นอกจากนี้เหตุการณ์หรือสถานการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตของบุคคลก็มีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลด้วย กล่าวคือ ถ้าสถานการณ์ เป็นไปในด้านดีมีความสำเร็จในสิ่งที่กระทำความภาคภูมิใจในตนเองก็เพิ่มขึ้น ในทางตรงกันข้ามการ ประสบความสำเร็จล้มเหลวก็จะทำให้บุคคลรู้สึกว่าตนไม่มีความสามารถ ไร้ประโยชน์ การเห็นคุณค่าใน ตนเองย่อมลดลง

Sasses (1978) เสนอการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยวิธีการดังนี้

- 1) สร้างความมั่นใจในตนเอง โดยนึกถึงความสำเร็จในชีวิตกายภาพหน้า
- 2) ระลึกถึงตนเอง เมื่อสามารถทำงานลุล่วงไปด้วยดี ควรมีคำชมเชยให้ ตนเองหรือให้รางวัลแก่ตนเอง สิ่งเหล่านี้จะช่วยให้เกิดความรู้สึกที่ดีต่อตนเองและงานที่ทำมากขึ้น ซึ่ง จะส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองตามมา
- 3) สะสมบันทึกความสำเร็จ เพื่อเขียนบันทึกความสำเร็จที่ได้รับจากสิ่ง ที่ตนเองทำได้ดี เป็นเวลาติดต่อกันหลายสัปดาห์หรือหลายเดือน

Bruno (1983) กล่าวถึงวิธีการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ดังนี้

1) การให้ข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นโดยตรง ซึ่งการเสนอแนะนี้อาจเป็นการเสนอแนะจากผู้อื่น หรือตนเองเสนอแนะตนเองก็ได้ วิธีการนี้เป็นการให้ข้อมูลซึ่งมีผลให้บุคคลเกิดกำลังใจและสร้างความภาคภูมิใจได้

2) สร้างความสำเร็จให้กับตนเองให้มากขึ้น การพยายามสร้างความสำเร็จเป็นวิถีทางที่จะเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเอง การประสบความสำเร็จแต่เพียงอย่างเดียวไม่เพียงพอ Fromme (1981 อ้างถึงใน Bruno, 1983) นักจิตวิทยาคลินิกได้ให้ทัศนะว่า การประสบความสำเร็จนับว่าเป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อภาพลักษณ์ที่ดีต่อตนเอง และการที่บุคคลมีความสุขในชีวิตก็เป็นสิ่งที่สำคัญด้วยเช่นกัน

3) ลดความหวังลงบ้าง การลดความคาดหวัง โดยยังสามารถคงไว้ในสิ่งที่ตนต้องการและปรารถนา อันเป็นหนทางทำให้บุคคลลดความเศร้าโศกเสียใจลง

4) ไม่ประเมินค่าตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองของบุคคลจะเพิ่มขึ้น ถ้าบุคคลเลิกตัดสินค่าของตนเอง

Coopersmith (1984) ได้เสนอแนวทางในการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองไว้ 4 ประการคือ

1) การได้รับการยอมรับนับถือ ความสนใจใส่ใจ และการได้รับการปฏิบัติที่ดีต่อบกกลับจากบุคคลที่มีความสำคัญในชีวิต

2) การประสบความสำเร็จตามเป้าหมาย ซึ่งมีผลให้เป็นที่รู้จักและมีผลต่อสถานภาพทางสังคม

3) การได้กระทำสิ่งที่สอดคล้องกับค่านิยม และความปรารถนา

4) ลักษณะการตอบสนองต่อการถูกลดค่า ซึ่งช่วยให้บุคคลยังรักษาดุลยภาพแห่งตนได้

Girdano และ Everly (1997) ได้เสนอวิธีการ 3 ประการ ในการพัฒนาความพอใจในตนเอง ดังนี้

1) การใช้ภาษาทางบวก (Positive Verbalization) กระบวนการที่บุคคลให้แรงเสริมสร้างภาพพจน์เกี่ยวกับตนเอง หรือภาพลักษณ์แห่งตน (Self-image) โดยชี้ให้เห็นถึงลักษณะทางบวกของตนเองด้วยการใช้ภาษาเป็นสื่อ เช่น การเขียนถึงตนเองในทางบวก หรือเขียนถึงสิ่งที่ตนเองภูมิใจ เขียนทุกวัน เมื่อหมดวันก็เปลี่ยนข้อความใหม่ ทำเช่นนี้ติดต่อกันเป็นสัปดาห์โดยอาจจะติดกระดาษไว้ในที่ซึ่งสามารถมองเห็นได้ชัดเจน

2) การยอมรับคำยกย่องชมเชย (Accepting Compliment) เรียนรู้ที่จะยอมรับคำยกย่องชมเชยเป็นอีกวิธีการหนึ่งที่จะเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองได้เมื่อมีใครยกย่อง

ชมเชย บุคคลยอมรับโดยปราศจากท่าทีหรือคำตอบที่ถ่อมตน แต่ใช้ประโยคแสดงความยินดีแทน วิธีนี้จะเป็นการส่งเสริมพฤติกรรมที่เหมาะสม อันจะทำให้บุคคลประทับใจและมองตนเองในทางบวกมากขึ้น

3) การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกที่เหมาะสม (Assertiveness Training) การฝึกพฤติกรรมกล้าแสดงออกสามารถเปลี่ยนแปลงการเห็นคุณค่าในตนเองได้ เป็นวิธีการที่มีประสิทธิภาพที่จะทำให้บุคคลมีพฤติกรรมทางบวก กล้าแสดงออกในทางที่เหมาะสมและมีการรับรู้ที่มีประสิทธิภาพ

อุมพร ตรังสมบัติ (2544) ได้นำเสนอแนวทางการพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองสำหรับเด็ก โดยกล่าวว่าสิ่งที่สำคัญที่สุดในการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองให้เกิดขึ้นแก่เด็ก คือสัมพันธภาพในครอบครัว โดยมีรายละเอียดดังนี้

1) ให้ความรักที่ไม่มีเงื่อนไข ความรักของพ่อแม่ที่มีต่อลูกต้องไม่อยู่บนเงื่อนไขว่า ลูกต้องเรียนเก่ง ลูกต้องเป็นที่หนึ่ง ลูกต้องมีความสามารถทำหลายสิ่งหลายอย่างได้ ความรักของพ่อแม่ไม่ควรตั้งอยู่บนเงื่อนไขของความคิด คุณธรรมจริยธรรม และธรรมชาติของลูกเอง เด็กจะรู้โดยธรรมชาติว่าพ่อแม่รักเขา และไม่ว่าเด็กจะเก่งหรือแพ่พ่อแม่ก็จะรักอยู่เสมอ ดังนั้นเด็กจะพยายามอย่างสุดความสามารถเพื่อสร้างความภูมิใจให้แก่พ่อแม่ เมื่อนั้นเด็กเองก็จะรู้สึกดีกับตัวเองเช่นกัน

2) ให้การยอมรับนับถือในตัวเด็ก ยอมรับความคิดเห็นของเด็กว่าเด็กก็สามารถมีความคิดเป็นของตนเองได้

3) ช่วยเหลือลูกมีความพอใจในตนเอง โดยพ่อแม่จะต้องทำให้ลูกรู้สึกว่าเขาเป็นบุคคลพิเศษ ไม่จำเป็นต้องเลียนแบบใคร หรือเป็นแบบใครทั้งนั้น เพื่อให้ลูกสามารถเติบโตอย่างเป็นตัวของตัวเองได้โดยไม่ต้องพยายามเป็นคนอื่นให้เสียเวลา

4) หัดให้ลูกเป็นตัวของตัวเอง ตระหนักว่าตนเองเป็นคนที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเปิดโอกาสให้เด็กได้คิดและตัดสินใจด้วยตนเองได้โดยไม่ต้องกลัวว่าตนเองจะทำผิดแล้วถูกว่า

5) มีความคาดหวังที่เหมาะสม พ่อแม่ต้องมีความคาดหวังที่เหมาะสมกับเด็ก

โดยสรุป การเห็นคุณค่าในตนเอง เริ่มมาตั้งแต่ในวัยเด็ก 2-6 ปี และจะเพิ่มขึ้นตามอายุ การเห็นคุณค่าในตนเองจะสูงที่สุดในช่วงวัยรุ่น ซึ่งกำลังเป็นระยะการปรับแนวคิดของตนเองในการตัดสินใจเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ และการดำเนินชีวิตของตนเอง ในวัยผู้ใหญ่ (Adulthood) การเห็นคุณค่าในตนเองจะคงที่และมีวุฒิภาวะ เนื่องจากความชัดเจนในตนเอง ได้เรียนรู้จากประสบการณ์ที่ผ่านมา และในช่วงหลังวัยผู้ใหญ่ (Late life) คือในวัยสูงอายุ จะพบว่า มีปัญหาของการเห็นคุณค่าในตนเองสูงขึ้น ซึ่งมีสาเหตุมาจากบุคคลในวัยนี้กำลังเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงในชีวิต

หลายประการ เช่น เกษียณอายุ การสูญเสียคู่ครอง การหมดประจำเดือน และความบกพร่องทางร่างกาย (Stuart and Sundeen, 1995)

นักจิตวิทยาเชื่อว่า การเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นสิ่งที่เรียนรู้ได้ สามารถเปลี่ยนแปลงและพัฒนาให้เกิดขึ้นได้จากประสบการณ์ที่แต่ละบุคคลได้รับโดยการสร้างภาพพจน์ของตนเอง (Self-image) ให้เป็นภาพพจน์ด้านบวก ได้แก่ เป็นคนที่ประสบผลสำเร็จ เป็นคนเก่ง เป็นคนมีความสามารถเป็นคนที่มีความเชื่อมั่นในตนเอง ฯลฯ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2540) ได้กล่าวถึงผลจากการวิจัยพบว่า บุคคลไม่ว่าจะอยู่ในเพศ วัย หรือการศึกษาในระดับใดก็สามารถเปลี่ยนแปลงภาพพจน์ของตนเองได้ ซึ่งอยู่บนพื้นฐานของความเชื่อที่ว่า “คนเราไม่สามารถ มีการกระทำ หรือการปฏิบัติที่ขัดแย้งกับภาพพจน์ของตนเองได้” การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองนั้น มีจุดเริ่มต้นมาจากตนเอง ได้รับอิทธิพลมาจากครอบครัว และจากสิ่งแวดล้อมภายนอก ได้แก่ โรงเรียน เพื่อน สังคม เป็นปัจจัยร่วมกัน สนับสนุนให้บุคคลเห็นคุณค่าในตนเอง

5.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

Baumeister, Campbell, Krueger และ Vohs (2003) ศึกษาเรื่อง Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles? พบว่า การเห็นคุณค่าในตนเองได้กลายเป็นคำที่ใช้กันอย่างแพร่หลาย ครู ผู้ปกครอง นักบำบัด และบุคคลอื่น ๆ ได้มุ่งเน้นความพยายามในการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองบนสมมติฐานที่ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองสูงจะทำให้เกิดผลประโยชน์จำนวนมาก การประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเองมีความซับซ้อนจากปัจจัยหลายประการ เนื่องจากหลายคนเห็นคุณค่าในตนเองตนเองสูงเกินจริง การเห็นคุณค่าในตนเองสูงยังเป็นหมวดหมู่ที่แตกต่างกัน ครอบคลุมไปยังบุคคลที่ยอมรับคุณสมบัติที่ดีของตนเอง พร้อมกับบุคคลที่หลงตัวเอง ปองกันตน และหยิ่ง การเห็นคุณค่าในตนเองมีความสัมพันธ์ที่แข็งแกร่งอันจะนำไปสู่ความสุข แม้ว่าการวิจัยยังไม่ได้จัดตั้งขึ้นอย่างเห็นได้ชัดถึงสาเหตุ แต่ผู้วิจัยก็มั่นใจว่าการเห็นคุณค่าในตนเองสูงนำไปสู่ความสุขที่มากขึ้น การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำมีแนวโน้มที่จะนำไปสู่ภาวะซึมเศร้าภายใต้สถานการณ์บางอย่าง การศึกษาบางชิ้นสนับสนุนสมมติฐานที่ว่า การเห็นคุณค่าในตนเองสูงบรรเทาผลกระทบของความเครียด แต่ก็มีการศึกษาอื่น ๆ ให้ข้อสรุปตรงข้ามแสดงให้เห็นว่าผลกระทบของการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำจะรู้สึกในเวลาที่ดี ผลการศึกษาอื่น ๆ ยังพบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองสูงนั้นนำไปสู่การมีความสุขโดยไม่คำนึงถึงผลของความเครียดหรือสถานการณ์อื่น ๆ อย่างไรก็ตามการเห็นคุณค่าในตนเองสูงไม่ได้ป้องกันเด็กจากการสูบบุหรี่ ดื่มแอลกอฮอล์ เสพยาเสพติด หรือการมีเพศสัมพันธ์ในช่วงวัยรุ่น บางครั้งการเห็นคุณค่าในตนเองสูงอาจส่งเสริมความอยากรู้อยากเห็น เพิ่มความอยากรทดลองกิจกรรมทางเพศหรือการดื่มแอลกอฮอล์ แต่ในผลกระทบทั่วไปของการเห็นคุณค่าในตนเองนั้นมีเพียงเล็กน้อย ช้อยกเว้นประการหนึ่งที่สำคัญคือการเห็นคุณค่าในตนเองสูงช่วยลดโอกาสของภาวะวิตกกังวลในการบริโภคอาหารใน

เพศหญิงได้ โดยภาพรวมผลประโยชน์ของการเห็นคุณค่าในตนเองสูงปรากฏอยู่สองประการคือ ความคิดริเริ่มที่ดีขึ้นและความรู้สึกที่น่าพอใจ อย่างไรก็ตามยังไม่พบหลักฐานว่าการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองโดยการรักษาหรือโปรแกรมบำบัดในโรงเรียนทำให้เกิดประโยชน์ ผลการวิจัยไม่ได้สนับสนุนความพยายามอย่างต่อเนื่องอย่างแพร่หลายเพื่อเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยความหวังว่าจะส่งเสริมตัวเองให้ได้ผลที่ดีขึ้น ในมุมมองของความหลากหลายการเห็นคุณค่าในตนเองสูงอาจเป็นการส่งเสริมการหลงตัวเอง ผู้วิจัยขอใช้การเห็นคุณค่าในตนเองเป็นรางวัลสำหรับพฤติกรรมที่พึงประสงค์ของสังคมและการพัฒนาตนเอง

Josephs, Bosson และ Jacobs (2003) ศึกษาเรื่อง Self-Esteem Maintenance Processes: Why Low Self-Esteem May Be Resistant to Change พบว่า ผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำอาจจะมีโอกาสน้อยที่จะยอมรับข้อเสนอแนะเชิงบวกจากตนเองมากกว่าจากแหล่งภายนอก แต่มีแนวโน้มเท่าเทียมกันที่จะยอมรับข้อเสนอแนะเชิงลบจากตนเองและบุคคลอื่น เมื่อตนเองเป็นแหล่งที่มาของการให้ผลสะท้อนกลับในเชิงบวก คนที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงจะให้ผลสะท้อนกลับตามความคิดเห็นในมุมมองของตนเอง ในทางตรงกันข้ามเมื่อผลสะท้อนเชิงบวกมาจากแหล่งภายนอก ทั้งบุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูงและต่ำจะให้การยอมรับ

ศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา (2549) ทำการศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับการปรับตัวในสังคมของนิสิต คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ผลการศึกษาพบว่าปัจจัยที่มีผลส่งเสริมคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ได้แก่ การสอบได้เกรดเฉลี่ยที่ ≥ 2.75 และการไม่สูบบุหรี่/ไม่ดื่มสุรา ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองลดลง ได้แก่ การมีโรคประจำตัว ความสัมพันธ์กับบิดาหรือความสัมพันธ์กับมารดาแบบขัดแย้ง/ทะเลาะ ความสัมพันธ์ระหว่างบิดากับมารดาแบบขัดแย้ง/ทะเลาะ สถานภาพสมรสที่บิดามารดาแต่งงานแต่แยกกันอยู่จะมีค่าเฉลี่ยคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำกว่านิสิตที่บิดามารดาแต่งงานและอยู่ด้วยกัน ผลการศึกษาเกี่ยวกับการปรับตัวในสังคมพบว่า ปัจจัยที่ส่งเสริมการปรับตัวในสังคม ได้แก่ การที่บิดาและมารดามีความสัมพันธ์กันแบบใกล้ชิดสนิทกันมาก ส่วนปัจจัยที่มีผลทำให้การปรับตัวในสังคมไม่ดี ได้แก่ การสูบบุหรี่/ดื่มสุรา ความสัมพันธ์ของนิสิตกับบิดาหรือกับมารดาแบบขัดแย้ง/ทะเลาะ ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลกำหนดหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการหาแนวทางส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองและป้องกันปัญหาการปรับตัวในสังคมของนิสิตต่อไป

6. แนวคิดการพูดนำเสนอทางวิชาการ (Academic Oral Presentation)

การศึกษาในระดับอุดมศึกษาไม่ใช่การที่ผู้เรียนจะต้องเข้าห้องเรียนเพื่อฟังคำบรรยายจากอาจารย์ผู้สอน และรับมอบหมายงานให้ไปทำเท่านั้น หากแต่ว่าทุกคนจะต้องศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมทั้งในและนอกห้องเรียนเพื่อให้มีความรอบรู้กว้างขวางในทุกสิ่งอย่าง ทั้งแวดล้อมตัวเรา และห่างไกลจาก

ตัวเรา ศึกษาทั้งอดีต ปัจจุบัน และอนาคต รู้จักคิดพิจารณาอย่างมีหลักการและเหตุผล สามารถดำเนินชีวิตต่อไปอย่างมีความสุข รู้จักตัดสินใจและแก้ไขปัญหาชีวิตได้อย่างดี มีศิลปะในการดำเนินชีวิต นอกจากจะดูแลตัวเองได้อย่างดี มีคุณภาพชีวิตแล้วก็ควรจะได้ดูแลช่วยเหลือสังคมได้ด้วย ไม่ว่าจะเป็นการแสดงความคิดเห็น ช่วยถ่ายทอดความรู้ การลงมือปฏิบัติช่วยเหลือ และการเป็นผู้นำชุมชนในด้านต่างๆ ซึ่งจำเป็นจะต้องมีความสามารถทางการใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการ

6.1 ลักษณะของการใช้ภาษาเชิงวิชาการ

- 6.1.1 เป็นภาษาที่ถูกต้องตามหลักไวยากรณ์
- 6.1.2 ใช้ภาษาในระดับมาตรฐานราชการ อาจมีภาษาระดับกึ่งทางการ หรือภาษาระดับอื่นปะปนได้บ้าง
- 6.1.3 เสนอสาระและแนวคิดอย่างเป็นระบบระเบียบ มีลำดับขั้นตอนที่ดี มีความเหมาะสม
- 6.1.4 มีการกำหนดจุดมุ่งหมายไว้ชัดเจน เนื้อหาสาระที่สื่อออกมาต้องเป็นไปตามจุดมุ่งหมาย
- 6.1.5 มีการขยายความและเสริมแนวคิดด้วยเหตุและผลประกอบอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ ด้วยการอ้างอิงข้อมูล บุคคล สถิติ ตัวอย่างต่างๆ
- 6.1.6 หากมีการใช้ศัพท์เฉพาะของวงวิชาการที่เกี่ยวข้องควรใช้เท่าที่จำเป็นเท่านั้น
- 6.1.7 ในการสรุปประเด็นสำคัญต่างๆต้องมีความกระชับ รัดกุม แจ่มแจ้ง ตรงประเด็น

6.2 การใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการ

การใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการมีอยู่ 2 ลักษณะใหญ่คือ

- 1) การใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการโดยการพูด
- 2) การใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการโดยการเขียน

6.3 การใช้ภาษาในการแสดงออกทางวิชาการโดยการพูด

การพูด เป็นการสื่อสารที่สะดวก รวดเร็ว ประหยัด และสามารถโต้ตอบได้ทันทีที่ยังสามารถที่จะสังเกตเห็นกิริยา สีหน้า ท่าทาง น้ำเสียง อารมณ์ ความรู้สึก ตลอดจนปฏิบัติการต่างๆที่เกิดขึ้นได้ด้วย นอกจากการพูดทั่วไปในชีวิตประจำวันแล้ว ยังสามารถนำการพูดไปใช้ในเชิงวิชาการได้ด้วย

การพูดเชิงวิชาการมีลักษณะเนื้อหาสาระแตกต่างจากการพูดสนทนาหรืออภิปรายเรื่องต่างๆไป กล่าวคือ เป็นการพูดที่มุ่งเสนอสารอันเป็นความรู้และความคิดเห็นอย่างมีหลักวิชาใน

วงการของศาสตร์ต่างๆ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547) การพูดเชิงวิชาการมีหลายประเภทด้วยกัน เช่น การบรรยาย การอภิปราย การสนทนา การประชุมปรึกษา การแสดงความคิดเห็น เป็นต้น

คำว่า “ภาษา” ที่ใช้ในภาษาไทย มีรากศัพท์มาจากคำในภาษาสันสกฤตว่า “ภาษา” และภาษาบาลีว่า “ภาษา” มีความหมายตามรากศัพท์ว่า ถ้อยคำ หรือ คำพูด ตรงกับคำว่า Language ในภาษาอังกฤษ (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, 2551)

โดยทั่วไปแล้วเมื่อใช้คำว่า “ภาษา” เฉยๆ มักหมายถึงวจนภาษา หรือภาษาถ้อยคำ เท่านั้น ไม่รวมถึงอวัจนภาษาหรือภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547)

การสื่อสารในชีวิตประจำวันของมนุษย์จะเป็นกระบวนการที่แสดงออกให้บุคคลอื่น รับทราบถึงความในใจของตนเองไม่ว่าจะเป็นเรื่องของความคิด อารมณ์ ความรู้สึก ทักษะคติ ความต้องการในเรื่องต่างๆ ในการแสดงออกซึ่งความในใจของตนนี้มนุษย์ใช้ภาษาเป็นเครื่องมือ นักวิชาการที่สนใจศึกษาเรื่องการใช้ภาษาของมนุษย์เห็นว่า มนุษย์มีการแสดงออกโดยผ่านภาษาในหลายลักษณะ เช่น ผ่านภาษาที่เป็นถ้อยคำ กิริยาอาการ หรือในบางครั้งยังมีการแสดงออกผ่านภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ หรือกิริยาอาการเลย เช่น วัตุภาษา เทศะภาษา เป็นต้น (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, 2551) นั่นก็คือ การสื่อสารในชีวิตประจำวันนั้นจะมีการใช้ภาษาที่เป็นทั้งวจนภาษาและภาษาที่เป็นอวัจนภาษาในลักษณะต่างๆ กันไปด้วย

วจนภาษา คือ ภาษาถ้อยคำ ถ้อยคำ คือ เสียงพูดที่มนุษย์ตกลงกันเพื่อให้ทำหน้าที่แทนมโนภาพของสิ่งต่างๆ ที่มนุษย์ด้วยกันสามารถรับรู้ได้ทางประสาทสัมผัสต่างๆ ได้แก่ ทางตา หู จมูก ลิ้น และกาย มนุษย์บางพวกบางเหล่าที่มีความเจริญมากแล้วยังได้คิดเครื่องหมายแทนเสียงพูด และเขียนลงไว้เป็นลายลักษณ์อักษรได้อีกด้วย ลายลักษณ์อักษรนั้นก็ถือว่าเป็นถ้อยคำด้วยเหมือนกัน (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547)

อวัจนภาษา คือ ภาษาที่ไม่ใช้ถ้อยคำ อาจจะเป็นกิริยาท่าทางต่างๆ ที่ปรากฏออกมาทางร่างกายของมนุษย์เป็นส่วนใหญ่ และสามารถสื่อความหมายได้ จึงมีผู้เรียกอีกอย่างหนึ่งว่า กายภาษา (Body language) สารที่ปรากฏออกมาทางอวัจนภาษาหรือกายภาษาของผู้ใดส่วนใหญ่จะบ่งบอกถึงความรู้สึกและบุคลิกลักษณะของผู้คน เช่น อาการยิ้มแย้มแจ่มใส หรืออาการบึ้งตึงขณะพูด (สุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547) หรืออาจจะเป็นวัตุต่าง ๆ เวลา สัญลักษณ์ต่าง ๆ ที่สื่อความหมายได้ กล่าวได้ว่าอวัจนภาษา คือ ทุกสิ่งอย่างที่ไม่ใช่ถ้อยคำโดยผู้คนในสังคมนั้นทั้งที่ตั้งใจและไม่ตั้งใจ สื่อความหมายและตีความได้ (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, 2551)

อวัจนภาษา แบ่งได้น้อยเป็น 6 ประเภทคือ

1) กายภาษา(Bodily action language)

กายภาษา หรืออาการภาษา เป็นการสื่อความหมายด้วยการเคลื่อนไหวของร่างกายภายนอก ได้แก่ การใช้ศีรษะ สีหน้า การใช้สายตา การใช้มือ การใช้คิ้ว การใช้ปาก การใช้แขน การใช้ขา การใช้ท่าทาง การสัมผัส

2) ปริภาษา (Para language)

ปริภาษาเป็นการสื่อความหมายที่แฝงอยู่ในภาษาถ้อยคำ บางตำราใช้คำว่าน้ำเสียง ปริภาษาที่แฝงเกาะอยู่กับภาษาพูด เช่น การพูดเสียงเบา การพูดเสียงหนัก การพูดเสียงเนือย ๆ ที่สื่อแสดงความหมายต่าง ๆ ที่แฝงอยู่ ซึ่งต้องอาศัยการตีความ ปริภาษาที่แฝงเกาะอยู่ในกหการเขียน สามารถพบได้จากลายมือการเขียน ซึ่งสามารถสื่อความหมายบางอย่างได้ เช่น ลายมือผู้มีการศึกษาน้อยกับผู้มีการศึกษาสูง

3) วัตถุภาษา (Object language)

วัตถุภาษา สื่อความหมายได้จากวัตถุซึ่งเป็นสิ่งของเครื่องใช้ต่าง ๆ ที่เราใช้ในชีวิตประจำวัน เพราะสะท้อนสภาพของบุคคล ความรู้สึกนึกคิดอื่น ๆ เช่นบางคนชอบแต่งตัวเปิดเผย บางคนชอบแต่งตัวมิดชิด เพื่อสื่อให้ผู้อื่นได้รับทราบถึงความเป็นตัวเองในขณะนั้น นอกจากนี้เสื้อผ้ายังสามารถบอกถึงสถานภาพหรืออาชีพของบุคคลได้ จากเสื้อผ้าที่สวมใส่ทำให้เราทราบว่าเป็นข้าราชการ ทหาร ตำรวจ นักธุรกิจ เป็นต้น

4) เทชะภาษา (Space language)

เทชะภาษา เป็นการสื่อความโดยการใช้นพื้นที่ ซึ่งหมายความถึง การเว้นระยะห่างระหว่างบุคคลซึ่งเกี่ยวข้องกับความต้องการใช้นพื้นที่ของตน ตลอดจนการใช้นขนาดหรือสถานที่ของพื้นที่สำหรับต้อนรับผู้มาเยือน เช่นการจับจองที่นั่งของผู้เข้าร่วมกิจกรรมต่าง สามารถตีความได้ว่าชอบ หรือไม่ชอบ สนับสนุนหรือไม่สนับสนุน เป็นต้น

5) กาลภาษา (Time language)

กาลภาษา เป็นเรื่องการใช้เวลาเพื่อสื่อความบางอย่างให้ผู้อื่นทราบ เราสามารถสื่อความได้จากช่วงเวลา การตรงเวลา หรือการยืดเวลาในการพบปะกันได้ เป็นต้น ช่วงเวลาแบ่งเป็น เช้าตรู่ เช้า สาย เที่ยง บ่าย เย็น หัวค่ำ และตอนมืด เราสามารถที่จะเลือกช่วงเวลาในการนัดหมายกับผู้อื่น และการเลือกช่วงเวลาดังกล่าวสามารถสื่อความบางอย่างได้

6) ภาษาสัญญาณ (Sign language)

ภาษาสัญญาณ เป็นอวัจนภาษาอีกประเภทหนึ่งที่ใช้อยู่เสมอในชีวิตประจำวัน ในภาษาอังกฤษคำเหล่านี้ได้แก่ Sign Symbol Code Icon Mark Index

Sign แปลว่า สัญญา เดิมแปลว่า สัญลักษณ์ ซึ่งหมายถึง สิ่งใดก็ตามที่กำหนดขึ้น เพื่อแทนความหมายของอีกสิ่งหนึ่ง สัญญาจึงมีความหมายกว้าง ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการสื่อทั้งหมด และรวมถึงสัญญาณที่เป็นถ้อยคำภาษาพูดและถ้อยคำภาษาเขียนด้วย

ดังนั้น สัญลักษณ์ จึงหมายถึงรวมถึง Symbol ซึ่งแปลว่าสัญลักษณ์ที่ค่อนข้างเป็นนามธรรม เช่น ไม้กางเขน พระพุทธรูป เสมา เป็นต้น

Code เป็นสัญลักษณ์ที่เรียกว่า รหัส เช่นรหัสสมอส รหัสโทรเลข รหัสสินค้า รหัสนิติศาสตร์ เป็นต้น

Icon เป็นสัญลักษณ์ที่คล้ายคลึงกับสิ่งที่หมายถึง เช่น ไอคอนในหน้าจอกอมพิวเตอร์ ป้ายห้ามสูบบุหรี่ เป็นต้น

Mark แปลว่า เครื่องหมายผลิตภัณฑ์ทางอุตสาหกรรม(อ.ย.) ได้แก่ เครื่องหมายการค้าต่างๆ เครื่องหมายที่ชาวป่าทำไว้เพื่อไม่ให้หลงทางในตอนกลางคืน เป็นต้น

Index หมายถึง ดัชนีที่เป็นตัวชี้ความหมายของอีกสิ่งหนึ่งอย่างเป็นนัย เช่น ดัชนีหุ้่นวันนี้ อากาศร้อนอบอ้าว แสดงว่าฝนใกล้จะตก เป็นต้น

นอกจากนี้ สัญลักษณ์ภาษา ยังหมายถึงรวมถึงสิ่งที่เราใช้เตือนในชีวิตประจำวันที่มีอยู่ทั่วไป คือ สัญลักษณ์ไฟจราจร ป้ายสัญลักษณ์จราจร สัญลักษณ์เตือนภัย สัญลักษณ์เสียงเข้าเรียน-เลิกเรียน สัญลักษณ์ธง สัญลักษณ์มือของลูกเสือหรือตำรวจจราจร เป็นต้น

ภาษามือ (Hand sign language) หมายถึง ภาษาใบ้ที่ผู้พิการทางการได้ยินใช้สื่อสารระหว่างกัน ผู้ที่จะใช้ภาษามือได้จำเป็นต้องเรียนภาษามือ ซึ่งแต่ละประเทศก็อาจกำหนดท่าทางภาษาแตกต่างกันได้ (คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก, 2551)

6.4 ความหมายของการพูด

การพูด คือการเปล่งเสียงออกมาเป็นคำพูด เพื่อติดต่อสื่อสารให้เข้าใจกันระหว่างผู้พูดและผู้ฟัง หรือการพูดคือการสื่อความหมายแบบหนึ่งเรียกว่า Oral Communication เป็นการสื่อความหมายโดยใช้ภาษาเสียง กิริยาท่าทางต่าง ๆ เพื่อถ่ายทอดความรู้สึกของผู้พูดให้แก่ผู้ฟังให้ได้ผลตามความมุ่งหมายของผู้พูด (จินดา งามสุทธิ, 2531)

การพูดเป็นการสื่อสารสองทางซึ่งมีองค์ประกอบเหมือนกันกับกระบวนการสื่อสารโดยทั่วไป คือ ประกอบด้วยผู้ส่งสาร (ผู้พูด) ผู้รับสาร (ผู้ฟัง) สาร (เนื้อหาสาระที่พูด) และสื่อ (เครื่องมือหรือช่องทางที่ใช้พูด) การพูดจะบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่ต้องการได้นั้นย่อมขึ้นอยู่กับองค์ประกอบทั้ง 4 ประการนี้ กล่าวคือ ผู้พูดจะต้องเป็นผู้ที่มีทักษะและจรรยาบรรณในการพูดเป็นผู้ที่ “พูดเป็น” “พูดดี” มิใช่เพียงแต่ “พูดได้” เท่านั้น ผู้ฟังจะต้องตั้งใจฟังรับรู้และทำความเข้าใจเนื้อหา รวมทั้งแสดงปฏิกิริยาตอบสนองให้ผู้พูดทราบ เนื้อหาสาระที่พูดควรเป็นเรื่องที่น่าสนใจ มีประโยชน์และเหมาะสมกับผู้ฟัง สื่อที่ใช้ในการพูดควรเลือกให้เหมาะสมกับโอกาสและสถานการณ์แวดล้อม (จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ, 2551)

6.5 ลักษณะของการพูดทางวิชาการ

การพูดทางวิชาการ เป็นการพูดเพื่อนำเสนอความรู้ที่เป็นสาระทางวิชาการสาขาต่าง ๆ อย่างมีระบบในบรรยากาศหรือสถานการณ์ที่เป็นทางการ เนื้อหาจะนำเสนอโดยการประมวลข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล และให้ข้อสรุป ตลอดจนแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะตามหลักการและเหตุผลทางวิชาการ โดยใช้ภาษาในระดับมาตรฐานราชการหรือระดับกึ่งทางการ บางครั้งอาจมีการใช้คำศัพท์เฉพาะสาขาวิชานั้น ๆ นอกจากนั้นต้องมีการอ้างอิงหลักฐานที่มาของข้อมูลและความรู้ด้วย โดยทั่วไปแล้วการนำเสนองานทางวิชาการด้วยการพูดมักนั้นมักเกิดขึ้นหลังการเขียน

6.6 วัตถุประสงค์ของการพูดทางวิชาการ

การพูดทางวิชาการ มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ความรู้ แสดงข้อมูล ข้อเท็จจริง รายงานผลการศึกษาค้นคว้าและวิจัย ตลอดจนแสดงความคิดเห็นในเรื่องทางวิชาการ

6.7 องค์ประกอบของการพูดทางวิชาการ

การพูดทางวิชาการ เป็นรูปแบบหนึ่งในเป็นกระบวนการถ่ายทอดความรู้ในแขนงต่าง ๆ ซึ่งมีองค์ประกอบที่สำคัญดังนี้

1) ผู้พูดหรือผู้ส่งสาร (Sender or Speaker) นอกจากจะเป็นผู้มีความรู้ในเรื่องพูดเป็นอย่างดีแล้ว ยังต้องแสดงความสามารถในการถ่ายทอดความรู้ ความคิดไปสู่ผู้ฟังให้ดีที่สุด ผู้พูดต้องรู้จักใช้ภาษา น้ำเสียง สีหน้า ท่าทางอย่างเหมาะสม ตลอดจนใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ประกอบเพื่อให้การพูดบรรลุวัตถุประสงค์

2) ผู้ฟังหรือผู้รับสาร (Receiver or Listener) เป็นผู้รับสาระความรู้ที่ผู้พูดถ่ายทอดมาให้ ผู้ฟังต้องมีทักษะในการฟังอย่างมีประสิทธิภาพ มีสมาธิ และยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้พูดซึ่งอาจแตกต่างกับความคิดของตน ผู้ฟังควรมีปฏิกริยาตอบสนองระหว่างการฟัง เช่น พยักหน้า ประทับมือ ขมวดคิ้ว หัวเราะ เป็นต้น เพื่อให้ผู้พูดรับรู้ว่าการพูดนั้นบรรลุวัตถุประสงค์หรือไม่

3) เนื้อหาสาระหรือเรื่องที่พูด (Message) คือ สาระสำคัญหรือใจความที่ผู้พูดต้องการให้ผู้ฟังรับทราบ เนื้อหาที่ดีนั้นต้องมีความถูกต้อง ชัดเจน มีประโยชน์ และเป็นไปในทางสร้างสรรค์

6.8 รูปแบบของการพูดทางวิชาการ

การพูดทางวิชาการ มีรูปแบบในการนำเสนอ 2 ลักษณะ คือ การนำเสนอแบบผูกขาด และการนำเสนอแบบมีปฏิสัมพันธ์ (มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช, 2547)

1) การนำเสนอแบบผูกขาด

การนำเสนอในลักษณะนี้ มีบรรยากาศเป็นเป็นทางการ จัดอยู่ในลักษณะการสื่อสารทางเดียว โดยผู้ส่งสารหรือผู้พูดคือคนสำคัญที่สุดเพราะเนื้อหาสาระจะมาจากผู้พูดทั้งหมด ส่วนผู้ฟังมีหน้าที่รับสารเท่านั้น การนำเสนอแบบผูกขาด ได้แก่

การบรรยาย

การบรรยาย หมายถึง การพูดอธิบายเรื่องราว หรือเหตุการณ์ ความเป็นมาของสิ่งใดสิ่งหนึ่งรวมถึงการชี้แจงแสดงเหตุผล ตลอดจนเสนอข้อมูล ความคิดเห็นหรือถ้อยแถลงนโยบายต่าง ๆ มีผู้พูดเพียงคนเดียว เป็นผู้เล่า แถลง ชี้แจง อธิบาย หรือกล่าวปราศรัยให้โอวาทจนถึงกล่าวสุนทรพจน์ หรือแสดงปาฐกถาในเชิงวิชาการ อาจมีผู้อื่นช่วยเหลือระหว่างการบรรยาย เช่น ช่วยหยิบเครื่องมือหรือสื่อต่าง ๆ อาทิ ตัวอย่างสิ่งของที่นำมาแสดงประกอบหรือช่วยติดภาพช่วยฉายแผ่นใส ฉายภาพนิ่งภาพยนตร์หรือแถบภาพและเสียง แต่ผู้บรรยายจะเป็น ผู้พูดโดยตลอดหรืออาจจะมีการช่วยบรรยายเป็นบางครั้ง บางตอนเท่านั้น

การพูดบรรยายเป็นวิธีที่สะดวกและเป็นที่ยอมรับกันมาก โดยเฉพาะในการเรียนการสอนก็มักใช้วิธีบรรยาย การบรรยายสามารถทำได้ทุกโอกาสและใช้เวลาได้ตามความต้องการ ถึงแม้การพูดหรือการสอนแบบบรรยายจะเป็นที่ยอมรับ แต่ก็มิใช่จะประสบความสำเร็จเสมอไป หากผู้บรรยายไม่มีความรู้ในเรื่องนั้นดีพอและไม่มีเทคนิคหรือกลวิธีสร้างความสนใจผู้ฟังจะเป็น การบรรยายที่น่าเบื่ออย่างยิ่ง ตัวอย่างการพูดบรรยาย เช่น การสอนหนังสือ การอบรม เป็นต้น

การรายงานทางวิชาการ

การรายงานทางวิชาการเป็นสิ่งที่สำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งสำหรับการเรียนการสอน เพื่อรายงานเรื่องราวที่ได้ศึกษาค้นคว้าในสาขาต่าง ๆ อันเป็นประโยชน์ต่อส่วนรวมหรือสามารถขยายวงกว้างในการพัฒนาความรู้ความคิดใหม่ ๆ ให้ผู้อื่นได้รับทราบ การรายงานทางวิชาการจึงเป็นที่ยอมรับอย่างแพร่หลายในชีวิตประจำวัน โดยเฉพาะในกลุ่มของนักวิชาการ ครู อาจารย์ นักเรียน นิสิต นักศึกษา

สิ่งที่ต้องคำนึงถึงในการพูดรายงานทางวิชาการ คือ พูดเรื่องอะไร มีอะไรเป็นแรงบันดาลใจ ศึกษาไปเพื่ออะไร มีเป้าหมายอย่างไร เพื่อให้ผู้ฟังได้ติดตามไปด้วยว่า การรายงานนั้นจะบรรลุจุดประสงค์หรือไม่ เนื้อหาสาระควรถูกต้อง ครบถ้วน ชัดเจน ครอบคลุม และเรียงลำดับด้วยว่าหัวข้อใดควรพูดก่อนหรือหลัง สิ่งใดสำคัญควรย้ำเน้น สิ่งใดปลีกย่อยก็อธิบายให้ชัดเจน หากต้องเสนอตัวเลขสถิติต่าง ๆ ควรให้รายงานให้เป็นปัจจุบันหรือใช้สถิติล่าสุด เมื่อนำเสนอเนื้อหาสาระ ข้อมูล เรียบร้อยแล้ว จึงสรุปผลการรายงาน ไม่ควรสรุปผลการรายงานในตอนเริ่มต้น เพราะผิดขั้นตอนในการพูดจะมีผลทำให้ผู้ฟังไม่สนใจที่จะติดตามฟังเนื้อหาในส่วนต่อไป

การนำเสนอผลงาน

การนำเสนอผลงานเป็นการพูดทางวิชาการอีกรูปแบบหนึ่งที่พบได้บ่อยในชีวิตประจำวัน และมีความจำเป็นต่อทุกวงการ พชร บัวเพียร (2541 : 141-155) กล่าวว่า การนำเสนอผลงาน คือการเผยแพร่ผลงานหรือกิจกรรมของตนหรือของกลุ่มด้วยยุทธวิธีการสื่อสาร

โดยมุ่งหวังผลสำเร็จจากการนำเสนอ ต่อกลุ่มบุคคลและผู้ชม ตามสถานที่ วันและเวลาที่กำหนดไว้ การนำเสนอเป็นการพูดต่อที่ชุมชนในลักษณะของการสื่อสารซึ่งหน้า หมายความว่า การถ่ายทอดความคิด ความรู้สึก อารมณ์ สีหน้า แววตา ท่าทาง การเคลื่อนไหวทุกอริยาบถของผู้นำเสนอจะอยู่ในสายตาของผู้ชมการนำเสนอทั้งสิ้น ผู้นำเสนอ จะต้องเตรียมความพร้อมในการนำเสนอทั้งเอกสารประกอบและอุปกรณ์ในการนำเสนอตลอดจนการฝึกซ้อม หากเป็นไปได้ควรไปฝึกซ้อมในสถานที่จริงเพื่อสร้างความคุ้นเคยช่วยเพิ่มความชำนาญ ชัดเจนและเพื่อลดความผิดพลาด

2) การนำเสนอแบบมีปฏิสัมพันธ์

การนำเสนอในลักษณะนี้ผู้ส่งสารกับผู้รับสารจะมีปฏิสัมพันธ์กันเป็นการสื่อสารแบบสองทาง กล่าวคือมีการแลกเปลี่ยนบทบาทกันระหว่างผู้พูดกับผู้ฟัง อย่างไรก็ตามผู้พูดมักมีบทบาทมากกว่าผู้ฟัง การนำเสนอแบบนี้จะทำให้ผู้ฟังสนใจและกระตือรือร้นที่จะฟัง แม้บางคนอาจไม่แสดงออกอย่างชัดเจน บรรยากาศในการนำเสนอมีทั้งแบบเป็นทางการและไม่เป็นทางการ ได้แก่ การอภิปราย การประชุม การสัมมนา ซึ่งในที่นี้จะกล่าวถึงเฉพาะการอภิปรายเท่านั้น

การอภิปราย

การอภิปราย คือการพูดเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิดเห็น เกี่ยวกับเรื่องใดเรื่องหนึ่งอย่างกว้างขวาง อาจนำไปสู่การตัดสินใจหาข้อตกลงเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ การอภิปรายนั้นจะมีผู้อภิปรายส่วนหนึ่งผู้ฟังอีกส่วนหนึ่ง หรือสมาชิกทุกคนที่อยู่ในกลุ่มนั้นเป็นทั้งผู้พูดและผู้ฟังก็ได้ การอภิปรายแบ่งเป็น 2 ประเภทคือ การอภิปรายกลุ่ม และการอภิปรายในที่ประชุม

1) การอภิปรายในกลุ่ม

การอภิปรายในกลุ่มนี้มีผู้อภิปราย 2 คนขึ้นไป แต่ไม่เกิน 20 คน ทุกคนมีส่วนในการพูดเพื่อแสดงความคิดเห็น ผู้ร่วมกลุ่มอภิปรายจะปรึกษาหารือกันเพื่อหาข้อสรุป หรือตัดสินใจเรื่องใดเรื่องหนึ่ง การอภิปรายแบบนี้ ได้แก่ การประชุมกลุ่ม การประชุมกลุ่ม คณะกรรมการ เป็นต้น

2) การอภิปรายในที่ประชุม

การอภิปรายประเภทนี้จะมีผู้อภิปรายกลุ่มหนึ่งเป็นผู้พูด อีกกลุ่มหนึ่งเป็นผู้ฟังเมื่อจบการอภิปรายจะเปิดโอกาสให้ผู้ฟังได้ซักถาม หรือร่วมแสดงความคิดเห็น ทั้งในแง่สนับสนุน โต้แย้ง หรือเสนอแนะ การอภิปรายประเภทนี้นิยมจัดอยู่ 3 รูปแบบ คือ

ก. การอภิปรายเป็นคณะ

การอภิปรายแบบนี้จะกำหนดหัวข้อไว้แน่นอน ประกอบด้วยผู้อภิปรายประมาณ 3 - 7 คน ผู้อภิปรายทุกคนต้องมีความรู้ มีความชำนาญหรือมีประสบการณ์ในเรื่องที่จะอภิปราย และทุกคนต่างก็ศึกษาหาความรู้มาแลกเปลี่ยนความคิดเห็นกันหรือตีแผ่ข้อมูลต่อ

หน้าที่ประชุม เรื่องที่อภิปรายมักจะเป็นเรื่องทั่ว ๆ ไปที่สังคมสนใจ หรือเป็นปัญหาซึ่งต้องการแนวทางแก้ไข เช่น การการอภิปรายบทบาทของครูในการปฏิรูปการศึกษา เป็นต้น

ข. การอภิปรายแบบปาฐกถาหมู่ หรือ การแลกเปลี่ยนความรู้

ประกอบด้วยผู้อภิปรายประมาณ 2 - 5 คน ดำเนินอภิปรายคล้ายคลึงกับการอภิปรายเป็นหมู่คณะ ต่างกันที่ผู้อภิปรายแบบปาฐกถาหมู่จะเป็นผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน มุ่งให้ความรู้ทางวิชาการเฉพาะทางอย่างละเอียดแก่ผู้ฟัง เช่น การอภิปรายเรื่อง “หลักสูตรท้องถิ่น แนวคิดและทิศทางการพัฒนา” ผู้ดำเนินการอภิปรายจะย้ำความสำคัญของแต่ละหัวข้อของผู้อภิปรายทุกคนและเชื่อมโยงให้ต่อเนื่องกัน

ค. การอภิปรายทั่วไป

เป็นการอภิปรายที่เปิดโอกาสให้ผู้ฟังมีส่วนร่วมในการอภิปรายเป็นอย่างมาก โดยผู้ฟังสามารถซักถาม และแสดงความคิดเห็นได้อย่างเต็มที่ ผู้อภิปรายจะตอบคำถามอย่างละเอียดและมีความชัดเจน

การอภิปรายมีประโยชน์ต่อแวดวงวิชาการเป็นอย่างมาก เนื่องจากเป็นช่องทางในการแสดงความคิดเห็นเพื่อร่วมแก้ปัญหาของส่วนรวม หรือเพื่อแลกเปลี่ยนความรู้ ความคิด ทศนคติ อันก่อให้เกิดวิสัยทัศน์ที่กว้างไกล และรู้จักยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นตลอดจนข้อวิพากษ์วิจารณ์ต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาองค์ความรู้เรื่องนั้น ๆ ต่อไป

6.9 หลักการพูดทางวิชาการ

หลักการพูดทางวิชาการให้ประสบความสำเร็จนั้นต้องประกอบด้วยขั้นตอนดังที่มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช (2547) เสนอไว้ดังนี้

1) การเตรียมตัวก่อนพูด

การนำเสนอของผู้พูดอาจไม่ได้รับความสนใจหากขาดการเตรียมตัวให้พร้อม การนำเสนอต้องมีการวิเคราะห์ผู้ฟัง และสร้างความคุ้นเคยกับสภาพแวดล้อมของนอกจากนั้นการเตรียมเนื้อหาเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่สำคัญ โดยต้องปฏิบัติดังต่อไปนี้

1.1 กำหนดวัตถุประสงค์ประสงค์ให้ชัดเจน พยายามตอบตนเองให้ได้ว่าเมื่อสิ้นสุดการพูดหรือการนำเสนอแล้วผู้ฟังจะได้อะไร

1.2 จัดทำประเด็นหลัก การพูดนำเสนอแต่ละครั้ง ควรเสนอประเด็นหลักไม่เกิน 3 ประเด็น เพราะผู้ฟังจะได้สนใจและจำเนื้อหาได้ ประเด็นต่าง ๆ นี้ผู้พูดควรเลือกเนื้อหาและรวบรวมข้อมูลให้เพียงพอ ต่อจากนั้นต้องวางโครงเรื่องและจัดระเบียบเนื้อหา

1.3 การวางโครงเรื่อง คือการผูกสาระของประเด็นหลักให้ต่อเนื่องกัน อาจเรียงลำดับตามเวลา จากอดีต ปัจจุบัน ไปสู่ออนาคต หรือเรียงลำดับความสำคัญ

จากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด โดยทั่วไปโครงเรื่องจะแบ่งเป็น 3 ส่วน คือ อารัมภบท เนื้อหา และสรุป

2) วิธีการพูดนำเสนอทางวิชาการ

เมื่อถึงเวลานำเสนอ ผู้พูดอาจมีความตื่นเต้นกังวล แต่การตื่นเต้นพอสมควรช่วยให้ การพูดมีประสิทธิภาพนอกจากนี้การฝึกซ้อม การเตรียมตัวและการเตรียมเนื้อหาให้พร้อมจะทำให้มั่นใจได้ ถ้าตื่นเต้นมากควรสูดลมหายใจลึก ๆ นั่งพักสบาย ๆ หรือนึกสภาพว่าผู้ฟังไม่นึกอะไรไปทั้งหมด ก่อนนำเสนอควรจัดอุปกรณ์ต่าง ๆ ที่ต้องใช้ เช่น แผ่นใส สไลด์ คอมพิวเตอร์ ให้อยู่ตำแหน่งที่ต้องการ อยู่ในสภาพที่ควบคุมและใช้งานได้ง่าย

การพูดคือขั้นตอนสำคัญในการนำเสนอ ควรเริ่มต้นการพูดให้ตรงเวลากล่าวคำปฏิสันถารกับผู้ฟังแล้วขยายความจากโครงเรื่องที่วางไว้ ดังลำดับต่อไปนี้

อารัมภบท

เป็นการพูดช่วงแรกที่มีความสำคัญมาก เพราะจะกระตุ้นให้ผู้ฟังสนใจติดตามเนื้อเรื่องต่อไป การเริ่มเรื่องนี้จะเริ่มจากการทักทายผู้ฟัง ซึ่งถือเป็นการแนะนำตัว แสดงความเคารพและให้เกียรติผู้ฟัง จากนั้นจึงเข้าสู่ค่านำของเรื่องอย่างน่าสนใจด้วยการใช้ถ้อยคำให้จับใจผู้ฟัง อาจเริ่มต้นด้วยคำถามที่เร้าใจ ใช้ข้อความที่ฉงนสนเท่ห์ ประหลาดใจ ยกสุภาษิต คำพังเพย คำคม บทร้อยกรอง หรือวาทีของผู้มีชื่อเสียง นอกจากนี้อาจจะยกเหตุการณ์ เพื่อสร้างบรรยากาศและเร้าความสนใจของผู้ฟัง ควรหลีกเลี่ยงการพูดถ่อมตัวหรือขอภัยในความไม่พร้อม ไม่พูดอ้อมค้อม วกวน หรือนอกเรื่องจนหลงประเด็น

เนื้อหา

เนื้อหาเป็นส่วนสำคัญของการพูดที่ทุกคนตั้งใจมาฟัง ผู้พูดต้องเตรียมเนื้อหาสาระให้พร้อม โดยเรียบเรียงเนื้อหาให้ดำเนินเรื่องไปตามลำดับเหตุการณ์ หรือเวลา เพื่อไม่ให้สับสนเนื้อหาแต่ละหัวข้อต้องสัมพันธ์กันอย่างมีเหตุผล มีการขยายความเพิ่มเพื่อให้เนื้อเรื่องชัดเจนขึ้น อาจใช้วิธีการให้คำจำกัดความ ให้เหตุผล เปรียบเทียบ ยกตัวอย่าง ตลอดจนอุปสรรคต่าง ๆ มาประกอบให้เหมาะสม

ระหว่างนำเสนอให้ใส่ใจกับอารมณ์และท่าทางของผู้ฟัง พยายามสังเกตความสนใจของผู้ฟัง มีการเร้าความสนใจเป็นช่วงๆ พยายามแสดงความกระตือรือร้นออกมา และใช้อารมณ์ขันให้เกิดบรรยากาศที่ดีและช่วยลดความเครียดของผู้ฟัง น้ำเสียงเป็นอีกส่วนหนึ่งที่ต้องระมัดระวัง ควรพูดให้เสียงฟังชัดเจน ได้ยินกันอย่างทั่วถึง พูดให้ช้ากว่าปกติเล็กน้อยและใช้เสียงเน้นความสำคัญให้กับเนื้อหา ผู้ที่ใช้เสียงเป็นจะทำให้ผู้ฟังคล้อยตาม แต่อย่ามากเกินไปจนเป็นเล่นละคร

อวัจนภาษาเป็นอีกสิ่งหนึ่งที่จะต้องนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เช่น การใช้กิริยาท่าทางอย่างเหมาะสมกับเนื้อหา กวาดสายตาให้ทั่วถึง ประสานสายตากับผู้ฟังแต่อย่าจ้องมองผู้ฟังคนใดคนหนึ่งมากเกินไป

การใช้ไสตท์ศนูปรณที่มีคุณภาพและเหมาะสมกับสถานที่ช่วยเสริมเนื้อหาให้เด่นชัด และทำให้ผู้ฟังตื่นตาดูอยู่ตลอดเวลา ภาพที่มีสีสัน แผ่นโปรงใสที่สวยงาม มีสีสัน มีตัวอักษรไม่มาก สไลด์ที่เร้าใจ ภาพยนตร์และวีดิทัศน์ตลอดจนสื่อคอมพิวเตอร์ต่าง ๆ ช่วยให้การนำเสนอติดตาม อย่างไรก็ตามการใช้สื่อต้องใช้อย่างคุ้มค่า คือให้เป็นประโยชน์มากที่สุด ไม่น้อยไปมากไป ตัวของผู้นำเสนอต้องไม่บังหรือไม่รบกวนสายตาของผู้ฟัง

สรุป

ส่วนสรุปเนื้อหา เป็นส่วนที่ทำให้ผู้ฟังสนใจเป็นพิเศษ เนื่องจากการนำเสนอที่มีจุดมุ่งหมายจะเร้าใจให้ผู้ฟังเปลี่ยนแปลงความคิดหรือการกระทำ การสรุปที่ใช้เวลาสั้น ๆ จึงต้องพยายามทำให้ผู้ฟังเข้าใจและยอมรับ ดังนั้นสาระในบทสรุปจึงควรย้ำสิ่งสำคัญหรือทบทวนประเด็นสำคัญ หรือให้ผู้ฟังเข้าใจ อันจะนำไปสู่การยอมรับ หรือการกระทำนั่นเอง

3) การตอบคำถาม

ผู้พูดควรเตรียมใจไว้เพื่อรับสถานการณ์ที่จะมีผู้ฟังซักถามในรายละเอียดบางประการ ควรคาดเดาคำถามล่วงหน้า และเตรียมตอบคำถามในประเด็นต่อไปนี้

3.1) ประเด็นปัญหาคืออะไร

3.2) จะแก้ปัญหาได้อย่างไร

3.3) ข้อเสนอ หรือวิธีการของเราสามารถแก้ปัญหาได้ทั้งหมด หรือเพียง

บางส่วน

3.4) แล้วจะนำมาปฏิบัติได้อย่างไร

หลังจากพูดเสร็จสิ้นลงแล้ว ผู้พูดจะต้องเปิดโอกาสให้มีการซักถามปัญหา โดยกล่าวเชิญชวนอย่างสุภาพและเหมาะสม เช่น “ท่านผู้ใดจะซักถามหรือขอให้อธิบายเพิ่มเติมในเรื่องใด ขอเชิญครับ/ค่ะ” หรือ “ผู้ใดยังไม่เข้าใจหรือยังเคลือบแคลงสงสัยอะไรโปรดถามได้ครับ” หลีกเลี่ยงคำถามที่ว่า “ผู้ใดข้องใจถามได้”

คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก (2551) กล่าวสรุปได้ว่าโดยทั่วไปคำถามที่เกิดขึ้นในระหว่างการพูดผู้พูดมักจะเกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้ฟังเพราะจะคิดว่าผู้ถามลองภูมิ ดังนั้นหากผู้พูดมีความคิดเช่นนี้ให้คิดเสียว่า การได้รับคำถามในระหว่างพูดแสดงว่าผู้ฟังมีความสนใจและติดตามเรื่องที่พูด เมื่อได้รับคำถามในระหว่างการพูดควรตั้งใจ และตอบคำถามโดยยึดหลักปฏิบัติดังนี้

1) ตั้งใจฟังอย่างระมัดระวังรอบคอบ เพื่อจะได้เข้าใจเนื้อหาของคำถามได้อย่างถูกต้อง และเพื่อเป็นการให้กำลังใจแก่ผู้ถาม

2) ช่วยให้ความชัดเจนในคำถาม ในกรณีที่มีช่องว่างระหว่างความรู้ของผู้พูดและผู้ฟัง ผู้พูดต้องพยายามจับเอาเนื้อหาที่เขาจะรู้และเขาสงสัยเอามาจากคำถาม และควรจะได้อธิบายเพิ่มเติมให้ความกระจ่างแก่คนฟัง ถึงแม้ว่าเขาจะไม่ได้ถามคำถามนั้นออกมา แต่การที่ย้อนถามบางอย่างก็สามารถเดาได้ว่าผู้ฟังสงสัยในเรื่องใดจะได้อธิบายโดยไม่ต้องรอให้เขาถาม

3) ทบทวนคำถามเพื่อความแน่นอน บางกรณีผู้พูดอาจไม่เข้าใจคำถามควรทวนคำถามนั้นอีกครั้ง เพื่อให้แน่ใจว่าผู้ถามต้องการถามปัญหาอะไร และช่วยให้ตอบปัญหาได้ตรงประเด็น สร้างความสัมพันธ์อันดีระหว่างผู้พูดและผู้ฟังมากขึ้น

4) การให้คำชม เมื่อได้รับคำถามแสดงว่าผู้ฟังมีความสนใจในเรื่องที่พูด ผู้พูดจึงควรตอบแทนผู้ถามโดยการชื่นชมคำถามนั้น ข้อควรระวังก็คือ อย่าใช้การพูดแสดงความขอบคุณในลักษณะซ้ำ ๆ กันบ่อยครั้ง เพราะจะฟังคล้ายการเสแสร้งไม่จริงใจ

5) ใช้คำตอบเป็นการเชื่อมโยง ถ้าการพูดนั้นได้วางรูปแบบมาเป็นอย่างดีแล้ว เกิดคำถามในระหว่างการพูด และคำถามนั้นจะนำไปสู่เรื่องที่กำลังจะพูดต่อไป ผู้พูดควรเชื่อมโยงคำถามนั้นเข้าสู่คำตอบ หรือวิธีที่ดีที่สุดอาจจะบอกคนฟังว่าคำถามนี้จะนำไปสู่คำตอบที่จะพูดต่อไป ในกรณีนี้คนฟังมักจะเต็มใจที่จะรอฟังคำตอบต่อไป

6) เชื่อมมั่นในคำตอบ เมื่อตอบคำถามแล้วต้องเชื่อมั่นว่าคำตอบสามารถสร้างความพอใจแก่ผู้ถามได้ ถ้าในกรณีที่ผู้พูดไม่เข้าใจคำถามหรือคนฟังถามไม่กระจ่าง ผู้พูดอาจจะถามได้ว่าตอบเช่นนั้นผู้ฟังพอใจและเข้าใจหรือไม่ ทั้งนี้เพื่อป้องกันการเข้าใจผิดต่าง ๆ ซึ่งเกิดขึ้นได้

7) ต้องควบคุมตนเอง บางคำถามอาจทำให้ผู้พูดหัวเสีย หรือมีอารมณ์โกรธไม่พอใจได้ ผู้พูดควรพยายามควบคุมอารมณ์ของตนเองให้ดี เพราะหากตอบคำถามด้วยอารมณ์แล้วก็จะไม่เกิดผลดีแก่ผู้พูด และอาจสร้างความไม่พอใจแก่ผู้ฟังคนอื่น ๆ ด้วย

8) เปลี่ยนเรื่องอย่างระมัดระวัง หลายครั้งที่คนฟังอาจจะถามคำถามที่ผู้พูดไม่ยอมตอบในเวลานั้น วิธีที่ง่ายที่สุดในการตอบคำถามคือ ขอตอบคำถามเป็นการส่วนตัวหลังจากสิ้นสุดการพูดแล้ว ในกรณีที่ผู้พูดไม่รู้คำตอบหรือไม่แน่ใจก็อาจบอกผู้ฟังว่าจะไปหาคำตอบและมาบอกในโอกาสต่อไป

9) หลีกเลี่ยงการตอบด้วยประโยคคำถาม แม้ว่าจะจะเป็นปกติสำหรับผู้พูดหลายคน ที่มักหลีกเลี่ยงการตอบคำถามด้วยการตั้งคำถามกลับ ในลักษณะเช่นนี้จะเป็นการทำลายความสัมพันธ์ระหว่างคนพูดและคนฟังได้ เพราะจะเป็นการเปลี่ยนความสนใจไปที่คนถาม

10) หลีกเลียงการตอบแบบขอไปที เพราะจะเป็นการไม่ให้เกิดริผู้ถาม คล้ายกับว่าคำถามของเขาเป็นเรื่องไม่สำคัญ ซึ่งผู้พูดควรที่จะเพิ่มเติมข้อความเข้าไปเล็กน้อยในการ อธิบายหรืออย่างน้อยที่สุดก็ตอบให้เป็นประโยคสมบูรณ์

6.10 บุคลิกภาพในการพูดทางวิชาการ

บุคลิกภาพ ถือเป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นมากสำหรับการพูดทางวิชาการ เพราะ หมายถึง ภาพโดยรวมของผู้พูดที่ปรากฏให้เห็น ซึ่งได้แก่ หน้าตา กิริยาท่าทาง ท่วงทีวาจา การแต่ง กาย การวางตัวและมารยาทในการพูด จูไรรัตน์ ลักษณะศิริ และ บาหยันอิมสำราญ (255) กล่าวว่า บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่สำคัญประการหนึ่งในการพูดต่อหน้าประชุมชน หากผู้พูดมีบุคลิกภาพที่ดี แสดงออกได้เหมาะสมกับบุคคล กาลเทศะและสถานที่แล้วก็จะสามารถสร้างความประทับใจแก่ผู้ฟัง ได้ บุคลิกภาพเป็นสิ่งที่ฝึกฝนและพัฒนาให้ดีขึ้นได้ ผู้พูดที่ดีจึงควรเอาใจใส่ ปรับปรุงบุคลิกภาพใน ด้านต่าง ๆ ดังนี้

- 1) การรู้จักใช้ภาษาให้เหมาะสมกับกาลเทศะและบุคคล
- 2) ใช้เสียงพูดที่มีความดังในระดับที่พอเหมาะ และออกเสียงถูกต้องตาม อักษรวิธี
- 3) การแต่งกายสุภาพ สะอาด เรียบร้อย ตามสมัยนิยม ถูกต้อง เหมาะสมกับโอกาส วัย รูปร่าง และสถานที่
- 4) แสดงออกทางอวัจนภาษาอย่างเหมาะสม ไม่ว่าจะเป็น จังหวะการพูด การใช้มือ แขน ศีรษะ และสีหน้า ต้องสอดคล้องกับเรื่องที่พูด และควรประสานสายตากับผู้ฟัง อย่างทั่วถึง
- 5) การเดิน ยืน และนั่ง ต้องเป็นธรรมชาติ แสดงออกถึงบุคลิกภาพที่ดี โดยคำนึงถึงความสะดวกและเหมาะสมเป็นหลัก

6.11 คุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้พูดทางวิชาการ

พชร บัวเพียร (2541) กล่าวเกี่ยวกับคุณสมบัติที่จำเป็นสำหรับผู้พูดในการพูด นำเสนอ สรุปได้ว่าจะต้องมีลักษณะดังต่อไปนี้

- 1) มีการเตรียมพร้อม
ผู้พูดจะต้องมีความรู้ และเข้าใจงานที่ตนเองจะนำเสนอ ตลอดจนศึกษา ลำดับขั้นตอนของการนำเสนอ แล้วเตรียมตัวให้ดี ให้เข้าใจง่ายในทุกขั้นตอน และซักซ้อมฝึกฝนให้ ได้ พึงระวังเสมอว่า ถ้าท่านไม่สามารถทำให้ผู้ฟังเข้าใจ หรือยอมรับในความคิดเห็นที่ท่านเสนอไปก็ ต้องไม่โทษผู้ฟัง ต้องถือว่าเป็นข้อบกพร่องของผู้นำเสนอเอง
- 2) มีความเชื่อมั่นในตนเอง

ผู้พูดอาจเกิดความกังวลต่อสถานที่ เนื้อหาและผู้ฟังที่มีจำนวนมาก วิธีลดความประหม่าและสร้างความมั่นใจให้แก่ตนเอง ผู้พูดจะต้องมั่นใจว่า เรื่องที่ตนเองจะพูดเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟัง และได้ผ่านการเตรียมตัวมาแล้ว

3) มีความเป็นกันเอง

รอยยิ้มจะช่วยสร้างความเป็นกันเอง แสดงถึงความเป็นพวกพ้อง การให้เกียรติแก่กัน การเริ่มใช้คำปฏิสันถารกับผู้ฟัง การใช้คำสรรพนามแทนตัวผู้พูดและผู้ฟังได้อย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นสิ่งหนึ่งที่แสดงออกถึงความเป็นกันเอง

4) มีความกระตือรือร้น

ความกระตือรือร้นที่ผู้พูดแสดงออกมามีอ้อมหมายถึงความจริงใจที่มีต่อผู้ฟัง ถ้าผู้พูดเชื่องซึมดูเหมือนไม่เต็มใจจะมาพูด แม้เรื่องนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อผู้ฟังเพียงใด ก็จะไม่ได้รับความสนใจจากผู้ฟังเท่าที่ควร

5) มีอารมณ์ขัน

อารมณ์ขัน ถ้านำมาใช้อย่างเหมาะสม จะเป็นการผ่อนคลายความตึงเครียดได้เป็นอย่างดี แต่ต้องเชื่อมโยงกับเนื้อหา หรือความคิดที่กำลังเสนออยู่ โดยมีข้อควรระวัง ดังนี้

5.1) ต้องไม่ใช่เรื่องหยาบคาย ลามก อนาจาร

5.2) ตัวอย่างสั้น ๆ หลายเรื่องดีกว่าตัวอย่างยาว ๆ เรื่องเดียว

5.3) ระวังอย่าให้เรื่องขำขันทำให้ผู้ฟังเสื่อมความนิยมและความศรัทธาใน

ตัวผู้พูด

5.4) อย่านำเรื่องของชนชาติ ศาสนา หรือชนกลุ่มน้อยมาเป็นเรื่องตลก

6) มีไหวพริบปฏิภาณ

ไหวพริบปฏิภาณจะช่วยผู้นำเสนอในการแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าได้เป็นอย่างดี ยังเรียกความเชื่อถือ และดึงดูดความสนใจได้อีกด้วย

7) ช่างสังเกตและจดจำ

การเป็นคนช่างสังเกตและจดจำของผู้แนะนำเสนอจะช่วยให้เก็บสะสมเหตุการณ์สิ่งรอบตัวหรือแม้กระทั่งปฏิกิริยาจากผู้ฟัง สิ่งเหล่านี้มีประโยชน์ต่อการนำเสนอเป็นอย่างดี จะทำให้ผู้พูดมีชีวิตชีวา พูดได้ตรงเป้าหมาย และสอดคล้องกับความต้องการของผู้ฟัง

8) ตรงต่อเวลา

เวลาเป็นของมีค่าอย่าปล่อยให้ผู้ฟังต้องนั่งคอยแม้เพียงนาทีเดียว ผู้นำเสนอที่ตรงต่อเวลาแสดงให้เห็นถึงความรับผิดชอบ ความมีระเบียบวินัย อีกทั้งยังจะช่วยสร้างศรัทธาจากผู้ฟังได้ตั้งแต่ต้น

9) มีจรรยาบรรณ

ผู้พูดที่มีจรรยาบรรณ ควรปฏิบัติดังต่อไปนี้

- 9.1) ต้องมีความรู้ในเรื่องที่พูดเป็นอย่างดี
- 9.2) ต้องนำเสนอข้อเท็จจริงโดยไม่บิดเบือน และแสดงความคิดเห็นอย่าง
- 9.3) จะต้องเปิดเผยแหล่งที่มาของข้อมูล เพื่อเป็นการให้เกียรติ

ถูกต้อง ไม่มีอคติ

แหล่งข้อมูล

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการผ่านรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินวิจัยออกเป็น 5 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

การสังเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสะท้อนตนจากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา โดยเอกสารงานวิจัยที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาในครั้งนี้จะเน้นการศึกษาวิจัยการสะท้อนตนที่มาจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จาก Boyd และ Fales (1983), Bound, Keogh และ Walker (1985), Peter (1991), Schon (1991), Hennigers (1996), Gibbs (1998), McKay (2002), Korthagen และ Tilander (2007), Park และ Son (2011) วัลภา คุณทรงเกียรติ (2543), และภาชิต ประมวลศิลป์ชัย (2548) รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 ฉบับ

1.2 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับมิตรวิพากษ์จากเอกสารงานวิจัยสำคัญที่เป็นต้นแบบของวิธีมิตรวิพากษ์ และงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยตั้งแต่ช่วงปีที่เริ่ม

มีค่าว่ามีตรวิพากษ์ (ค.ศ.1993) จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ Costa (1993), Block (1999), Bambino (2002), Swaffield (2004), Swaffield (2007), Gardner (2008), Gibbs (2008) และ Vo และ Nguyen (2010) รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ

1.3 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลายทางจากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Lance และคนอื่น ๆ (1992), Tornow (1993), Noe และคนอื่น ๆ (1997), Bracken (2001) และLockyer (2003) รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 ฉบับ

1.4 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์จากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Steinfield, Elllison, และ Lampe (2008), Zhao, Grasmuck และ Martin (2008), Gentile, Twenge, Freeman, และ Campbell (2012), วิพงษ์ศร เนตราคม (2544), ปิยะดา ฐิติมัทธิมมา (2553), พิเชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) และปัญญาพนต์ พูลสวัสดิ์ (2554) รวมจำนวนทั้งสิ้น 7 ฉบับ

1.5 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการเห็นคุณค่าในตนเองจากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Maslow (1970), Rosenberg (1979), Coopersmith (1981), Branden (1987), Baumeister, Tice และ Hutton (1989), Campbell (1990), Stuart and Sundeen (1995), Kernis (2003), Texas at Austin (2014), ศรีเรือน แก้วกังวาน (2539) และ เกียรติวรรณ อมาตยกุล (2543) รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 ฉบับ

1.6 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ จากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Carl Storz และคนอื่น ๆ (2002), Edwards (n.d.), ฉัตรวรรณ ต้นนระรัตน์ (2538), รจิตลักษณ์ แสงอุไร (2548), นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553), อนงค์ รุ่งแจ้ง (2553), สมชาติ กิจยรรยง (2554) และวชิگانต์ (2556) รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยमितรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยमितรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ มีรายละเอียดดังนี้

2.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง ประชากรที่ใช้ในการประเมินความต้องการจำเป็นนี้ คือ นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี จำนวนทั้งสิ้น 1,870,738 คน (สำนักปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2557) จากส่วนกลางและส่วนภูมิภาค

2.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ นิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา ปริญญาตรี ซึ่งได้มาจากการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Yamane ทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน โดยมีวิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Taro Yamane ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 และระดับความคลาดเคลื่อน ± 10 ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 500 คน

ขั้นตอนที่ 2 สุ่มกลุ่มตัวอย่างจากประชากรโดยใช้การสุ่มแบบหลายขั้นตอน ดังนี้

- 1) สุ่มมหาวิทยาลัยใน 4 ภูมิภาค ๆ ละ 1 มหาวิทยาลัย ภาคเหนือ ภาคกลาง ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และภาคใต้
- 2) สุ่มคณะในมหาวิทยาลัย ๆ ละ 2-3 คณะ
- 3) สุ่มผู้ให้ข้อมูล คณะละ 10 คน

2.3 ลักษณะแบบสอบถาม แบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ มุ่งศึกษาสภาพการให้การสะท้อนตนวิธีมิติวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา กำหนด และจัดลำดับความต้องการจำเป็นในการพัฒนาตน ลักษณะของแบบสอบถามแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบ เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสำรวจข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม

ส่วนที่ 2 ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตน วิธีมิติวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา กำหนด และจัดลำดับความต้องการจำเป็น ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ จาก “มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นมากที่สุด” ถึง “มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด” โดยมีเกณฑ์ดังต่อไปนี้

1	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด
2	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นน้อย
3	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นปานกลาง
4	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นมาก

5 หมายถึง มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นมากที่สุด

2.4 การสร้างและการตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถาม ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของแบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นการใช้การสะท้อนตน วิธีมาตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ดังขั้นตอนต่อไปนี้

1) สร้างแบบสอบถามเพื่อเป็นเครื่องมือในการศึกษาเปรียบเทียบการสะท้อนตน วิธีมาตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ศึกษาความแตกต่างระหว่างสภาพที่มุ่งหวังกับสภาพที่เป็นอยู่จริง มีลักษณะเป็นแบบมาตราประมาณค่า 5 ระดับ

2) ร่างแบบสอบถาม และเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของคำถาม ความชัดเจนในการใช้ภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม

3) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาไปให้ผู้เชี่ยวชาญ 5 คนตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือด้านความตรงตามเนื้อหา โดยตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการวัด (Item Objective Congruence: IOC) ความครอบคลุมของคำถาม การใช้ภาษา และรูปแบบของแบบสอบถาม โดยกำหนดคุณสมบัติของผู้เชี่ยวชาญไว้ดังนี้

3.1) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการจัดการเรียนการสอนและเทคโนโลยีทางการศึกษา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

3.2) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

3.3) เป็นผู้ที่มีประสบการณ์ด้านการพุดและการนำเสนอในที่สาธารณะ ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

4) คัดเลือกข้อคำถามที่มีค่าดัชนี IOC ตั้งแต่ 0.5 ขึ้นไป และปรับปรุงข้อคำถามตามให้ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

5) นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้ในการเก็บข้อมูล

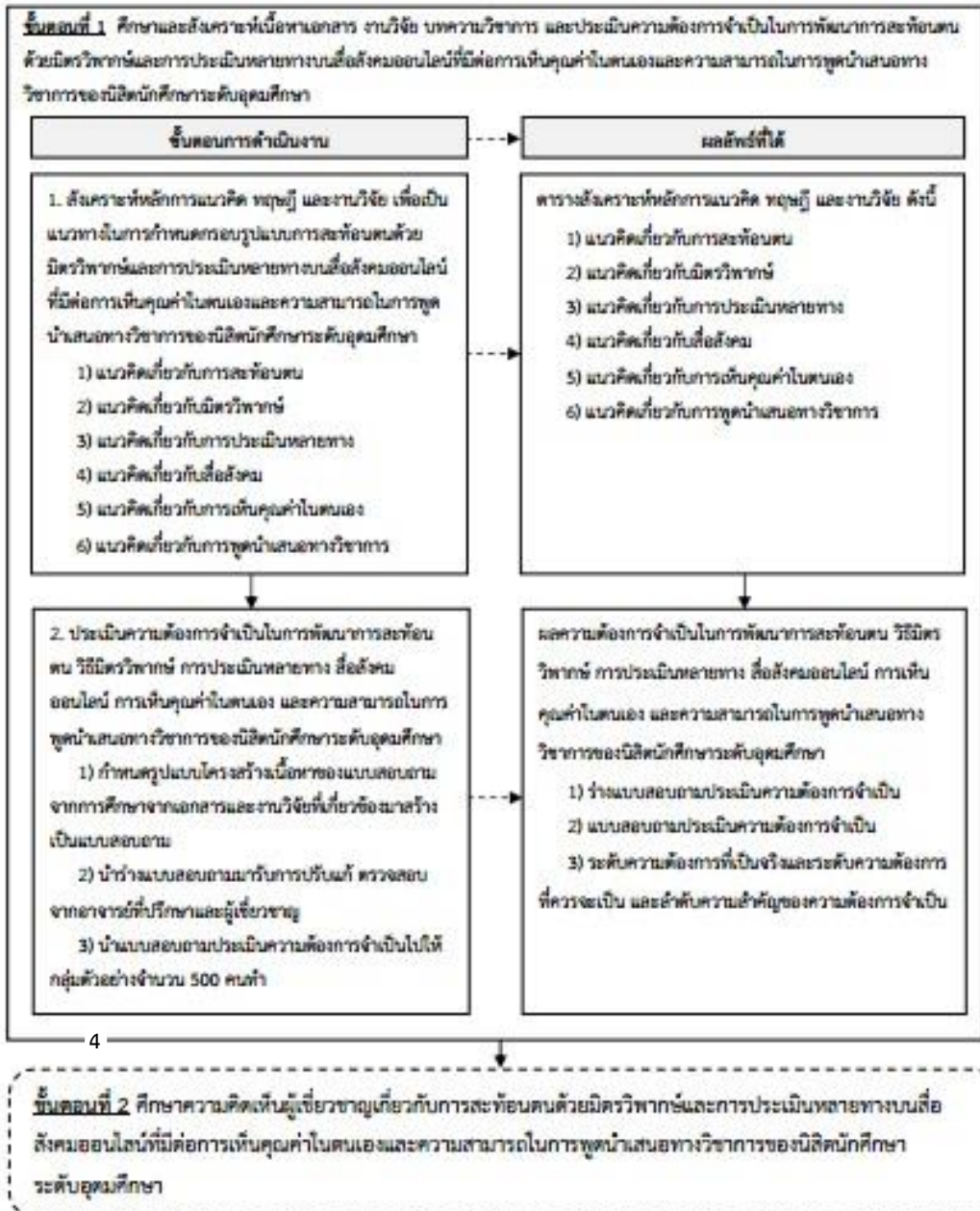
2.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

1) วิเคราะห์ระดับความต้องการที่เป็นจริงและระดับความต้องการที่ควรจะเป็น โดยการหาค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference)

2) จัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Need Index: PNI modified)

3) วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการบรรยายและพรรณนา

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยเรื่องรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวีพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์
ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 4 ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวีพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบ และขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวิธีดำเนินการดังนี้

1. กำหนดผู้เชี่ยวชาญด้านการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา และการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา มีวิธีการเลือกผู้เชี่ยวชาญแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 5 คน โดยมีเกณฑ์การพิจารณา ดังนี้

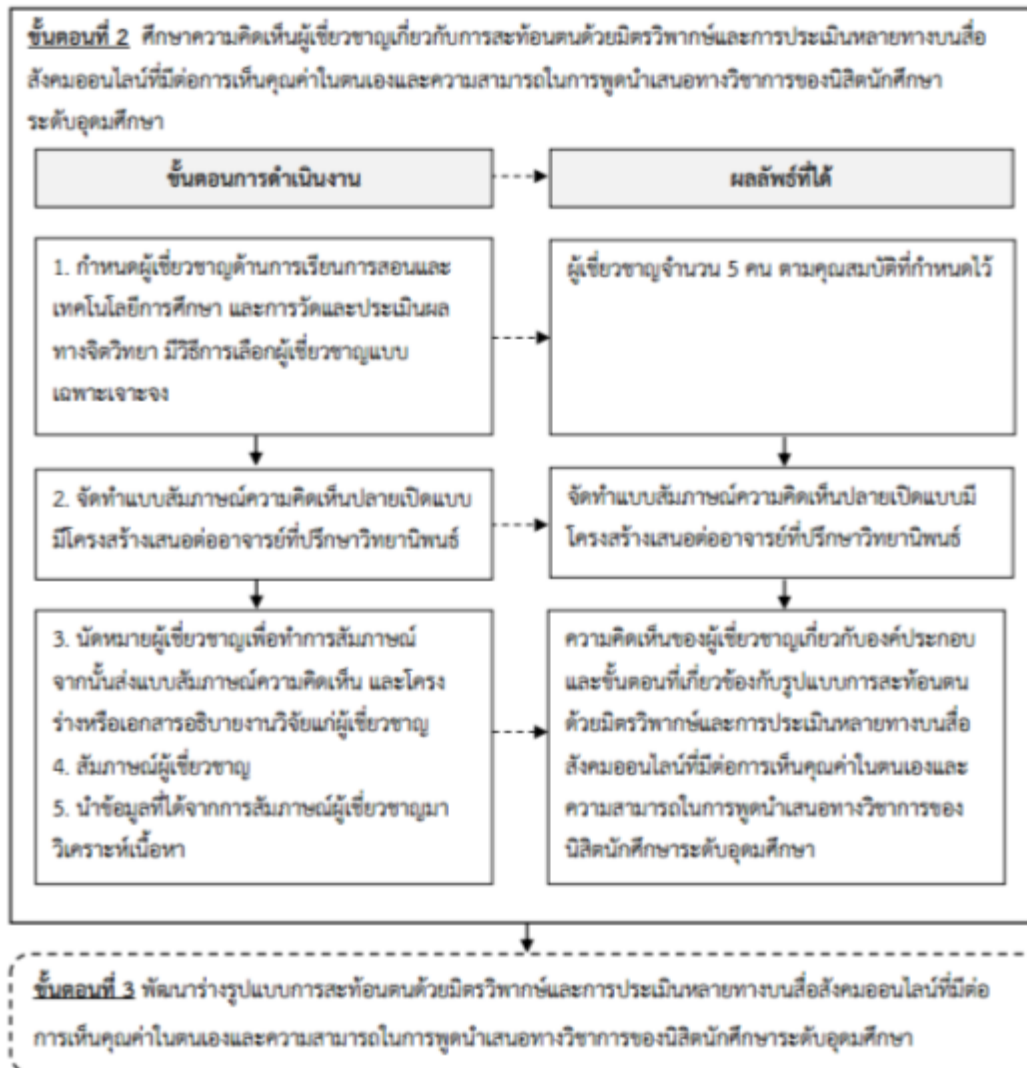
1.1 เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการด้านการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.2 เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ และสำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา หรือจิตวิทยา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นปลายเปิดแบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยนำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมในการใช้ภาษา ความชัดเจนครบถ้วน และครอบคลุมของคำถาม จากนั้นปรับแก้แบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำแล้วจึงนำไปใช้สัมภาษณ์จริง

3. ผู้วิจัยนัดหมายผู้เชี่ยวชาญเพื่อทำการสัมภาษณ์ จากนั้นส่งแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นและโครงร่างหรือเอกสารอธิบายงานวิจัยแก่ผู้เชี่ยวชาญ ใช้การจดบันทึกและเทปบันทึกเสียง (ในกรณีที่ผู้เชี่ยวชาญอนุญาตให้มีการบันทึกเสียง)

4. ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดประเด็นความคิดหรือหมวดหมู่ความคิด แล้วเขียนบรรยายสภาพในลักษณะการพรรณนา (สุวิมล ว่องวานิช, 2550)

ภาพที่ 5 ขั้นตอนที่ 2 ศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การสร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การสร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาผลการสะท้อนตนด้วย มิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์

โดยมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การสร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของ นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยนำข้อมูลที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสาร ผลการประเมินความต้องการจำเป็น และการสัมภาษณ์ความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนของการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ มาสร้างเป็นต้นแบบ ดังนี้

1.1) องค์ประกอบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย บุคคล เนื้อหาสาระความรู้ เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ และการประเมินผล

1.2) ขั้นตอนของการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ การให้กำลังใจตนเอง การเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น และการสรุปคิดตรึงใจ

2) ผู้วิจัยดำเนินการตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.1) ผู้วิจัยสร้างแบบตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบ ซึ่งใช้ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อโดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และขั้นตอนการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคม

ออนไลน์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

+1	หมายถึง องค์กรประกอบและขั้นตอนสอดคล้องตามทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
0	หมายถึง ไม่แน่ใจว่าองค์กรประกอบและขั้นตอนสอดคล้องตามทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง
-1	หมายถึง องค์กรประกอบและขั้นตอนไม่สอดคล้องตามทฤษฎีแนวคิดที่เกี่ยวข้อง

ถ้าค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 แสดงว่าองค์กรประกอบและขั้นตอนนั้นมีความเหมาะสมสามารถนำมาเป็นต้นแบบได้ ส่วนข้อที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่าองค์กรประกอบและขั้นตอนนั้นยังไม่มี ความเหมาะสม ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข โดยแบ่งแบบตรวจสอบคุณภาพต้นแบบ ออกเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

ตอนที่ 2 องค์กรประกอบของการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์

ตอนที่ 3 ขั้นตอนของการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์

2.2) ผู้วิจัยนำแบบตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของคำถาม จากนั้นปรับปรุงแก้ไขและนำไปใช้จริง

2.3) ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คนตรวจสอบคุณภาพ โดยผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่

2.3.1) มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการด้านการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.3.2) มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ และสำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา หรือจิตวิทยา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.4) ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญมาปรับปรุงแก้ไขร่างรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

2. การสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาผลการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ มีรายละเอียด ดังนี้

1) บันทึกสะท้อนตน

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างข้อคำถามที่ใช้ในบันทึกสะท้อนตน เพื่อนำไปใช้ในการสะท้อนตนของนิสิตนักศึกษาภายหลังจากการพูดนำเสนอทางวิชาการในแต่ละครั้ง ดังนี้

1.1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดสะท้อนตน และการเห็นคุณค่าในตนเอง จากนั้นออกแบบคำถามเพื่อใช้สำหรับถามกลุ่มตัวอย่าง

1.2) ดำเนินการสร้างข้อคำถามแบบบันทึกสะท้อนตน โดยตั้งคำถามเพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้เกิดการทบทวนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทั้งด้านความสำเร็จ ความบกพร่อง อุปสรรคและปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเอง ใช้คำถามปลายเปิดให้ตอบหลังการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง ดังนี้

คำถามสะท้อนตน ใช้สำหรับสัปดาห์ที่ 2-4 ซึ่งเป็นช่วงของการคิดสะท้อนตน

- 1) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
- 2) ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
- 3) ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างก่อนทำการนำเสนอ
- 4) ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ
- 5) ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

คำถามสะท้อนตน ใช้สำหรับสัปดาห์ที่ 5-7 ซึ่งเป็นช่วงของมิตรวิพากษ์

- 1) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
- 2) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง
- 3) ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
- 4) ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของเพื่อน
- 5) เพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
- 6) ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

คำถามสะท้อนตน ใช้สำหรับสัปดาห์ที่ 8-10 ซึ่งเป็นช่วงของการประเมินหลายทาง

- 1) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
- 2) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง
- 3) ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
- 4) ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ
- 5) บุคคลต่าง ๆ คิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
- 6) ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

1.3) ผู้วิจัยนำข้อคำถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

1.4) ผู้วิจัยนำข้อคำถามที่ใช้สำหรับการเขียนบันทึกสะท้อนตนไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการคิดสะท้อนตนเพื่อสะท้อนการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

- +1 หมายถึง สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ถ้าค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 แสดงว่าข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม ส่วนข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่ายังไม่มี ความเหมาะสม ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่

1.4.1) มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ ด้านการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.4.2) มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ และสำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา หรือจิตวิทยา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

1.5) ผู้วิจัยปรับปรุงข้อคำถาม และให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

1.6) นำข้อคำถามที่ปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษา ไปใช้ในการเก็บข้อมูล

1.7) นำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนตนหลังปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการแต่ละครั้งมาวิเคราะห์ สังเคราะห์ และสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง แล้วนำเสนอใน ลักษณะการบรรยาย

2) แบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ ดังนี้

2.1) ศึกษาหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูดนำเสนอทาง วิชาการ จากนั้นออกแบบข้อคำถามและเกณฑ์การให้คะแนนสอดคล้องตามพฤติกรรม การพูดนำเสนอทางวิชาการ

2.2) แบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเป็นปรนัยโดยใช้มาตรฐานวัดระดับความสำเร็จของงาน (Rubric) ในการสร้าง ทั้งนี้มีประเด็นการประเมินตามหลักการพูดนำเสนอทางวิชาการ ได้แก่ 1) การลำดับเรื่อง 2) ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ 3) การลำดับเรื่อง 4) การเลือกใช้ภาษา 5) ท่าทีและการปรับตัว 6) เสียง 7) ท่าทางและการแสดงออก 8) การใช้สื่อและ/หรือสื่อดิจิทัลประกอบการนำเสนอ โดยเกณฑ์การให้คะแนนมีดังนี้

ระดับ 4 หมายถึง ดีมาก

ระดับ 3 หมายถึง ดี

ระดับ 2 หมายถึง ปานกลาง

ระดับ 1 หมายถึง ต้องปรับปรุง

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย ดังนี้

32.00-25.00 คะแนน หมายถึง การพูดนำเสนอทางวิชาการอยู่ในระดับดีมาก

24.00-17.00 คะแนน หมายถึง การพูดนำเสนอทางวิชาการอยู่ในระดับดี

16.00-9.00 คะแนน หมายถึง การพูดนำเสนอทางวิชาการอยู่ในระดับพอใช้

8.00-1.00 คะแนน หมายถึง การพูดนำเสนอทางวิชาการอยู่ในระดับควรปรับปรุง

2.3) ผู้วิจัยนำแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการเสนออาจารย์ที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

2.4) ผู้วิจัยนำแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

+1 หมายถึง สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ถ้าค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 แสดงว่าข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม ส่วนข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่ายังไม่มีความเหมาะสม ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการด้านการพูดนำเสนอทางวิชาการ วาทวิทยา การพูดในที่สาธารณะ การพูดในที่ชุมชน ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

2.5) ผู้วิจัยปรับปรุงแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการตามที่ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

2.6) นำแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการที่ปรับปรุงและผ่านการตรวจสอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาไปใช้ในการเก็บข้อมูล

3) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

3.1) แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (Coopersmith Self-esteem Inventory) สร้างโดยคูเปอร์สมิธ ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับ

นักเรียนที่แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยแล้ว โดยแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมีทั้งหมด 58 ข้อ แบ่งเป็น 5 ด้าน ดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 5 โครงสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

สิ่งที่ประเมิน	จำนวน	ข้อที่
1. การเห็นคุณค่าในตนเองโดยทั่วไป	26	1, 3, 4, 7, 10, 12, 13, 15, 18, 19, 24, 25, 27, 30, 31, 34, 35, 38, 39, 43, 47, 48, 51, 55, 56, 57
2. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านสังคม	8	5, 8, 14, 21, 28, 40, 49, 52
ตารางที่ 10 โครงสร้างแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง (ต่อ)		
สิ่งที่ประเมิน	จำนวน	ข้อที่
3. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านครอบครัว	8	6, 9, 11, 16, 20, 22, 29, 44
4. การเห็นคุณค่าในตนเองด้านการศึกษา	8	2, 17, 23, 33, 37, 42, 46, 54
5. การตอบไม่ตรงตามความจริง	8	26, 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58
รวม	58	

วิธีการตอบแบบวัด ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่า “เหมือน” หรือ “ไม่เหมือน” ตนเอง หากว่าข้อความนั้นเหมือนกับตนเองให้ตอบว่า “ใช่” หากไม่เหมือนตนเองให้ตอบว่า “ไม่ใช่” โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบนั้น ๆ

การตรวจให้คะแนนและการคิดคะแนน เนื่องจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองมีทั้งข้อความด้านบวกและด้านลบ จึงมีเกณฑ์การให้คะแนนแตกต่างกันดังนี้

ข้อความด้านบวก หากตอบว่า “ใช่” ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า “ไม่ใช่” ได้ 0 คะแนน ได้แก่ข้อที่ 1, 4, 5, 8, 9, 14, 19, 21, 27, 28, 29, 33, 37, 38, 39, 40, 42, 43, 47 รวม 19 ข้อ

ข้อความด้านลบ หากตอบว่า “ไม่ใช่” ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า “ใช่” ได้ 0 คะแนน ได้แก่ข้อ 2, 3, 6, 7, 10, 11, 12, 13, 15, 16, 17, 18, 20, 22, 23, 24, 25, 30, 31, 34, 35, 44, 46, 48, 49, 51, 52, 54, 55, 56, 57 รวม 31 ข้อ

ข้อความที่วัดการตอบไม่ตรงตามความจริง หากตอบว่า “ใช่” ได้ 1 คะแนน ได้แก่ข้อ 32, 36, 41, 45, 50, 53, 58 รวม 7 ข้อ และตอบว่า “ไม่ใช่” ได้ 0 คะแนน ได้แก่ข้อ 26 รวม 1 ข้อ แยกคะแนนต่างหากไม่นับในคะแนนรวมการเห็นคุณค่าในตนเอง เพราะผู้ตอบปกป้องตนเองตอบไม่ตรงตามความเป็นจริง แต่จะนำมาพิจารณาความเชื่อถือได้ของผู้ตอบ การคิดคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ให้รวมคะแนนที่ได้ทุกข้อ

3.2) ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเองฉบับนักเรียนที่แปลและเรียบเรียงเป็นภาษาไทยแล้วโดยมนสมรณ์ วิฑูรเมธา (2543) ซึ่งแบบวัดดังกล่าวผ่านการหาคุณภาพเครื่องมือจากการทดลองใช้กับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 และ 3 จำนวน 60 คน และหาค่าความเที่ยงด้วยวิธีวิเคราะห์ความคงที่ภายในโดยใช้สูตรของคูเดอร์-ริชาร์ดสัน K.R.20 (Kuder-Richardson Formular) ได้ค่าความเที่ยงเท่ากับ .8021

3.3) แปลผลคะแนน คะแนนรวมของแบบประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง มีคะแนนเต็ม 100 คะแนน ซึ่งได้จากคะแนนรวมจากรายด้านทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านตนเองโดยทั่วไป ด้านสังคม ด้านครอบครัว และด้านการศึกษา จำนวน 50 ข้อ โดยจะไม่นับคะแนนด้านการตอบไม่ตรงความจริง 8 ข้อ จากนั้น นำคะแนนไปคูณสอง เพื่อแปลผลทั้งหมดจากคะแนนเต็ม 100 คะแนน

เกณฑ์ในการวัดระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ใช้เกณฑ์ในการแบ่งกลุ่มโดยเทียบจากค่าเปอร์เซ็นต์ไทล์ ดังนี้

เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 75 ขึ้นไป (Upper quartile) บ่งชี้การเห็นคุณค่าในตนเองสูง

เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 26-74 (Inter quartile) บ่งชี้การเห็นคุณค่าในตนเองปานกลาง

เปอร์เซ็นต์ไทล์ที่ 25 ลงไป (Lower quartile) บ่งชี้การเห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

ตารางที่ 6 แสดงเกณฑ์การแปลผลแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

เกณฑ์การแปลผลแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง		
ระดับเปอร์เซ็นต์ไทล์	คะแนนรวม	ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง
ตั้งแต่ 75 ขึ้นไป	ตั้งแต่ 80 คะแนนขึ้นไป	สูง
26-74	59-79	ปานกลาง
ตั้งแต่ 25 ลงไป	ตั้งแต่ 58 คะแนนลงไป	ต่ำ

4) แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์เพื่อใช้ในการกลุ่มตัวอย่างซึ่งจะทำหน้าที่เป็นสมาชิกมิตรวิพากษ์ในงานวิจัยนี้ด้วย ดังนี้

4.1) ศึกษาความหมายและหลักการที่เกี่ยวข้องกับมิตรวิพากษ์ รวมทั้งแบบประเมินความฉลาดทางอารมณ์ ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

4.2) สร้างแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ โดยใช้ภาษา คำพูด สถานการณ์ให้เหมาะสมกับวัยของนิสิตนักศึกษาผู้ตอบแบบสอบถาม แบบวัดดังกล่าวพัฒนาขึ้นจากหลักการมิตรวิพากษ์ การให้คะแนนจะมีค่าน้ำหนักคือ 1 และ 0 ทั้งนี้มีทั้งสิ้น 30 ข้อ โดยมีการให้คะแนนดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 7 โครงสร้างแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์

ประเภทข้อความ	ข้อที่	คะแนนคำตอบ		จำนวนข้อ
		เหมือนตัวฉัน	ไม่เหมือนตัวฉัน	
ข้อความที่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์	2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27	1	0	18
ข้อความที่ไม่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์	1, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 28, 29, 30	0	1	12
รวม				30

วิธีการตอบแบบวัด ผู้ตอบอ่านข้อความแต่ละข้อ แล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อว่า “เหมือน” หรือ “ไม่เหมือน” กับความรู้สึก ความคิด หรือลักษณะบางประการของตนเอง หากว่าข้อความนั้นเหมือนกับตนเองให้ตอบว่า “เหมือนตัวฉัน” หากไม่เหมือนตนเองให้ตอบว่า “ไม่เหมือนตัวฉัน” โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องคำตอบนั้น ๆ

การตรวจให้คะแนนและการคิดคะแนน เนื่องจากแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์มีทั้งข้อความที่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์และข้อความที่ไม่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์ จึงมีเกณฑ์การให้คะแนนแตกต่างกันดังนี้

ข้อความที่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์ หากตอบว่า “เหมือนตัวฉัน” ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า “ไม่เหมือนตัวฉัน” ได้ 0 คะแนน ได้แก่ข้อที่ 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 13, 14, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27 รวม 18 ข้อ

ข้อความที่ไม่เป็นคุณลักษณะมิตรวิพากษ์ หากตอบว่า “ไม่เหมือนตัวฉัน” ได้ 1 คะแนน หากตอบว่า “เหมือนตัวฉัน” ได้ 0 คะแนน ได้แก่ข้อที่ 1, 9, 10, 11, 12, 15, 16, 17, 18, 28, 29, 30 รวม 12 ข้อ

4.3) ผู้วิจัยนำแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์เสนอบริการที่ปรึกษาเพื่อตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา ความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วนสมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ

4.4) ผู้วิจัยนำแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่

เกี่ยวข้อง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง (Index of consistency: IOC) และกำหนดระดับความเหมาะสม ดังนี้

- +1 หมายถึง สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจว่าสอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้องกับหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

ถ้าค่า IOC ตั้งแต่ 0.5 – 1.0 แสดงว่าข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินมีความเหมาะสม ส่วนข้อคำถามและเกณฑ์การประเมินที่มีค่า IOC ต่ำกว่า 0.5 แสดงว่ายังไม่มี ความเหมาะสม ต้องพิจารณาปรับปรุงแก้ไข ทั้งนี้ผู้เชี่ยวชาญดังกล่าวต้องเป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ และสำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทาง จิตวิทยา หรือจิตวิทยา ระยะเวลาไม่น้อยกว่า 2 ปี

4.5) ผู้วิจัยปรับปรุงแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ตามผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะ ให้อาจารย์ที่ปรึกษาตรวจอีกครั้ง

4.6) แปลผลคะแนน คะแนนรวมของแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ มีคะแนนเต็ม 30 คะแนน ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การแปลผลข้อมูล โดยแบ่งระดับคะแนนเป็น 4 ระดับ คือ ระดับดีมาก ระดับดี ระดับพอใช้ และระดับไม่ดี ดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 8 แสดงเกณฑ์การแปลผลแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง

เกณฑ์การแปลผลแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์	
คะแนนรวม	ระดับความเป็นมิตรวิพากษ์
1-8	ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับไม่ดี
9-15	ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับพอใช้
16-22	ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดี
23-30	ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดีมาก

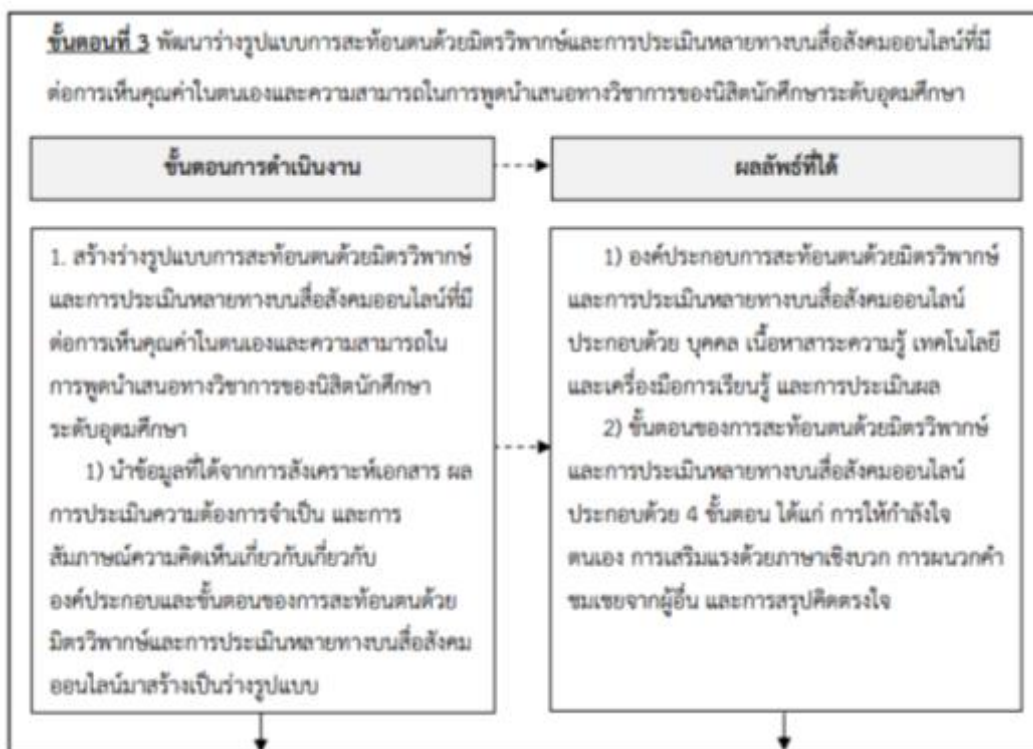
5) แบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ดังนี้

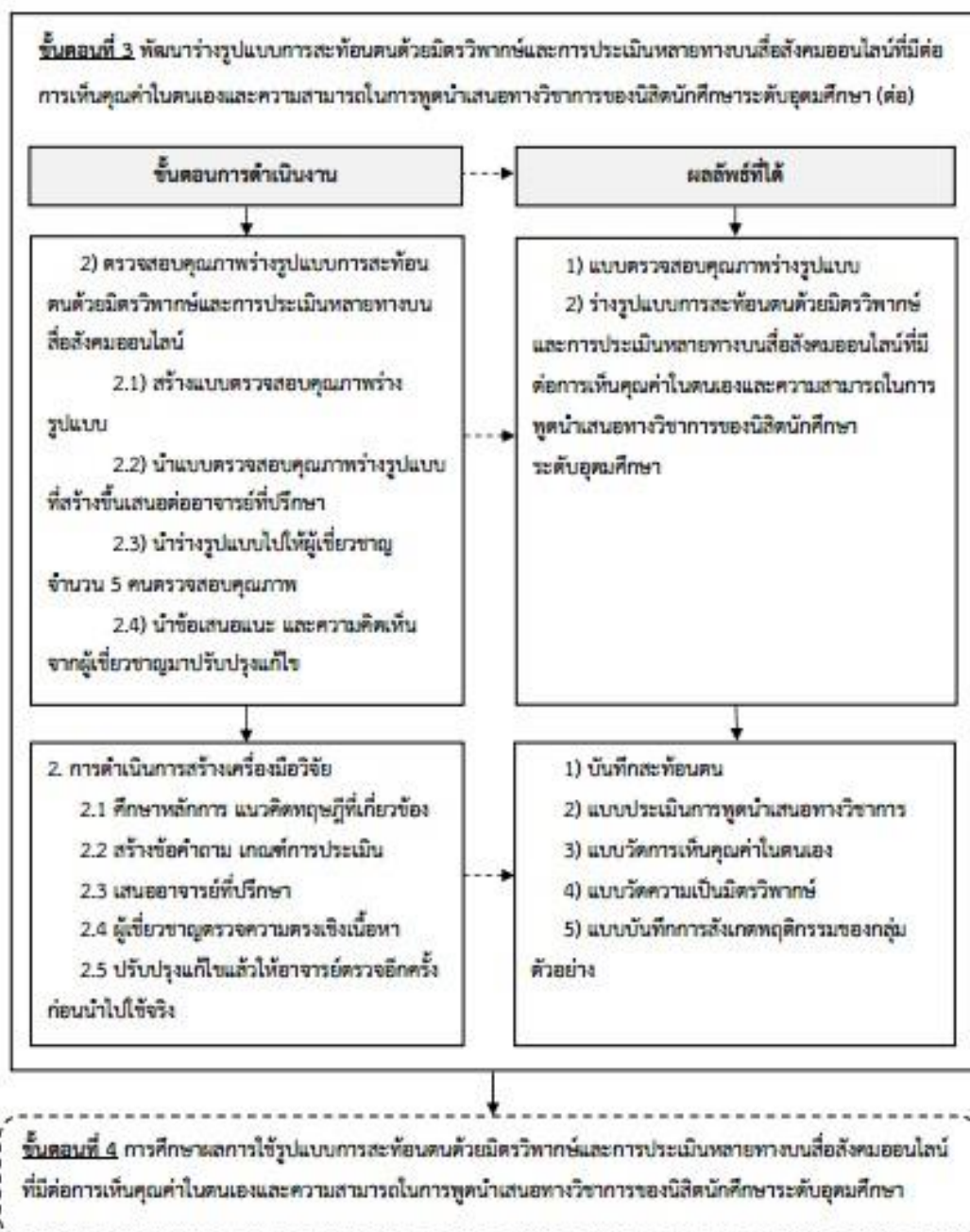
5.1) ผู้วิจัยสร้างแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างแบบมีส่วนร่วม (Participant Observation) โดยร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินกิจกรรม พร้อมกับบันทึก การสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างตามขั้นตอนของกิจกรรมที่เกิดขึ้น มีประเด็นการสังเกต สอดคล้องตามขั้นตอนของกิจกรรมที่เกิดขึ้น ดังนี้ 1) กิจกรรมที่เกิดขึ้น 2) พฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง และ 3) สภาพปัญหาหรืออุปสรรคที่พบในทุกขั้นตอนของการทำกิจกรรม

5.2) ผู้วิจัยนำแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างที่สร้างขึ้น เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของภาษา ตลอดจนความชัดเจนครบถ้วน

สมบูรณ์ และความครอบคลุมของข้อคำถาม แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำก่อนนำไปใช้จริง

ภาพที่ 6 ขั้นตอนที่ 3 พัฒนาร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 6 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 3 พัฒนาร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาผลการใช้งานการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดดังนี้

1) การกำหนดกลุ่มตัวอย่าง

1.1) กลุ่มตัวอย่าง มีวิธีการเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive sampling) คือนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาประเด็นและแนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 37 คน ทั้งนี้เนื่องจากรายวิชามีเนื้อหาสาระที่สามารถนำการสะท้อนตน วิธีมิติวิพากษ์ การประเมินหลายทาง และการพูดนำเสนอทางวิชาการเข้ามาจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้ ประกอบกับได้รับอนุญาตจากผู้สอนประจำวิชา ส่งผลให้ผู้วิจัยสามารถควบคุมการดำเนินกิจกรรมและเก็บข้อมูลได้อย่างต่อเนื่อง โดยผู้วิจัยทำหน้าที่เป็นผู้ช่วยสอนประจำรายวิชา กลุ่มตัวอย่างจะทำหน้าที่เป็นกลุ่มมิติวิพากษ์ด้วย

1.2) การกำหนดผู้ประเมินหลายทาง ทำหน้าที่ในการตัดสินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง ตามหลักเกณฑ์การประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ ผ่านการชมภาพเคลื่อนไหวที่บันทึกไว้และบรรจุขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread) โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ประเมิน 5 แหล่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ โดยมีผู้ประเมินหลายทางมีรายละเอียดดังนี้

1.2.1) ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ที่เกี่ยวข้องกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ การพูดในที่สาธารณะ การพูดในที่ชุมชน

1.2.2) ผู้สอน มีประสบการณ์เกี่ยวข้องกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ การพูดในที่สาธารณะ การพูดในที่ชุมชน

1.2.3) นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง นิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาประเด็นและแนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2.4) เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับกลุ่มตัวอย่าง เป็นนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาประเด็นและแนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ทุกคนจะได้ทำหน้าที่เป็นกลุ่มมิติวิพากษ์และกลุ่มผู้ประเมินหลายทางด้วย

1.2.5) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ ซึ่งกลุ่มตัวอย่างจะเป็นผู้เลือกเอง โดยผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือกดังนี้

1.2.4.1) เป็นคนในครอบครัวของกลุ่มตัวอย่างหรือญาติสนิท ไม่จำกัดเพศและอายุ และกลุ่มตัวอย่างเป็นผู้คัดเลือกด้วยตนเอง

1.2.4.2) มีความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สามารถเรียนรู้และใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ VoiceThread ได้

1.2.4.3) มีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรืออุปกรณ์อื่นที่สามารถทำการติดต่อสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้

2) การดำเนินการทดลอง

2.1) ก่อนเริ่มดำเนินการทดลอง 1 สัปดาห์ ผู้วิจัยเข้าชั้นเรียนเพื่อทำความเข้าใจกลุ่มตัวอย่าง ชี้แจงวัตถุประสงค์การดำเนินกิจกรรม ประโยชน์ที่กลุ่มตัวอย่างจะได้รับ ขอความร่วมมือ และขออนุญาตกลุ่มตัวอย่างเพื่อใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการดำเนินการวิจัย จากนั้นผู้วิจัยให้กลุ่มตัวอย่างทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ แนะนำการใช้งานโปรแกรม VoiceThread และกำหนดหัวข้อการพูดหน้าชั้นเรียนสำหรับสัปดาห์แรก

2.2) ผู้วิจัยดำเนินการตามที่กำหนดขึ้น 4 ขั้นตอน ได้แก่

2.2.1) การให้กำลังใจตนเอง ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการระบุปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ ซึ่งเป็นการสะท้อนตนเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จและล้มเหลวที่เกิดขึ้น จากการทำกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทำความเข้าใจความคิดและความรู้สึกของตนเอง และสามารถยอมรับตนเองได้ทั้งในด้านบวกและลบ

2.2.2) การเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินมิตรวิพากษ์ เพื่อเสริมความมั่นคงทางอารมณ์และทัศนคติเชิงบวกและการมองโลกในแง่ดี

2.2.3) การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินหลายทางเพื่อช่วยให้มองสังคมและผู้คนรอบด้านตามความเป็นจริง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่นเชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออก

2.2.4) การสรุปคิดตรงใจ ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการเร่งฟื้นความสำเร็จให้กับตนเอง ซึ่งเป็นการนำคำแนะนำต่าง ๆ มาใช้พัฒนาความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการรวมทั้งสะท้อนตนเพื่อให้รู้ถึงความสามารถที่ตนมี เกิดพลังและเห็นคุณค่าในตนเอง และมุ่งมั่นที่จะทำการพูดนำเสนอทางวิชาการให้ประสบความสำเร็จ

ใช้ระยะเวลาในการดำเนินการทดลองทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ โดยในช่วงสัปดาห์ที่ 2-7 เป็นช่วงเตรียมความพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ ดังมีรายละเอียดตามตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
1	pre-test	1. ทำการชี้แจงความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม วิธีการดำเนินกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ การประเมินผล และประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรม 2. ให้ความรู้เรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม ประเมินผลการพูดในชั้นเรียนและความเป็นมิตร วิพากษ์ก่อนการดำเนินกิจกรรม	1. ทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบวัดความเป็นมิตร วิพากษ์ก่อนการดำเนินกิจกรรม 2. พูดในชั้นเรียนหัวข้อ “ฉันใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อ....” ระยะเวลาในการพูด 3 นาที 3. ฟังการบรรยายเรื่อง การพูดนำเสนอทางวิชาการ	1. คะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง 2. คะแนนแบบประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ 3. คะแนนจากแบบวัดความเป็นมิตร วิพากษ์
2	การให้กำลังใจตนเอง/ระบूपัญหาวิเคราะห์สาเหตุ	1. ให้ความรู้เรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา 2. มอบหมายหัวข้อการพูดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “เทคโนโลยีกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างไร” ระยะเวลาใน	1. ปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “เทคโนโลยีกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างไร” จากนั้นบันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread 2. ดูปฏิบัติการพูดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่กำหนดให้	1. คะแนนจากแบบประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกข้อมูลการสะท้อนตน

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		การพูด 3 นาที โดยให้ ผู้เรียนบันทึกภาพบรรจุ ขึ้น (Upload) บน VoiceThread กำหนดให้		
		- ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง		
		- ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level)		
		- ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะใกล้ (Close Up Shot: CU)		
		3. กำหนดคำถามเพื่อให้ ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้		
		1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว ฉันบ้าง		
		2) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		นำเสนอครั้งนี้		
		3) ฉันประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้างก่อน ทำการนำเสนอ		
		4) ฉันประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้าง ระหว่างทำการนำเสนอ		
		5) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		
		3. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะผ่าน VoiceThread		
		4. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		5. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
3	การให้ กำลังใจ ตนเอง/ ระบุปัญหา วิเคราะห์ สาเหตุ	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจาก การปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ ผ่านมา	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “Flipped Classroom” จากนั้น บันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread	1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ 2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ
		2. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ	2. ดูปฏิบัติการพูด นำเสนอทางวิชาการของ	

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		เรื่อง “Flipped Classroom” ระยะเวลาในการพูด 3 นาที โดยให้ผู้เรียนบันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread กำหนดให้	ตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่กำหนดให้	บันทึกข้อมูลการสะท้อนตน
		- ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง		
		- ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับตา (Eye level)		
		- ระยะห่างของกล้อง (Camera distance) เป็นภาพระยะใกล้ (Close Up Shot: CU)		
		3. กำหนดคำถามเพื่อให้ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้		
		1) การนำเสนอครั้งนี้นับพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง		
		2) ฉันรู้สึกอย่างไร		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		<p>กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้</p> <p>3) ฉันประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้างก่อน ทำการนำเสนอ</p> <p>4) ฉันประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้าง ระหว่างทำการนำเสนอ</p> <p>5) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง</p> <p>3. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะผ่าน VoiceThread</p> <p>4. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ</p> <p>5. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน</p>		
4	<p>การให้ กำลังใจ ตนเอง/ ระบุปัญหา วิเคราะห์ สาเหตุ</p>	<p>1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจาก การปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ ผ่านมา</p> <p>2. มอบหมายหัวข้อการ</p>	<p>1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “Social media ที่ฉันอยากใช้ในการเรียน การสอน” จากนั้น บันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread</p>	<p>1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ</p> <p>2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น</p>

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		<p>พุดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “Social media ที่ฉันอยากใช้ในการเรียนการสอน”ระยะเวลาในการพุด 3 นาที โดยให้ผู้เรียนบันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread</p> <p>กำหนดให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับตา (Eye level) - ระยะห่างของกล้อง (Camera distance) เป็นภาพระยะใกล้ (Close Up Shot: CU) <p>3. กำหนดคำถามเพื่อให้ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว 	<p>2. ดูคลิปการพุดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่กำหนดให้</p>	<p>จากแบบบันทึกข้อมูล การสะท้อนตน</p>

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		ฉันท้าง		
		2) ฉันทู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้		
		3) ฉันท้ประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้างก่อน ทำการนำเสนอ		
		4) ฉันท้ประสบปัญหา อะไรกับตนเองบ้าง ระหว่างทำการนำเสนอ		
		5) ฉันท้ทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		
		3. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะผ่าน VoiceThread		
		4. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		5. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
5	การ เสริมแรง ด้วยภาษา เชิงบวก/ ประเมิน มิตร	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ และมิตรวิพากษ์ พร้อม ตอบข้อซักถาม และให้ คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ ผู้เรียนจากการปฏิบัติ	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “จริยธรรมการใช้ คอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก และเยาวชน” จากนั้น บันทึกภาพบรรยายขึ้น	1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ 2. ผลการ

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
	วิพากษ์	กิจกรรมครั้งที่ผ่านมา 2. มอบหมายหัวข้อการ พุดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “จริยธรรมการใช้ คอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก และเยาวชน”ระยะเวลา ในการพุด 3 นาที โดย ให้ผู้เรียนบันทึกภาพ บรรจุขึ้น (Upload) บน	(Upload) บน VoiceThread 2. กลุ่มเพื่อนทำการ วิพากษ์การพุดเพื่อ นำเสนอทางวิชาการตาม หลักการมิตรวิพากษ์ โดยการให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread 3. ดูคลิปการพุด	วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ บันทึกข้อมูล การสะท้อน ตน 3. ผลการ วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ จากแบบ บันทึกข้อมูล มิตรวิพากษ์
		VoiceThread กำหนดให้ - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level) - ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะกลาง (Medium Shot: MS)	นำเสนอทางวิชาการของ ตนเอง แล้วสะท้อนตน ตามหัวข้อที่กำหนดให้	

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		3. มอบหมายผู้เรียนจับ กลุ่มเพื่อทำการมิตร วิพากษ์ กลุ่มละ 3-4 คน โดยให้เลือกสมาชิกใน กลุ่มเอง		
		4. กำหนดคำถามเพื่อให้ ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้ 1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว ฉันบ้าง		
			2) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อบกพร่อง อะไรในตัวฉันบ้าง	
			3) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้	
			4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของเพื่อน	
			5) เพื่อนคิดอย่างไร กับฉัน หรือมองฉัน อย่างไร	
			6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง	

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		5. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ		
		6. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		7. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
		8. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำแบบมิตร วิพากษ์		
6	การ เสริมแรง ด้วยภาษา เชิงบวก/ ประเมิน มิตร วิพากษ์	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ และมิตรวิพากษ์ พร้อม ตอบข้อซักถาม และให้ คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ ผู้เรียนจากการปฏิบัติ กิจกรรมครั้งที่ผ่านมา	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “การใช้ คอมพิวเตอร์เครือข่ายใน โรงเรียน” จากนั้น บันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread	1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ 2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ บันทึกข้อมูล การสะท้อน ตน
		2. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “การใช้ คอมพิวเตอร์เครือข่ายใน โรงเรียน” ระยะเวลาใน การพูด 3 นาที โดยให้ ผู้เรียนบันทึกภาพบรรยาย ขึ้น (Upload) บน VoiceThreadกำหนดให้ - ทิศทางกล้อง	2. กลุ่มเพื่อนทำการ วิพากษ์การพูดเพื่อ นำเสนอทางวิชาการตาม หลักการมิตรวิพากษ์ โดยการให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread	3. ผลการ วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ จากแบบ บันทึกข้อมูล
			3. ดูคลิปการพูดนำเสนอ ทางวิชาการของตนเอง	

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		(Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level) - ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะกลาง (Medium Shot: MS)	แล้วสะท้อนตนตาม หัวข้อที่กำหนดให้	มิตรวิพากษ์
		3. กำหนดคำถามเพื่อให้ ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้ 1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง 2) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง 3) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้ 4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของเพื่อน		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		5) เพื่อนคิดอย่างไรกับ ฉัน หรือมองฉันอย่างไร 6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		
		5. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ		
		6. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		7. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
		8. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำแบบมิตร วิพากษ์		
7	การ เสริมแรง ด้วยภาษา เชิงบวก/ ประเมิน มิตร วิพากษ์	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ และมิตรวิพากษ์ พร้อม ตอบข้อซักถาม และให้ คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ ผู้เรียนจากการปฏิบัติ กิจกรรมครั้งที่ผ่านมา 2. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “รูปแบบห้องเรียน อัจฉริยะในความคิดของ ฉัน” ระยะเวลาในการพูด	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หัวข้อ “รูปแบบ ห้องเรียนอัจฉริยะใน ความคิดของฉัน” จากนั้นบันทึกภาพบรรจุ ขึ้น (Upload) บน VoiceThread 2. กลุ่มเพื่อนทำการ วิพากษ์การพูดเพื่อ นำเสนอทางวิชาการตาม หลักการมิตรวิพากษ์	1. คะแนนจาก แบบประเมิน การพูด นำเสนอทาง วิชาการ 2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ บันทึกข้อมูล การสะท้อน ตน

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		3 นาที โดยให้ผู้เรียน บันทึกภาพ บรรจุขึ้น(Upload) บน VoiceThread กำหนดให้ - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level) - ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะกลาง (Medium Shot: MS) 3. กำหนดคำถามเพื่อให้ ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้ 1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว ฉันบ้าง 2) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อบกพร่อง	โดยการให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread 3. ดูคลิปการพุดนำเสนอ ทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตาม หัวข้อที่กำหนดให้	3. ผลการ วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ จากแบบ บันทึกข้อมูล มิตรวิพากษ์

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		อะไรในตัวฉันบ้าง 3) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้ 4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของเพื่อน 5) เพื่อนคิดอย่างไร กับฉัน หรือมองฉัน อย่างไร 6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง 4. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ 5. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ 6. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน 7. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำแบบมิตร วิพากษ์		
8	การผนวก คำชมเชย จากผู้อื่น/ ประเมิน หลายทาง	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจาก	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หน้าชั้นเรียนหัวข้อ “ความจำเป็นในการใช้ เทคโนโลยีในชั้นเรียน”	1. คะแนนจาก แบบประเมิน การพูด นำเสนอทาง วิชาการ

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
	การปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา	จากนั้นบันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread	จากนั้นบันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread	2. ผลการวิเคราะห์
	2. มอบหมายหัวข้อการพุดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน” ระยะเวลาในการพุด 3 นาที	2. ผู้เรียนกำหนดผู้ประเมินหลายทาง	2. ผู้เรียนกำหนดผู้ประเมินหลายทาง	ความคิดเห็นจากแบบบันทึกข้อมูล การสะท้อนตน
	3. บันทึกภาพโดยกำหนดให้ - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับตา (Eye level) - ระยะห่างของกล้อง (Camera distance) เป็นภาพระยะไกล (Long Shot: LS) จากนั้นนำไฟล์บันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread	จากนั้นผู้ประเมินหลายทางให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread และทำแบบประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ	จากนั้นผู้ประเมินหลายทางให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread และทำแบบประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ	3. ผลการวิเคราะห์ ข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินหลายทาง
	4. มอบหมายผู้เรียน			

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		กำหนดผู้ประเมินหลาย ทาง5. กำหนดคำถาม เพื่อให้ผู้เรียนทำการ สะท้อนตน โดยการ บันทึกในVoiceThread ดังนี้		
		1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว ฉันบ้าง		
		2) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อบกพร่อง อะไรในตัวฉันบ้าง		
		3) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้		
		4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของบุคคล ต่าง ๆ		
		5) บุคคลต่าง ๆ คิด อย่างไรกับฉัน หรือมอง ฉันอย่างไร		
		6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		
		6. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		7. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ วิเคราะห์ผลการสะท้อน ตน 9. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำจากผู้ประเมิน หลายทาง 10. มอบหมายหัวข้อ การพูดนำเสนอทาง วิชาการหน้าชั้นเรียนครั้ง ต่อไปเรื่อง “ภัยอันตราย จากการใช้เทคโนโลยี”		
9	การผนวก คำชมเชย จากผู้อื่น/ ประเมิน หลายทาง	1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจาก การปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ ผ่านมา 2. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “ภัยอันตรายจาก การใช้เทคโนโลยี” ระยะเวลาในการพูด 3 นาที 3. บันทึกภาพโดย	1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หน้าชั้นเรียนหัวข้อ “ภัย อันตรายจากการใช้ เทคโนโลยี” จากนั้น บันทึกภาพบรรยายขึ้น (Upload) บน VoiceThread 2. ผู้เรียนกำหนดผู้ ประเมินหลายทาง จากนั้นผู้ประเมินหลาย ทางให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread และทำ	1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ 2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ บันทึกข้อมูล การสะท้อน ตน 3. ผลการ วิเคราะห์

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
	<p>กำหนดให้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ทิศทางกล้อง (Camera direction) - ความเป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับตา (Eye level) - ระยะห่างของกล้อง (Camera distance) เป็นภาพระยะไกล (Long Shot: LS) จากนั้นนำไฟล์บันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread <p>4. กำหนดคำถามเพื่อให้ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง 2) การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง 	<p>แบบประเมินการพูด</p> <p>นำเสนอทางวิชาการ</p> <p>3. ดุคลีปการพูดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง พร้อมทั้งพิจารณาข้อเสนอแนะจากกาประเมินหลายทาง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่กำหนดให้</p>	<p>ข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินหลายทาง</p>	

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		3) ฉันรู้สึกอย่างไรกับ ตนเองจากการนำเสนอ ครั้งนี้		
		4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของบุคคล ต่าง ๆ		
		5) บุคคลต่าง ๆ คิด อย่างไรกับฉัน หรือมอง ฉันอย่างไร		
		6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		
		5. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ		
		6. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		7. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
		8. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำจากผู้ประเมิน หลายทาง		
		9. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หน้าชั้นเรียนครั้งต่อไป เรื่อง “แนวโน้ม เทคโนโลยีการศึกษา”		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

ลำดับที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
10	การผนวก คำชมเชย จากผู้อื่น/ ประเมิน หลายทาง	<p>1. ให้ความรู้เรื่องการพูด นำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำ เพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจาก การปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ ผ่านมา</p> <p>2. มอบหมายหัวข้อการ พูดนำเสนอทางวิชาการ เรื่อง “แนวโน้ม เทคโนโลยีการศึกษา” ระยะเวลาในการพูด 3 นาที</p> <p>3. บันทึกภาพโดย กำหนดให้ - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level) - ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะไกล (Long Shot:</p>	<p>1. ปฏิบัติกิจกรรมการ พูดนำเสนอทางวิชาการ หน้าชั้นเรียนหัวข้อ “แนวโน้มเทคโนโลยี การศึกษา” จากนั้น บันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread</p> <p>2. ผู้เรียนกำหนดผู้ ประเมินหลายทาง จากนั้นผู้ประเมินหลาย ทางให้ข้อเสนอแนะ (Comment) ใน VoiceThread และทำ แบบประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ</p> <p>3. ดูคลิปการพูดนำเสนอ ทางวิชาการของตนเอง พร้อมทั้งพิจารณา ข้อเสนอแนะจากการ ประเมินหลายทาง แล้ว สะท้อนตนตามหัวข้อที่ กำหนดให้</p>	<p>1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ</p> <p>2. ผลการ วิเคราะห์ ความคิดเห็น จากแบบ บันทึกข้อมูล การสะท้อน ตน</p> <p>3. ผลการ วิเคราะห์ ข้อเสนอแนะ จากผู้ประเมิน หลายทาง</p>

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		LS) จากนั้นนำไฟล์ บันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread		
		4. กำหนดคำถามเพื่อให้ ผู้เรียนทำการสะท้อนตน โดยการบันทึกใน VoiceThread ดังนี้		
		1) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัว ฉันบ้าง		
		2) การนำเสนอครั้ง นี้ฉันพบข้อบกพร่อง อะไรในตัวฉันบ้าง		
		3) ฉันรู้สึกอย่างไร กับตนเองจากการ นำเสนอครั้งนี้		
		4) ฉันรู้สึกอย่างไร ต่อคำแนะนำของบุคคล ต่าง ๆ		
		5) บุคคลต่าง ๆ คิด อย่างไรกับฉัน หรือมอง ฉันอย่างไร		
		6) ฉันจะทำอะไร เพื่อพัฒนาการนำเสนอ ของตนเอง		

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		5. ให้คำแนะนำหรือ ข้อเสนอแนะ		
		6. ประเมินการพูด นำเสนอทางวิชาการ		
		7. วิเคราะห์ผลการ สะท้อนตน		
		8. วิเคราะห์การให้ คำแนะนำจากผู้ประเมิน หลายทาง		
		9. มอบหมายหัวข้อการ สัมมนานำเสนอประเด็น เป็นกลุ่มหน้าชั้นเรียน ครั้งต่อไป		
11	สรุปคิดตรง ใจ/แรงพิน ความสำเร็จ จให้กับตน	1. บันทึกภาพโดย กำหนดให้ - ทิศทางกล้อง (Camera direction) เป็นทางตรง - ระดับของกล้อง หรือมุมกล้อง (Camera angle) เป็นระดับ ตา (Eye level) - ระยะห่างของ กล้อง (Camera distance) เป็นภาพ ระยะไกล (Long Shot:	1. นำเสนอการสัมมนา ตามประเด็นที่ได้รับ มอบหมายในแต่ละกลุ่ม 2. ทำแบบวัดการเห็น คุณค่าในตนเอง และ ความเป็นมิตรวิพากษ์ หลังการดำเนินกิจกรรม	1. คะแนน จากแบบ ประเมินการ พูดนำเสนอ ทางวิชาการ 2. คะแนน จากแบบวัด การเห็นคุณค่า ในตนเอง 3. คะแนน จากแบบวัด ความเป็นมิตร วิพากษ์

ตารางที่ 9 แสดงกิจกรรมและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องในการดำเนินการทดลอง (ต่อ)

สัปดาห์ที่	ขั้นตอน/ วิธีการ	กิจกรรม		การวัดและ ประเมินผล
		ผู้สอน	ผู้เรียน	
		LS) จากนั้นนำไฟล์ บันทึกภาพบรรจุขึ้น (Upload) บน VoiceThread		
		2. ประเมินผลการพูด นำเสนอทางวิชาการหลัง การดำเนินกิจกรรม		
		3. ประเมินผลการเห็น คุณค่าในตนเองหลังการ ดำเนินกิจกรรม		
		4. ผู้สอนประเมินผล ความเป็นมิตรวิพากษ์ หลังการดำเนินกิจกรรม		

2.3 ขณะดำเนินกิจกรรม ผู้สอนมีหน้าที่สังเกตพฤติกรรมของผู้เรียนแบบมีส่วนร่วม ในฐานะที่เป็นผู้ให้คำปรึกษาและคำแนะนำในการดำเนินกิจกรรม ในแต่ละสัปดาห์ที่ดำเนินกิจกรรมจะมีการเก็บข้อมูลเพื่อสังเกตและวิเคราะห์การเปลี่ยนแปลงทั้งในส่วนการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการเสมอ ทั้งนี้เพื่อศึกษาว่าการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการนั้นมีการพัฒนาอย่างไร และมีปัจจัยใดบ้างที่ส่งเสริมหรือขัดขวางพัฒนาการดังกล่าว

3) การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผล มีรายละเอียดดังนี้

3.1 วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นมิตรวิพากษ์ และการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test dependent ทาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นมิตรวิพากษ์ และการพูดนำเสนอทางวิชาการโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

3.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนตน การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์ และการประเมินหลายทางมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมการวิจัย นำเสนอในลักษณะคำบรรยาย ประโยค หรือข้อความ

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. การรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1) การกำหนดผู้ทรงคุณวุฒิสำหรับการรับรองรูปแบบ มีเกณฑ์การพิจารณาคัดเลือก ดังนี้

1.1) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการด้านการเรียนการสอนและเทคโนโลยีการศึกษา

1.2) เป็นผู้มีความเชี่ยวชาญ ประสบการณ์ หรือมีผลงานวิจัย/วิชาการ และสำเร็จการศึกษาด้านการวัดและประเมินผลทางจิตวิทยา หรือจิตวิทยา

2) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

2.1) ผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีประเด็นในการพิจารณา ได้แก่ องค์ประกอบในรูปแบบ ขั้นตอนในรูปแบบ แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องในการพัฒนา รูปแบบ การเกิดความสามารถการพุดนำเสนอทางวิชาการและการเห็นคุณค่าในตนเอง และการนำไปประยุกต์ใช้จริง โดยเป็นแบบประมาณค่า 5 ระดับ

มีเกณฑ์การประเมินดังนี้

5 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

4 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

3 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

2 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

และได้กำหนดเกณฑ์การแปลความหมาย (คิวนิต อรรถวุฒิกุล, 2551) ดังนี้

4.50 – 5.00 หมายถึง มีความเหมาะสมมากที่สุด

3.50 – 4.49 หมายถึง มีความเหมาะสมมาก

2.50 – 3.49 หมายถึง มีความเหมาะสมปานกลาง

1.50 – 2.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อย

1.00 – 1.49 หมายถึง มีความเหมาะสมน้อยที่สุด

2.2) นำแบบรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบการใช้ภาษา ความชัดเจนครบถ้วน และครอบคลุมของคำถาม นำข้อเสนอที่ได้มาปรับปรุงก่อนนำไปใช้จริง

3) การเก็บรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

3.1) ผู้วิจัยนำแบบรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรอง

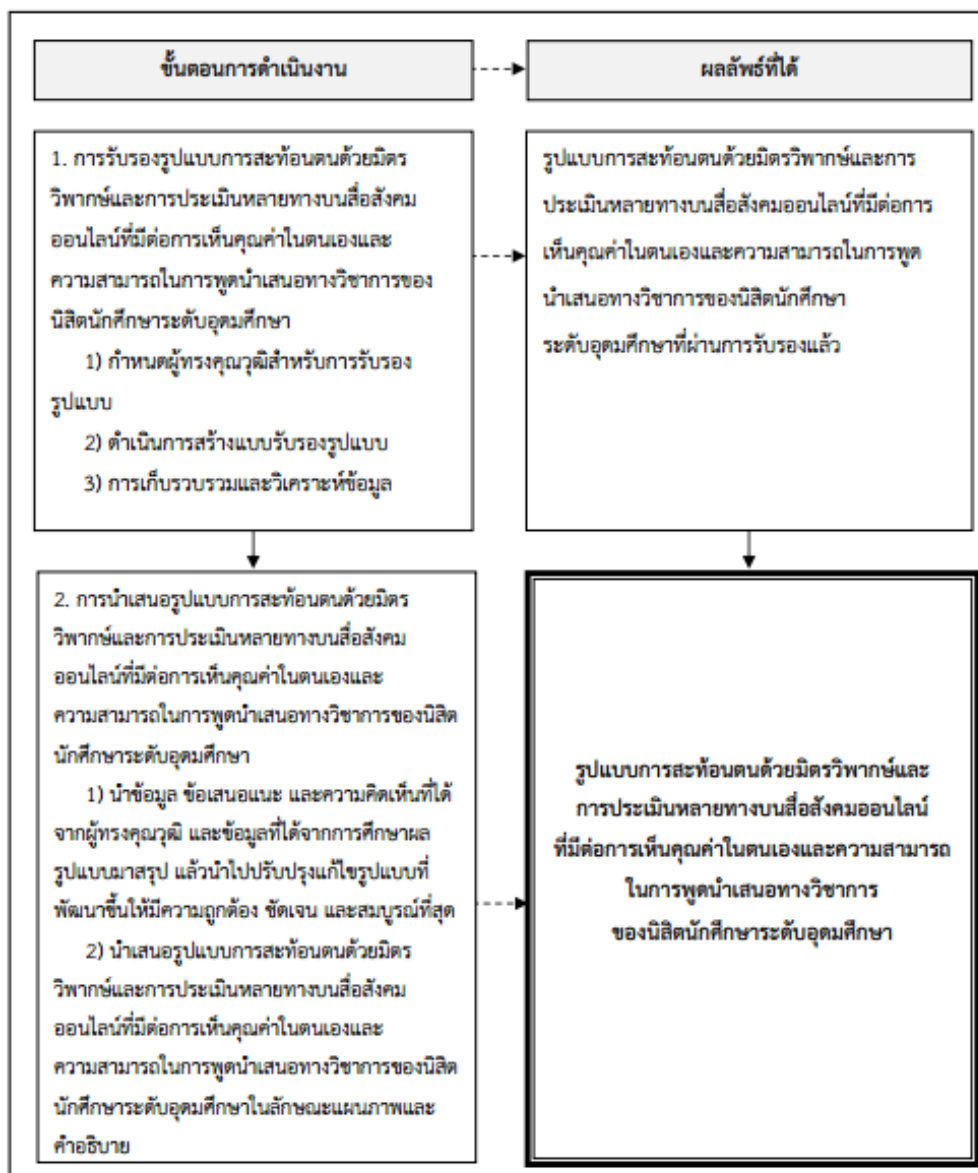
3.2) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยนำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และนำข้อมูลที่เป็นข้อเสนอแนะมาวิเคราะห์โดยสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ ในลักษณะการพรรณนา

2. การนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1) ผู้วิจัยนำข้อมูล ข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นที่ได้จากผู้ทรงคุณวุฒิ และข้อมูลที่ได้จากการศึกษาผลรูปแบบมาสรุป แล้วนำไปปรับปรุงแก้ไขรูปแบบที่พัฒนาขึ้นให้มีความถูกต้องชัดเจน และสมบูรณ์ที่สุด

2) นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในลักษณะแผนภาพและคำอธิบาย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 7 ขั้นตอนการดำเนินการวิจัยขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาระดับการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการผ่านรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลออกเป็น 5 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลพัฒนาร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ภาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตอนที่ 4 ผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 5 ผลการนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

รายละเอียดในแต่ละขั้นตอนมีดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และ ประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งออกเป็น 2 ขั้นตอน ได้แก่

1. การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. การศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

การสังเคราะห์หลักการแนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัย เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดกรอบรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยมีวิธีดำเนินการดังต่อไปนี้

1.1 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการสะท้อนตนจากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา โดยเอกสารงานวิจัยที่ผู้วิจัยคัดเลือกมาในครั้งนี้จะเน้นการศึกษาวิจัยการสะท้อนตนที่มาจากประสบการณ์ในการปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ จาก Boyd และ Fales (1983), Bound, Keogh และ Walker (1985), Peter (1991), Schon (1991), Hennigers (1996), Gibbs (1998), McKay (2002), Korthagen และ Tilander (2007), Park และ Son (2011) วัลภา คุณทรงเกียรติ (2543), และภาชิต ประมวลศิลป์ชัย (2548) รวมจำนวนทั้งสิ้น 11 ฉบับ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 10 ตารางสังเคราะห์หลักการและแนวคิดการสะท้อนตน

หลักการและแนวคิด การสะท้อนตน	แนวคิด							
	Boyd และ Fales (1983)	Bound, Keogh และ Walker (1985)	Hennigers (1996)	Korthagen และ Tilander (2007)	Park และ Son (2011)	Peter (1991)	วิไลภา คุณทรงเกียรติ (2543)	
1. กระบวนการตรวจสอบและ ประเมินตนเอง	✓						✓	
2. การทบทวนการเรียนรู้จาก การกระทำของตน			✓		✓	✓	✓	
3. เกี่ยวข้องกับประสบการณ์ เดิมของแต่ละบุคคล	✓	✓		✓				
4. กระบวนการคิดอย่างมี อิสระ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้มี อิสระในการแสดงออกด้วย การพูด หรือการกระทำตาม จินตนาการและความพึงพอใจ ของผู้เรียน ช่วยพัฒนา ความคิดของผู้เรียนได้เป็น อย่างดี		✓		✓	✓	✓		
5. ความสามารถในการ ปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะ การแก้ปัญหา			✓		✓		✓	
6. กระทำส่วนตัวหรือเป็นกลุ่ม			✓	✓				
7. เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่ จากการเรียนรู้ของตนเอง	✓	✓			✓		✓	

จากตารางที่ 15 สังเคราะห์หลักการและแนวคิดการสะท้อนตน พบว่าหลักการและ
แนวคิดการสะท้อนตน ได้แก่

- 1) กระบวนการตรวจสอบและประเมินตนเอง

- 2) การทบทวนการเรียนรู้จากการกระทำของตน
- 3) เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล
- 4) กระบวนการคิดอย่างมีอิสระ
- 5) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะการแก้ปัญหา
- 6) กระทำส่วนตัวหรือเป็นกลุ่ม
- 7) เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่จากการเรียนรู้ของตนเอง

ตารางที่ 11 ตารางสังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตน

ขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตน	แนวคิด				
	Schon (1991)	Gibbs (1998)	McKay (2002)	วัลภา คุณทรงเกียรติ (2543)	ภาชิต ประมวลศิลป์ชัย (2548)
1. การระบุปัญหาเกี่ยวกับตนเอง จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น	✓	✓	✓	✓	✓
2. การวิเคราะห์ที่มาของปัญหา	✓	✓	✓		✓
3. การประเมินสถานการณ์หาผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นจากปัญหาเหล่านั้น	✓	✓		✓	
4. การนำประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่เคยใช้จัดการกับปัญหามาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา	✓	✓			✓
5. การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา	✓	✓	✓	✓	

จากตารางที่ 16 สังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตน พบว่าขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ

- 1) การระบุปัญหาเกี่ยวกับตนเอง จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น
- 2) การวิเคราะห์ที่มาของปัญหา
- 3) การประเมินสถานการณ์หาผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นจากปัญหาเหล่านั้น

4) การนำประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่เคยใช้จัดการกับปัญหามาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา

5) การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา

1.2 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับมิตรวิพากษ์จากเอกสารงานวิจัยสำคัญที่เป็นต้นแบบของวิธีมิตรวิพากษ์ และงานวิจัยที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหัวข้อวิจัยตั้งแต่ช่วงปีที่เริ่มมีคำว่ามิตรวิพากษ์ (ค.ศ.1993) จนถึงปัจจุบัน ได้แก่ Costa (1993), Block (1999), Bambino (2002), Swaffield (2004), Swaffield (2007), Gardner (2008), Gibbs (2008) และ Vo และ Nguyen (2010) รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้ ตารางที่ 12 ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะของการเป็นมิตรวิพากษ์

คุณลักษณะของการเป็น มิตรวิพากษ์	แนวคิด							
	Costa (1993)	Block (1999)	Bambino (2002)	Swaffield (2004)	Swaffield (2007)	Gardner (2008)	Gibbs (2008)	Vo และ Nguyen (2010)
1. คุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกมิตรวิพากษ์								
1.1 นำไว้วางใจ			✓	✓			✓	
1.2 รู้จักแบ่งปัน ประสบการณ์			✓	✓			✓	
1.3 มีความเชื่อมั่น			✓	✓			✓	
1.4 เข้าใจผู้อื่น				✓				
1.5 มองโลกในแง่ดี				✓				
1.6 อ่อนโยน				✓				
1.7 คิดในเชิงบวก	✓		✓	✓				
1.8 เสียสละ				✓				
2. คุณลักษณะด้านพฤติกรรมของสมาชิกมิตรวิพากษ์								
2.1 ฟังอย่างตั้งใจ	✓				✓	✓	✓	
2.2 ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น	✓				✓	✓	✓	
2.3 ให้ผลสะท้อนกลับเชิง บวก	✓				✓	✓	✓	

ตารางที่ 12 ตารางสังเคราะห์คุณลักษณะของการเป็นมิตรวิพากษ์ (ต่อ)

คุณลักษณะของการเป็น มิตรวิพากษ์	แนวคิด							
	Costa (1993)	Block (1999)	Bambino (2002)	Swaffield (2004)	Swaffield (2007)	Gardner (2008)	Gibbs (2008)	Vo และ Nguyen (2010)
2.4 เสนอมุมมองใหม่เชิง สร้างสรรค์	✓				✓	✓	✓	
3. คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกมิตรวิพากษ์								
3.1 ความชำนาญ ทางด้านเนื้อหา		✓					✓	
4. คุณลักษณะด้านทักษะการสื่อสารของสมาชิกมิตรวิพากษ์								
4.1 การฟัง		✓					✓	
4.2 การเจรจา		✓					✓	
4.3 การแปลความ		✓					✓	
4.4 การสรุปผล		✓					✓	
4.5 การวิเคราะห์ข้อมูล		✓					✓	
4.6 การสังเกต				✓				
4.7 การทำงานเป็นทีม			✓	✓				✓
4.8 การตั้งคำถามเพื่อ การสะท้อนความคิด					✓	✓		

จากตารางที่ 17 สังเคราะห์คุณลักษณะของการเป็นมิตรวิพากษ์ พบว่าคุณลักษณะมิตรวิพากษ์ มีดังต่อไปนี้

- 1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่
 - 1.1) นำไว้วางใจ
 - 1.2) รู้จักแบ่งปันประสบการณ์
 - 1.3) มีความเชื่อมั่น
 - 1.4) เข้าใจผู้อื่น

- 1.5) มองโลกในแง่ดี
- 1.6) อ่อนโยน
- 1.7) คิดในเชิงบวก
- 2) คุณลักษณะด้านพฤติกรรมของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่
 - 2.1) ฟังอย่างตั้งใจ
 - 2.2) ตั้งคำถามเพื่อกระตุ้น
 - 2.3) ให้ผลสะท้อนกลับเชิงบวก
 - 2.4) เสนอมุมมองใหม่เชิงสร้างสรรค์
- 3) คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่
 - 3.1) ความชำนาญทางด้านเนื้อหา
- 4) คุณลักษณะด้านทักษะการสื่อสารของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่
 - 4.1) การฟัง
 - 4.2) การเจรจา
 - 4.3) การแปลความ
 - 4.4) การสรุปผล
 - 4.5) การวิเคราะห์ข้อมูล
 - 4.6) การสังเกต
 - 4.7) การทำงานเป็นทีม
 - 4.8) การตั้งคำถามเพื่อการสะท้อนความคิด

1.3 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการประเมินหลายทางจากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Lance และคนอื่น ๆ (1992), Tornow (1993), Noe และคนอื่น ๆ (1997), Bracken (2001) และLockyer (2003) รวมจำนวนทั้งสิ้น 5 ฉบับ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 13 ตารางสังเคราะห์หลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง

หลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง	แนวคิด				
	Lance และคนอื่น ๆ (1992)	Tornow (1993)	Noe และคนอื่น ๆ (1997)	Bracken (2001)	Lockyer (2003)
1. การประเมินที่อาศัยสารสนเทศของข้อมูลย้อนกลับจากผู้ประเมินที่หลากหลาย (Multirater feedback)	✓	✓	✓	✓	✓
2. การประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินทั้งจากล่างขึ้นบน (Upward appraisal) และจากบนลงล่าง (Downward appraisal)	✓				
3. การประเมินที่ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องรอบด้าน (Full-circle feedback)	✓	✓	✓	✓	✓
4. การประเมินการปฏิบัติงานที่มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการทำงานของตนเอง	✓	✓	✓	✓	✓
5. มุ่งเน้นการแนะนำการพัฒนาตนเองโดยกระบวนการพฤติกรรมที่สามารถจัดการและปรับปรุงแก้ไขได้	✓	✓	✓		✓
6. ผู้ได้รับการประเมินสามารถเปรียบเทียบผลการประเมินตนเอง (Self-evaluation) กับผลการประเมินจากผู้อื่น (Other raters' evaluation)	✓	✓	✓		✓

จากตารางที่ 13 สังเคราะห์หลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง พบว่าหลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง มีดังต่อไปนี้

- 1) การประเมินที่อาศัยสารสนเทศของข้อมูลย้อนกลับจากผู้ประเมินที่หลากหลาย (Multirater feedback)

- 2) การประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินทั้งจากล่างขึ้นบน (Upward appraisal) และจากบนลงล่าง (Downward appraisal)
- 3) การประเมินที่ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องรอบด้าน (Full-circle feedback)
- 4) การประเมินการปฏิบัติงานที่มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการทำงานของตนเอง
- 5) มุ่งเน้นการแนะนำการพัฒนาตนเองโดยการระบุพฤติกรรมที่สามารถจัดการและปรับปรุงแก้ไขได้
- 6) ผู้ได้รับการประเมินสามารถเปรียบเทียบผลการประเมินตนเอง (Self-evaluation) กับผลการประเมินจากผู้อื่น (Other raters' evaluation)

1.4 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับสื่อสังคมออนไลน์จากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Steinfield, Ellison, และ Lampe (2008), Zhao, Grasmuck และ Martin (2008), Gentile, Twenge, Freeman, และ Campbell (2012), วิพงษ์ศร เนตราคม (2544), ปิยะดา ฐิติมัทธมา (2553), พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554) และปัญญาพนต์ พูลสวัสดิ์ (2554) รวมจำนวนทั้งสิ้น 7 ฉบับ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 14 ตารางสังเคราะห์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์

ประเภทสื่อสังคมออนไลน์	แนวคิด		
	วิยะดา ฐิติมัทธมา (2553)	พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554)	ปัญญาพนต์ พูลสวัสดิ์ (2554)
1. Collaborative Project การร่วมกันสร้างเนื้อหา โดยผู้ใช้หลาย ๆ คน เช่น Wiki, Social Bookmark	✓	✓	✓
2. Blog พื้นที่ส่วนบุคคลสำหรับแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ เช่น Blog	✓	✓	✓
3. Micro Blog การส่งข้อความสั้นระหว่างสมาชิก เช่น Twitter	✓	✓	✓
4. Content Community แบ่งปันเนื้อหาในหลายรูปแบบ เช่น YouTube, Yahoo VDO, Slideshow, Flickr	✓	✓	✓

ตารางที่ 14 ตารางสังเคราะห์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ (ต่อ)

ประเภทสื่อสังคมออนไลน์	แนวคิด		
	วิยะดา ฐิติมัชฌิมา (2553)	พิชิต วิจิตรบุญรักษ์ (2554)	ปัญญาพนต์ พูลสวัสดิ์ (2554)
5. Social Networking Site (SNS) เครือข่าย สังคมออนไลน์ เช่น Facebook, MySpace, Hi5, LinkedIn	✓	✓	✓
6. Virtual World โลกเสมือน เช่น Second Life, World War Craft	✓	✓	✓

จากตารางที่ 14 สังเคราะห์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าประเภทสื่อสังคมออนไลน์ แบ่งออกเป็น 6 ประเภทดังนี้

- 1) Collaborative Project การร่วมกันสร้างเนื้อหา โดยผู้ใช้หลาย ๆ คน เช่น Wiki, Social Bookmark
- 2) Blog พื้นที่ส่วนบุคคลสำหรับแสดงความรู้สึกริ่กคิดต่าง ๆ เช่น Blog
- 3) Micro Blog การส่งข้อความสั้นระหว่างสมาชิก เช่น Twitter
- 4) Content Community แบ่งปันเนื้อหาในหลายรูปแบบ เช่น YouTube, Yahoo VDO, Slideshow, Flickr
- 5) Social Networking Site (SNS) เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, MySpace, Hi5, LinkedIn
- 6) Virtual World โลกเสมือน เช่น Second Life, World War Craft

ตารางที่ 15 ตารางสังเคราะห์ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา

ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา	แนวคิด				
	Steinfeld, Ellison, และ Lampe (2008)	Zhao, Grasmuck และ Martin (2008)	Gentile, Twenge, Freeman, และ Campbell (2012)	พงศธร เนตราคม (2544)	
1. นำเสนอตัวตนที่สังคมปรารถนา	✓	✓	✓		
2. นำเสนอตัวตนที่ตนเองปรารถนาให้ผู้อื่นรับรู้	✓	✓	✓		
3. สร้างความประทับใจ เลือกข้อมูลที่จะแบ่งปัน และเลือกจำกัดข้อมูลด้านลบ				✓	
4. เพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองจากการได้รับความสนใจจากบุคคลอื่น	✓	✓	✓		
5. เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตจริง	✓	✓	✓	✓	✓
6. ควบคุมความต้องการในการสื่อสารได้	✓				✓
7. ลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้า	✓		✓		✓

จากตารางที่ 15 สังเคราะห์ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา พบว่าลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา มีดังต่อไปนี้

- 1) นำเสนอตัวตนที่สังคมปรารถนา
- 2) นำเสนอตัวตนที่ตนเองปรารถนาให้ผู้อื่นรับรู้
- 3) สร้างความประทับใจ เลือกข้อมูลที่จะแบ่งปัน และเลือกจำกัดข้อมูลด้านลบ
- 4) เพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองจากการได้รับความสนใจจากบุคคลอื่น
- 5) เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตจริง
- 6) ควบคุมความต้องการในการสื่อสารได้
- 7) ลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้า

ตารางที่ 16 ตารางสังเคราะห์ความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง

ความหมายและลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง	แนวคิด										
	Maslow (1970)	Rosenberg (1979)	Coopersmith (1981)	Branden (1987)	Baumeister, Tice และ Hutton (1989)	Campbell (1990)	Stuart and Sundeen (1995)	Kernis (2003)	Texas at Austin (2014)	ศรีเรือน แก้วกังวาน (2539)	เกียรติวารณ อมาตยกุล (2543)
12. ขาดพลังที่จะทำงานให้สำเร็จ			✓	✓					✓		✓
13. มีความเครียด วิตกกังวลสูง			✓	✓							✓
14. แยกตัวจากสังคม ซึมเศร้า			✓	✓					✓		✓
15. ไม่ยอมรับความเป็นจริง			✓	✓					✓		✓
16. มักตำหนิตนเองหรือผู้อื่น			✓	✓							✓
17. โกรธง่าย			✓	✓					✓		✓
บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง											
18. มีการรับรู้ “ตน” ตามความเป็นจริง		✓	✓	✓							✓
19. มีบุคลิกภาพที่ดี			✓	✓							✓
20. มีความเชื่อมั่นในตนเอง	✓	✓	✓	✓						✓	✓

ตารางที่ 16 ตารางสังเคราะห์ความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง

ความหมายและลักษณะ การเห็นคุณค่าในตนเอง	แนวคิด								
	Maslow (1970)	Rosenberg (1979)	Coopersmith (1981)	Branden (1987)	Baumeister, Tice และ Hutton (1989)	Campbell (1990)	Stuart and Sundeen (1995)	Kernis (2003)	Texas at Austin (2014) ศรีเรือน แก้วกังวาน (2539) เกียรติวารณ อมาตยกุล (2543)
21. สามารถให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำได้กระจ่างชัด			✓	✓					✓
22. กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม	✓		✓	✓					✓
23. มีความคิดสร้างสรรค์			✓	✓				✓	✓
24. มุ่งการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ	✓		✓	✓					✓
25. มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น			✓	✓					✓
26. มองโลกในแง่ดี	✓	✓	✓	✓					✓
27. มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น			✓	✓					✓
28. มีความวิตกกังวลน้อย			✓	✓					✓

จากตารางที่ 16 สังเคราะห์ความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่าความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง มีดังต่อไปนี้

1) ความหมายการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.1) การยอมรับนับถือและการประเมินค่าในตนเอง

1.2) ความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง

1.3) การรับรู้ตนเองในด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในชีวิต

1.4) กระบวนการของประสบการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคลได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและความเป็นเจ้าของ

2) บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ

2.1) มีความชัดเจนเกี่ยวกับมโนทัศน์ของตนเองต่ำ

2.2) มีความไม่แน่นอนและสับสนในตนเอง

2.3) ไม่พึงพอใจตนเองอย่างรุนแรง

2.4) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง

2.5) ไม่เห็นความสำคัญของตนเอง

2.6) รับรู้ว่าคุณค่าตนเองต่ำ

2.7) ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น

2.8) ชอบเป็นผู้ตาม

2.9) ยอมรับคำพูดของบุคคลอื่นที่กล่าวต่อตนเองในแง่ลบ ไม่สามารถ

ปกป้องตนเอง

2.10) เหมาะและโดดเดี่ยว

2.11) รู้สึกกดดัน

2.12) ขาดพลังที่จะทำงานให้สำเร็จ

2.13) มีความเครียด วิตกกังวลสูง

2.14) แยกตัวจากสังคม ซึมเศร้า

2.15) ไม่ยอมรับความเป็นจริง

2.16) มักตำหนิตนเองหรือผู้อื่น

2.17) โกรธง่าย

3) บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง

3.1) มีการรับรู้ “ตน” ตามความเป็นจริง

3.2) มีบุคลิกภาพที่ดี

3.3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง

3.4) สามารถให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำได้กระจ่างชัด

3.5) กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม

3.6) มีความคิดสร้างสรรค์

3.7) มุ่งการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ

- 3.8) มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น
- 3.9) มองโลกในแง่ดี
- 3.10) มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น
- 3.11) มีความวิตกกังวลน้อย

1.6 สังเคราะห์ข้อมูล แนวคิด และทฤษฎีเกี่ยวกับการพุดนำเสนอทางวิชาการ จากเอกสารงานวิจัยทั้งในอดีตและปัจจุบัน โดยไม่ได้ระบุปีของงานเอกสารวิจัย แต่พิจารณาจากความเกี่ยวข้องกับหัวข้อที่ศึกษา ได้แก่ Carl Storz และคนอื่น ๆ (2002), Edwards (n.d.), ฉัตรวรรณ ต้นนระรัตน์ (2538), รจิตลักษณ์ แสงอุไร (2548), นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553), อนงค์ รุ่งแจ้ง (2553), สมชาติ กิจยรรยง (2554) และวชิگانต์ (2556) รวมจำนวนทั้งสิ้น 8 ฉบับ ผลการสังเคราะห์ปรากฏดังตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 17 ตารางสังเคราะห์ลักษณะการนำพุดเสนอทางวิชาการ

ลักษณะการพุดนำเสนอทางวิชาการ	แนวคิด							
	Carl Storz และคนอื่น ๆ (2002)	Edwards (n.d.)	ฉัตรวรรณ ต้นนระรัตน์ (2538)	รจิตลักษณ์ แสงอุไร (2548)	นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553)	อนงค์ รุ่งแจ้ง (2553)	สมชาติ กิจยรรยง (2554)	วชิگانต์ (2556)
1. ด้านเนื้อหาสาระ								
1.1 มีจุดมุ่งหมายแน่นอน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
1.2 ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อ้างอิงแหล่งที่มา	✓	✓			✓		✓	
1.3 มีสาระ คุณค่าและประโยชน์ แก่ผู้ฟัง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2. ด้านการลำดับเรื่อง								
2.1 มีการเกริ่นนำ			✓	✓		✓	✓	✓
2.2 แบ่งเนื้อหาได้เหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.3 ลำดับเนื้อหาก่อนหลัง	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
2.4 สรุปลบประทับใจ			✓	✓		✓	✓	✓

ตารางที่ 17 ตารางสังเคราะห์ลักษณะการนำพูดเสนอทางวิชาการ (ต่อ)

ลักษณะการพูดนำเสนอทางวิชาการ	แนวคิด							
	Carl Storz และคนอื่น ๆ (2002)	Edwards (n.d.)	ฉัตรอรุณ ตันนระรัตน์ (2538)	รจิตลักษณ์ แสงอุไร (2548)	นงลักษณ์ วิรัชชัย (2553)	อนงค์ รุ่งแจ้ง (2553)	สมชาติ กิจยรรยง (2554)	วชิگانต์ (2556)
6.3 มีการเคลื่อนไหว								
ประกอบการพูดจาก อวัยวะต่าง ๆ เช่นมือ แขน	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7. การใช้สื่อประกอบการนำเสนอ								
7.1 เพิ่มความเข้าใจในการนำเสนอ	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7.2 ออกแบบและใช้สื่อได้เหมาะสม	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓	✓
7.3 ใช้สื่อด้วยความชำนาญ					✓	✓	✓	

จากตารางที่ 17 สังเคราะห์ลักษณะการนำพูดเสนอทางวิชาการ พบว่าลักษณะการนำพูดเสนอทางวิชาการ มีสิ่งที่ควรพิจารณาดังต่อไปนี้

1) ด้านเนื้อหาสาระ

- 1.1) มีจุดมุ่งหมายแน่นอน
- 1.2) ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อ้างอิงแหล่งที่มา
- 1.3) มีสาระ คุณค่าและประโยชน์แก่ผู้ฟัง

2) ด้านการลำดับเรื่อง

- 2.1) มีการเกริ่นนำ
- 2.2) แบ่งเนื้อหาได้เหมาะสม
- 2.3) ลำดับเนื้อหาก่อนหลัง
- 2.4) สรุปจบประทับใจ

3) ด้านภาษา

- 3.1) เหมาะสมกับระดับผู้ฟัง
- 3.2) กระชับ ชัดเจน ไม่คลุมเครือ
- 3.3) ถูกต้องตามระดับการสื่อสาร
- 4) ด้านการปรับตัว
 - 4.1) แต่งกายเหมาะสม
 - 4.2) ความกระตือรือร้น
 - 4.3) การควบคุมความตื่นเต้น
- 5) ด้านการใช้เสียง
 - 5.1) ความดังของเสียงเหมาะสม
 - 5.2) เสียงมีคุณภาพและเป็นธรรมชาติ (ไม่แหบพร่า บีบคั้น หรือตัดเสียง)
 - 5.3) มีจังหวะช้า-เร็วพอเหมาะ
 - 5.4) ใช้เสียงสูงต่ำเหมาะสม
 - 5.5) ไม่ลากเสียง และไม่ห้วนจนเกินไป
- 6) ด้านการแสดงออก
 - 6.1) แสดงสีหน้าเหมาะสมกับเรื่องที่พูด
 - 6.2) สบตาผู้ฟังโดยทั่วไป
 - 6.3) มีการเคลื่อนไหวประกอบการพูดจาก อวัยวะต่าง ๆ เช่นมือ แขน
- 7) การใช้สื่อประกอบการนำเสนอ
 - 7.1) เพิ่มความเข้าใจในการนำเสนอ
 - 7.2) ออกแบบและใช้สื่อได้เหมาะสม
 - 7.3) ใช้สื่อด้วยความชำนาญ

2. การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ค่าสถิติพื้นฐานของสถานภาพโดยทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตอนนี้ประกอบด้วย ค่าสถิติพื้นฐานหลักคือผลการแจกแจงความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี ประสบการณ์การเรียน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรม/ฝึกประสบการณ์ ประสบการณ์การพูดนำเสนอทางวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะ รายละเอียดดังตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงผลการแจกแจงความถี่และร้อยละของสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ ชั้นปี ประสบการณ์การเรียน ประสบการณ์การเข้ารับการอบรม/ฝึก ประสบการณ์ ประสบการณ์การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
1. เพศ		
- ชาย	202	40.40
- หญิง	298	59.60
รวม	500	100.00
2. อายุ		
- ต่ำกว่า 18 ปี	1	0.20
- 18 – 20 ปี	198	39.60
- 21 – 23 ปี	278	55.60
- มากกว่า 23 ปี	23	4.60
รวม	500	100.00
3. ชั้นปี		
- ปีที่ 1	78	15.60
- ปีที่ 2	101	20.20
- ปีที่ 3	125	25.00
- ปีที่ 4	173	34.60
- ปีที่ 5 ขึ้นไป	23	4.60
รวม	500	100.00
4. ประสบการณ์การเรียนรายวิชาการพุด นำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ/วาท วิทยา/หรือรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนพุด และนำเสนอในที่สาธารณะ	9	1.80
- ไม่มีประสบการณ์	398	79.60
- เคย 1 รายวิชา	22	4.40
- เคย 2 รายวิชา	43	8.60
- เคย 3 รายวิชา	28	5.60
- เคยมากกว่า 3 รายวิชา		

ตัวแปร	จำนวน	ร้อยละ
รวม	500	100.00
5. ประสบการณ์การเข้ารับการอบรม/ฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการพุดนำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะนอกเหนือชั้นเรียน/วิชาเรียน		
- ไม่มีประสบการณ์	445	89.00
- เคย 1 ครั้ง	43	8.60
- เคย 2 ครั้ง	6	1.20
- เคย 3 ครั้ง	2	0.4
- เคยมากกว่า 3 ครั้ง	4	0.8
รวม	500	100.00
6. ประสบการณ์เกี่ยวกับการพุดนำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ		
- ไม่มีประสบการณ์	5	1.00
- เคย 1 - 3 ครั้ง	124	24.80
- เคย 4 - 6 ครั้ง	134	26.80
- เคย 7 - 9 ครั้ง	110	22.00
- เคยมากกว่า 10 ครั้ง	127	25.40
รวม	500	100.00

จากตารางที่ 18 พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง (ร้อยละ 59.60) มีอายุระหว่าง 21 - 23 ปี (ร้อยละ 55.60) ส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 4 (ร้อยละ 34.60) มีประสบการณ์การเรียนรายวิชาการพุดนำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ/วาทวิทยา/หรือรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนพุดและนำเสนอในที่สาธารณะ 1 รายวิชา (ร้อยละ 79.60) รองลงมา 3 รายวิชา (ร้อยละ 8.60) และมากกว่า 3 รายวิชา (ร้อยละ 5.60) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ไม่มีประสบการณ์การเข้ารับการอบรม/ฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการพุดนำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะนอกเหนือชั้นเรียน/วิชาเรียน (ร้อยละ 89.00) รองลงมาเคยมีประสบการณ์ 1 ครั้ง (ร้อยละ 8.60) และมีประสบการณ์ 2 ครั้ง (ร้อยละ 1.20) ทั้งนี้ ร้อยละ 26.80 มีประสบการณ์เกี่ยวกับการพุดนำเสนอวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะจำนวน 4 - 6 ครั้ง รองลงมา มีประสบการณ์มากกว่า 10 ครั้ง (ร้อยละ 25.40) และมีประสบการณ์ 1 -3 ครั้ง (ร้อยละ 24.80)

ตอนที่ 2 ผลการวิเคราะห์ความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตร
วิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และ
ความสามารถ ในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตร วิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถใน การพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาพรวม

ความต้องการจำเป็นทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อ
สังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ วิเคราะห์
จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) ทหารด้วยระดับที่
เป็นจริง (D) ในด้านต่าง ๆ ได้ผลดังตารางที่ 19

ตารางที่ 19 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลาย
ทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของ
นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาในภาพรวม

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. การสะท้อนตน	3.96	3.15	0.25	2
2. มิตรวิพากษ์	4.00	3.34	0.20	4
3. การประเมินหลายทาง	3.92	3.40	0.15	6
4. สื่อสังคมออนไลน์	3.80	3.17	0.19	5
5. การเห็นคุณค่าในตนเอง	3.91	3.21	0.21	3
6. ความสามารถในการพูดนำเสนอ ทางวิชาการ	3.80	2.80	0.35	1

จากตารางที่ 19 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ การสะท้อนตน
มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถใน
การพูดนำเสนอทางวิชาการ พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้าน
ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ (0.35) รองลงมาคือด้านการสะท้อนตน (0.25) ด้านการ
เห็นคุณค่าในตนเอง (0.21) ด้านมิตรวิพากษ์ (0.20) ด้านสื่อสังคมออนไลน์ (0.19) และด้านการ
ประเมินหลายทาง (0.15) ตามลำดับ

2.2 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับด้านการสะท้อนตน

ความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน วิเคราะห์จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) ทหารด้วยระดับที่เป็นจริง (D) ได้ผลดังตารางที่ 22 ตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. การประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบจุดหมายที่ตนเองตั้งความหวังไว้กับสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ในปัจจุบัน	3.80	2.96	0.28	3
2. การพิจารณาสาเหตุของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และพิจารณาผลจากสาเหตุนั้น	3.70	3.03	0.22	8
3. การทบทวนการเรียนรู้และการกระทำของตนเองตลอดเวลา	3.83	3.06	0.25	6
4. ความสามารถในการสำนึกและตักเตือนตนเองในเรื่องที่ตั้งใจไว้	4.06	3.13	0.29	2
5. การสังเกต ประเมิน และจัดการกับพฤติกรรมของตนเอง โดยมีเป้าหมายที่จะเข้าใจและควบคุมพฤติกรรมของตนได้ดีขึ้น	3.93	3.13	0.25	6
6. การมีใจเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น แม้ความคิดดังกล่าวจะตรงข้ามกับความคิดของตน	4.06	3.46	0.17	10
7. ความสนใจอย่างทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดเพื่อให้ได้รู้ในเรื่องที่ตนเองมีใจจดจ่ออยู่ในขณะนั้น	4.13	3.50	0.18	9

ตารางที่ 20 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน (ต่อ)

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
8. การรู้จักหาความหมายว่าสิ่งใด ควรค่าแก่การเรียนรู้ และสิ่งใดมี ค่าที่จะเชื่อ	4.46	3.13	0.42	1
9. การถามและตอบคำถามตนเอง เช่น ฉันกำลังทำอะไร ฉันทำสิ่งนี้ เพราะเหตุใด ฉันกำลังเรียนรู้อะไร มีอะไรที่ฉันควรทำแต่ไม่ได้ทำบ้าง ฯลฯ	3.93	3.20	0.22	8
10. การเขียนบันทึกสะท้อน ความคิดต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ใน ลักษณะการเขียนบันทึกโต้ตอบกัน (Dialogue journal) อาจจดบันทึก ในสมุด หรือพิมพ์ในรูปแบบไฟล์ คอมพิวเตอร์บนเครือข่ายสังคม ออนไลน์ (Online social media)	3.66	2.86	0.27	4

จากตารางที่ 20 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการสะท้อนตน พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้านการรู้จักหาความหมายว่าสิ่งใดควรค่าแก่การเรียนรู้ และสิ่งใดมีค่าที่จะเชื่อ (0.42) รองลงมาคือด้านความสามารถในการสำนึกและตั้งคำถามตนเองในเรื่องที่ตั้งใจไว้ (0.29) การประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบจุดหมายที่ตนเองตั้งความหวังไว้กับสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ในปัจจุบัน (0.28) การเขียนบันทึกสะท้อนความคิดต่อเหตุการณ์ต่าง ๆ ในลักษณะการเขียนบันทึกโต้ตอบกัน (0.27) การทบทวนการเรียนรู้และการกระทำของตนเองตลอดเวลาและการสังเกต ประเมิน และจัดการกับพฤติกรรมของตนเอง โดยมีเป้าหมายที่จะเข้าใจและควบคุมพฤติกรรมของตนได้ดีขึ้น (0.25) การพิจารณาสาเหตุของเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น และพิจารณาผลจากสาเหตุนั้นและการถามและตอบคำถามตนเอง (0.22) ความสนใจอย่างทุ่มเทกำลังกายและกำลังความคิดเพื่อให้ได้รู้ในเรื่องที่ตนเองมีใจจดจ่ออยู่ในขณะนั้น (0.18) และการมีใจเปิดกว้างในการรับฟังความคิดเห็นจากบุคคลอื่น แม้ความคิดดังกล่าวจะตรงข้ามกับความคิดของตน (0.17) ตามลำดับ

2.3 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับด้านมิตรวิพากษ์

ความต้องการจำเป็นด้านมิตรวิพากษ์ วิเคราะห์จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) หาดด้วยระดับที่เป็นจริง (D) ได้ผลดังตารางที่ 23 ตารางที่ 21 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านมิตรวิพากษ์

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. ความพร้อมรับการวิจารณ์หรือการวิพากษ์ เนื่องจากเป็นการชี้ให้เห็นถึงผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของตนที่มีต่องานของตนเองหรือเพื่อนร่วมงาน	4.20	3.40	0.23	3
2. โอกาสในการร่วมกันอภิปรายกับกลุ่มเพื่อน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตน	3.96	3.13	0.26	1
3. การได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ	4.13	3.43	0.20	7
4. การอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากเพื่อนในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตน	4.10	3.23	0.26	1
5. การตระหนักว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนางาน	3.76	3.56	0.05	10
6. ความต้องการการประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เน้นการให้ข้อเท็จจริงมากกว่าการตำหนิ	4.20	3.43	0.22	4
7. ความต้องการการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความจริงใจและไว้วางใจซึ่งกันและกัน	4.13	3.36	0.22	4

ตารางที่ 21 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านมิตรวิพากษ์ (ต่อ)

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
8. การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต้องไม่ก่อให้เกิดมุมมองแง่ลบหรือทำให้กำลังใจถดถอยลง	3.70	3.3	0.12	9
9. การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ควรละเว้นคำพูดที่ตลกและไม่ก้าวท้าวเรื่องส่วนตัว	3.83	3.26	0.17	8
10. เพื่อนซึ่งให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ควรเป็นผู้เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี อ่อนโยน คิดบวก และเสียสละ	4.03	3.33	0.21	6

จากตารางที่ 21 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านมิตรวิพากษ์ พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้านโอกาสในการร่วมกันอภิปรายกับกลุ่มเพื่อน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตนและการอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากเพื่อนในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตน (0.26) รองลงมาคือด้านความพร้อมรับการวิจารณ์หรือการวิพากษ์ เนื่องจากเป็นการชี้ให้เห็นถึงผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของคนที่มีความต้องการของตนเองหรือเพื่อนร่วมงาน (0.23) ความต้องการการประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เน้นการให้ข้อเท็จจริงมากกว่าการตำหนิและความต้องการการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความจริงใจและไว้ใจซึ่งกันและกัน (0.22) เพื่อนซึ่งให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ควรเป็นผู้เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี อ่อนโยน คิดบวก และเสียสละ (0.21) การได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ (0.20) การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ควรละเว้นคำพูดที่ตลกและไม่ก้าวท้าวเรื่องส่วนตัว (0.17) การประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ต้องไม่ก่อให้เกิดมุมมองแง่ลบหรือทำให้กำลังใจถดถอยลง (0.12) และการตระหนักว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา (0.05) ตามลำดับ

2.4 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับด้านการประเมินหลายทาง

ความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง วิเคราะห์จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) หารด้วยระดับที่เป็นจริง (D) ได้ผลดังตารางที่ 24 ตารางที่ 22 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. ครอบครัวยุคใหม่ที่ประเมินผล การปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ	3.93	3.43	0.14	5
2. ครูอาจารย์มีหน้าที่ประเมินผล การปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้ คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ	4.06	3.56	0.14	5
3. การได้รับคำแนะนำหรือ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน จากครอบครัวอยู่เสมอ	4.16	3.43	0.21	1
4. การได้รับคำแนะนำหรือ ข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงาน จากครูอาจารย์อยู่เสมอ	3.86	3.20	0.20	2
5. การอาศัยข้อเสนอแนะหรือ คำแนะนำจากครอบครัวในการ พัฒนาการปฏิบัติงานของตน	3.73	3.40	0.09	9
6. การอาศัยข้อเสนอแนะหรือ คำแนะนำจากครูอาจารย์ในการ พัฒนาการปฏิบัติงานของตน	3.86	3.33	0.13	7
7. การตระหนักว่าการประเมินผล งาน การให้ข้อเสนอแนะหรือ คำแนะนำจากครอบครัวเป็นสิ่งช่วย ให้เกิดการพัฒนา	3.86	3.40	0.13	7

ตารางที่ 22 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง (ต่อ)

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
8. การตระหนักว่าการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครูอาจารย์เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา	3.86	3.56	0.08	10
9. ความเชื่อมั่นและไว้วางใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัว	3.86	3.26	0.18	3
10. ความเชื่อมั่นและไว้วางใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครูอาจารย์	4.06	3.43	0.18	3

จากตารางที่ 22 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง พบว่าด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้านการได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครอบครัวอยู่เสมอ (0.21) รองลงมาคือด้านการได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครูอาจารย์อยู่เสมอ (0.20) ความเชื่อมั่นและไว้วางใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัวและความเชื่อมั่นและไว้วางใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครูอาจารย์ (0.18) ครอบครัวมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานรวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ และครูอาจารย์มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานรวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ (0.14) การอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครูอาจารย์ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเองและการตระหนักว่าการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัวเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา (0.13) การอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัวในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตนเอง (0.09) และการตระหนักว่าการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครูอาจารย์เป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา (0.08) ตามลำดับ

2.5 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับด้านสื่อสังคมออนไลน์

ความต้องการจำเป็นด้านสื่อสังคมออนไลน์ วิเคราะห์จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) ทหารด้วยระดับที่เป็นจริง (D) ได้ผลดังตารางที่ 23 ตารางที่ 23 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสื่อสังคมออนไลน์

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. การใช้สื่อสังคมออนไลน์เช่น Wikipedia, Social bookmark ในการกระตุ้นให้เกิดการร่วมกันสร้างเนื้อหาและแบ่งปันความรู้ในทุกด้านร่วมกันได้	4.06	3.56	0.14	7
2. การใช้เว็บบล็อก (Weblog) หรือเรียกสั้นๆ ว่า บล็อก (Blog) ในการแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ	3.63	2.56	0.41	1
3. การใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Sites) เช่น Facebook, Myspace และ hi5 ในการนำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งสร้างกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายขึ้นมาได้	4.16	3.66	0.13	8
4. การใช้เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing Sites) และผลงาน เช่น YouTube ในการนำเสนอผลงานของตัวเองทั้งวิดีโอรูปภาพ หรือเสียงเพลง	3.93	3.00	0.31	2
5. การใช้รูปภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ เพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์ของตนเอง	3.93	3.50	0.12	9

ตารางที่ 23 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสื่อสังคมออนไลน์ (ต่อ)

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
6. ตัวตนที่นำเสนอในโปรไฟล์ เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะเป็น สิ่งที่สังคมปรารถนา แต่ไม่ใช่ตัวตน ที่แท้จริง เป็นการสะท้อนให้เห็น ตัวตนที่ตนเองปรารถนาจะนำเสนอ ให้ผู้อื่นรับรู้	3.53	3.13	0.12	9
7. การสร้างความประทับใจให้ เกิดขึ้นในโปรไฟล์ ได้โดยการเลือก ข้อมูลที่จะแบ่งปันและเลือกจำกัด ข้อมูลด้านลบ เช่น ยกเลิกการ Tag ภาพที่ตนเองดูไม่ดี เป็นต้น	3.63	3.06	0.18	5
8. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลให้เกิดขึ้นจากการใช้สื่อสังคม ออนไลน์	3.66	3.10	0.18	5
9. การลดความกังวลเนื่องจากการ เผชิญหน้า และรู้สึกพูดคุยได้อย่าง เปิดเผยในเครือข่ายสังคมออนไลน์	3.80	3.16	0.20	4
10. การได้รับ ข้อเสนอแนะ (Comment) ทางบวกจากผู้ใช้งาน เครือข่ายสังคมออนไลน์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจใน ตนเอง	3.63	2.96	0.22	3

จากตารางที่ 23 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านสื่อสังคมออนไลน์ พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้านการใช้เว็บบล็อก (Weblog) ในการแสดง
ความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ (0.41) รองลงมาคือด้านการใช้เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing
Sites) และผลงาน (0.31) การได้รับข้อเสนอแนะ (Comment) ทางบวกจากผู้ใช้งานเครือข่ายสังคม
ออนไลน์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง (0.22) การลดความกังวลเนื่องจากการ

เผชิญหน้า และรู้สึกพุดคุยได้อย่างเปิดเผยในเครือข่ายสังคมออนไลน์ (0.20) การสร้างความประทับใจให้เกิดขึ้นในโปรไฟล์ ได้โดยการเลือกข้อมูลที่จะแบ่งปันและเลือกจำกัดข้อมูลด้านลบ เช่น ยกเลิกการ Tag ภาพที่ตนเองดูไม่ดี เป็นต้น และการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลให้เกิดขึ้นจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (0.18) การใช้สื่อสังคมออนไลน์เช่น Wikipedia, Social bookmark ในการกระตุ้นให้เกิดการร่วมกันสร้างเนื้อหาและแบ่งปันความรู้ในทุกด้านร่วมกันได้ (0.14) การใช้เว็บไซต์เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Networking Sites) เช่น Facebook, Myspace และ hi5 ในการนำเสนอตัวตนและเผยแพร่เรื่องราวของตนเองทางอินเทอร์เน็ต รวมทั้งสร้างกลุ่มเพื่อนและเครือข่ายขึ้นมาได้ (0.13) และการใช้รูปภาพ ข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ฯลฯ เพื่อบ่งบอกเอกลักษณ์ของตนเองและตัวตนที่นำเสนอในโปรไฟล์เครือข่ายสังคมออนไลน์มักจะเป็นสิ่งที่สังคมปรารถนา แต่ไม่ใช่ตัวตนที่แท้จริง เป็นการสะท้อนให้เห็นตัวตนที่ตนเองปรารถนาจะนำเสนอให้ผู้อื่นรับรู้ (0.12) ตามลำดับ

2.6 ความต้องการจำเป็นและผลการจัดเรียงลำดับด้านการพุดนำเสนอทางวิชาการ

ความต้องการจำเป็นด้านการพุดนำเสนอทางวิชาการ วิเคราะห์จากการหาค่าผลต่างระหว่างระดับที่คาดหวัง (I) และระดับที่เป็นจริง (D) หรือ (I-D) ทหารด้วยระดับที่เป็นจริง (D) ได้ผลดังตารางที่ 24

ตารางที่ 24 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการพุดนำเสนอทางวิชาการ

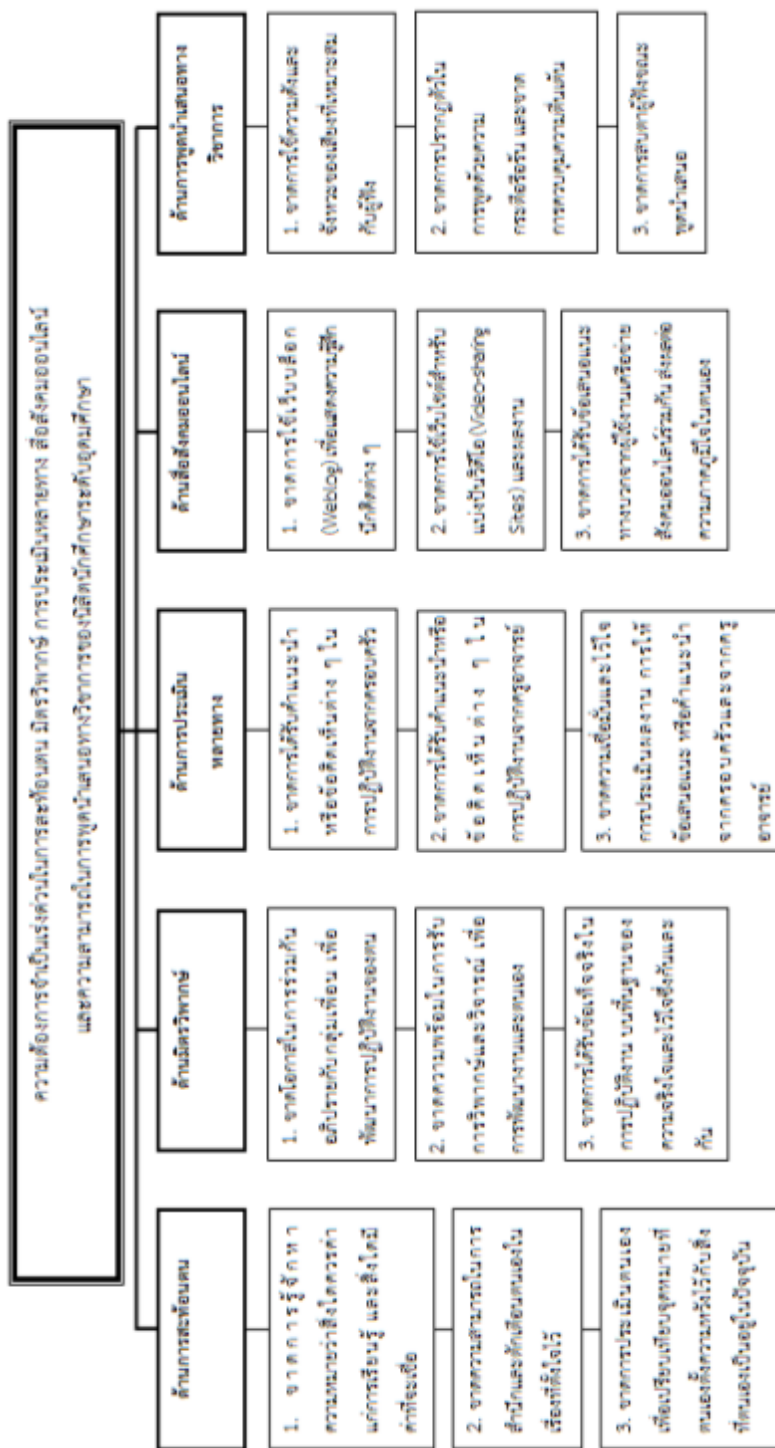
รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
1. รายวิชาเรียนเปิดโอกาสให้ท่าน พุดนำเสนอ	3.86	3.40	0.13	9
2. ท่านปรากฏตัวในการพุดด้วย ความกระตือรือร้น และควบคุม ความตื่นเต้นได้	3.76	2.76	0.36	2
3. ท่านแต่งกายสุภาพเรียบร้อย เหมาะสมกับการพุดนำเสนอ	3.90	3.60	0.08	10
4. ท่านใช้ความดังของเสียง เหมาะสมกับจำนวนผู้ฟัง ใช้จังหวะ ช้าเร็วพอเหมาะ ไม่ลากเสียง และ ไม่ห้วนจนเกินไป	4.03	2.93	0.37	1

ตารางที่ 24 ผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการพูดนำเสนอทางวิชาการ (ต่อ)

รายการ	ระดับที่ คาดหวัง (I)	ระดับที่ เป็นจริง (D)	PNImodified (n = 500) (I-D)/D	อันดับ ความสำคัญ
5. ท่านออกเสียงคำได้ชัดเจนและ ถูกต้องตามอักขระ	3.90	3.60	0.27	4
6. ท่านสามารถสบตาผู้ฟังตลอด การพูดนำเสนอ	3.96	2.93	0.29	3
7. ท่านมีการเคลื่อนไหว ประกอบการพูดจากอวัยวะต่าง ๆ เช่น มือ แขน	3.70	3.06	0.18	8
8. ท่านใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับ ผู้ฟัง และถูกต้องตามระดับการ สื่อสาร	3.80	3.06	0.22	7
9. ท่านนำเสนอเนื้อหาสาระได้ ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง มี สาระ คุณค่า และประโยชน์แก่ผู้ฟัง	4.00	3.13	0.27	4
10. ท่านสามารถแบ่งเนื้อหาในการ พูดและลำดับเนื้อหาก่อนหลังได้ เหมาะสม	3.90	3.1	0.23	6

จากตารางที่ 24 แสดงผลการประเมินความต้องการจำเป็นด้านการพูดนำเสนอทางวิชาการ พบว่า ด้านที่มีความจำเป็นที่มีค่า PNImodified สูงสุด คือด้านการใช้ความดังของเสียงเหมาะสมกับจำนวนผู้ฟัง ใช้จังหวะช้าเร็วพอเหมาะ ไม่ลากเสียง และไม่ห้วนจนเกินไป (0.37) รองลงมาคือด้านการปรากฏตัวในการพูดด้วยความกระตือรือร้น และควบคุมความตื่นเต้นได้ (0.36) การสบตาผู้ฟังตลอดการพูดนำเสนอ (0.29) การออกเสียงคำได้ชัดเจนและถูกต้องตามอักขระ และการนำเสนอเนื้อหาสาระได้ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง มีสาระ คุณค่า และประโยชน์แก่ผู้ฟัง (0.27) การแบ่งเนื้อหาในการพูดและลำดับเนื้อหาก่อนหลังได้เหมาะสม (0.23) การใช้ภาษาเหมาะสมกับระดับผู้ฟัง และถูกต้องตามระดับการสื่อสาร (0.22) การเคลื่อนไหวประกอบการพูดจากอวัยวะต่าง ๆ เช่น มือ แขน (0.18) การเปิดโอกาสให้พูดนำเสนอในรายวิชาเรียน (0.13) และการแต่งกายสุภาพเรียบร้อยเหมาะสมกับการพูดนำเสนอ (0.08) ตามลำดับ

หลังจากที่ได้จัดลำดับความต้องการจำเป็นใน 6 ด้าน คือ การสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ ผู้วิจัยได้คัดเลือกความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในแต่ละด้าน ด้านละ 3 อันดับมานำเสนอ ดังแผนภาพต่อไปนี้

8 แผนภาพที่ 10 ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ภาพที่ 8 ความต้องการจำเป็นเร่งด่วนในการพัฒนาการสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 การพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. ผลการตรวจสอบร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยนำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาสร้างเป็นต้นแบบ ดังนี้

การพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญด้านองค์ประกอบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ สรุปว่าควรประกอบด้วย 4 องค์ประกอบดังนี้ ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 บุคคล

1.1.1 ผู้สอน

1.1.2 กลุ่มมิตรวิพากษ์

1.1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง

1.2 เนื้อหาสาระความรู้

1.3 เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้

1.4 การประเมินผล

1.4.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง

1.4.2 ความเป็นมิตรวิพากษ์

1.4.3 ความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นการให้กำลังใจตนเอง

2.2 ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

2.3 ขั้นการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

2.4 ขั้นการสรุปคิดตรงใจ

คำอธิบายรายละเอียดขององค์ประกอบรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **บุคคล** คือ ผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย ผู้สอน กลุ่มมิตรวิพากษ์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1.1. **ผู้สอน** เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ และวิธีมิตรวิพากษ์ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าจะได้รับประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมจริง สร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น คะแนน การให้กำลังใจ การชมเชย ภายหลังที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งเสร็จสิ้น สร้างบรรยากาศในการปฏิบัติกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดขึ้นผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ ทั้งนี้ผู้สอนต้องเข้าใจเนื้อหาและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ ตระหนักถึงความสำคัญในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง เข้าใจวิธีการสะท้อนตน วิธีการมิตรวิพากษ์ และการประเมินหลายทาง มีความรู้ในเนื้อหาดังกล่าวสอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ หมั่นคอยสังเกต ติดตามพฤติกรรม ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ติดตามการเขียนสะท้อนตน การให้ข้อเสนอแนะตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินจากกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนในการสรุปและประเมินผลกิจกรรม และสิ่งสำคัญคือเข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และศักยภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.2 **กลุ่มมิตรวิพากษ์** เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดขึ้นทั้งในชั้นเรียนและผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มมิตรวิพากษ์จะปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ การเขียนสะท้อนตน ให้การวิพากษ์และรับการวิพากษ์ รวมทั้งได้รับการประเมินหลายทางจากกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง กลุ่มมิตรวิพากษ์ต้องมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มีเจตคติที่ดีต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่หวงความรู้ ยินดีที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ตามศักยภาพที่ตนเองมี เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อนตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ได้ บทบาทสำคัญของกลุ่มมิตรวิพากษ์นั้น เน้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนให้ข้อเท็จจริงบนพื้นฐานของความเชื่อมั่น จริงใจ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน อาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในการให้ข้อเสนอแนะอันสร้างสรรค์ และความคิดเห็นในเชิงบวกอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ สมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์ต้องเป็นคนช่างสังเกต มีการฟัง การสื่อสาร การเจรจาที่ดี เข้าใจการทำงานเป็นทีม เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี คิดในเชิงบวก และจริงใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เพื่อนในกลุ่มสมาชิก สามารถรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลป้อนกลับจากผู้อื่น และ

นำไปพิจารณาเพื่อพัฒนาความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของตน รวมทั้งสามารถใช้งาน อินเทอร์เน็ตและมีอุปกรณ์บันทึกภาพเคลื่อนไหวของตนเอง

1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง เป็นผู้ทำหน้าที่ประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ ของผู้เรียน โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ประเมิน 5 แหล่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัย นิสิตนักศึกษาประเมิน ตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่ น้อง หรือญาติ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางมีบทบาทในการประเมินกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดขึ้นผ่านสื่อ สังคมออนไลน์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางต้องมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มี เจตคติที่ดีต่อการประเมินผล ไม่มีอคติหรือความลำเอียงต่อผู้ได้รับการประเมิน เข้าใจและตระหนักถึง ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองและการพูดนำเสนอทางวิชาการ สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ต และมีอุปกรณ์บันทึกภาพเคลื่อนไหวของตนเอง มีความเต็มใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

2. เนื้อหาสาระความรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติร วิวาักษณ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและ ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการที่บรรยายในชั้นเรียน ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการพูดนำเสนอ ทางวิชาการ และความเป็นมิตรวิวาักษณ์ โดยมีเนื้อหาในการบรรยายดังต่อไปนี้

2.1 การพูดนำเสนอทางวิชาการ

- 2.1.1 การเลือกหัวข้อเหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส
- 2.1.2 ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ และการลำดับเรื่อง
- 2.1.3 วัจนภาษาและอวัจนภาษา
- 2.1.4 เสียงและการใช้เสียง
- 2.1.5 การใช้สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการนำเสนอ

2.2 มิตรวิวาักษณ์

- 2.2.1 หลักการมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.2 วัตถุประสงค์
- 2.2.3 คุณลักษณะของสมาชิกมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.4 กระบวนการมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.5 การให้ข้อเสนอแนะแบบมิตรวิวาักษณ์

3. เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ เป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมที่ใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ไม่ซับซ้อนมากนัก ทั้งผู้สอน กลุ่มมิตรวิวาักษณ์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางสามารถเข้าถึงได้ง่าย สื่อสารกันได้ตามความต้องการ ลดข้อจำกัดและอุปสรรคในเรื่องของเวลาและสถานที่ สามารถจัดเก็บ และค้นหาข้อมูลเพื่อย้อนหลังได้ โดยมีเทคโนโลยีที่ใช้คือสื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread ซึ่งมี คุณสมบัติเป็นสื่อมัลติมีเดียที่แสดงรูปภาพ วิดีโอ และสไลด์โชว์ โดยสามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้

คลิปเสียงตนเอง หรือพิมพ์ข้อความไว้รอบสื่อดังกล่าวได้ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทั้งแบบที่เป็นส่วนตัวและเป็นกลุ่ม สามารถตั้งค่าความเป็นส่วนตัว สำหรับการแสดงความคิดเห็น หรือเปิดเผยแบบสาธารณะ มีความยืดหยุ่นในการเข้าร่วมกิจกรรม สามารถเข้าไปทำกิจกรรมได้ทั้งจากเครื่องคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ทำให้ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมได้ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ชอบมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ผ่านสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต กล้องวิดีโอ และโทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone

4. การประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการที่จัดขึ้น การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรม และเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะแสวงหาแนวทางให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องรู้ความสามารถของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และข้อบกพร่องของผู้เรียน ผลจากการประเมินผลยังเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้สอน เพื่อใช้ในการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี และนอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติของผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1) การประเมินการสะท้อนตน 2) การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง 3) การประเมินความเป็นมิตรวิพากษ์ 4) การประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

1) **ให้กำลังใจตนเอง (Self-encouragement)** ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการระบุปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ (Problem Identification and Cause Analysis) เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จและล้มเหลวที่เกิดขึ้น ทำความเข้าใจผลกระทบที่เกิดจากการกระทำของตนเอง และสามารถยอมรับตนเองได้ทั้งในด้านบวกและลบ

2) **เสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก (Friends feedback)** ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินมิตรวิพากษ์ (Positive Feedback) เพื่อเสริมความมั่นคงทางอารมณ์และทัศนคติเชิงบวกและการมองโลกในแง่ดี

3) **ผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น (Compliment of others)** ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินหลายทาง (Positive Feedback) เพื่อช่วยให้มองสังคมและผู้คนรอบด้านในเชิงบวก เชื่อมมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออก

4) **สรุปคิดตรงใจ (Self-accomplishment)** ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการเร่งฟื้นความสำเร็จให้กับตนเอง (Summary) เพื่อให้รู้ถึงความสามารถของตน เกิดพลังและเห็นคุณค่าในตนเอง และมุ่งมั่นทำงานให้ประสบความสำเร็จ

2. ผู้วิจัยนำร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 ท่าน ตรวจสอบความตรงของเนื้อหาองค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย การสะท้อนตน วิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และขั้นตอนการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา 4 ขั้นตอน ดังปรากฏในตารางต่อไปนี้

ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อการตรวจสอบ	ค่าความตรงตามเนื้อหา (IOC)	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
องค์ประกอบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา		
1. บุคคล	1	-
- ผู้สอน		
- กลุ่มมิตรวิพากษ์		
- กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง		
2. เนื้อหาสาระความรู้	1	-
3. เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้	1	-
4. การประเมินผล	1	-
- การเห็นคุณค่าในตนเอง		
- ความเป็นมิตรวิพากษ์		
- ความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ		

ขั้นตอนของการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. ให้กำลังใจตนเอง	1	ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่าการที่ผู้เรียนจะสามารถประเมินตนเองหรือสะท้อนความเห็นเกี่ยวกับตนเองได้นั้น ต้องมีการตั้งเป้าหมายที่ชัดเจนว่าต้องการให้ผู้เรียนสะท้อนอะไร ต้องกำหนดจุดมุ่งหมายในการสะท้อนตนของผู้เรียน
2. เสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก	1	-
3. ผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น	1	-
4. สรุปลucidตรงใจ	1	-

กระบวนการการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. การปฐมนิเทศ ชี้แจงการเข้าร่วมกิจกรรม และทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง	1	-
---	---	---

ตารางที่ 25 ผลการตรวจสอบความตรงของเนื้อหาและข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ

หัวข้อการตรวจสอบ	ค่าความตรง ตามเนื้อหา (IOC)	ข้อเสนอแนะจากผู้เชี่ยวชาญ
2. การระบุปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ	1	ผู้เชี่ยวชาญได้เสนอแนะว่าควรมีการเตรียมพร้อมในการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียน ผู้เรียนควรเข้าใจลักษณะวิธีการเรียนการสอนโดยการคิดสะท้อนตน
3. การประเมินด้วยมิติวิพากษ์	1	-
4. การประเมินหลายทาง	1	ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าบุคคลที่จะมาประเมินนั้นควรมีความเข้าใจในเรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสามารถใช้เทคโนโลยี ได้แก่ คอมพิวเตอร์ และ อินเทอร์เน็ตได้
5. การเร่งฟื้นความสำเร็จให้กับตน	1	ผู้เชี่ยวชาญเสนอแนะว่าขั้นตอนนี้ควรจัดเป็นลักษณะการพูดนำเสนอทางวิชาการที่มีผู้ฟังอยู่เป็นจำนวนมาก เพื่อประเมินทั้งความรู้สึกและความสามารถของผู้พูด

ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะดังกล่าวมาปรับปรุงแก้ไขและได้ร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 ผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยได้นำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่าง นำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาการพูดนำเสนอทางวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะ การเข้ารับการอบรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะ และประสบการณ์การพูดนำเสนอทางวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะ

รายการ	จำนวน (คน) (n=37)	ร้อยละ
เพศ		
- ชาย	9	24.32
- หญิง	28	75.68
อายุ		
- ต่ำกว่า 18 ปี	0	0.00
- 18 – 20 ปี	37	100.00
- 21 – 23 ปี	0	0.00
- มากกว่า 23 ปี	0	0.00
ประสบการณ์การเรียนรู้รายวิชาการ การพูดนำเสนอทางวิชาการ/ การพูดในที่สาธารณะ		
- ผ่านการเรียนรู้		
1 รายวิชา	27	72.97
2 รายวิชา	5	13.51

ตารางที่ 26 แสดงจำนวนและร้อยละของกลุ่มตัวอย่างจำแนกตามเพศ อายุ ประสบการณ์การเรียนรู้ รายวิชาการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ การเข้ารับการอบรมการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ และประสบการณ์การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ

รายการ	จำนวน (คน) (n=37)	ร้อยละ
3 รายวิชา	3	8.11
4 รายวิชา	0	0.00
มากกว่า 5 รายวิชา	0	0.00
- ไม่ผ่านการเรียน	2	5.41
ประสบการณ์การเข้ารับการ อบรมการพุดนำเสนอทาง วิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ		
- เคย		
1 ครั้ง	3	8.11
2 ครั้ง	2	5.41
3 ครั้ง	0	0.00
4 ครั้ง	0	0.00
มากกว่า 5 ครั้ง	0	0.00
- ไม่เคย	32	86.48
ประสบการณ์การพุดนำเสนอ ทางวิชาการ/การพุดในที่ สาธารณะ		
- มีประสบการณ์		
- 1 – 3 ครั้ง	4	10.81
- 4 – 6 ครั้ง	3	8.11
- 7 – 9 ครั้ง	0	0.00
- มากกว่า 10 ครั้ง	27	72.97
- ไม่มีประสบการณ์	3	8.11

จากตารางที่ 26 พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 75.68 และเพศชายร้อยละ 24.32 ทั้งหมดอยู่ในช่วงอายุ 18-20 ปี ร้อยละ 72.97 เคยผ่านการเรียนรายวิชาการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะมา 1 รายวิชา ร้อยละ 13.51 เคยผ่านการเรียนมา 2 รายวิชา ร้อยละ 8.11

ผ่านการเรียนมา 3 วิชา และระบุว่าไม่เคยผ่านการเรียนรายวิชาการพุดนำเสนองานวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะเลย ร้อยละ 5.41 ด้านประสบการณ์การเข้ารับการอบรมการพุดนำเสนองานวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.48 ระบุว่าไม่เคยมีประสบการณ์การเข้ารับการอบรมการพุดนำเสนองานวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ ร้อยละ 8.11 เคยผ่านการอบรม 1 ครั้ง และร้อยละ 5.41 เคยผ่านการอบรม 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.97 ระบุว่าไม่มีประสบการณ์การพุดนำเสนองานวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะมากกว่า 10 ครั้ง ร้อยละ 10.81 มีประสบการณ์ 1-3 ครั้ง ร้อยละ 8.11 มีประสบการณ์ 4-6 ครั้ง เท่ากันกับไม่มีประสบการณ์การพุดนำเสนองานวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะเลย

2. ผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 27 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง ก่อนการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูง (80 คะแนนขึ้นไป)	29	78.38	85.34	2.228
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง (59-79)	3	8.11	57.00	0.000
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ (58 คะแนนลงไป)	5	13.51	74.60	4.393

จากตารางที่ 27 การเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 78.38 (\bar{X} = 85.34, S.D. = 2.228) รองลงมาคือระดับต่ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 (\bar{X} = 74.60, S.D. = 4.393) และระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 (\bar{X} = 57.00, S.D. = 0.000) ตามลำดับ

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37)

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง หลังการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับสูง (80 คะแนนขึ้นไป)	34	91.89	86.38	3.349
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับปานกลาง (59-79)	2	5.41	57.00	0.000

ตารางที่ 28 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37) (ต่อ)

ระดับการเห็นคุณค่าในตนเอง หลังการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ (58 คะแนนลงไป)	1	2.70	73.00	0.000

จากตารางที่ 28 การเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 91.89 (\bar{X} = 86.38, S.D. = 3.349) รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 (\bar{X} = 57.00, S.D. = 0.000) รองลงมาคือระดับต่ำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 (\bar{X} = 73.00, S.D. = 0.000) ตามลำดับ

ตารางที่ 29 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าสถิติทดสอบที และระดับนัยสำคัญทางสถิติของคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง ก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig.
ก่อนการทดลอง	81.59	8.65	4.39*	0.000
หลังการทดลอง	84.43	7.70		

จากตารางที่ 29 พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 81.59 คะแนน และ 84.43 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 30 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)

ระดับความเป็นมิตรวิพากษ์ก่อนการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดีมาก (23-30)	0	0.00	0.00	0.00
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดี (16-22)	12	32.43	19.75	2.301
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับพอใช้ (9-15)	25	67.57	13.56	2.434
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับไม่ดี (1-8)	0	0.00	0.00	0.00

จากตารางที่ 30 พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 67.57 (\bar{X} = 13.56, S.D. = 2.434) รองลงมาคือระดับดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 (\bar{X} = 19.75, S.D. = 2.301) ตามลำดับ ตารางที่ 31 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37)

ระดับความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดีมาก (23-30)	10	27.02	24.60	1.986
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับดี (16-22)	27	72.98	19.41	0.699
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับพอใช้ (9-15)	0	0.00	0.00	0.00
ความเป็นมิตรวิพากษ์ระดับไม่ดี (1-8)	0	0.00	0.00	0.00

จากตารางที่ 31 พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 72.98 (\bar{X} = 19.41, S.D. = 0.699) รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.02 (\bar{X} = 24.60, S.D. = 1.986) ตามลำดับ ตารางที่ 32 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนมิตรวิพากษ์	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig.
ก่อนการทดลอง	15.57	3.77	12.54*	0.000
หลังการทดลอง	20.81	2.90		

จากตารางที่ 32 พบว่าคะแนนมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 คะแนน และ 20.81 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนมิตรวิพากษ์ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนมิตรวิพากษ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์คะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 33 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (n=37)

คะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการ ก่อนการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับดีมาก	5	13.51	26.60	2.07
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับดี	27	72.98	18.04	1.45
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับพอใช้	5	13.51	15.40	0.55
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับควร ปรับปรุง	0	0.00	0.00	0.00

จากตารางที่ 33 พบว่าคะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 72.98 (\bar{X} = 18.04, S.D. = 1.45) รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 (\bar{X} = 26.60, S.D. = 2.07) และระดับพอใช้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 (\bar{X} = 15.40, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

ตารางที่ 34 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง (n=37)

คะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการ หลังการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับดีมาก	37	100.00	30.27	1.73
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับดี	0	0.00	0.00	0.00
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับพอใช้	0	0.00	0.00	0.00
การพุดนำเสนอทางวิชาการระดับควร ปรับปรุง	0	0.00	0.00	0.00

จากตารางที่ 34 พบว่าคะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 (\bar{X} = 30.27, S.D. = 1.73)

ตารางที่ 35 แสดงจำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทดลอง

คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการระหว่างการทดลอง	จำนวน (คน)	ร้อยละ	ค่าเฉลี่ย	S.D.
ครั้งที่ 1	37	100	19.05	3.48
ครั้งที่ 2	37	100	19.59	3.57
ครั้งที่ 3	37	100	20.89	3.55
ครั้งที่ 4	37	100	22.41	3.90
ครั้งที่ 5	37	100	23.70	3.52
ครั้งที่ 6	37	100	24.97	3.20
ครั้งที่ 7	37	100	26.14	2.96
ครั้งที่ 8	37	100	27.65	3.63
ครั้งที่ 9	37	100	29.11	2.39

จากตารางที่ 35 พบว่าคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด ในครั้งที่ 9 (\bar{X} = 29.11, S.D. = 2.39) รองลงมาคือครั้งที่ 8 (\bar{X} = 27.65, S.D. = 3.63) และครั้งที่ 7 (\bar{X} = 26.14, S.D. = 2.96) ตามลำดับ

ตารางที่ 36 แสดงการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยระหว่างคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองและหลังการทดลอง

คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าสถิติ T (T-test)	ค่า Sig.
ก่อนการทดลอง	18.84	3.54	23.43*	0.000
หลังการทดลอง	30.27	1.73		

จากตารางที่ 36 พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.84 คะแนน และ 30.27 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 37 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง	คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ	
	ก่อนการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
ก่อนการทดลอง	0.600*	0.000

จากตารางที่ 37 พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r=0.600$, Sig. = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 38 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง	คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ	
	หลังการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
หลังการทดลอง	0.696*	0.000

จากตารางที่ 38 พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r=0.696$, Sig. = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 39 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง	ความเป็นมิตรวิพากษ์	
	ก่อนการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
ก่อนการทดลอง	0.400*	0.014

จากตารางที่ 39 พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r=0.400$, Sig. = 0.014) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 40 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

การเห็นคุณค่าในตนเอง	ความเป็นมิตรวิพากษ์	
	หลังการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
หลังการทดลอง	0.443*	0.006

จากตารางที่ 40 พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r=0.443$, Sig. = 0.006) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง

ตารางที่ 41 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง

ความเป็นมิตรวิพากษ์	คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ	
	ก่อนการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
ก่อนการทดลอง	0.345*	0.034

จากตารางที่ 41 พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r=0.345$, Sig. = 0.034) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 42 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง

ความเป็นมิตรวิพากษ์	คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ	
	หลังการทดลอง	
	Pearson Correlation	Sig
หลังการทดลอง	0.574*	0.000

จากตารางที่ 42 พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r=0.574$, Sig. = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8. ผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง

การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างจะกระทำทุกครั้งภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้บรรจุภาพขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แบบการจำแนกชนิดข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง นำเสนอในลักษณะของคำบรรยาย ประโยคและข้อความ

สัปดาห์ที่ 2-4 ขั้นตอนการให้กำลังใจตนเอง โดยใช้วิธีการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุจากกิจกรรมการสะท้อนตน

ตารางที่ 43 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพุดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 2 (กิจกรรมการพุดครั้งที่ 1 เทคโนโลยีกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างไร)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ไม่พบข้อดีอะไรเลย (N=23)
- 1.2 เสียงดังฟังชัด (N=13)
- 1.3 ความมั่นใจในตนเอง (N=9)

2. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 2.1 ยังเตรียมตัวสำหรับการพุดไม่พร้อมเท่าที่ควร (N=28)
- 2.2 ควบคุมความตื่นเต้นไม่ได้ (N=23)
- 2.3 ไม่ถนัดการพุดในที่สาธารณะ (N=15)
- 2.4 ยังพุดได้ไม่ดีเท่าที่ควร (N=12)
- 2.5 ชอบกิจกรรมการพุด (N=6)
- 2.6 อยากพุดครั้งต่อไปให้ดีกว่าครั้งนี้ (N=5)

3. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างก่อนทำการนำเสนอ

- 3.1 กังวลว่าจะจำบทพุดไม่ได้ (N=25)
- 3.2 กลัวพุดวกไปวนมา (N=17)
- 3.3 กลัวพุดไม่ชัด (N=8)
- 3.4 ไม่มีสมาธิ (N=4)

4. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ

- 4.1 จำบทพุดไม่ได้ (N=34)
- 4.2 มองบทพุดบ่อย (N=27)
- 4.3 พุดไม่ชัด (N=14)
- 4.4 ปากสั่น ลิ้นพันกัน (N=3)

5. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

- 5.1 เตรียมบทพูดให้พร้อม (N=37)
 - 5.2 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)
 - 5.3 ควบคุมความตื่นเต้น (N=24)
-

จากตารางที่ 43 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 2 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 1 เทคโนโลยีกระตุ้นการเรียนรู้ได้อย่างไร) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนเองนั้นมีข้อดี คือ เสียงดังฟังชัด (N=13) ความมั่นใจในตนเอง (N=9) แต่มีเป็นจำนวนมากที่สะท้อนตนว่าไม่พบข้อดีอะไรเลย (N=23)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ยังเตรียมตัวสำหรับการพูดไม่พร้อมเท่าที่ควร (N=28) ควบคุมความตื่นเต้นไม่ได้ (N=23) และไม่ถนัดการพูดในที่สาธารณะ (N=15)

กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาก่อนทำการนำเสนอมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ (N=25) กลัวพูดวกไปวนมา (N=17) และกลัวพูดไม่ชัด (N=8) และขณะทำการนำเสนอประสบปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จำบทพูดไม่ได้ (N=34) มองบทพูดบ่อย (N=27) และพูดไม่ชัด (N=14)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ เตรียมบทพูดให้พร้อม (N=37) หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) ควบคุมความตื่นเต้น (N=24)

ตารางที่ 44 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 3 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 2 Flipped Classroom)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 เนื้อหาชัดเจนและมีความถูกต้อง (N=26)
 - 1.2 ถ่ายทอดเนื้อหาสู่ผู้ฟังได้ดี (N=15)
 - 1.3 มีความเป็นธรรมชาติในการพูด (N=15)
 - 1.4 ความมั่นใจในตนเอง (N=12)
 - 1.5 เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด (N=9)
 - 1.6 เรียบเรียงเนื้อหาได้ดี (N=7)
 - 1.7 ไม่พบข้อดีอะไรเลย (N=5)
-

2. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 2.1 ตนเองพูดได้ดีขึ้นจากครั้งที่ผ่านมา (N=31)
 - 2.2 รู้สึกว่าตนเองนำเสนอได้ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง (N=15)
 - 2.3 รู้สึกว่าตนเองนำเสนอไม่เก่ง (N=8)
-

2.4	เตรียมความพร้อมมาดีในส่วนของเนื้อหาและการฝึกซ้อม (N=8)
3. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างก่อนทำการนำเสนอ	
3.1	กังวลว่าจะพูดติด ๆ ขัด ๆ ในขณะที่ทำการนำเสนอ (N=26)
3.2	กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ (N=23)
3.3	ไม่ค่อยมีเวลาซ้อมพูด (N=13)
3.4	การเตรียมเนื้อหาให้มีความถูกต้องและน่าสนใจ (N=5)
3.5	การเตรียมสื่อประกอบการพูดให้เหมาะสม (N=3)
4. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ	
4.1	จำบทพูดไม่ได้ (N=23)
4.2	พูดติดขัด (N=20)
4.3	พูดเร็วเกินไป (N=17)
4. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ (ต่อ)	
4.4	พูดไม่ชัด (N=11)
4.5	มือสั่น (N=5)
4.6	เหงื่อออก (N=3)
5. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง	
5.1	หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)
5.2	นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=23)
5.3	ทำสมาธิ (N=6)
5.4	ศึกษาลักษณะของนักพูดที่ดีจาก youtube (N=6)
5.5	ให้เพื่อนที่มีความสามารถในการพูดช่วยฝึกซ้อมให้ (N=2)

จากตารางที่ 44 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 3 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 2 Flipped Classroom) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เนื้อหาชัดเจนและมีความถูกต้อง (N=26) ถ่ายทอดเนื้อหาสู่ผู้ฟังได้ดี (N=15) และมีความเป็นธรรมชาติในการพูด (N=15)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ตนเองพูดได้ดีขึ้นจากครั้งที่ผ่านมา (N=31) รู้สึกว่าตนเองนำเสนอได้ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง (N=15) อันดับที 3 เท่ากันคือ รู้สึกว่าตนเองนำเสนอไม่เก่ง และเตรียมความพร้อมมาดีในส่วนของเนื้อหาและการฝึกซ้อม (N=8)

กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาาก่อนทำการนำเสนอมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กังวลว่าจะพูดติด ๆ ขัด ๆ ในขณะที่ทำการนำเสนอ (N=26) กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ (N=23) และไม่ค่อยมีเวลาซ้อมพูด

(N=13) และขณะทำการนำเสนอประสบปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จำบทพูดไม่ได้ (N=23) พูดติดขัด (N=20) และพูดเร็วเกินไป (N=17)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=23) อันดับที่ 3 เท่ากันคือ ทำสมาธิ และศึกษาลักษณะของนักพูดที่ดีจาก youtube (N=6)

ตารางที่ 45 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 4 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 3 Social media ที่ฉันอยากใช้ในการเรียนการสอน)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ความมั่นใจในตนเอง (N=23)
- 1.2 เนื้อหาที่นำเสนอมีความน่าสนใจ (N=23)
- 1.3 เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด (N=19)
- 1.4 มีความเป็นธรรมชาติในการพูด (N=15)
- 1.5 มีความพยายามในการพูด (N=12)

2. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 2.1 พูดได้เป็นธรรมชาติ (N=32)
- 2.2 มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น (N=27)
- 2.3 เตรียมความพร้อมมาดีในส่วนของเนื้อหาและการฝึกซ้อม (N=25)
- 2.4 รู้สึกว่าตนเองนำเสนอไม่เก้ง (N=13)

3. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างก่อนทำการนำเสนอ

- 3.1 กังวลว่าจะพูดติด ๆ ขัด ๆ ในขณะที่ทำการนำเสนอ (N=19)
- 3.2 กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ (N=16)
- 3.3 ไม่ค่อยมีเวลาซ้อมพูด (N=13)
- 3.4 การเตรียมสื่อประกอบการพูดให้เหมาะสม (N=9)

4. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ

- 4.1 พูดเร็วเกินไป (N=27)
- 4.2 จำบทพูดไม่ได้ (N=19)
- 4.3 พูดไม่ชัด (N=12)
- 4.4 พูดติด ๆ ขัด ๆ (N=9)

5. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

- 5.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=32)
- 5.2 นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=26)

5.3 ศึกษาลักษณะของนักพูดที่ดีจาก youtube (N=8)

5.4 ฝึกซ้อมและบันทึกภาพเพื่อนำมาดูเองและให้เพื่อนช่วยวิจารณ์ (N=8)

จากตารางที่ 45 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 4 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 3 Social media ที่ฉันอยากใช้ในการเรียนการสอน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความมั่นใจในตนเอง และเนื้อหาที่น่าสนใจ (N=23) เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด (N=19) และมีความเป็นธรรมชาติในการพูด (N=15)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ พูดได้เป็นธรรมชาติ (N=32) มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น (N=27) และเตรียมความพร้อมมาดีในส่วนของเนื้อหาและการฝึกซ้อม (N=25)

กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหาก่อนทำการนำเสนอมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ กังวลว่าจะพูดติด ๆ ขัด ๆ ในขณะที่ทำการนำเสนอ (N=19) กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ (N=16) และไม่ค่อยมีเวลาซ้อมพูด (N=13) และขณะทำการนำเสนอประสบปัญหามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ พูดเร็วเกินไป (N=27) จำบทพูดไม่ได้ (N=19) และพูดไม่ชัด (N=12)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=32) นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=26) อันดับที่ 3 เท่ากันคือ ศึกษาลักษณะของนักพูดที่ดีจาก youtube และฝึกซ้อมและบันทึกภาพเพื่อนำมาดูเองและให้เพื่อนช่วยวิจารณ์ (N=8)

สัปดาห์ที่ 5-7 ขั้นตอนการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก โดยใช้วิธีการประเมินมิตรวิพากษ์ ตารางที่ 46 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 5 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 4 จริยธรรมการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ความมั่นใจในตนเอง (N=19)
- 1.2 เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด (N=15)
- 1.3 ยิ้มแย้มแจ่มใส (N=12)
- 1.4 จำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ (N=8)
- 1.5 เนื้อหาที่น่าสนใจ (N=4)

2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง

- 2.1 เคลื่อนไหวไม่เป็นธรรมชาติ (N=12)
 - 2.2 เคลื่อนไหวไม่สอดคล้องกับเรื่องที่พูด (N=10)
 - 2.3 ไม่มีการใช้มือประกอบ (N=9)
-

2.4 มองไม่มีจุดหมาย (N=7)

3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

3.1 ชอบเนื้อหาที่ตนเองนำเสนอ (N=25)

3.2 มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น (N=23)

3.3 อยากพูดให้ได้ดีกว่านี้ (N=13)

4. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของเพื่อน

4.1 เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=28)

4.2 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=25)

4.3 ไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ (N=14)

4.4 ไม่รู้สึกอะไร (N=2)

5. เพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร

5.1 หวังดี (N=28)

5.2 ให้กำลังใจ (N=23)

5.3 แนะนำในสิ่งที่ดี (N=21)

5.4 เห็นเป็นตัวตลก (N=5)

5.5 พูดได้ไม่ดีเท่าเพื่อนคนอื่น (N=3)

6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)

6.2 นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=23)

6.3 ซ้อมหน้ากระจก (N=15)

6.4 สังเกตเพื่อนที่พูดดี แล้วพยายามปรับปรุงตนเอง (N=8)

จากตารางที่ 46 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 5 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 4 จริยธรรมการใช้คอมพิวเตอร์สำหรับเด็ก) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนเองนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความมั่นใจในตนเอง (N=19) เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด (N=15) และยิ้มแย้มแจ่มใส (N=12)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เคลื่อนไหวไม่เป็นธรรมชาติ (N=12) เคลื่อนไหวไม่สอดคล้องกับเรื่องที่พูด (N=10) และไม่มีการใช้มือประกอบ (N=9)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ชอบเนื้อหาที่ตนเองนำเสนอ (N=25) มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น (N=23) และอยากพูดให้ได้ดีกว่านี้ (N=13)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของเพื่อน 3 อันดับแรก คือ เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=28) ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=25) และไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ (N=14)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เพื่อนมีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หวังดี (N=28) ให้กำลังใจ (N=23) และแนะนำในสิ่งที่ดี (N=21)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง (N=23) และซ้อมหน้ากระจก (N=15) ตารางที่ 47 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 6 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 5 การใช้คอมพิวเตอร์เครือข่ายในโรงเรียน)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ความมั่นใจในตนเอง (N=23)
- 1.2 ความพร้อมในการนำเสนอ (N=17)
- 1.3 เคลื่อนไหวร่างกายเป็นธรรมชาติมากขึ้น (N=15)
- 1.4 จำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ (N=8)

2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง

- 2.1 เสียงตัว /ร/ /ล/ ไม่ชัดเจน (N=26)
- 2.2 พูดติดขัด (N=14)
- 2.3 การใช้คำ เอ้อ อ้า แบบ แบบว่า (N=14)
- 2.4 พูดเหมือนอ่าน (N=9)
- 2.5 เตรียมเนื้อหาไม่ค่อยน่าสนใจ (N=6)

3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 3.1 อยากพูดให้ได้ดีกว่านี้ (N=32)
- 3.2 พูดเนื้อหาได้ไม่ดึงดูดผู้ฟัง (N=15)
- 3.3 พูดน่าเบื่อ (N=13)
- 3.4 พูดจากความจำมากกว่าความเข้าใจ (N=5)

4. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของเพื่อน

- 4.1 เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=23)
- 4.2 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=17)
- 4.3 ไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ (N=9)
- 4.4 เพื่อนพูดไม่จริง (N=4)

5. เพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร

-
- 5.1 หวังดี (N=29)
 - 5.2 ให้กำลังใจ (N=25)
 - 5.3 แนะนำในสิ่งที่ดี (N=25)
 - 5.4 สงสารเลยหาคำพูดปลอบใจ (N=5)
-

6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

- 6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)
 - 6.2 ศึกษาเนื้อหาเรื่องที่จะนำมาพูดอย่างละเอียด (N=28)
 - 6.3 ประยุกต์ลักษณะของเพื่อนที่พูดดีมาใช้กับตนเอง (N=20)
-

จากตารางที่ 47 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 6 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 5 การใช้คอมพิวเตอร์เครือข่ายในโรงเรียน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความมั่นใจในตนเอง (N=23) เสียงดังฟังชัด ความพร้อมในการนำเสนอ (N=17) และเคลื่อนไหวร่างกายเป็นธรรมชาติมากขึ้น (N=15)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เสียงตัว /ร/ /ล/ ไม่ชัดเจน (N=26) พูดติดขัด และการใช้คำ เอ้อ อ้า แบบ แบบว่า (N=14) และพูดเหมือนอ่าน (N=9)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ อยากพูดให้ได้ดีกว่านี้ (N=32) พูดเนื้อหาได้ไม่ดึงดูดผู้ฟัง (N=15) และพูดน่าเบื่อ (N=13)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของเพื่อน 3 อันดับแรก คือ เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=23) ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=17) และไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ (N=9)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เพื่อนมีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หวังดี (N=29) ให้กำลังใจ และแนะนำในสิ่งที่ดี (N=25) และสงสารเลยหาคำพูดปลอบใจ (N=5)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) ศึกษาเนื้อหาเรื่องที่จะนำมาพูดอย่างละเอียด (N=28) และประยุกต์ลักษณะของเพื่อนที่พูดดีมาใช้กับตนเอง (N=20)

ตารางที่ 48 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 7 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 6 รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะในความคิดของฉัน)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ความมั่นใจในตนเอง (N=32)
 - 1.2 พูดเป็นธรรมชาติ (N=29)
-

-
- 1.3 เตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ (N=24)
 - 1.4 พูดด้วยอารมณ์และความรู้สึกที่อยากจะพูด (N=24)
 - 1.5 มีความพยายาม (N=3)
-

2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง

- 2.1 เสียงตัว /ร/ /ล/ ไม่ชัดเจน (N=25)
 - 2.2 พูดเร็วเกินไป (N=23)
 - 2.3 พูดติดขัด (N=8)
-

3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 3.1 ชอบการพูดครั้งนี้ (N=27)
 - 3.2 เนื้อหาดี มีความเป็นตัวของตัวเอง (N=25)
 - 3.3 มีจินตนาการ (N=8)
 - 3.4 มีความมั่นใจ (N=7)
-

4. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของเพื่อน

- 4.1 เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=32)
 - 4.2 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=29)
 - 4.3 ได้คำแนะนำดี ๆ (N=25)
 - 4.4 ไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ (N=3)
-

5. เพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร

- 5.1 หัวใจดี (N=30)
 - 5.2 ให้กำลังใจ (N=27)
 - 5.3 แนะนำในสิ่งที่ดี (N=27)
 - 5.4 เพื่อนมองผิด ไม่เข้าใจสิ่งที่ตนเองแสดงออก (N=3)
-

6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

- 6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)
 - 6.2 ศึกษาเนื้อหาเรื่องที่จะนำมาพูดอย่างละเอียด (N=32)
 - 6.3 ประยุกต์ลักษณะของเพื่อนที่พูดดีมาใช้กับตนเอง (N=24)
-

จากตารางที่ 48 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 7 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 6 รูปแบบห้องเรียนอัจฉริยะในความคิดของฉัน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความมั่นใจในตนเอง (N=32) พูดเป็นธรรมชาติ (N=29) และเตรียมเนื้อหาที่น่าสนใจ (N=24)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้น่ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เสียงตัว /ร/ /ล/ ไม่ชัดเจน (N=25) พูดเร็วเกินไป (N=23) และพูดติดขัด (N=8)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้น่ามากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ชอบการพูดครั้งนี้ (N=27) เนื้อหาดี มีความเป็นตัวของตัวเอง (N=25) และมีจินตนาการ (N=8)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของเพื่อน 3 อันดับแรก คือ เป็นการสร้างกำลังใจที่ดี (N=32) ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง (N=29) และได้คำแนะนำดี ๆ (N=25)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เพื่อนมีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หวังดี (N=30) ให้กำลังใจ และแนะนำในสิ่งที่ดี (N=27) และเพื่อนมองผิด ไม่เข้าใจสิ่งที่ตนเองแสดงออก (N=3)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) ศึกษาเนื้อหาเรื่องที่จะนำมาพูดอย่างละเอียด (N=32) และประยุกต์ลักษณะของเพื่อนที่พูดดีมาใช้กับตนเอง (N=24)

สัปดาห์ที่ 8-10 การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินหลายทาง ตารางที่ 49 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 8 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 7 ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 ความไม่ประหม่า (N=24)
- 1.2 การควบคุมอารมณ์และความตื่นเต้น (N=15)
- 1.3 ยังไม่พบข้อดี (N=12)

2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง

- 2.1 จำบทพูด เนื้อหาที่จะพูดไม่ได้ (N=19)
- 2.2 พ่นลมหายใจใส่ไมโครโฟน (N=19)
- 2.3 พูดติดขัด พูดไม่ชัด ลื่นรัว (N=16)
- 2.4 เสียงเบาเกินไป (N=13)
- 2.5 ท่าทางขาดความมั่นใจ (N=12)
- 2.6 ไม่ประสานสายตา มองไม่มีจุดหมาย (N=12)
- 2.7 ก้มดูบทพูดบ่อย (N=8)
- 2.8 พูดจากความจำมากกว่าความเข้าใจ (N=5)

3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 3.1 ตื่นเต้น ประหม่าผู้ฟัง (N=32)
- 3.2 เตรียมตัวไม่ดีพอ (N=19)

3.3 ไม่มั่นใจเท่าครั้งที่ผ่าน ๆ มา (N=17)

3.4 ขาดชีวิตชีวา (N=9)

3.5 อาย ไม่กล้ามองผู้ฟัง (N=9)

4. ฉันทู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ

4.1 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=26)

4.2 ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=25)

4.3 ได้กำลังใจจากเพื่อน (N=13)

4.4 คนในครอบครัวและเพื่อนบางคนไม่มีความรู้ที่เพียงพอเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ (N=9)

4.5 คำแนะนำบางอย่างไม่สามารถเป็นไปได้จริง (N=3)

5. บุคคลต่าง ๆ คิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร

5.1 หวังดี และให้กำลังใจ (N=23)

5.2 มองเห็นความสามารถและข้อดี (N=23)

5.3 มองแต่ความผิดพลาด (N=16)

5.4 คาดหวังมากเกินไป (N=8)

6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)

6.2 เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง (N=25)

6.3 ลดความประหม่าเมื่อพบผู้ฟัง (N=20)

6.4 เตรียมเนื้อหาบทพูดให้ดีและน่าฟัง (N=17)

6.5 สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ (N=13)

จากตารางที่ 49 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 8 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 7 ความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีในชั้นเรียน) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนเองมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ความไม่ประหม่า (N=24) การควบคุมอารมณ์และความตื่นเต้น (N=15) และยังไม่พบข้อดี (N=12)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จำบทพูด เนื้อหาที่จะพูดไม่ได้ และพ่นลมหายใจใส่ไมโครโฟน (N=19) พูดติดขัด พูดไม่ชัด ลื่นรัว (N=16) และเสียงเบาเกินไป (N=13)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ตื่นเต้น ประหม่าผู้ฟัง (N=32) เตรียมตัวไม่ดีพอ (N=19) และไม่มั่นใจเท่าครั้งที่ผ่าน ๆ มา (N=17)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ 3 อันดับแรก คือ ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=26) ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=25) และได้กำลังใจจากเพื่อน (N=13)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่บุคคลต่าง ๆ มีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หวังดีและให้กำลังใจ และมองเห็นความสามารถและข้อดี (N=23) มองแต่ความผิดพลาด (N=16) และคาดหวังมากเกินไป (N=8)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง (N=25) และลดความประหม่าเมื่อพบผู้ฟัง (N=20) ตารางที่ 50 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 9 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 8 ภัยอันตรายจากการใช้เทคโนโลยี)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง

- 1.1 การมีสติ ควบคุมความตื่นเต้น (N=28)
- 1.2 การเรียบเรียงเนื้อหาที่น่าสนใจ (N=25)
- 1.3 มีการใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการพูด (N=19)
- 1.4 มีความเป็นธรรมชาติ และเป็นตัวของตัวเอง (N=15)

2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง

- 2.1 ไม่ประสานสายตา มองไม่มีจุดหมาย (N=25)
- 2.2 พ่นลมหายใจใส่ไมโครโฟน (N=19)
- 2.3 เนื้อหาเรื่องที่จะพูดซ้ำกับเพื่อนหลายคน แต่เพื่อนพูดดีกว่า (N=17)
- 2.4 เสียงเบา (N=14)
- 2.5 พูดไม่ชัด ลื่นรัว (N=5)

3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้

- 3.1 เตรียมเนื้อหาดี น่าสนใจ (N=32)
- 3.2 สามารถพูดได้ดี มีตัวอย่างน่าสนใจ (N=19)
- 3.3 มั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น (N=17)
- 3.4 ยังต้องปรับปรุงการพูดให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ (N=9)

4. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ

- 4.1 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=32)
- 4.2 ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=30)
- 4.3 มีความหวังว่าตนเองจะพัฒนาได้ดีขึ้น (N=27)
- 4.4 ได้ข้อมูลรอบด้านเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาตน (N=25)

4.5 คนในครอบครัวและเพื่อนบางคนไม่มีความรู้ที่ดีพอเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ (N=3)

5. บุคคลต่าง ๆ คิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร

- 5.1 หวังดี และให้กำลังใจ (N=35)
 - 5.2 มองเห็นความสามารถและข้อดี (N=32)
 - 5.3 เข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ (N=28)
 - 5.3 มองแต่ความผิดพลาด (N=7)
 - 5.4 คาดหวังมากเกินไป (N=3)
-

6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

- 6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)
 - 6.2 เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง (N=29)
 - 6.3 พยายามดึงผู้ฟังให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดนำเสนอ (N=25)
 - 6.4 สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ (N=23)
-

จากตารางที่ 50 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 9 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 8 ภัยอันตรายจากการใช้เทคโนโลยี) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่ากรนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การมีสติ ควบคุมความตื่นเต้น (N=28) การเรียบเรียงเนื้อหาได้น่าสนใจ (N=25) และมีการใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการพูด (N=19)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ประสานสายตา มองไม่มีจุดหมาย (N=25) พนทมหายใจใส่ไมโครโฟน (N=19) และเนื้อหาเรื่องที่จะพูดซ้ำกับเพื่อนหลายคน แต่เพื่อนพูดดีกว่า (N=17)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ เตรียมเนื้อหาดี น่าสนใจ (N=32) สามารถพูดได้ดี มีตัวอย่างน่าสนใจ (N=19) และมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น (N=17)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ 3 อันดับแรก คือ ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=32) ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=30) และมีความหวังว่าตนเองจะพัฒนาได้ดีขึ้น (N=27)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่บุคคลต่าง ๆ มีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หวังดี และให้กำลังใจ (N=35) มองเห็นความสามารถและข้อดี (N=32) และเข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ (N=28)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง (N=29) และพยายามดึงดูดผู้ฟังให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพูดนำเสนอ (N=25)

ตารางที่ 51 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 10 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 9 แนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา)

1. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
1.1 การมีสติ ควบคุมความตื่นเต้น (N=30)
1.2 สามารถเลือกเนื้อหาสาระได้ตรงตามความสนใจของผู้ฟัง (N=26)
1.3 มีการใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการพูด (N=21)
1.4 สามารถดึงดูดผู้ฟังให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนใจเรื่องที่พูด (N=13)
2. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง
2.1 ไม่ประสานสายตา (N=15)
2.2 ก้มดูบทพูดบ่อย เพราะเนื้อหาค่อนข้างเยอะ (N=15)
2.3 พูดเร็ว (N=5)
2.4 การใช้คำ เอ้อ อ้า แบบ แบบว่า (N=3)
2.5 พูดไม่ชัด ลื่นรัว (N=2)
3. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
3.1 พยายามพูดให้ดีที่สุด (N=28)
3.2 คาดหวังว่าผู้ฟังจะชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองได้นำเสนอ (N=19)
3.3 มั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น (N=17)
3.4 ยังต้องปรับปรุงการพูดให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ (N=13)
4. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ
4.1 ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=37)
4.2 ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=37)
4.3 ได้ข้อมูลรอบด้านเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาตน (N=29)
5. บุคคลต่าง ๆ คิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
5.1 หวังดี และให้กำลังใจ (N=35)
5.2 มองเห็นความสามารถและข้อดี (N=34)
5.3 เข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ (N=31)
6. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

6.1 หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37)

6.2 สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ (N=35)

6.3 พยายามหาโอกาสในการพูดอย่างสม่ำเสมอ (N=19)

จากตารางที่ 51 แสดงผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 10 (กิจกรรมการพูดครั้งที่ 9 แนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา) พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดีมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ การมีสติ ควบคุมความตื่นเต้น (N=30) สามารถเลือกเนื้อหาสาระได้ตรงตามความสนใจของผู้ฟัง (N=26) และมีการใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการพูด (N=21)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอในครั้งนี้นับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ ไม่ประสานสายตา และก้มดูบทพูดบ่อย เพราะเนื้อหาค่อนข้างเยอะ (N=15) พูดเร็ว (N=5) และการใช้คำ เอ้อ อ้า แบบ แบบว่า (N=3)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกจากการนำเสนอในครั้งนี้นับมากที่สุด 3 อันดับแรก คือ พยายามพูดให้ดีที่สุด (N=28) คาดหวังว่าผู้ฟังจะชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองได้นำเสนอ (N=19) และมั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น (N=17)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของบุคคลต่าง ๆ 3 อันดับแรก คือ ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น (N=37) ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ (N=37) และได้ข้อมูลรอบด้านเป็นประโยชน์ต่อการตัดสินใจในการปรับปรุงและพัฒนาตน (N=29)

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่บุคคลต่าง ๆ มีต่อตนเอง 3 อันดับแรก คือ หัวดีและให้กำลังใจ (N=35) มองเห็นความสามารถและข้อดี (N=34) และเข้าใจปัญหาและอุปสรรคที่เผชิญอยู่ (N=31)

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง คือ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง (N=37) สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ (N=35) และพยายามหาโอกาสในการพูดอย่างสม่ำเสมอ (N=19)

9. ผลการวิเคราะห์การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์

การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์จะกระทำภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้บรรลุภาพขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แบบการจำแนกชนิดข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง นำเสนอในลักษณะของประโยคและข้อความ

ผลการวิพากษ์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือเป็นการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเชิงให้กำลังใจ และอีกประเภทเป็นการให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการเพื่อการพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ ดังนี้

1) การให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเชิงให้กำลังใจ เช่น

“นี่เป็นการพูดครั้งแรก ทำได้ขนาดนี้ถือว่ายอดเยี่ยมมากแล้ว”
 “พูดเป็นตัวของตัวเองได้อยู่แล้ว ดีกว่าไปลอกเลียนแบบคนอื่น ดูไม่เป็นธรรมชาติเลย”
 “ฉันชอบเวลาเธอพูดนะ เสียงน่าฟังมาก คุณมีความมั่นใจในตัวเอง”
 “พูดเก่งจังเลย อยากพูดเก่งแบบนี้บ้างจัง”
 “ค่อย ๆ ฝึกหัดไป ใคร ๆ ก็ตื่นเต้นกันทั้งนั้น”
 “ฉันคิดว่าเธอพูดได้ดีขึ้นมาก จากที่เคยเห็นเธอพูดครั้งก่อน ๆ เลยนะ”
 “อย่าท้อแท้เลยนะ ฉันก็ยังทำได้ไม่ค่อยดีเลย ครั้งหน้าเราฝึกซ้อมให้ดีกว่านี้”
 “ฉันเชื่อมั่นนะว่าเธอทำได้ ถ้าต้องการคำปรึกษาเพิ่มเติมบอกได้เลย”
 “เก่งมาก คนอะไรทำอะไรก็เก่งและน่าดูไปหมด ชื่นชมๆๆๆ”
 “พูดไม่เก่ง ไม่ได้หมายความว่าไม่มีอะไรดีนี้ ของแบบนี้มันฝึกฝนกันได้ ใคร ๆ ก็ตื่นเต้นกันทั้งนั้นแหละ”
 “สู้ ๆ นะ เป็นกำลังใจให้เสมอ รอชมครั้งหน้า ๆ”

2) การให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการเพื่อการพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ เช่น

“พูดได้ดีมากเลย แต่ถ้าลดความเร็วลงอีกสักนิดจะดีมาก จะฟังตามได้ทัน”
 “เนื้อหาดีมากเลยคะ น่าสนใจจริง ๆ นี่ถ้ามีตัวอย่างให้ดูประกอบด้วยจะเข้าใจมากขึ้นเลยนะ อยากดูตัวอย่างจังเลย”
 “ถ้าพยายามมองกล้องให้มากกว่านี้จะดีมากเลย ไม่ต้องตื่นเต้นนะ”
 “อย่าตื่นเต้น ๆ สดุดมหายใจลึก ๆ จะช่วยทำให้มีสมาธิดีขึ้นมาก”
 “พูดคำควบกล้ำได้ชัดเจนมาก เป็นแบบอย่างที่ดีมากเลย”
 “ครั้งหน้าพยายามยืนให้ตัวตรง พูดให้ช้าลงกว่านี้ เชื่อว่าจะเป็นการพูดที่ยอดเยียมมาก”
 “ภาพประกอบน่าสนใจมาก ถ้าเขยิบตัวออกจากโปรเจคเตอร์อีกนิดก็จะดี มันเห็นเป็นเงาบังจอภาพจ๊ะ”
 “เสียงดังฟังชัด เนื้อเรื่องน่าสนใจ ถ้าคนพูดยิ้มให้ผู้ฟังอีกนิดจะดีเลย”
 “พยายามใจเย็น ๆ เนื้อหาที่เตรียมมาดีมากแล้ว ไม่ต้องตื่นเต้น เวลาเราคาดหวังหรือจริงจังเกินไป จะทำให้เราถ่ายทอดออกมาไม่เป็นธรรมชาติของตัวเอง”
 “พยายามสบตาผู้ฟัง ไม่ต้องกลัวนะ ทุกคนเป็นกำลังใจให้เสมอ”

นอกจากนี้ผู้วิจัยพบการให้คำแนะนำซึ่งไม่เป็นไปในแนวทางมิตรวิพากษ์อยู่บางส่วน โดยถ้อยคำดังกล่าวแสดงลักษณะที่เกินจริง ประชดประชัน หรือเหน็บแนม ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับ

ข้อความในลักษณะนี้สะท้อนตนเองออกมาถึงความไม่แน่ใจและความไม่เชื่อมั่นในกลุ่มมิตรวิพากษ์ รวมทั้งความรู้สึกเหมือนตนเองเป็นตัวตลก และถูกจับผิดตลอดเวลา เช่น

“เก่งสุดยอด ทาใครเปรียบปานได้”

“เสียงเหน่อน่ารักอะ”

“มองหาจิ้งจอกอยู่หรือ มองผู้ฟังบ้างก็ได้นะ เค้ารอยู๋ ลู๋ๆ”

“หน้านิ่งมาก ยิ้มหน่อยได้มัย เรื่องไม่ได้เครียดขนาดนั้น”

“คนอะไรเก่งแล้วเก่งอีก น่าอิจฉาจริง ๆ”

“เสร็จงานนี้เปิดทอล์คโชว์แข่งกับไนต์ อุดมเลยดีไหม”

“เนื้อหาดี น่าสนใจ แต่พูดเร็วมาก ฟังไม่ทันเลย”

“เสียงเบามาก เร่งวอลลุ่มสุด ๆ แล้วยังไม่ค่อยได้ยินเลย คราวหน้าแก้ใหม่จะ”

“ไม่แน่ใจว่าปวดท้อง เครียด หรือคิดถึงใครอยู่ หน้าเฉย ตาลอยมากเลย ใจเย็น ๆ

น้ำ เดียวก็ดีเอง”

10. ผลการวิเคราะห์การให้คำแนะนำจากผู้ประเมินหลายทาง

การให้คำแนะนำจากผู้ประเมินหลายทางจะกระทำภายหลังจากที่กลุ่มตัวอย่างได้บรรจุภาพขึ้นบนสื่อสังคมออนไลน์แล้ว ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์แบบการจำแนกชนิดข้อมูลและสรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง นำเสนอในลักษณะของประโยคและข้อความ ซึ่งผู้ทำหน้าที่ประเมินหลายทางได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัย นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ มีรายละเอียดการนำเสนอ ดังต่อไปนี้

1) ผู้เชี่ยวชาญ บทบาทที่แสดงออกมาผ่านการให้คำแนะนำนั้น จะมีลักษณะในเชิงวิชาการ ซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ลักษณะการใช้คำพูดตรงไปตรงมา มีเหตุมีผลควรแก่การเชื่อถือ เช่น

“ผู้หญิงส่วนมากจะมีเสียงสูงแหลมกว่าผู้ชาย ลักษณะเช่นนี้ช่วยดึงดูดความสนใจผู้ฟังได้มากกว่าการใช้เสียงระดับเดียว แต่ก็พึงระวังว่าเสียงแหลมสูงนั้นต้องมีระดับลงบ้างตามเนื้อเรื่อง มิเช่นนั้นจะสร้างความรำคาญให้เกิดแก่ผู้ฟัง”

“ความเร็วในการพูดเป็นสิ่งที่สำคัญมาก ถ้าใช้ความเร็วมากไป จะทำให้ผู้ฟังไม่สามารถจับเนื้อหาสาระหรือประเด็นสำคัญในการพูดได้ ในขณะเดียวกันถ้าพูดช้าไปผู้ฟังก็จะหมดความสนใจที่จะรับฟังได้เช่นกัน”

“การเลือกใช้ภาษาพูดที่เหมาะสมจะทำให้ภาษานั้นมีพลัง ผู้รับสารสามารถเข้าใจได้ทันที”

2) ผู้สอน บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการให้กำลังใจและรับฟังปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งในการให้คำแนะนำในเชิงวิชาการ เช่น

“ไม่เคยมีใครพ่ายแพ้แก่ความพยายาม ฝึกซ้อมให้มากขึ้นนะคะ คนที่จะพูดได้ดีต้องหมั่นฝึกซ้อมค่ะ ซ้อมหน้ากระจกก็ได้ เราจะได้เห็นตัวเราเอง”

“พยายามควบคุมความตื่นเต้นให้ได้ จะทำให้พูดช้าลง พูดชัดขึ้น”

“เสียงพูดที่ดีจะต้องชัดถ้อยชัดคำ ไม่เกี่ยวกับการติดสำเนียงถิ่น หนูพูดชัด คำควบกล้ำดีมาก สำเนียงถิ่นที่ปะปนมาไม่ได้ทำให้ดูตลกเลยคะ”

“วันนี้ทำได้ดีมากขึ้นแล้วคะ ลองย้อนกลับไปดูคลิปเก่า ๆ ลีคะ จะเห็นตรงกันว่าเราได้มาไกลแล้ว ความเชื่อมั่นในตนเองจะทำให้อารมณ์เรานั้นคง ไม่หวาดกลัว เสียงไม่สั่น ขาไม่ขยับไปมา”

“พยายามฝึกการใช้เสียงตัว /ร/ /ล/ ให้มาก ซ้อมพูดวันละนิดละหน่อย อย่าหึง คนที่พูดคำควบกล้ำชัดจะทำให้การพูดนั้นน่าฟัง พยายามอีกนิดนะคะ”

3) นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการมองหาจุดเด่นและจุดด้อยของตัวเอง รวมไปถึงปัญหาและความซับซ้อนใจที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม เช่น

“สื่อที่นำมาใช้เรียกความสนใจเพื่อน ๆ ได้เป็นอย่างดี ประสบความสำเร็จ”

“ชอบหัวข้อที่พูดวันนี้ สามารถพูดได้เป็นธรรมชาติตามที่ตัวเองคิด เลยจำบทพูดได้ดี”

“ภูมิใจที่พูดคำควบกล้ำชัดเจน เพราะจะต้องเป็นครูภาษาไทย อยากรจะพัฒนาตัวเองต่อไปอีกเรื่อย ๆ “

“เตรียมเนื้อหาไม่คอยดี เนื้อหาทวนสับสน”

“เสียงเบา ชอบพ่นลมหายใจใส่ไมโครโฟน”

“ตื่นเต้นมาก ๆ ทั้ง ๆ ที่ก็เป็นเพื่อนกันทั้งนั้น แต่ควบคุมตัวเองไม่ได้เลย”

“หัวข้อยากและกว้างเกินไป ไม่แน่ใจว่าต้องการให้พูดประเด็นไหนบ้าง”

“ไม่อยากให้ใครดูคลิปเลย ฮายอะ”

4) เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการให้กำลังใจ และการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม เช่น

“ชอบคลิปที่นำมาประกอบการพูด น่าสนใจมาก ติดตามดูตลอดเลย”

“ดูมีความมั่นใจในตัวเองมาก ทำให้เพื่อนรู้สึกกระตือรือร้นตามไปด้วย”

“ชอบที่ให้เพื่อนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมด้วย ไม่น่าเบื่อ”

“เสียงดังฟังชัด บุคลิกภาพดี เนื้อหาน่าฟัง”

“เสียงเบาไปนิด เพื่อน ๆ ที่นั่งอยู่หลังห้องเลยไม่ค่อยสนใจ”

“Powerpoint มีแต่ข้อความ และตัวเล็กมากมองไม่เห็น”

“มองเพดาน ไม่ประสานสายตาสื่อผู้ฟัง”

5) บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และการให้ข้อเสนอแนะ เช่น

“การแต่งกายชุดเครื่องแบบนิสิตยังไม่มีความเหมาะสม”

“เสียงเบาเกินไป”

“ควรสบตาผู้ฟังเป็นระยะ ๆ”

“ดูตื่นเต้นและวิตกกังวลแสดงออกทางสีหน้า”

“ควรยิ้มแย้มแจ่มใส”

“ผมเผ้าควรเก็บให้เรียบร้อย ไม่ปรกหน้าปรกตา”

“พูดดี มีความมั่นใจในตัวเอง”

“ประหลาดใจมาก ไม่นึกว่าลูกจะพูดได้ดีขนาดนี้”

“ภูมิใจที่มีเพื่อนเก่ง”

11. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ และให้กลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความรู้สึกอย่างไม่เป็นทางการ โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ 1) ความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ 3) คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

11.1 ขั้นการให้กำลังใจตนเอง

11.1.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นการทำให้กลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาตนเอง ได้ทบทวนว่าตนเองมีจุดเด่นจุดด้อยอะไร เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จและล้มเหลวที่เกิดขึ้น จากการทำกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทำความเข้าใจความคิดและความรู้สึกของตนเอง และสามารถยอมรับตนเองได้ ทั้งในด้านบวกและลบ พร้อมทั้งพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขตนเองต่อไป

11.1.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากความไม่คุ้นเคยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread และ งานวิชาเรียนต่าง ๆ มีเยอะ เวลาในการเตรียมตัวสำหรับการพูดในแต่ละครั้งมีน้อย

11.1.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ การให้ผู้วิจัยสอนและทบทวนวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread ในชั้นเรียนให้มากขึ้น หรือเลือกโปรแกรมสื่อสังคมออนไลน์อื่นที่ใช้ง่ายกว่านี้ เช่น Facebook

11.2 ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

11.2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นโอกาสในการได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนในกลุ่มสมาชิกมิตร

วิพากษ์ การให้คำแนะนำในเชิงบวกตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ช่วยเสริมสร้างกำลังใจ และเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

11.2.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากกลุ่มตัวอย่างบางคนเกิดความไม่มั่นใจในการได้รับคำแนะนำจากเพื่อนในกลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์ว่าคำแนะนำดังกล่าวที่เสนอแนะนำนั้นเป็นจริงหรือไม่ สมควรและควรค่าแก่การเชื่อถือหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกมิตรวิพากษ์บางคนนั้นไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ชี้แนะไป มีการใช้คำพูดตลกขบขัน หรือเยินยอเกินความเป็นจริง

11.2.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ ควรสร้างความตระหนักและการทำให้สมาชิกมิตรวิพากษ์ทุกคนเล็งเห็นประโยชน์จากวิธีมิตรวิพากษ์มากกว่านี้

11.3 ชั้นการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

11.3.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในชั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ เนื่องจากเป็นความคิดเห็นที่มีเหตุผลและสามารถนำไปใช้ได้จริง ช่วยทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

11.3.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากกลุ่มตัวอย่างบางคนรู้สึกว่าคุณคณอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินหลายทางนั้น ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการเพียงพอ แม้ว่าจะมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและประเมินผลการพูดแล้วก็ตาม แต่คำแนะนำเพิ่มเติมที่ได้รับนั้นมักเป็นการวิจารณ์เสียเป็นส่วนใหญ่หรือเป็นการตำหนิโดยที่ไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาอธิบาย สร้างความขัดแย้งภายในใจให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มตัวอย่างบางคน ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่เกิดความรู้สึกเหล่านี้เพิกเฉยต่อคำแนะนำจากกลุ่มผู้ประเมินดังกล่าว และอีกประเด็นหนึ่งคือกลุ่มผู้ประเมินหลายทางซึ่งเป็น พ่อแม่ หรือญาติพี่น้องบางคน มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพูดในที่สาธารณะ ด้วยเหตุนี้จึงมีมาตรฐานสูงและมีความคาดหวังกับกลุ่มตัวอย่างสูงด้วยเช่นกัน

11.3.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ กลุ่มตัวอย่างเสนอว่าให้ตัดกลุ่มผู้ประเมินหลายทางซึ่งเป็น พ่อแม่ หรือญาติพี่น้อง คงเหลือไว้เฉพาะผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัย ตนเอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียน

11.4 ชั้นการสรุปคิดตรงใจ

11.4.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในชั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้นำความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่ได้รับมาอย่างต่อเนื่องมาใช้ประโยชน์จริง มุ่งมั่นที่จะทำการพูดนำเสนอทางวิชาการให้ประสบความสำเร็จ

11.4.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจาก ความตื่นเต้นและกังวล ระยะเวลาในการเตรียมงานกลุ่มค่อนข้างจำกัด ประกอบกับเป็นเวลาที่ใกล้สอบจึงส่งผลให้การเตรียมตัวของกลุ่มอาจจะมีอุปสรรคบ้าง

11.4.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลาานาน ๆ เพื่อให้มีการเตรียมตัวของกลุ่มในเวลาที่ไม่จำกัด

12. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นในกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ และให้กลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความรู้สึกอย่างไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ VoiceThread ค่อนข้างใช้ลำบากในระยะแรก แต่เมื่อศึกษาการใช้ไปในระยะเวลาหนึ่งก็สามารถใช้ได้

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสดงความคิดเห็นในส่วนองกิจกรรมมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้รู้สึกถึงความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องกังวลถึงสีหน้าหรือปฏิกิริยาของผู้ที่ทำการสื่อสารด้วย ตัดปัญหาความกังวลใจในการทำการสื่อสารแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นรู้สึกมีพลังอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเพื่อนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์คนอื่น ๆ มีความคิดเห็นตรงกันกับตนเอง

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำแบบรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิประเมินรับรอง ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

ตารางที่ 52 แสดงผลการรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประเด็นการพิจารณา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
1. ความเหมาะสมขององค์ประกอบของรูปแบบ			
1.1 บุคคล			
1.1.1 ผู้สอน	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
1.1.2 กลุ่มมิตรวิพากษ์	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง	4.4	0.55	เหมาะสมมาก
1.2 สารความรู้			
1.2.1 เนื้อหาสารความรู้	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.2.2 ลักษณะรายวิชาหรือกิจกรรมที่เหมาะสม	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
1.3 เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้			
1.3.1 คุณลักษณะของสื่อสังคมออนไลน์	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.3.2 VoiceThread	4.2	0.45	เหมาะสมมาก
1.4 การประเมินผล			
1.4.1 การประเมินการสะท้อนตน	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
1.4.2 การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
1.4.3 การประเมินความเป็นมิตรวิพากษ์	4.4	0.55	เหมาะสมมาก
1.4.4 การประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
ภาพรวมด้านองค์ประกอบ	4.71	0.30	เหมาะสมมากที่สุด
2. ความเหมาะสมของขั้นตอนรูปแบบ			
2.1 ขั้นตอนการให้กำลังใจตนเอง	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
2.2 ขั้นตอนการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก	4.8	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
2.3 ขั้นตอนการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น	4.4	0.55	เหมาะสมมาก

ตารางที่ 52 แสดงผลการรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการพิจารณา	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ระดับความคิดเห็น
2.4 ขั้นตอนการสรุปคิดตรงใจ	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
ภาพรวมด้านขั้นตอน	4.60	0.51	เหมาะสมมากที่สุด
3. ความเหมาะสมของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง	5.0	0.00	เหมาะสมมากที่สุด
4. ความเหมาะสมของรูปแบบในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา	4.6	0.55	เหมาะสมมากที่สุด
5. ความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติจริง	4.8	0.45	เหมาะสมมากที่สุด
ภาพรวมทั้งหมด	4.69	0.47	เหมาะสมมากที่สุด

จากตารางที่ 52 ผลการรับรองรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา พบว่า ในภาพรวมรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.69, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.71, S.D. = 0.30) ขั้นตอนของรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.51) ความเหมาะสมของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 5.00, S.D. = 0.00) ความเหมาะสมของรูปแบบในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.60, S.D. = 0.55) และความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติจริงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด (\bar{X} = 4.80, S.D. = 0.45)

นอกจากนี้ผู้ทรงคุณวุฒิได้ให้ข้อเสนอแนะ และแสดงความคิดเห็นเพิ่มเติมเกี่ยวกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่า

ในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เพื่อนำไปปรับปรุงแก้ไขให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้น ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 53 แสดงข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ข้อที่	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงใหม่
1	การกำหนดคุณสมบัติกลุ่มผู้ประเมินหลายทางในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาตินั้น ควรตระหนักว่ากลุ่มบุคคลดังกล่าวบางคนอาจไม่มีความสามารถในการใช้งานคอมพิวเตอร์และอินเทอร์เน็ต สามารถเรียนรู้และใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ VoiceThread ได้ หรือมีคอมพิวเตอร์ส่วนตัวหรืออุปกรณ์อื่นที่สามารถทำการติดต่อสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์ได้ แต่มีความเชี่ยวชาญหรือสามารถประเมินความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ ประเด็นนี้มีความสำคัญมากกว่าความสามารถในการใช้เทคโนโลยี ผู้วิจัยควรมีความยืดหยุ่นกับกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง อาจไม่ใช้เทคโนโลยีในการประเมินผลทั้งหมด อาจใช้เอกสารประกอบการประเมินแทนเพื่อความสะดวกของกลุ่มผู้ประเมินหลายทางเอง	กำหนดให้การประเมินหลายทาง หากผู้ประเมินคนใดไม่สามารถประเมินหรือแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ได้ ให้ประเมินและแสดงความคิดเห็นลงในเอกสารแทน โดยนิสิตนักศึกษาที่เป็นกลุ่มตัวอย่างได้รับการประเมินจะต้องเป็นผู้เปิดคลิปการพุดนำเสนอทางวิชาการของตนให้กลุ่มผู้ประเมินหลายทางชม และรับเอกสารการประเมินจากผู้วิจัยไปและนำมาส่งคืนภายหลังทุกครั้งที่ประเมินเสร็จสิ้นแล้ว

ตารางที่ 53 แสดงข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิเกี่ยวกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ข้อที่	ข้อเสนอแนะจากผู้ทรงคุณวุฒิ	การปรับปรุงใหม่
2	สื่อสังคมออนไลน์ที่นำมาใช้ในการวิจัยควรเป็นสื่อที่เข้าถึงได้ง่ายและรู้จักกันอย่างแพร่หลาย VoicThread มีคุณสมบัติหลักที่เหมาะสมกับการดำเนินกิจกรรมและรูปแบบนี้ แต่มีข้อจำกัดเรื่องความแพร่หลายและเป็นที่รู้จัก รวมทั้งยังปรากฏความซับซ้อนในการใช้งานบางส่วน	ปรับแก้การใช้สื่อสังคมออนไลน์ โดยไม่กำหนดประเภทสื่อ ผู้สอนและผู้เรียนกำหนดร่วมกันว่าจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทใด ตามคุณสมบัติหลักที่สามารถแบ่งปันภาพวิดีโอได้ บันทึกข้อความ และแสดงความคิดเห็นได้ รวมทั้งตั้งค่าความเป็นส่วนตัวได้
3	ควรให้กลุ่มตัวอย่างมีส่วนร่วมในการประเมินผลการพุดนำเสนอทางวิชาการทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม คือในสัปดาห์แรกและสัปดาห์สุดท้าย เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ประเมินพัฒนาการของตนเองด้วย	ปรับแก้ในส่วนการประเมินผลก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม โดยให้กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ประเมินด้วย

บทที่ 5

ผลการวิจัย

รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา

รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา มีรายละเอียดในการนำเสนอ ดังนี้

ตอนที่ 1 บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. หลักการของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 2 รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2. ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 3 การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้

1. การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้

2. เงื่อนไขการใช้งานรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ตอนที่ 1

บทนำ

1. ความเป็นมาและความสำคัญของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา เป็นการจัดการเรียนรู้ที่เน้นให้ผู้เรียนเกิดการสะท้อนตน อันเป็นการคิด พิจารณา และการเรียนรู้ที่เกิดจากตนเอง ส่งผลให้เกิดมุมมองหรือแนวคิดใหม่ในการพัฒนาตน โดยผู้เรียนจะมีโอกาสได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นอันเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถการพุดนำเสนอทางวิชาการผ่านกิจกรรมมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง เพื่อป้องกันอคติและความเข้าใจผิดของตนเอง วิธีมิตรวิพากษ์เป็นการให้คำแนะนำและข้อคิดเห็นอย่างเป็นกัลยาณมิตร เน้นการเสริมแรงผู้อื่นด้วยการใช้ถ้อยคำที่มุ่งส่งเสริมกำลังใจ มีอิทธิพลต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง การประเมินหลายทางเน้นการประเมินหรือการตัดสินจากบุคคลที่แวดล้อม ได้แก่ เพื่อน ผู้เชี่ยวชาญ ญาติหรือบุคคลในครอบครัว เพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่นใจว่าผลจากการประเมินนั้นมีความถูกต้อง มีคุณค่าพอที่จะเชื่อถือ ลดความกังวลจากผู้ได้รับการประเมินในเรื่องความลำเอียงหรือการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง สนับสนุนการทำงานร่วมกันและการแลกเปลี่ยนการเรียนรู้ร่วมกัน

การสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ และการประเมินหลายทางอาศัยการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ผ่านการติดต่อสื่อสารตามแนวคิดสื่อสังคมออนไลน์ ในการลดข้อจำกัดด้านเวลาและสถานที่ผ่านตัวกลางคือระบบอินเทอร์เน็ต การเชื่อมโยงดังกล่าวสร้างปฏิสัมพันธ์ต่อการแลกเปลี่ยนแบ่งปันความรู้ การช่วยเหลือ ชี้แนะ และเป็นกำลังใจให้กันและกัน เพื่อนำผู้เรียนไปสู่การเป็นผู้มีทักษะด้านการสื่อสารในที่สาธารณะเชิงวิชาการ สามารถคิดอย่างมีวิจารณ์ญาณสำหรับการผลิตความรู้และการแก้ไขปัญหาใหม่ และยกระดับการเห็นคุณค่าในตนเองอันเกี่ยวข้องกับการเจริญเติบโตของนิสิตนักศึกษาในด้านศีลธรรม จิตใจ และอารมณ์เช่นเดียวกับความคิดและพฤติกรรม

2. หลักการของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 เป็นรูปแบบที่สนับสนุนการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เพื่อพัฒนาความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ ช่วยลดอุปสรรคในการเผชิญหน้า เสริมสร้างทักษะการพุดและความ

มั่นใจในตนเอง และส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองผ่านการได้รับข้อเสนอแนะ หรือข้อคิดเห็นจากเครือข่ายเพื่อนที่ใช้สื่อสังคมออนไลน์เดียวกัน

2.2 เป็นรูปแบบที่มุ่งเน้นให้นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาเกิดการคิดพิจารณาปัญหาหรือเหตุการณ์ที่สังเกตเห็นเกี่ยวกับลักษณะการพูดนำเสนอทางวิชาการ และความรู้สึกที่มีต่อการพูดนำเสนอทางวิชาการ เพื่อให้เกิดความเข้าใจและเรียนรู้ที่จะจัดการกับปัญหาที่ตนพบ โดยคิดวิเคราะห์ ค้นหาสาเหตุ แนวทาง และวิธีการต่าง ๆ ในการที่จะแก้ปัญหาหรือจัดการกับเหตุการณ์ที่เกิดจากการพูดนำเสนอทางวิชาการ

2.3 เป็นรูปแบบที่ช่วยพัฒนาและส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง โดยอาศัยวิธีมาตรวิพากษ์เพื่อสร้างกำลังใจ และการเรียนรู้ร่วมกันของกลุ่มนิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ นิสิตนักศึกษาในกลุ่มจะเป็นทั้งผู้ได้รับคำแนะนำและผู้ให้คำแนะนำ การให้คำแนะนำดังกล่าวจะไม่ทำการตัดสินว่าการพูดนำเสนอทางวิชาการของเพื่อนนิสิตศึกษานั้นไม่ดี แ่ หรือต้องปรับปรุง แต่จะเป็นการให้ข้อเสนอแนะโดยใช้คำพูดในทางสร้างสรรค์ หลีกเลี่ยงถ้อยคำที่ก่อให้เกิดความเจ็บช้ำน้ำใจ

2.4 เป็นรูปแบบที่เน้นการประเมินผลการปฏิบัติกิจกรรมจากบุคคลที่แวดล้อม เพื่อให้ได้มาซึ่งความมั่นใจว่าผลจากการประเมินนั้นมีความถูกต้อง มีคุณค่าพอที่จะเชื่อถือ ลดความกังวลจากผู้ได้รับการประเมินในเรื่องความลำเอียงหรือการเข้าข้างฝ่ายใดฝ่ายหนึ่ง เปิดโอกาสให้มีการวิพากษ์วิจารณ์เชิงสร้างสรรค์ ซึ่งให้เห็นจุดบกพร่อง และระบุจุดเด่น

3. วัตถุประสงค์ของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.1 เพื่อเป็นแนวทางในการนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการไปใช้ในการเรียนการสอนสำหรับนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.2 เพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองในนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งจะช่วยให้นิสิตนักศึกษาเป็นผู้สามารถพัฒนาบุคลิกภาพ ความรู้ ความสามารถ การบริหารตนเอง มนุษย์สัมพันธ์ สุขภาพ ตลอดจนคุณธรรมจริยธรรมของตนเองได้ดี เพราะเมื่อมีการเห็นคุณค่าในตนเองแล้ว ก็จะมีเชื่อ มีกำลังใจที่คิดว่าตนเองสามารถที่จะพัฒนาได้ในทุก ๆ ด้าน

3.3 เพื่อพัฒนาความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ ซึ่งเป็นมาตรฐานผลการเรียนรู้ด้านทักษะการสื่อสารในระดับปริญญาตรีระบุไว้ว่าผู้เรียนระดับอุดมศึกษาต้องสามารถสื่อสาร

ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งในการพูด การเขียน สามารถเลือกใช้รูปแบบของการนำเสนอที่เหมาะสมสำหรับกลุ่มบุคคลที่ต่างกัน ตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2552

ตอนที่ 2

รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 บุคคล

1.1.1 ผู้สอน

1.1.2 กลุ่มมิตรวิพากษ์

1.1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง

1.2 เนื้อหาสาระความรู้

1.3 เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้

1.4 การประเมินผล

1.4.1 การเห็นคุณค่าในตนเอง

1.4.2 ความเป็นมิตรวิพากษ์

1.4.3 ความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ

2. ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

2.1 ขั้นการให้กำลังใจตนเอง

2.2 ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

2.3 ขั้นการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

2.4 ขั้นการสรุปคิดตรงใจ

คำอธิบายรายละเอียดขององค์ประกอบรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1. **บุคคล** คือ ผู้มีบทบาทเกี่ยวข้องในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ประกอบไปด้วย ผู้สอน กลุ่มมิตรวิพากษ์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง และกลุ่มผู้เชี่ยวชาญ ดังมีรายละเอียด ดังนี้

1.1. **ผู้สอน** เป็นผู้ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการให้ความรู้เกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ และวิธีมิตรวิพากษ์ นอกจากนี้ยังมีบทบาทในการสร้างความเชื่อมั่นให้เกิดขึ้นกับผู้เรียนว่าจะได้รับประโยชน์จากการฝึกปฏิบัติกิจกรรมจริง สร้างแรงจูงใจในการเข้าร่วมกิจกรรม เช่น คะแนน การให้กำลังใจ การชมเชย ภายหลังที่ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมในแต่ละครั้งเสร็จสิ้น สร้างบรรยากาศในการปฏิบัติกิจกรรมและการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้เกิดขึ้นผ่านการใช้สื่อสังคมออนไลน์ (VoiceThread) ทั้งนี้ผู้สอนต้องเข้าใจเนื้อหาและมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการ ตระหนักถึงความสำคัญในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง เข้าใจวิธีการสะท้อนตน วิธีการมิตรวิพากษ์ และการประเมินหลายทาง มีความรู้ในเนื้อหาดังกล่าวสอดคล้องกับกิจกรรมในแต่ละขั้นตอนของรูปแบบ หมั่นคอยสังเกต ติดตามพฤติกรรม ให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนทั้งในชั้นเรียนและผ่านสื่อสังคมออนไลน์ ติดตามการเขียนสะท้อนตน การให้ข้อเสนอแนะตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินจากกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง เพื่อนำมาเป็นข้อมูลของผู้เรียนแต่ละคนในการสรุปและประเมินผลกิจกรรม และสิ่งสำคัญคือเข้าใจและตระหนักถึงความแตกต่างทั้งด้านร่างกาย อารมณ์ สังคม และศักยภาพของผู้เข้าร่วมกิจกรรม

1.2 **กลุ่มมิตรวิพากษ์** เป็นสมาชิกที่เข้าร่วมกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ มีบทบาทในการเข้าร่วมกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดขึ้นทั้งในชั้นเรียนและผ่านสื่อสังคมออนไลน์ กลุ่มมิตรวิพากษ์จะปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ การเขียนสะท้อนตน ให้การวิพากษ์และรับการวิพากษ์ รวมทั้งได้รับการประเมินหลายทางจากกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง กลุ่มมิตรวิพากษ์ต้องมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มีเจตคติที่ดีต่อการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ไม่หวงความรู้ ยินดีที่จะแลกเปลี่ยนความรู้ตามศักยภาพที่ตนเองมี เข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสามารถให้คำแนะนำแก่เพื่อนตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ได้ บทบาทสำคัญของกลุ่มมิตรวิพากษ์นั้น เน้นให้สมาชิกในกลุ่มทุกคนให้ข้อเท็จจริงบนพื้นฐานของความเชื่อมั่น จริใจ และไว้วางใจซึ่งกันและกัน อาศัยการเรียนรู้ร่วมกันในการให้ข้อเสนอแนะอันสร้างสรรค์ และความคิดเห็นในเชิงบวกอันเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงและพัฒนาความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ สมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์ต้องเป็นคนช่างสังเกต มีการฟัง การสื่อสาร การเจรจาที่ดี เข้าใจการทำงานเป็นทีม เข้าใจผู้อื่น มองโลกในแง่ดี คิดในเชิงบวก และจริใจ มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เพื่อนในกลุ่มสมาชิก สามารถรับฟังความคิดเห็นและข้อมูลย้อนกลับจากผู้อื่น และ

นำไปพิจารณาเพื่อพัฒนาความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของตน รวมทั้งสามารถใช้งาน อินเทอร์เน็ตและมีอุปกรณ์บันทึกภาพเคลื่อนไหวของตนเอง

1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง เป็นผู้ทำหน้าที่ประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ ของผู้เรียน โดยอาศัยข้อมูลจากผู้ประเมิน 5 แหล่ง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน นิสิตนักศึกษาประเมิน ตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่ น้อง หรือญาติ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางมีบทบาทในการประเมินกิจกรรมที่ผู้สอนกำหนดขึ้นผ่านสื่อ สังคมออนไลน์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางต้องมีความรับผิดชอบ กระตือรือร้นในการเข้าร่วมกิจกรรม มี เจตคติที่ดีต่อการประเมินผล ไม่มีอคติหรือความลำเอียงต่อผู้ได้รับการประเมิน เข้าใจและตระหนักถึง ความสำคัญของการเห็นคุณค่าในตนเองและการพูดนำเสนอทางวิชาการ สามารถใช้งานอินเทอร์เน็ต และมีอุปกรณ์บันทึกภาพเคลื่อนไหวของตนเอง มีความเต็มใจ และสมัครใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรม

2. เนื้อหาสาระความรู้ เนื้อหาที่ใช้ในการจัดกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติร วิวาักษณ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและ ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการที่บรรยายในชั้นเรียน ได้แก่ ข้อเสนอแนะในการพูดนำเสนอ ทางวิชาการ และความเป็นมิตรวิวาักษณ์ โดยมีเนื้อหาในการบรรยายดังต่อไปนี้

2.1 การพูดนำเสนอทางวิชาการ

- 2.1.1 การเลือกหัวข้อเหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส
- 2.1.2 ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ และการลำดับเรื่อง
- 2.1.3 วัจนภาษาและอวัจนภาษา
- 2.1.4 เสียงและการใช้เสียง
- 2.1.5 การใช้สื่อและโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการนำเสนอ

2.2 มิตรวิวาักษณ์

- 2.2.1 หลักการมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.2 วัตถุประสงค์
- 2.2.3 คุณลักษณะของสมาชิกมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.4 กระบวนการมิตรวิวาักษณ์
- 2.2.5 การให้ข้อเสนอแนะแบบมิตรวิวาักษณ์

3. เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ เป็นช่องทางในการจัดกิจกรรมที่ใช้งานง่าย สะดวก รวดเร็ว ไม่ซับซ้อนมากนัก ทั้งผู้สอน กลุ่มมิตรวิวาักษณ์ กลุ่มผู้ประเมินหลายทางสามารถเข้าถึงได้ง่าย สื่อสารกันได้ตามความต้องการ ลดข้อจำกัดและอุปสรรคในเรื่องของเวลาและสถานที่ สามารถจัดเก็บ และค้นหาข้อมูลเพื่อย้อนหลังได้ โดยมีเทคโนโลยีที่ใช้คือสื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread ซึ่งมี คุณสมบัติเป็นสื่อมัลติมีเดียที่แสดงรูปภาพ วิดีโอ และสไลด์โชว์ โดยสามารถแสดงความคิดเห็นโดยใช้

คลิปเสียงตนเอง หรือพิมพ์ข้อความไว้รอบสื่อดังกล่าวได้ เป็นเครื่องมือการเรียนรู้ที่สามารถเข้าถึงได้ง่าย จัดกิจกรรมการเรียนรู้ได้ทั้งแบบที่เป็นส่วนตัวและเป็นกลุ่ม สามารถตั้งค่าความเป็นส่วนตัว สำหรับการแสดงความคิดเห็น หรือเปิดเผยแบบสาธารณะ มีความยืดหยุ่นในการเข้าร่วมกิจกรรม สามารถเข้าไปทำกิจกรรมได้ทั้งจากเครื่องคอมพิวเตอร์หรือแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือ ทำให้ผู้สอนสามารถกระตุ้นความสนใจและการมีส่วนร่วมได้ เปิดโอกาสให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมที่ไม่ชอบมีปฏิสัมพันธ์แบบเผชิญหน้าได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ผ่านสื่อเทคโนโลยี อุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดกิจกรรม ได้แก่ อุปกรณ์คอมพิวเตอร์ เครือข่ายอินเทอร์เน็ต กล้องวิดีโอ และโทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone

4. การประเมินผล เป็นการติดตามผลการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนเองด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการที่จัดขึ้น การประเมินผลเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินกิจกรรม และเป็นส่วนสำคัญที่ผู้สอนจะแสวงหาแนวทางให้การจัดกิจกรรมประสบความสำเร็จ และเพื่อให้ผู้เรียนบรรลุตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้ ผู้สอนจะต้องรู้ความสามารถของผู้เรียน ความสนใจของผู้เรียน และข้อบกพร่องของผู้เรียน ผลจากการประเมินผลยังเป็นพื้นฐานในการตัดสินใจของผู้สอนเพื่อใช้ในการปรับปรุงวิธีการเรียนการสอน การดำเนินกิจกรรม ตลอดจนการใช้สื่ออุปกรณ์เทคโนโลยี และนอกจากนี้ยังช่วยปรับปรุงการเรียนรู้และการปฏิบัติของผู้เรียนให้ได้ผลดียิ่งขึ้น แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้

4.1 การประเมินการสะท้อนตนเอง เป็นการตั้งคำถามเพื่อให้ผู้เรียนได้เกิดการทบทวนถึงสิ่งที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทั้งด้านความสำเร็จ ความบกพร่อง อุปสรรคและปัญหา ตลอดจนแนวทางการแก้ไขเพื่อพัฒนาตนเอง ใช้คำถามปลายเปิดให้ตอบหลังการปฏิบัติกิจกรรมทุกครั้ง

4.2 การประเมินการเห็นคุณค่าในตนเอง เป็นการพิจารณาประเมินคุณค่าของตนเอง ปรากฏออกเป็นความคิด ความเชื่อ และความรู้สึกที่มีต่อตนเองทั้งในด้านบวกและด้านลบ เป็นการตัดสินใจว่าตนเองเป็นผู้มีความสามารถ มีประโยชน์ มีความสำคัญ มีความเคารพนับถือตนเอง และผู้อื่น ยอมรับความแตกต่างระหว่างบุคคล สามารถกระทำการต่าง ๆ ให้สำเร็จตามเป้าหมายและได้รับการยอมรับจากผู้อื่นด้วย โดยวัดจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง ฉบับนักศึกษา (The Self-esteem Inventory School Form) ที่สร้างขึ้นโดย Coopersmith (1984) ฉบับที่แปลและเรียบเรียงโดย มณสรณ์ วิฑูรเมธา (2543)

4.3 การประเมินความเป็นมิตรวิพากษ์ เป็นการพิจารณาแนวคิดและคุณลักษณะของบุคคลในการประเมินบุคคลอื่น บนพื้นฐานที่เชื่อว่าการประเมินผลงานเป็นสิ่งช่วยให้เกิดการพัฒนา ความคิดเห็นที่สร้างสรรค์นำมาซึ่งการทำงานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ ข้อเสนอแนะหรือ

ข้อมูลป้อนกลับเชิงบวกเป็นสิ่งที่ง่ายที่จะให้ผู้รับการประเมิน ข้อเสนอแนะจะช่วยให้คนมีประสิทธิภาพมากขึ้น เนื่องจากมุ่งเน้นการแบ่งปันความคิดเห็นกับคนอื่น ทั้งนี้จะประเมินความเป็นมิตรวิพากษ์ของผู้เรียนทั้งก่อนและหลังดำเนินกิจกรรม โดยใช้แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์การให้คะแนนจะมีค่าน้ำหนักคือ 1 และ 0 ทั้งนี้ทั้งสิ้น 30 ข้อความ

4.4 การประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ แบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการนี้มีเกณฑ์การให้คะแนนอย่างเป็นปรนัยโดยใช้มาตราวัดระดับความสำเร็จของงาน (Rubric) ในการสร้าง ทั้งนี้มีประเด็นการประเมินตามหลักการพูดนำเสนอทางวิชาการ ได้แก่ 1) การลำดับเรื่อง 2) ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ 3) การลำดับเรื่อง 4) การเลือกใช้ภาษา 5) ท่าทีและการปรับตัว 6) เสียง 7) ท่าทางและการแสดงออก 8) การใช้สื่อและ/หรือโสตทัศนูปกรณ์ประกอบการนำเสนอ

2. ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

จากขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ การดำเนินการศึกษาผลใช้เวลาทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสัปดาห์ที่ 8-11 เป็นกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การให้กำลังใจตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

ขั้นตอนที่ 3 การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปคิดตรงใจ

ระยะเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ขั้นตอนที่ 1 การให้กำลังใจตนเอง

เริ่มจากการชี้แจงกิจกรรม วิธีการดำเนินกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ การประเมินผล จากนั้นเริ่มขั้นตอนโดยใช้วิธีการระบุปัญหาและวิเคราะห์สาเหตุ ซึ่งเป็นการสะท้อนตนเพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จและล้มเหลวที่เกิดขึ้นจากการทำกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทำความเข้าใจความคิดและความรู้สึกของตนเอง และสามารถยอมรับตนเองได้ทั้งในด้านบวกและลบ

วัตถุประสงค์

1. เพื่อชี้แจงความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบที่กำหนดขึ้น

-
2. เพื่ออธิบายวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์
 3. เพื่อประเมินผลการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนการดำเนินกิจกรรม
 4. เพื่อประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการดำเนินกิจกรรม
-

ขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม

สัปดาห์ที่ 1

1. ผู้สอนทำการชี้แจงความเข้าใจในการดำเนินกิจกรรม วิธีการดำเนินกิจกรรม สื่อเทคโนโลยีที่ใช้ การประเมินผล และประโยชน์ที่จะได้รับจากกิจกรรม
 2. ผู้เรียนทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ก่อนการดำเนินกิจกรรม
 3. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการพูดในชั้นเรียน ระยะเวลาในการพูด 3 นาที
 4. ผู้สอนให้ความรู้เรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม
 5. ผู้สอนประเมินผลการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนการดำเนินกิจกรรม
 6. ผู้สอนประเมินผลความเป็นมิตรวิพากษ์ก่อนการดำเนินกิจกรรม
-

การวัดและประเมินผล

1. คะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
 2. คะแนนแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ
 3. คะแนนจากแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์
-

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยี

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 2. โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone
 3. สื่อสังคมออนไลน์
-

สัปดาห์ที่ 2-4

1. ผู้สอนให้ความรู้เรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา
 2. ผู้สอนมอบหมายหัวข้อการพูดนำเสนอทางวิชาการ ระยะเวลาในการพูด 3 นาที
 3. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการผ่าน
 4. ผู้เรียนดูคลิปการพูดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้
 5. ผู้สอนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะผ่านสื่อสังคมออนไลน์
 6. ผู้สอนประเมินผลการพูดนำเสนอทางวิชาการและวิเคราะห์การสะท้อนตนของผู้เรียน
-

การวัดและประเมินผล

-
1. คะแนนจากแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ
 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกข้อมูลการสะท้อนตน
-

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยี

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 2. โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone
 3. สื่อสังคมออนไลน์
-

ระยะเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ ขั้นตอนที่ 2 การเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินมิตรวิพากษ์ เพื่อเสริมความมั่นคงทางอารมณ์และทัศนคติเชิงบวก ตลอดจนการมองโลกในแง่ดี

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ
 2. เพื่อศึกษาและประเมินการสะท้อนตน
 3. เพื่อศึกษาและประเมินการใช้วิธีมิตรวิพากษ์
-

สัปดาห์ที่ 5-7

1. ผู้สอนให้ความรู้เรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ และมิตรวิพากษ์ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา
 2. ผู้สอนมอบหมายหัวข้อการพูดนำเสนอทางวิชาการ ระยะเวลาในการพูด 3 นาที
 3. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการผ่านสื่อสังคมออนไลน์
 4. ผู้เรียนดูคลิปการพูดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้
 5. กลุ่มมิตรวิพากษ์ทำการวิพากษ์เพื่อนในกลุ่มผ่านสื่อสังคมออนไลน์
 6. ผู้สอนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะผ่านสื่อสังคมออนไลน์
 7. ผู้สอนประเมินผลการพูดนำเสนอทางวิชาการ วิเคราะห์การสะท้อนตนและการให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์ของผู้เรียน
-

การวัดและประเมินผล

1. คะแนนจากแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ
 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกข้อมูลการสะท้อนตน
 3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากแบบบันทึกข้อมูลมิตรวิพากษ์
-

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยี

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
-

2. โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone

3. สื่อสังคมออนไลน์

ระยะเวลาพุดนำเสนอทางวิชาการ
ขั้นตอนที่ 3 การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการประเมินหลายทางเพื่อช่วยให้มองสังคมและผู้คนรอบด้านตามความเป็นจริง ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น เชื่อมั่นในตนเอง และกล้าแสดงออก

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาและประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ
 2. เพื่อศึกษาและประเมินการสะท้อนตน
 3. เพื่อศึกษาและประเมินการประเมินหลายทาง
-

สัปดาห์ที่ 8-10

1. ผู้สอนให้ความรู้เรื่องการพุดนำเสนอทางวิชาการ พร้อมตอบข้อซักถาม และให้คำแนะนำเพิ่มเติมแก่ผู้เรียนจากการปฏิบัติกิจกรรมครั้งที่ผ่านมา
 2. ผู้สอนมอบหมายหัวข้อการพุดนำเสนอทางวิชาการหน้าชั้นเรียน ระยะเวลาในการพุด 3 นาที
 3. ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการหน้าชั้นเรียน
 4. ผู้เรียนดูคลิปการพุดนำเสนอทางวิชาการของตนเอง แล้วสะท้อนตนตามหัวข้อที่ผู้สอนกำหนดให้
 5. ผู้เรียนกำหนดผู้ประเมินหลายทาง จากนั้นผู้ประเมินหลายทางให้ข้อเสนอแนะในสื่อสังคมออนไลน์ และทำแบบประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ
 6. ผู้สอนให้คำแนะนำหรือข้อเสนอแนะผ่านสื่อสังคมออนไลน์
 7. ผู้สอนประเมินผลการพุดนำเสนอทางวิชาการจากผู้ประเมินหลายทาง และวิเคราะห์การสะท้อนตนและการให้คำแนะนำจากผู้ประเมินหลายทาง
-

การวัดและประเมินผล

1. คะแนนจากแบบประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ
 2. ผลการวิเคราะห์ความคิดเห็นจากแบบบันทึกข้อมูลการสะท้อนตน
 3. ผลการวิเคราะห์ข้อเสนอแนะจากผู้ประเมินหลายทาง
-

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยี

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
 2. โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone
 3. สื่อสังคมออนไลน์
-

ระยะการพุดนำเสนอทางวิชาการ

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปคิดตรงใจ

ขั้นตอนนี้ใช้วิธีการเร่งฟื้นความสำเร็จให้กับตนเอง ซึ่งเป็นการนำคำแนะนำต่าง ๆ มาใช้พัฒนาความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการในขั้นตอนการดำเนินกิจกรรมขั้นสุดท้าย รวมทั้งสะท้อนตนเพื่อให้รู้ถึงความสามารถที่ตนมี เกิดพลังและเห็นคุณค่าในตนเอง และมุ่งมั่นที่จะทำการพุดนำเสนอทางวิชาการให้ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อประเมินผลการพุดนำเสนอทางวิชาการหลังการดำเนินกิจกรรม
2. เพื่อประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเอง และความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการดำเนิน

กิจกรรม

สัปดาห์ที่ 11

1. ผู้เรียนนำเสนอการสัมมนาตามประเด็นที่ได้รับมอบหมายในแต่ละกลุ่ม
2. ผู้สอนประเมินผลการพุดนำเสนอทางวิชาการหลังการดำเนินกิจกรรม
3. ผู้เรียนทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง และความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการดำเนิน

กิจกรรม

4. ผู้สอนประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการดำเนินกิจกรรม
5. ผู้สอนประเมินผลความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการดำเนินกิจกรรม

การวัดและประเมินผล

1. คะแนนจากแบบประเมินการพุดนำเสนอทางวิชาการ
2. คะแนนจากแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง
3. คะแนนจากแบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์

สื่ออุปกรณ์และเทคโนโลยี

1. อุปกรณ์คอมพิวเตอร์
2. โทรศัพท์มือถือแบบ Smart Phone
3. สื่อสังคมออนไลน์

ตอนที่ 3

การนำไปใช้และเงื่อนไขการใช้

1. การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้

1.1 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนที่เกี่ยวข้องกับการพูดในที่สาธารณะ การพูดในที่ชุมชน การพูดนำเสนอทางวิชาการ ควรทำความเข้าใจบทบาทหน้าที่ของบุคคลที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้สอน กลุ่มมิตรวิพากษ์ และกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง เพื่อให้เกิดความตระหนักในบทบาทหน้าที่ที่ตนต้องรับผิดชอบ มีทัศนคติที่เหมาะสมและสอดคล้องกับรูปแบบและการดำเนินกิจกรรม เพื่อให้การดำเนินกิจกรรมนั้นประสบความสำเร็จและมีประสิทธิภาพ

1.2 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ต้องชี้แจงให้ทราบถึงวัตถุประสงค์ และประโยชน์จากการเข้าร่วมกิจกรรมว่า การพัฒนาทักษะการพูดนำเสนอทางวิชาการเป็นสิ่งสำคัญในการพัฒนาตนของผู้เรียน รวมทั้งเป็นการสร้างความเข้มแข็งและความมั่นใจในจิตใจให้เกิดขึ้น ต้องระมัดระวังเป็นอย่างยิ่งที่จะไม่ให้กิจกรรมดังกล่าวกลายเป็นการเพิ่มภาระผู้เรียน

1.3 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ควรมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ หรือเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมตามที่ต้องการ ทั้งพฤติกรรมด้านความรู้ ด้านเจตคติ และด้านทักษะ โดยเน้นให้ผู้เรียนได้พัฒนาเองเต็มศักยภาพ ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งที่ควรตระหนักและคำนึงถึง คือ ความแตกต่างระหว่างผู้เรียน เนื่องจากผู้เรียนแต่ละคนมีความแตกต่างกันทางด้านร่างกาย ด้านอารมณ์ ด้านสังคม ด้านสติปัญญา และด้านบุคลิกภาพอื่น ๆ ซึ่งความแตกต่างดังกล่าวล้วนส่งผลต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนทั้งสิ้น

1.4 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างกำลังใจ การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าบุคคลมีความรู้สึกประสบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ดังนั้นในการฝึกปฏิบัติทักษะการพูด

นำเสนอทางวิชาการ ผู้สอนควรพยายามสร้างความรู้สึกระหว่างประสบความสำเร็จให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ผู้สอนก็ควรที่จะทำการเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนได้ทราบโดยทันที ทุกครั้ง ซึ่งตามหลักจิตวิทยาแล้วการกระทำเช่นนี้จะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาซ้ำ ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและการช่วยเสริมในสิ่งที่ผู้เรียนกระทำอยู่ให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรนำมาใช้ในการเสริมกำลังใจหรือการเสริมแรงในการเรียนการสอน ทั้งนี้โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียน รวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงการให้กำลังใจด้วยการใช้คำพูดที่เกินความจริงซึ่งจะส่งผลให้เกิดความไม่ไว้วางใจ เชื่อใจที่แก่ผู้เรียนตามมา

1.5 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ควรมีการศึกษาและเตรียมความพร้อมของผู้เรียนด้านเทคโนโลยีและการใช้สื่อสังคมออนไลน์ เพื่อคุณภาพในการทำงานและการเรียนรู้ร่วมกันของผู้เรียน การใช้สื่อสังคมออนไลน์ควรอาศัยหลักพึ่งพากันเพื่อความสำเร็จร่วมกัน การจัดกิจกรรมโดยใช้สื่อสังคมออนไลน์ต้องเป็นไปเพื่อการมีปฏิสัมพันธ์กันเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ข้อมูลและการเรียนรู้ต่าง ๆ ตลอดจนการวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มที่สามารถตรวจสอบและวัดประเมินได้ และสิ่งสำคัญคือ ผู้เรียนต้องรู้สึกปลอดภัยและสบายใจที่จะใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการแสดงความคิดเห็นส่วนตัว ทั้งเพื่อการสะท้อนตน และการเสนอแนะความคิดเห็นแก่ผู้อื่น

2. เจ็อนไขการใช้งานรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

2.1 รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องเตรียมความพร้อมและคำนึงถึงองค์ประกอบ 4 ด้าน คือ บุคคล เนื้อหาสาระความรู้ เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ และการประเมินผล รวมทั้งความสามารถในการใช้คอมพิวเตอร์และเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์

2.2 นิสิตนักศึกษาที่เข้าร่วมการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ต้องเล็งเห็นประโยชน์ที่จะได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรม ปราศจากอคติหรือความลำเอียงในแง่มุมมองของการเข้าข้างตนเอง ความชอบหรือไม่ชอบเพื่อนสมาชิกในกลุ่ม มีความยินดีและพร้อมที่จะเรียนรู้ร่วมกันกับผู้อื่น

2.3 การดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้สอนต้องมีความเข้าใจอย่างถูกต้องเกี่ยวกับพฤติกรรมต่าง ๆ ของนิสิตนักศึกษา พยายามสร้างกฎเกณฑ์ในการปฏิบัติกิจกรรมให้น้อยที่สุดเท่าที่จะทำได้ พยายามหลีกเลี่ยงการถกเถียงกับผู้เรียนในเรื่องที่ไม่สมเหตุผล แต่ควรชี้แนะแนวทางที่ปฏิบัติตามได้จริง และรับฟังความคิดเห็นของวัยรุ่นด้วยความสนใจเสมอ

2.4 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปประยุกต์ใช้ในรายวิชา ควรสนับสนุนให้ผู้เรียนมีโอกาสในการสะท้อนตนเพื่อพิจารณาจุดเด่นจุดด้อยของตน และได้พิจารณาเพื่อเลือกแนวทางในการพัฒนาความสามารถตนจากการได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นจากบุคคลอื่น โดยการนำสื่อสังคมออนไลน์มาใช้เป็นเครื่องมือช่วยการเรียนรู้ พูดคุย สร้างความสัมพันธ์ในกลุ่มผู้เรียน และสร้างความมั่นใจในการปฏิบัติกิจกรรม ทั้งนี้การสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและการพัฒนาความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการนั้นต้องอาศัยระยะเวลาในการเสริมสร้างและพัฒนา การพูดนำเสนอทางวิชาการไม่เพียงแต่ต้องอาศัยการดำเนินกิจกรรมตามรูปแบบเท่านั้น ยังขึ้นอยู่กับการฝึกฝน ประสบการณ์ รวมถึงสถานการณ์ขณะพูดด้วย

2.5 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ต้องระมัดระวังว่าสื่อสังคมออนไลน์นั้นมีทั้งข้อดีและข้อเสียต่อผู้ใช้ ในขณะที่สื่อสังคมออนไลน์สร้างความรู้สึกรู้สึกมีคุณค่าในตนเองได้ ทำให้กล้าที่จะสื่อสารกับผู้อื่นมากขึ้น ในขณะที่เดียวกันก็ต้องระมัดระวังการให้ความสำคัญกับคุณค่าของตนเองผ่านสื่อสังคมออนไลน์มากเกินไปจนมีลักษณะเสพติด

บทที่ 6

สรุปผลการวิจัย อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่องรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา มีวัตถุประสงค์ของการวิจัยดังนี้

วัตถุประสงค์ทั่วไป

เพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

วัตถุประสงค์เฉพาะ

1. เพื่อศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
2. เพื่อศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
3. เพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
4. เพื่อศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา
5. เพื่อนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเพื่อพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยได้แบ่งขั้นตอนการดำเนินการวิจัยออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ โดยจัดทำเป็นแบบบันทึกการลงรายการเชิงสังเคราะห์

จากนั้นจัดทำแบบสอบถามประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตน วิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา นำข้อมูลจากการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสารและงานวิจัยมา มุ่งศึกษาสภาพการการใช้การสะท้อนตน วิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากนั้นวิเคราะห์ระดับความต้องการที่เป็นจริงและระดับความต้องการที่ควรจะเป็น โดยการหาค่าเฉลี่ยและความแตกต่างของค่าเฉลี่ย (Mean Difference) จากนั้นจัดลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Need Index: PNI modified)

ขั้นตอนที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากขั้นตอนที่ 1 มาจัดทำแบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์ได้แก่ 1) องค์ประกอบและรายละเอียดของรูปแบบ 2) ขั้นตอนและรายละเอียดของรูปแบบ 3) ความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม จากนั้นนำไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 คน

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) โดยการจัดประเด็นความคิดหรือหมวดหมู่ความคิด แล้วเขียนบรรยายสภาพในลักษณะการพรรณนา การวิเคราะห์เนื้อหาจากข้อความที่สัมภาษณ์ เริ่มจากการกำหนดหน่วยของการวิเคราะห์ (Unit of analysis) ไม่ว่าจะเป็นคำ วลี ประโยค เป็นต้น จากนั้นจัดหมวดหมู่ความคิดแทนด้วยรหัส โดยจำแนกออกเป็นการนับความถี่ของการเกิดเหตุการณ์หรือข้อความนั้น ๆ ที่เกิดขึ้น เพื่อให้ได้องค์ประกอบและขั้นตอนการจัดกิจกรรมของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาต่อไป

ขั้นตอนที่ 3 สร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา แล้วนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบคุณภาพร่างรูปแบบ

ซึ่งใช้ตรวจความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อโดยพิจารณาตรวจสอบความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ และขั้นตอนการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข รวบรวมแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

จากนั้นผู้วิจัยดำเนินการสร้างเครื่องมือวิจัย เพื่อเป็นเครื่องมือสำหรับใช้ในการศึกษาผลการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ ได้แก่ บันทึกละเอียดแบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 5 คน ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา รายข้อ พิจารณาความสอดคล้องระหว่างหลักการ แนวคิด และทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยใช้ดัชนีความสอดคล้อง แล้วนำข้อเสนอแนะที่ได้มาปรับปรุงแก้ไข รวบรวมแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชาประเด็นและแนวโน้มเทคโนโลยีการศึกษา ภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2558 คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวนทั้งสิ้น 37 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาประกอบด้วยแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบประเมินการพูดนำเสนอทางวิชาการ แบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ และแบบบันทึกการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่าง โดยมีสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมคือ VoiceThread การดำเนินการศึกษาผลใช้เวลาทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสัปดาห์ที่ 8-11 เป็นกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ดำเนินกิจกรรมตามกระบวนการ 4 ขั้นตอน

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณโดยเปรียบเทียบคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นมิตรวิพากษ์ และการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนและหลังการทดลองโดยใช้สถิติ t-test dependent ทาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเอง ความเป็นมิตรวิพากษ์ และการพูดนำเสนอทางวิชาการโดยการหาค่าสหสัมพันธ์ (Correlation)

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพโดยนำข้อมูลที่ได้จากการสะท้อนตน การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์ และการประเมินหลายทางมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยการตีความ สรุปประเด็นสำคัญที่เกี่ยวข้อง ภาพรวมการวิจัย นำเสนอในลักษณะคำบรรยาย ประโยค หรือข้อความ

ขั้นตอนที่ 5 นำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยสร้างแบบรับรองแล้วนำไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 5 คน ทำ

การประเมินรับรอง นำข้อมูลเชิงปริมาณมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน นำข้อมูลในส่วนข้อเสนอนี้และข้อคิดเห็นมาวิเคราะห์โดยสรุปเป็นประเด็นต่าง ๆ จากนั้นปรับปรุงแก้ไขรูปแบบให้มีความถูกต้อง ชัดเจน และสมบูรณ์ที่สุด นำเสนอในลักษณะแผนภาพและคำอธิบาย เพื่อนำไปใช้เป็นแนวทางในการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการต่อไป

สรุปผลการวิจัย

ผลของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา สามารถสรุปเป็นผลการวิจัยได้ 5 ขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ และประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1. ผลการศึกษาและสังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการที่เกี่ยวข้องกับการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

1.1 ผลการสังเคราะห์หลักการและแนวคิดการสะท้อนตน พบว่าหลักการและแนวคิดการสะท้อนตน ได้แก่ 1) กระบวนการตรวจสอบและประเมินตนเอง 2) การทบทวนการเรียนรู้จากการกระทำของตน 3) เกี่ยวข้องกับประสบการณ์เดิมของแต่ละบุคคล 4) กระบวนการคิดอย่างมีอิสระ 5) ความสามารถในการปรับเปลี่ยนความรู้และทักษะการแก้ปัญหา 6) กระทำส่วนตัวหรือเป็นกลุ่ม 7) เกิดมุมมองและแนวคิดใหม่จากการเรียนรู้ของตนเอง

1.2 ผลสังเคราะห์ขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตน พบว่าขั้นตอนกระบวนการสะท้อนตนประกอบด้วย 5 ขั้นตอน คือ 1) การระบุปัญหาเกี่ยวกับตนเอง จุดแข็ง จุดอ่อน ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น 2) การวิเคราะห์ที่มาของปัญหา 3) การประเมินสถานการณ์หาผลดี ผลเสียที่เกิดขึ้นจากปัญหาเหล่านั้น 4) การนำประสบการณ์หรือความรู้เดิมที่เคยใช้จัดการกับปัญหามาประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ใหม่ เพื่อให้เกิดแนวทางใหม่ในการแก้ไขปัญหา 5) การลงมือดำเนินการแก้ไขปัญหา

1.3 ผลการสังเคราะห์องค์ประกอบมิตรวิพากษ์ พบว่าองค์ประกอบมิตรวิพากษ์ มีดังต่อไปนี้ 1) คุณลักษณะส่วนบุคคลของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่ 1.1) นำไว้วางใจ 1.2) รู้จักแบ่งปันประสบการณ์ 1.3) มีความเชื่อมั่น 1.4) เข้าใจผู้อื่น 1.5) มองโลกในแง่ดี 1.6) อ่อนโยน 1.7) คิดในเชิงบวก 2) คุณลักษณะด้านพฤติกรรมของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่ 2.1) ฟังอย่างตั้งใจ 2.2) ตั้งคำถาม

เพื่อกระตุ้น 2.3) ให้ผลสะท้อนกลับเชิงบวก 2.4) เสนอมุมมองใหม่เชิงสร้างสรรค์ 3) คุณลักษณะด้านความรู้และประสบการณ์ของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่ 3.1) ความชำนาญทางด้านเนื้อหา 4) คุณลักษณะด้านทักษะการสื่อสารของสมาชิกมิตรวิพากษ์ ได้แก่ 4.1) การฟัง 4.2) การเจรจา 4.3) การแปลความ 4.4) การสรุปผล 4.5) การวิเคราะห์ข้อมูล 4.6) การสังเกต 4.7) การทำงานเป็นทีม 4.8) การตั้งคำถามเพื่อการสะท้อนความคิด

1.4 ผลการสังเคราะห์หลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง พบว่าหลักการและแนวคิดการประเมินหลายทาง มีดังต่อไปนี้ 1) การประเมินที่อาศัยสารสนเทศของข้อมูลย้อนกลับจากผู้ประเมินที่หลากหลาย (Multirater feedback) 2) การประเมินที่ให้ความสำคัญกับการประเมินทั้งจากล่างขึ้นบน (Upward appraisal) และจากบนลงล่าง (Downward appraisal) 3) การประเมินที่ได้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้เกี่ยวข้องรอบด้าน (Full-circle feedback) 4) การประเมินการปฏิบัติงานที่มีพื้นฐานมาจากพฤติกรรมการทำงานของตนเอง 5) มุ่งเน้นการแนะนำการพัฒนาตนเอง โดยการระบุพฤติกรรมที่สามารถจัดการและปรับปรุงแก้ไขได้ 6) ผู้ได้รับการประเมินสามารถเปรียบเทียบผลการประเมินตนเอง (Self-evaluation) กับผลการประเมินจากผู้อื่น (Other raters' evaluation)

1.5 ผลการสังเคราะห์ประเภทสื่อสังคมออนไลน์ พบว่าประเภทสื่อสังคมออนไลน์แบ่งออกเป็น 6 ประเภทดังนี้ 1) Collaborative Project การร่วมกันสร้างเนื้อหา โดยผู้ใช้หลาย ๆ คน เช่น Wiki, Social Bookmark 2) Blog พื้นที่ส่วนบุคคลสำหรับแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ เช่น Blog 3) Micro Blog การส่งข้อความสั้นระหว่างสมาชิก เช่น Twitter 4) Content Community แบ่งปันเนื้อหาในหลายรูปแบบ เช่น YouTube, Yahoo VDO, Slideshow, Flickr 5) Social Networking Site (SNS) เครือข่ายสังคมออนไลน์ เช่น Facebook, MySpace, Hi5, LinkedIn 6) Virtual World โลกเสมือน เช่น Second Life, World War Craft

1.6 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา พบว่าลักษณะการใช้สื่อสังคมออนไลน์ทางจิตวิทยา มีดังต่อไปนี้ 1) นำเสนอตัวตนที่สังคมปรารถนา 2) นำเสนอตัวตนที่ตนเองปรารถนาให้ผู้อื่นรับรู้ 3) สร้างความประทับใจ เลือกข้อมูลที่จะแบ่งปัน และเลือกจำกัดข้อมูลด้านลบ 4) เพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองจากการได้รับความสนใจจากบุคคลอื่น 5) เรียนรู้การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เพื่อส่งเสริมการสร้างสัมพันธภาพกับบุคคลอื่นในชีวิตจริง 6) ควบคุมความต้องการในการสื่อสารได้ 7) ลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้า

1.7 ผลการสังเคราะห์ความหมายและลักษณะการเห็นคุณค่าในตนเอง พบว่า 1) การเห็นคุณค่าในตนเอง คือ 1.1) การยอมรับนับถือและการประเมินค่าในตนเอง 1.2) ความรู้สึกและทัศนคติที่บุคคลมีต่อตนเอง 1.3) การรับรู้ตนเองในด้านต่าง ๆ ที่มีความสัมพันธ์กับสภาพแวดล้อมและบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องในชีวิต 1.4) กระบวนการของประสบการณ์ทางสังคมที่เกิดขึ้นหลังจากที่บุคคล

ได้รับการตอบสนองทางด้านร่างกาย ความปลอดภัย ความรักและความเป็นเจ้าของ 2) บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำ มีลักษณะดังนี้ 2.1) มีความชัดเจนเกี่ยวกับมโนทัศน์ของตนเองต่ำ 2.2) มีความไม่แน่นอนและสับสนในตนเอง 2.3) ไม่พึงพอใจตนเองอย่างรุนแรง 2.4) ขาดความเชื่อมั่นในตนเอง 2.5) ไม่เห็นความสำคัญของตนเอง 2.6) รับรู้ว่าตนเองด้อยค่า 2.7) ไม่กล้าแสดงความคิดเห็น 2.8) ชอบเป็นผู้ตาม 2.9) ยอมรับคำพูดของบุคคลอื่นที่กล่าวต่อตนเองในแง่ลบ ไม่สามารถปกป้องตนเอง 2.10) เหมาะและโดดเดี่ยว 2.11) รู้สึกกดดัน 2.12) ขาดพลังที่จะทำงานให้สำเร็จ 2.13) มีความเครียด วิตกกังวลสูง 2.14) แยกตัวจากสังคม ซึมเศร้า 2.15) ไม่ยอมรับความเป็นจริง 2.16) มักตำหนิตนเองหรือผู้อื่น 2.17) โกรธง่าย 3) บุคคลที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง มีลักษณะดังนี้ 3.1) มีการรับรู้ “ตน” ตามความเป็นจริง 3.2) มีบุคลิกภาพที่ดี 3.3) มีความเชื่อมั่นในตนเอง 3.4) สามารถให้เหตุผลในสิ่งที่ตนเองกระทำได้กระจ่างชัด 3.5) กล้าคิด กล้าแสดงออกอย่างเหมาะสม 3.6) มีความคิดสร้างสรรค์ 3.7) มุ่งการทำงานให้ประสบผลสำเร็จ 3.8) มีความรับผิดชอบทั้งต่อตนเองและผู้อื่น 3.9) มองโลกในแง่ดี 3.10) มีสัมพันธภาพที่ดีต่อบุคคลอื่น 3.11) มีความวิตกกังวลน้อย

1.8 ผลการสังเคราะห์ลักษณะการนำเสนอทางวิชาการ พบว่าลักษณะการนำเสนอทางวิชาการ มีสิ่งที่ควรพิจารณาดังต่อไปนี้ 1) ด้านเนื้อหาสาระ 1.1) มีจุดมุ่งหมายแน่นอน 1.2) ถูกต้องตรงตามความเป็นจริง อ้างอิงแหล่งที่มา 1.3) มีสาระ คุณค่าและประโยชน์แก่ผู้ฟัง 2) ด้านการลำดับเรื่อง 2.1) มีการเกริ่นนำ 2.2) แบ่งเนื้อหาได้เหมาะสม 2.3) ลำดับเนื้อหา ก่อนหลัง 2.4) สรุปจบประทับใจ 3) ด้านภาษา 3.1) เหมาะสมกับระดับผู้ฟัง 3.2) กระชับ ชัดเจน ไม่คลุมเครือ 3.3) ถูกต้องตามระดับการสื่อสาร 4) ด้านการปรับตัว 4.1) แต่งกายเหมาะสม 4.2) ความกระตือรือร้น 4.3) การควบคุมความตื่นเต้น 5) ด้านการใช้เสียง 5.1) ความดังของเสียงเหมาะสม 5.2) เสียงมีคุณภาพและเป็นธรรมชาติ (ไม่แหบพร่า ปีบเค้น หรือตัดเสียง) 5.3) มีจังหวะช้า-เร็วพอเหมาะ 5.4) ใช้เสียงสูงต่ำเหมาะสม 5.5) ไม่ลากเสียง และไม่ห้วนจนเกินไป 6) ด้านการแสดงออก 6.1) แสดงสีหน้าเหมาะสมกับเรื่องที่พูด 6.2) สบตาผู้ฟังโดยทั่วไป 6.3) มีการเคลื่อนไหวประกอบการพูดจาก อวัยวะต่าง ๆ เช่น มือ แขน 7) การใช้สื่อประกอบการนำเสนอ 7.1) เพิ่มความเข้าใจในการนำเสนอ 7.2) ออกแบบและใช้สื่อได้เหมาะสม 7.3) ใช้สื่อด้วยความชำนาญ

2. ผลการประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การกำหนดความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา วิเคราะห์โดยใช้ดัชนีความสำคัญของลำดับความต้องการจำเป็นแบบปรับปรุง (Modified Priority Need Index: PNI modified) ผลการวิจัย

พบว่านิสิตนักศึกษาที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาทุกด้าน ด้านที่มีความต้องการจำเป็นในการพัฒนาเร่งด่วนที่สุด คือ ด้านความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ รองลงมาคือด้านการสะท้อนตน ด้านการเห็นคุณค่าในตนเอง ด้านมิตรวิพากษ์ ด้านสื่อสังคมออนไลน์ และด้านการประเมินหลายทางตามลำดับ และการจัดลำดับความต้องการจำเป็นเพื่อการพัฒนา เมื่อพิจารณาแต่ละด้าน ผลการวิจัยพบว่า

2.1 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการสะท้อนตน พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดสามอันดับแรก คือ 1) การรู้จักหาความหมายว่าสิ่งใดควรค่าแก่การเรียนรู้ และสิ่งใดมีค่าที่จะเชื่อ รองลงมาคือ 2) ความสามารถในการสำนึกและตกเตือนตนเองในเรื่องที่ตั้งใจไว้ และ 3) การประเมินตนเองเพื่อเปรียบเทียบจุดหมายที่ตนเองตั้งความหวังไว้กับสิ่งที่ตนเองเป็นอยู่ในปัจจุบัน ตามลำดับ

2.2 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาความเป็นมิตรวิพากษ์ พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดสามอันดับแรก คือ 1) โอกาสในการร่วมกันอภิปรายกับกลุ่มเพื่อนเพื่อพัฒนาการปฏิบัติงานของตน โดยมีลำดับเท่ากันกับการอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากเพื่อนในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตน รองลงมาคือ 2) ความพร้อมรับการวิจารณ์หรือการวิพากษ์เนื่องจากการชี้ให้เห็นถึงผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของตนที่มีต่องานของตนเองหรือเพื่อนร่วมงาน และ 3) ความต้องการการประเมินผลการปฏิบัติงานต่าง ๆ ที่เน้นการให้ข้อเท็จจริงมากกว่าการตำหนิ โดยมีลำดับเท่ากันกับความต้องการการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานบนพื้นฐานของความจริงใจและไวใจซึ่งกันและกัน

2.3 การประเมินความต้องการจำเป็นด้านการประเมินหลายทาง พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดสามอันดับแรก คือ 1) การได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครอบครัวอยู่เสมอ รองลงมาคือ 2) การได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครุอาจารย์อยู่เสมอ และ 3) ความเชื่อมั่นและไวใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัว โดยมีลำดับเท่ากันกับความเชื่อมั่นและไวใจการประเมินผลงาน การให้ข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครุอาจารย์

2.4 การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดสามอันดับแรก คือ 1) การใช้เว็บบล็อก (Weblog) ในการแสดงความรู้สึกนึกคิดต่าง ๆ รองลงมาคือ 2) การใช้เว็บไซต์สำหรับแบ่งปันวิดีโอ (Video-sharing Sites) และผลงาน และ 3) การได้รับข้อเสนอแนะ (Comment) ทางบวกจากผู้ใช้งานเครือข่ายสังคมออนไลน์ร่วมกัน ส่งผลให้เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจในตนเอง

2.5 การประเมินความต้องการจำเป็นในการพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ พบว่าประเด็นที่มีความสำคัญมากที่สุดสามอันดับแรก คือ 1) การใช้ความดังของเสียงเหมาะสมกับ

จำนวนผู้ฟัง ใช้จังหวะช้าเร็วพอเหมาะ ไม่ลากเสียง และไม่ห้วนจนเกินไป รองลงมาคือ 2) การปรากฏตัวในการพูดด้วยความกระตือรือร้น และควบคุมความตื่นเต้นได้ และ 3) การสบตาผู้ฟังตลอดการพูดนำเสนอ ตามลำดับ

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญและความคิดเห็นเพิ่มเติมมาวิเคราะห์เนื้อหา โดยการจัดประเด็นความคิดหรือหมวดหมู่ความคิด แล้วเขียนบรรยายสภาพในลักษณะการพรรณนา สามารถสรุปได้ดังนี้

ตารางที่ 54 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ประเด็นการสัมภาษณ์	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	องค์ประกอบ	รายละเอียด
1. วิธีการสะท้อนตน	ผู้สอน	- กำหนดหัวข้อการสะท้อนตน - สร้างแรงจูงใจ - เสริมแรง - ให้คำปรึกษาและแก้ไขปัญหา
	ผู้เรียน	- เข้าใจวิธีการคิดสะท้อนตน - มีส่วนร่วมวางแผนการเรียนรู้ - คิดวิเคราะห์และสรุปประเด็นจากการเรียนรู้ - เชื่อมโยงการเรียนรู้
	วิธีการจัดการ	- Journal writing
	เรียนการสอน	- Learning log - วิเคราะห์กรณีศึกษาเป็นรายบุคคล

ตารางที่ 54 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	องค์ประกอบ	รายละเอียด
2. วิธีมิติวิพากษ์	การวัดและประเมินผล	- การประเมินตามสภาพจริง (Authentic assessment)
	ผู้สอน	- ส่งเสริมกระบวนการวิพากษ์ - ลดความขัดแย้ง - กระตุ้นการเรียนรู้ - เชื่อมโยงความรู้และก่อให้เกิดแนวความคิดใหม่
	สมาชิกมิตรวิพากษ์	- มีความไว้วางใจระหว่างสมาชิก - เน้นการสื่อสารในทางบวก - ไม่โกหก หรือพูดเกินความจริง
	วิธีการจัดการเรียนการสอน	- การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ - การเสนอแนะข้อคิดเห็น - การรับฟังความคิดเห็นจากผู้อื่น
3. การประเมินหลายทาง	การวัดและประเมินผล	- ประเมินความสัมพันธ์และการสื่อสารที่เกิดขึ้นในกลุ่มว่าส่งผลอย่างไรต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและผลสัมฤทธิ์ของความสามารถทางการพุดนำเสนอทางวิชาการ
	ผู้ประเมิน	- ครอบคลุม - มีความใกล้ชิดกับผู้ได้รับการประเมิน - ระมัดระวังอคติและความลำเอียง - ระมัดระวังความขัดแย้งระหว่างครอบคลุมและผู้ได้รับการประเมิน

ตารางที่ 54 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	องค์ประกอบ	รายละเอียด
	- ครูอาจารย์	- มีอิทธิพลต่อผู้เรียนทั้งด้านความคิดและพฤติกรรม - ให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นตามความจริง - เน้นการประเมินเฉพาะบุคคลเป็นหลัก - ไม่เปรียบเทียบผู้เรียนแต่ละคน
	- เพื่อน	- มีความใกล้ชิดกับผู้ที่รับการประเมิน - ระมัดระวังอคติและความลำเอียง
	การวัดและประเมินผล	- ควรมีมาตรฐานเดียวกันในการสังเกตพฤติกรรมเพื่อการประเมิน - ส่งเสริมและให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาการพุดในทางวิชาการ - ไม่จับผิดหรือมองหาข้อด้อยแต่เพียงอย่างเดียว
4. สื่อสังคมออนไลน์	คุณลักษณะสื่อ	- สามารถวางวิดีโอ เอกสาร รูปภาพ และคำพุดได้ - เข้าถึงได้ง่าย - สามารถใช้งานได้ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน - ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมอย่างทั่วถึง - มีพื้นที่ในการปฏิสัมพันธ์ระหว่างกลุ่มสมาชิกเพื่อสร้างการเรียนรู้

ตารางที่ 54 แสดงผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ต่อ)

ประเด็นการสัมภาษณ์ ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	ผลการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ	
	องค์ประกอบ	รายละเอียด
	คุณลักษณะทางจิตวิทยา	- ลดปัญหาการเผชิญหน้า - สร้างความสบายใจในการให้ข้อเสนอแนะผู้อื่น - มีความเป็นส่วนตัวเพื่อสร้างความรู้สึกไว้วางใจแก่ผู้เรียน
5. ขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม	1) ให้กำลังใจตนเอง 2) เสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก 3) ผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น 4) สรุปลucidตรงใจ	- การใช้เทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการฝึกความสามารถการพุดนำเสนอทางวิชาการ ควรมีระยะของการเลือกใช้เครื่องมือประกอบการฝึกฝน ความสามารถ

ตอนที่ 3 ผลการสร้างร่างรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างร่างรูปแบบ และนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบคุณภาพ จากนั้นนำข้อเสนอแนะและความคิดเห็นที่ได้มาปรับปรุงเป็นองค์ประกอบและขั้นตอนการดำเนินกิจกรรม ดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วยองค์ประกอบหลัก 4 องค์ประกอบ ดังนี้

1.1 บุคคล

1.1.1 ผู้สอน

1.1.2 กลุ่มมิตรวิพากษ์

1.1.3 กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง

1.1.3.1 ผู้เชี่ยวชาญ

1.1.3.2 ผู้วิจัย

1.1.3.3 นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง

1.1.3.4 เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา

1.1.3.5 บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น บุคคลใน

ครอบครัว หรือญาติ

1.2 เนื้อหาสาระความรู้

1.2.1 การสะท้อนตน

1.2.2 มิตรวิพากษ์

1.2.3 การประเมินหลายทาง

1.2.4 สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread

1.2.5 การเห็นคุณค่าในตนเอง

1.2.6 การพูดนำเสนอทางวิชาการ

1.3 เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้

1.3.1 สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread

1.4 การประเมินผล

1.4.1 การสะท้อนตน

1.4.2 ความเป็นมิตรวิพากษ์

1.4.3 การเห็นคุณค่าในตนเอง

1.4.4 ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ

2. ขั้นตอนของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตศึกษาระดับอุดมศึกษา ประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การให้กำลังใจตนเอง

ขั้นตอนที่ 2 การเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

ขั้นตอนที่ 3 การผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

ขั้นตอนที่ 4 การสรุปคิดตรึงใจ

การดำเนินการศึกษาผลใช้เวลาทั้งสิ้น 11 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสัปดาห์ที่ 8-11 เป็นกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ดังมีรายละเอียดการดำเนินกิจกรรมตามภาพ

ตอนที่ 4 ผลการวิเคราะห์การใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

จากการศึกษาการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิติวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผู้วิจัยขอเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง พบว่ากลุ่มตัวอย่างเป็นเพศหญิงร้อยละ 75.68 และเพศชายร้อยละ 24.32 ทั้งหมดอยู่ในช่วงอายุ 18-20 ปี ร้อยละ 72.97 เคยผ่านการเรียนรายวิชาการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะมา 1 รายวิชา ร้อยละ 13.51 เคยผ่านการเรียนมา 2 รายวิชา ร้อยละ 8.11 ผ่านการเรียนมา 3 วิชา และระบุว่าไม่เคยผ่านการเรียนรายวิชาการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะเลย ร้อยละ 5.41 ด้านประสบการณ์การเข้ารับการอบรมการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 86.48 ระบุว่าไม่เคยมีประสบการณ์การเข้ารับการอบรมการพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะ ร้อยละ 8.11 เคยผ่านการอบรม 1 ครั้ง และร้อยละ 5.41 เคยผ่านการอบรม 2 ครั้ง กลุ่มตัวอย่างร้อยละ 72.97 ระบุว่าไม่มีประสบการณ์การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะมากกว่า 10 ครั้ง ร้อยละ 10.81 มีประสบการณ์ 1-3 ครั้ง ร้อยละ 8.11 มีประสบการณ์ 4-6 ครั้ง เท่ากันกับไม่มีประสบการณ์การพุดนำเสนอทางวิชาการ/การพุดในที่สาธารณะเลย

2. ผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 78.38 ($\bar{X} = 85.34$, S.D. = 2.228) รองลงมาคือระดับต่ำ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 ($\bar{X} = 74.60$, S.D. = 4.393) และระดับปานกลาง จำนวน 3 คน คิดเป็นร้อยละ 8.11 ($\bar{X} = 57.00$, S.D. = 0.000) ตามลำดับ

การเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนใหญ่มีคะแนนอยู่ในระดับสูง จำนวน 34 คน คิดเป็นร้อยละ 91.89 ($\bar{X} = 86.38$, S.D. = 3.349) รองลงมาคือระดับปานกลาง จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 5.41 ($\bar{X} = 57.00$, S.D. = 0.000) รองลงมาคือระดับต่ำ จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 2.70 ($\bar{X} = 73.00$, S.D. = 0.000) ตามลำดับ

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 81.59 คะแนน และ 84.43 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3. ผลการวิเคราะห์ความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับพอใช้ จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 67.57 (\bar{X} = 13.56, S.D. = 2.434) รองลงมาคือระดับดี จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 32.43 (\bar{X} = 19.75, S.D. = 2.301) ตามลำดับ

ความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 72.98 (\bar{X} = 19.41, S.D. = 0.699) รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 27.02 (\bar{X} = 24.60, S.D. = 1.986) ตามลำดับ

คะแนนมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 คะแนน และ 20.81 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนมิตรวิพากษ์ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนมิตรวิพากษ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์คะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดี จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 72.98 (\bar{X} = 18.04, S.D. = 1.45) รองลงมาคือระดับดีมาก จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 (\bar{X} = 26.60, S.D. = 2.07) และระดับพอใช้ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 13.51 (\bar{X} = 15.40, S.D. = 0.55) ตามลำดับ

คะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลองมีคะแนนอยู่ในระดับดีมาก จำนวน 37 คน คิดเป็นร้อยละ 100.00 (\bar{X} = 30.27, S.D. = 1.73)

คะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างระหว่างการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดในครั้งที่ 9 (\bar{X} = 29.11, S.D. = 2.39) รองลงมาคือครั้งที่ 8 (\bar{X} = 27.65, S.D. = 3.63) และครั้งที่ 7 (\bar{X} = 26.14, S.D. = 2.96) ตามลำดับ

ค่าเฉลี่ยของคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.84 คะแนน และ 30.27 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

5. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพุดนำเสนองานทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง (r = 0.600, Sig. = 0.000) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r = 0.696$, $\text{Sig.} = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

6. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r = 0.400$, $\text{Sig.} = 0.014$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

คะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r = 0.443$, $\text{Sig.} = 0.006$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

7. ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ก่อนการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r = 0.345$, $\text{Sig.} = 0.034$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r = 0.574$, $\text{Sig.} = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

8. ผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง จากการเขียนบันทึกสะท้อนตน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างตอบคำถามหลังการปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ 9 สัปดาห์ มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

8.1 ผลการวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างสัปดาห์ที่ 2-4 ขั้นตอนการให้กำลังใจตนเอง โดยใช้วิธีการระบุปัญหา วิเคราะห์สาเหตุจากกิจกรรมการสะท้อนตน พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดี คือ เนื้อหาชัดเจนและมีความถูกต้อง เนื้อหาที่น่าสนใจ มีความน่าสนใจ เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด ถ่ายทอดเนื้อหาสู่ผู้ฟังได้ดี ความเป็นธรรมชาติในการพูด มีความมั่นใจในตนเอง แต่อย่างไรก็ตามในช่วงสามสัปดาห์แรกมีเป็นจำนวนมากที่สะท้อนตนว่าไม่พบข้อดีอะไรเลย

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนความรู้สึกจากการนำเสนอ พบว่ายังเตรียมตัวสำหรับการพูดไม่พร้อมเท่าที่ควร ควบคุมความตื่นเต้นไม่ได้ ไม่ถนัดการพูดในที่สาธารณะ รู้สึกว่าตนเองนำเสนอได้ไม่ดึงดูดใจผู้ฟัง และรู้สึกว่าตนเองนำเสนอไม่เก่ง ในอีกแง่มุมหนึ่งพบว่าเตรียมความพร้อมมาดีในส่วนของเนื้อหาและการฝึกซ้อม พูดได้เป็นธรรมชาติ มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น และตนเองพูดได้ดีขึ้นจากครั้งที่ผ่านมา

กลุ่มตัวอย่างประสบปัญหา ก่อนทำการนำเสนอ คือ กังวลว่าจะจำบทพูดไม่ได้ กลัวพูดไปวนมา กลัวพูดไม่ชัด ไม่ค่อยมีเวลาซ้อมพูด กังวลว่าจะพูดติด ๆ ชัด ๆ ในขณะที่ทำการนำเสนอ และขณะทำการนำเสนอประสบปัญหา มากที่สุด 3 อันดับแรก คือ จำบทพูดไม่ได้ มองบทพูดบ่อย พูดไม่ชัด พูดติดขัด พูดเร็วเกินไป

8.2 การวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 5-7 ขั้นตอนการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก โดยใช้วิธีการประเมินมิติวิพากษ์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดี คือ ความมั่นใจในตนเอง เสียงดังฟังชัด พูดไม่ติดขัด ยิ้มแย้มแจ่มใส มีความพร้อมในการนำเสนอ เคลื่อนไหวร่างกายเป็นธรรมชาติมากขึ้น จำเนื้อหาได้อย่างแม่นยำ พูดเป็นธรรมชาติ เตรียมเนื้อหาได้น่าสนใจ พูดด้วยอารมณ์และความรู้สึกที่อยากจะพูด มีความพยายาม

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอ คือ เคลื่อนไหวไม่เป็นธรรมชาติ เคลื่อนไหวไม่สอดคล้องกับเรื่องที่พูด ไม่มีการใช้มือประกอบ เสียงตัว /ร/ /ล/ ไม่ชัดเจน พูดติดขัด การใช้คำ เอ้อ อ้า แบบ แบบว่า พูดเหมือนอ่าน เตรียมเนื้อหาไม่ค่อยน่าสนใจ พูดเร็วเกินไป

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนความรู้สึกจากการนำเสนอ พบว่าชอบเนื้อหาที่ตนเองนำเสนอ มีความมั่นใจเพิ่มมากขึ้น อยากพูดให้ได้ดีกว่านี้ พูดเนื้อหาได้ไม่ดึงดูดผู้ฟัง พูดน่าเบื่อ พูดจากความจำมากกว่าความเข้าใจ ชอบการพูดครั้งนี้ เนื้อหาดี มีความเป็นตัวของตัวเอง มีจินตนาการ

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของเพื่อน พบว่าเป็นการสร้างกำลังใจที่ดี ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่อง ไม่แน่ใจว่าเพื่อนพูดจริงหรือไม่ เพื่อนพูดไม่จริง

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่เพื่อนมีต่อตนเอง พบว่าหวังดี ให้กำลังใจ แนะนำในสิ่งที่ดี สงสารเลยหาคำพูดปลอบใจ เพื่อนมองผิด ไม่เข้าใจสิ่งที่ตนเองแสดงออก

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง ได้แก่ หมั่นฝึกซ้อมก่อนการพูดจริง นำคำแนะนำที่ได้รับมาแก้ไขข้อบกพร่อง ซ้อมหน้ากระจก ศึกษาเนื้อหาเรื่องที่จะนำมาพูดอย่างละเอียด ประยุกต์ลักษณะของเพื่อนที่พูดดีมาใช้กับตนเอง

8.3 การวิเคราะห์การสะท้อนตนหลังการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง สัปดาห์ที่ 8-10 ขั้นตอนผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น โดยใช้วิธีการประเมินหลายทาง พบว่ากลุ่มตัวอย่างคิดว่าการนำเสนอของตนนั้นมีข้อดี คือ ความไม่ประหม่า การควบคุมอารมณ์และความตื่นเต้น ยังไม่พบข้อดี การเรียบเรียงเนื้อหาได้น่าสนใจ มีการใช้สื่อที่น่าสนใจประกอบการพูด มีความเป็นธรรมชาติ และเป็นตัวของตัวเอง สามารถเลือกเนื้อหาสาระได้ตรงตามความสนใจของผู้ฟัง สามารถดึงดูดผู้ฟังให้เข้ามามีส่วนร่วม และสนใจเรื่องที่พูด

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าตนเองมีข้อบกพร่องจากการนำเสนอ คือ จำบทพูด เนื้อหาที่จะพูดไม่ได้ ฟันลมหายใจใส่ไมโครโฟน พูดติดขัด พูดไม่ชัด ลื่นรัว เสียงเบาเกินไป ท่าทางขาดความมั่นใจ

ไม่ประสานสายตา มองไม่มีจุดหมาย ก้มดูบทพูดบ่อย พุดจากความจำมากกว่าความเข้าใจ พุดเร็ว การใช้คำ อ้อ อ้า แบบ แบบว่า

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนความรู้สึกจากการนำเสนอ พบว่า ตื่นเต้น ประหม่าผู้ฟัง เตรียมตัวไม่ดีพอ ไม่มั่นใจเท่าครั้งที่ผ่าน ๆ มา ขาดชีวิตชีวา อาย ไม่กล้ามองผู้ฟัง พยายามพุดให้ดีที่สุด คาดหวังว่าผู้ฟังจะชื่นชอบในสิ่งที่ตนเองได้นำเสนอ มั่นใจในตนเองเพิ่มมากขึ้น ยังต้องปรับปรุงการพุดให้ดียิ่งขึ้นเรื่อย ๆ

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่มีต่อคำแนะนำของผู้ประเมินหลายทาง พบว่า ช่วยทำให้มองเห็นจุดบกพร่องชัดเจนยิ่งขึ้น ได้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญ ได้กำลังใจจากเพื่อน คนในครอบครัวและเพื่อนบางคนไม่มีความรู้ที่ดีพอเกี่ยวกับการพุดนำเสนอทางวิชาการ คำแนะนำบางอย่างไม่สามารถเป็นไปได้จริง

กลุ่มตัวอย่างสะท้อนตนเกี่ยวกับความรู้สึกที่ผู้ประเมินหลายทางมีต่อตนเอง พบว่า หวังดี และให้กำลังใจ มองเห็นความสามารถและข้อดี มองแต่ความผิดพลาด คาดหวังมากเกินไป

กลุ่มตัวอย่างคิดว่าจะมีวิธีการเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง ได้แก่ หมั่นฝึกซ้อม ก่อนการพุดจริง เพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง ลดความประหม่าเมื่อพบผู้ฟัง เตรียมเนื้อหาบทพุดให้ดี และนำฟัง สอบถามหรือขอคำแนะนำจากครูผู้สอน ผู้เชี่ยวชาญ

9. ผลการวิเคราะห์การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์ พบว่าผลการวิพากษ์แบ่งออกเป็น 2 ลักษณะ กล่าวคือเป็นการให้ความคิดเห็นหรือข้อเสนอแนะในเชิงให้กำลังใจ และอีกประเภทเป็นการให้ข้อเสนอแนะในเชิงวิชาการเพื่อการพัฒนาการพุดนำเสนอทางวิชาการ นอกจากนี้ผู้วิจัยพบการให้คำแนะนำซึ่งไม่เป็นไปในแนวทางมิตรวิพากษ์อยู่บางส่วน โดยถ้อยคำดังกล่าวแสดงลักษณะที่เกินจริง ประชดประชัน หรือเหน็บแนม ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับข้อความในลักษณะนี้สะท้อนตนออกมาถึงความไม่แน่ใจและความไม่เชื่อมั่นในกลุ่มมิตรวิพากษ์ รวมทั้งความรู้สึกเหมือนตนเองเป็นตัวตลก และถูกจับผิดตลอดเวลา

10. ผลการวิเคราะห์การให้คำแนะนำจากผู้ประเมินหลายทาง พบว่า 1) **ผู้เชี่ยวชาญ** บทบาทที่แสดงออกมาผ่านการให้คำแนะนำนั้น จะมีลักษณะในเชิงวิชาการซึ่งสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง ลักษณะการใช้คำพุดตรงไปตรงมา มีเหตุมีผลควรแก่การเชื่อถือ 2) **ผู้สอน** บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการให้กำลังใจและรับฟังปัญหาของกลุ่มตัวอย่าง รวมทั้งในการให้คำแนะนำในเชิงวิชาการ 3) **นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง** บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการมองหาจุดเด่นและจุดด้อยของตัวเอง รวมไปถึงปัญหาและความซับซ้อนใจที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติกิจกรรม 4) **เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา** บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการให้กำลังใจ และการให้ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม 5) **บุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา** เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ บทบาทที่แสดงออกมาส่วนใหญ่จะเป็นการวิพากษ์วิจารณ์ และการให้ข้อเสนอแนะ

11. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่าง

เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ และให้กลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความรู้สึกอย่างไม่เป็นทางการ โดยมีประเด็นการสัมภาษณ์เกี่ยวกับ 1) ความคิดเห็นต่อการดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน 2) ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบ 3) คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไข

11.1 ขั้นการให้กำลังใจตนเอง

11.1.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นการทำให้กลุ่มตัวอย่างได้พิจารณาตนเอง ได้ทบทวนว่าตนเองมีจุดเด่นจุดด้อยอะไร เพื่อให้เข้าใจสาเหตุและผลลัพธ์ของความสำเร็จและล้มเหลวที่เกิดขึ้น จากการทำกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทำความเข้าใจความคิดและความรู้สึกของตนเอง และสามารถยอมรับตนเองได้ทั้งในด้านบวกและลบ พร้อมทั้งพิจารณาหาทางปรับปรุงแก้ไขตนเองต่อไป

11.1.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากความไม่คุ้นเคยการใช้สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread และ งานวิชาเรียนต่าง ๆ มีเยอะ เวลาในการเตรียมตัวสำหรับการพูดในแต่ละครั้งมีน้อย

11.1.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ การให้ผู้วิจัยสอนและทบทวนวิธีการใช้สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread ในชั้นเรียนให้มากขึ้น หรือเลือกโปรแกรมสื่อสังคมออนไลน์อื่นที่ใช้ง่ายกว่านี้ เช่น Facebook

11.2 ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก

11.2.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นโอกาสในการได้รับข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์จากเพื่อนในกลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์ การให้คำแนะนำในเชิงบวกตามแบบวิธีมิตรวิพากษ์ช่วยเสริมสร้างกำลังใจ และเกิดแรงจูงใจที่จะปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการต่อไปให้ดียิ่งขึ้น

11.2.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากกลุ่มตัวอย่างบางคนเกิดความไม่มั่นใจในการได้รับคำแนะนำจากเพื่อนในกลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์ว่าคำแนะนำดังกล่าวที่เสนอแนะมานั้นเป็นจริงหรือไม่ สมควรและควรค่าแก่การเชื่อถือหรือไม่ ทั้งนี้เนื่องจากการให้ข้อเสนอแนะของสมาชิกมิตรวิพากษ์บางคนนั้นไม่เป็นไปตามกฎเกณฑ์ที่ผู้วิจัยได้ชี้แนะไป มีการใช้คำพูดตลกขบขัน หรือเยินยอเกินความเป็นจริง

11.2.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ ควรสร้างความตระหนักและการทำให้สมาชิกมิตรวิพากษ์ทุกคนเล็งเห็นประโยชน์จากวิธีมิตรวิพากษ์มากกว่านี้

11.3 ขั้นการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น

11.3.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในชั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าเป็นความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ เนื่องจากเป็นความคิดเห็นที่มีเหตุผลและสามารถนำไปใช้ได้จริง ช่วยทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาตนเอง

11.3.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจากกลุ่มตัวอย่างบางคนรู้สึกว่าคุณค่าอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินหลายทางนั้น ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการเพียงพอ แม้ว่าจะมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและประเมินผลการพูดแล้วก็ตาม แต่คำแนะนำเพิ่มเติมที่ได้รับนั้นมักเป็นการวิจารณ์เสียเป็นส่วนใหญ่หรือเป็นการตำหนิโดยที่ไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาอธิบาย สร้างความขัดแย้งภายในใจให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มตัวอย่างบางคน ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่เกิดความรู้สึกเหล่านี้เพิกเฉยต่อคำแนะนำจากกลุ่มผู้ประเมินดังกล่าว และอีกประเด็นหนึ่งคือกลุ่มผู้ประเมินหลายทางซึ่งเป็น พ่อแม่ หรือญาติพี่น้องบางคน มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพูดในที่สาธารณะ ด้วยเหตุนี้จึงมีมาตรฐานสูงและมีความคาดหวังกับกลุ่มตัวอย่างสูงด้วยเช่นกัน

11.3.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ กลุ่มตัวอย่างเสนอว่าให้ตัดกลุ่มผู้ประเมินหลายทางซึ่งเป็น พ่อแม่ หรือญาติพี่น้อง คงเหลือไว้เฉพาะผู้เชี่ยวชาญ ผู้วิจัย ตนเอง และเพื่อนร่วมชั้นเรียน

11.4 ขั้นการสรุปคิดตรงใจ

11.4.1 ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในชั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าได้นำความรู้ คำแนะนำ และข้อคิดเห็นที่ได้รับมาอย่างต่อเนื่องมาใช้ประโยชน์จริง มุ่งมั่นที่จะทำการพูดนำเสนอทางวิชาการให้ประสบความสำเร็จ

11.4.2 ปัญหาหรืออุปสรรคที่พบเกิดจาก ความตื่นเต้นและกังวล ระยะเวลาในการเตรียมงานกลุ่มค่อนข้างจำกัด ประกอบกับเป็นเวลาที่ใกล้สอบจึงส่งผลให้การเตรียมตัวของกลุ่มอาจจะมีอุปสรรคบ้าง

11.4.3 คำแนะนำเพื่อการปรับปรุงแก้ไขคือ ควรแจ้งให้ทราบล่วงหน้าเป็นระยะเวลานาน ๆ เพื่อให้มีการเตรียมตัวของกลุ่มในเวลาที่ไม่จำกัด

12. ผลการวิเคราะห์การสัมภาษณ์ความคิดเห็นกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์

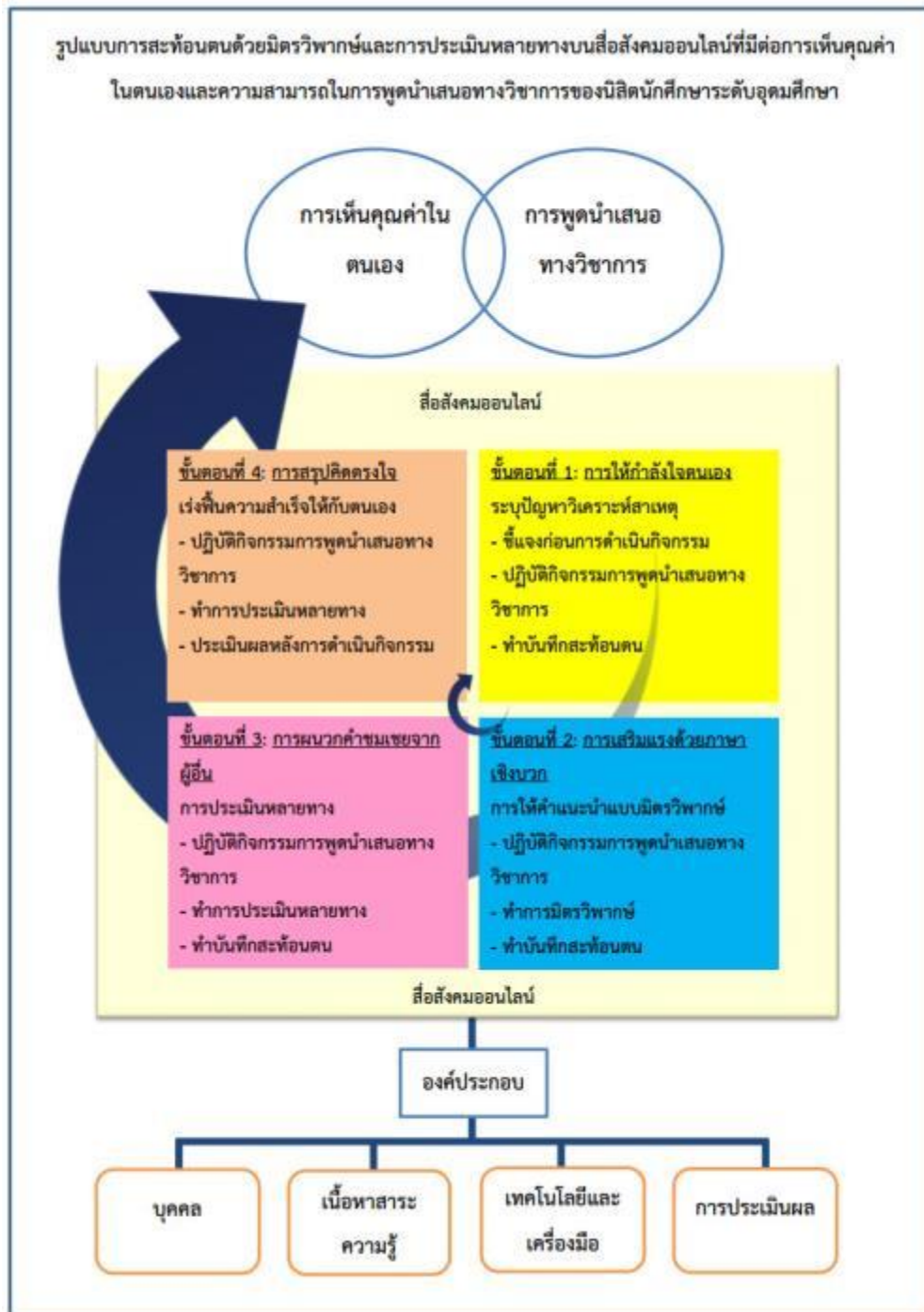
เมื่อเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมแล้ว ผู้วิจัยสัมภาษณ์ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างด้วยการสัมภาษณ์ และให้กลุ่มตัวอย่างเขียนแสดงความรู้สึกอย่างไม่เป็นทางการ กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่าสื่อสังคมออนไลน์ที่ใช้ในการดำเนินกิจกรรมนี้ คือ VoiceThread ค่อนข้างใช้ลำบากในระยะแรก แต่เมื่อศึกษาการใช้ไปในระยะเวลาหนึ่งก็สามารถใช้ได้

เมื่อสอบถามเกี่ยวกับความรู้สึกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์เพื่อแสดงความคิดเห็นในส่วนของกิจกรรมมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้รู้สึกถึงความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องกังวลถึงสีหน้าหรือปฏิกิริยาของผู้ที่ทำการสื่อสารด้วย ตัดปัญหาความกังวลใจในการทำการสื่อสารแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นรู้สึกมีพลังอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเพื่อนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์คนอื่น ๆ มีความคิดเห็นตรงกันกับตนเอง

ตอนที่ 5 ผลนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

การนำเสนอรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ผลการรับรองรูปแบบพบว่า ในภาพรวมรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.69$, S.D. = 0.47) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านองค์ประกอบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$, S.D. = 0.30) ขั้นตอนของรูปแบบมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.51) ความเหมาะสมของหลักการ แนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้องมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 5.00$, S.D. = 0.00) ความเหมาะสมของรูปแบบในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษามีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.60$, S.D. = 0.55) และความเหมาะสมในการนำรูปแบบไปใช้ปฏิบัติจริงมีความเหมาะสมในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.80$, S.D. = 0.45)

นอกจากนี้ผู้วิจัยได้นำข้อเสนอแนะ และความคิดเห็นเพิ่มเติมจากผู้ทรงคุณวุฒิมาปรับปรุงรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาให้มีความชัดเจนและสมบูรณ์มากขึ้น ดังต่อไปนี้

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลศึกษา สังเคราะห์เนื้อหาเอกสาร งานวิจัย บทความวิชาการ การประเมินความต้องการจำเป็น การสัมภาษณ์ผู้เชี่ยวชาญ การทดลองใช้รูปแบบในการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา และข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้วิจัยขอเสนออภิปรายผลการวิจัยดังนี้

1. องค์ประกอบของรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาพบว่าประกอบไปด้วย 4 องค์ประกอบ ได้แก่ บุคคล เนื้อหาสาระความรู้ เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ และการประเมินผล มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

1.1 องค์ประกอบที่เป็นหัวใจสำคัญในรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาก็คือ บุคคล ได้แก่

ผู้สอน คือ ผู้กำหนดบทบาทให้ผู้เรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมเข้าร่วมทำกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการทั้งแบบเดี่ยว และแบบแบ่งกลุ่ม เป็นผู้มอบหมายหัวข้อในการพุดนำเสนอทั้งแบบผ่านสื่อสังคมออนไลน์และการนำเสนอในชั้นเรียน นอกจากนี้เป็นผู้กำหนดบทบาทของผู้เรียนแล้ว ผู้สอนยังต้องแสดงบทบาทเป็นผู้ร่วมทำกิจกรรม ดังที่ Weimer (1993) ได้กล่าวว่า ผู้สอนควรมีบทบาทในการร่วมทำกิจกรรมกับผู้เรียน โดยการให้ความรู้ ความคิด และความเห็น รวมทั้งเชื่อมโยงประสบการณ์ส่วนตัวของผู้เรียนขณะทำกิจกรรม คอยให้คำปรึกษาเมื่อผู้เรียนต้องการความช่วยเหลือทางวิชาการ ในด้านการสะท้อนตน ผู้สอนควรสร้างแรงจูงใจหรือกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการ มีการกระตุ้นให้เกิดการคิดและการแสดงความคิดเห็นอย่างต่อเนื่อง ต้องสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการอย่างเต็มใจ สอดคล้องกับ Popovich และ Katz (2009) ให้คำแนะนำว่าผู้สอนต้องให้คำแนะนำที่ช่วยกระตุ้นให้ผู้เรียนสนใจเข้าร่วมกิจกรรมหรือฝึกปฏิบัติด้วยตนเอง ทั้งนี้การสร้างแรงจูงใจเพื่อให้ผู้เรียนมีพฤติกรรมในการเข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการอย่างเต็มใจ อาจกระทำได้โดยการกำหนดหรือให้คะแนนเพื่อเป็นสิ่งสร้างแรงจูงใจแก่ผู้เรียน หรือการมอบรางวัลแก่ผู้ที่เข้าร่วมกิจกรรมการพุดนำเสนอทางวิชาการอย่างสม่ำเสมอ เป็นต้น ด้านคุณลักษณะของผู้สอนควรมีความเข้าใจความแตกต่างระหว่างบุคคลว่าผู้เรียนแต่ละคนมีความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการแตกต่างกัน ต้องเป็นผู้ฟังที่ดี เปิดใจยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความเข้าใจและเป็นกันเองกับผู้เรียน กระทำตนให้เป็นที่น่าไว้วางใจ สามารถเป็นที่ปรึกษาและช่วยแก้ไขปัญหาได้ ผู้สอนต้องมี

ความอดทน ควบคุมอารมณ์ได้ดี พูดจาวางใจ เชื่อถือ อบอุ่น ไม่ออกคำสั่ง พร้อมให้ผู้เรียนปรึกษาได้ตลอดเวลา ในด้านของกระบวนการมิตรวิพากษ์ ผู้สอนต้องมีบทบาทหลักในการส่งเสริมกระบวนการวิพากษ์ของผู้เรียนอย่างต่อเนื่อง ดังที่ Bambino (2002) กล่าวไว้ว่า ผู้สอนต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดการพิจารณา ไตร่ตรอง เห็นข้อดี ข้อเสียของเพื่อนสมาชิก จากนั้นกลั่นกรองคำพูดเพื่อให้คำแนะนำเพื่อนสมาชิก โดยไม่ทำให้เพื่อนสมาชิกรู้สึกเสียหน้าหรือด้อยคุณค่าในตนเอง ความรอบคอบในการวิพากษ์อาจส่งผลต่อสัมพันธภาพที่ดีระหว่างบุคคลได้ นับเป็นบทบาทที่สำคัญมากของผู้สอน

กลุ่มมิตรวิพากษ์ (กลุ่มตัวอย่าง) เป็นกลุ่มในการฝึกปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ มีบทบาทในการให้คำแนะนำและข้อเสนอแนะแก่เพื่อนสมาชิกด้วยกัน และในขณะเดียวกันก็มีบทบาทในการสะท้อนตนด้วย จากการดำเนินกิจกรรมพบว่าการสะท้อนตนของกลุ่มมิตรวิพากษ์แต่ละคนในช่วงแรกของการปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการนั้นมีความวิตกกังวลค่อนข้างมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Botella, Hofmann, และ Moscovitch (2004) ที่ระบุไว้ตรงกันว่า นักศึกษามหาวิทยาลัยส่วนใหญ่มีความเครียดและวิตกกังวลกับการพูดหน้าชั้นเรียนเนื่องจากกลัวเป็นตัวตลกในสายตาผู้ฟัง เพื่อน ครูอาจารย์ นอกจากนี้ยังพบว่าหลายคนกลัวว่าหากพูดหน้าชั้นเรียนได้ไม่ดีพอแล้ว จะทำให้สูญเสียภาพลักษณ์อันดีงามในสายตาของผู้ฟัง เมื่อเริ่มดำเนินการให้คำแนะนำตามวิธีมิตรวิพากษ์แล้ว พบว่าผู้เรียนคลายความวิตกกังวลลงได้บ้าง จากการได้พูดคุยกับกลุ่มเพื่อนสมาชิก การได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน ส่งผลให้ผู้เรียนไม่รู้สึกโดดเดี่ยว ดังที่ Botella, Hofmann, และ Moscovitch (2004) กล่าวไว้ว่าวิธีมิตรวิพากษ์มีส่วนในการส่งเสริมแรงจูงใจ การเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และบรรยากาศในการทำงาน ทั้งนี้เนื่องจากวิธีมิตรวิพากษ์นั้นเป็นการให้ผู้เรียนเรียนรู้ร่วมกันในลักษณะกระบวนการกลุ่ม และช่วยให้ผู้เรียนได้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน กระบวนการที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเป็นการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน การขอคำแนะนำและการให้คำปรึกษา ล้วนแล้วแต่ก่อให้เกิดความเอื้ออาทรในกลุ่มสมาชิก ส่งเสริมให้เกิดการเรียนรู้ที่อบอุ่นและเป็นมิตร

กลุ่มผู้ประเมินหลายทาง มีบทบาทหน้าที่สำคัญในการดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ เป็นกลุ่มบุคคลสำคัญในการให้ข้อมูล ข้อเสนอแนะ ความคิดเห็น และการประเมินอย่างตรงไปตรงมา เพื่อลดข้อกังขาและความไม่แน่ใจของผู้ได้รับการประเมิน ตรงกับที่ Edwards และ Ewen (1996) กล่าวไว้ว่า การประเมินโดยใช้ข้อมูลหลายแหล่ง (Multisources) ช่วยแก้ไขปัญหาการมีอำนาจเด็ดขาดแต่เพียงผู้เดียวในการประเมิน ช่วยให้ผลการประเมินมีความน่าเชื่อถือ มีความยุติธรรม ลดอคติและความลำเอียงอันเกิดจากผู้ประเมินได้ ในการวิจัยนี้กลุ่มบุคคลที่ทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินหลายทาง ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญ ผู้สอน (ผู้วิจัย) นิสิตนักศึกษาประเมินตนเอง เพื่อนร่วมชั้นเรียนกับนิสิตนักศึกษา และบุคคลอื่นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น บุคคลในครอบครัว หรือญาติ อีกประการหนึ่งที่สำคัญและ

ควรระมัดระวังให้มากคือการประเมินหลายทางนั้นควรเป็นไปเพื่อการส่งเสริมและให้คำแนะนำเพื่อการพัฒนาการพูดในทางวิชาการ ไม่ใช่การจับผิดหรือมองหาข้อด้อยแต่เพียงอย่างเดียว Tornow (1993) กล่าวว่าไว้ว่าการสร้างบรรยากาศความไว้วางใจระหว่างสมาชิกผู้ทำการประเมินเป็นสิ่งสำคัญ เพื่อจัดข้อสงสัยระหว่างกัน

1.2 จากผลการวิจัยพบว่า เนื้อหาสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาในระดับอุดมศึกษานั้น เป็นเนื้อหาสาระที่ได้จากการบรรยายของผู้สอน คือ การพูดนำเสนอทางวิชาการ สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread และความเป็นมิตรวิพากษ์ และเนื้อหาสาระที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง ได้แก่ การสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread การเห็นคุณค่าในตนเอง และการพูดนำเสนอทางวิชาการ ทั้งนี้เนื้อหาสาระที่ได้จากการบรรยายของผู้สอนช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามวัตถุประสงค์ การเรียนการสอนแบบครูเป็นผู้บรรยายนั้น เป็นการเรียนการสอนที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้เนื้อหาสาระจำนวนมากในเวลาอันจำกัด ผู้สอนซึ่งเป็นผู้บรรยายนั้นจะให้ความรู้และประสบการณ์ใหม่แก่ผู้เรียนอันจะเป็นแนวทางที่ช่วยให้ผู้เรียนสามารถไปศึกษาได้ด้วยตนเอง รวมทั้งเสนอข้อคิดเห็น ปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ พร้อมทั้งแนวทางการแก้ไข เพื่อเป็นทางเลือกให้ผู้เรียนนำไปประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมกับตนเอง จากการสังเกตพฤติกรรมของกลุ่มตัวอย่างขณะฟังบรรยายนั้นพบว่า มีความสนใจและตั้งใจฟังการบรรยาย ทั้งนี้เนื่องจากเป็นเนื้อหาสาระที่กลุ่มตัวอย่างจะต้องนำไปปฏิบัติจริงด้วยตนเอง มีข้อสงสัยเกี่ยวกับบุคลิกภาพของผู้สอนในงานวิจัยนี้เป็นสิ่งที่สำคัญมากและเกี่ยวข้องกับเนื้อหาเรื่องการพูดนำเสนอทางวิชาการ ด้วยเหตุที่เป็นการสร้างความน่าเชื่อถือให้เกิดขึ้นแก่เนื้อหาสาระที่ผู้เรียนศึกษาอยู่ Popovich และ Katz (2009) ทำการวิจัยพบว่าบุคลิกภาพของผู้สอนในคณะเภสัชศาสตร์ส่งผลต่อความเข้าใจในเนื้อหาวิชาการให้คำปรึกษาแก่คนไข้ นั้นหมายความว่าหากผู้สอนมีบุคลิกภาพที่ไม่ชวนให้เชื่อได้ว่าเป็นผู้ให้คำปรึกษาได้จริงแล้ว นักศึกษาจะเพิกเฉยและไม่เชื่อถือความรู้จากการบรรยายนั้น

เนื้อหาสาระที่ได้จากการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเองในส่วนของงานวิจัยนี้มีทั้งที่สืบเนื่องมาจากการฟังบรรยายในชั้นเรียนและการปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง มุ่งเน้นการจัดกิจกรรมด้วยวิธีการต่าง ๆ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้อย่างแท้จริง ผสมผสานระหว่างภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ เนื้อหาสาระได้มาจากการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งผู้สอนและผู้เรียน ผู้เรียนจะเรียนรู้ด้วยการลงมือกระทำ เมื่อมีจุดบกพร่องจะได้รับการช่วยเหลือจากทั้งผู้สอน กลุ่มมิตรวิพากษ์ และกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง สาระความรู้ที่กลุ่มตัวอย่างได้จากการพูดคุยและการได้รับข้อเสนอแนะ เป็นสาระความรู้ที่เกี่ยวข้องสอดคล้องและเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินกิจกรรมทั้งสิ้น สาระความรู้ส่วนใหญ่ที่กลุ่มตัวอย่างเรียนรู้เป็นเรื่องของแนวทางในการพัฒนาความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ การ

เรียนรู้ดังกล่าวเป็นความร่วมมืออันเป็นพลังนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงความรู้ ความเชื่อ เจตคติ และทักษะความสามารถของสมาชิกได้ นักศึกษาเกิดการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในการทำงานร่วมกันไปในทางที่ดีขึ้น จากการทำกิจกรรมร่วมกันกับเพื่อน นักศึกษาจะช่วยเหลือกันทางวิชาการและให้กำลังใจกันในการทำงาน ผู้เรียนแต่ละคนจะเป็นแหล่งความรู้ซึ่งกันและกัน

1.3 เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ เป็นเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มคุณค่าในการสื่อสารในงานวิจัยนี้ได้นำเทคโนโลยีสื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread เข้ามาช่วยเป็นเครื่องมือในการสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ซึ่งกันและกัน โดยสื่อสังคมออนไลน์ดังกล่าวมีลักษณะที่อนุญาตให้สร้างข้อมูลส่วนตัวแบบเปิดสาธารณะหรือกึ่งสาธารณะ สามารถรวมกลุ่ม พูดคุย สนทนา แลกเปลี่ยนแสดงความคิดเห็นได้ สามารถแบ่งปันเนื้อหาในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ข้อความ ภาพ เสียง ผ่านเครือข่ายออนไลน์ สามารถเขียนบันทึกสะท้อนตน บรรจุมัลติมีเดียขึ้นบนเครือข่าย สามารถแสดงความคิดเห็น และแบ่งปันลิงค์ข้อมูลไปยังสื่อสังคมออนไลน์อื่น เช่น youtube หรือ Facebook ได้ จากการติดตามการเข้าร่วมกิจกรรมใน VoiceThread พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ระบุว่า การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้รู้สึกถึงความเป็นอิสระในการแสดงความคิดเห็น สามารถที่จะแสดงความคิดเห็นได้โดยไม่ต้องกังวลถึงสีหน้าหรือปฏิกิริยาของผู้ที่ทำการสื่อสารด้วย ตัดปัญหาความกังวลใจในการทำการสื่อสารแบบเผชิญหน้า นอกจากนี้การแสดงความคิดเห็นผ่านสื่อสังคมออนไลน์ทำให้ผู้แสดงความคิดเห็นรู้สึกมีพลังอำนาจ โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อมีเพื่อนผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์คนอื่น ๆ มีความคิดเห็นตรงกันกับตนเอง สื่อสังคมออนไลน์มีอิทธิพลต่อการสร้างตัวตนขึ้นมาในเครือข่ายผู้ใช้สื่อสังคมออนไลน์ เป็นการตอบสนองทางจิตวิทยาอย่างหนึ่งในลักษณะการเติมเต็มสิ่งที่ชีวิตจริงไม่สามารถทำได้ เช่น การให้คำวิพากษ์วิจารณ์ผู้อื่นอย่างตรงไปตรงมา การนำเสนอตัวตนในแง่มุมที่อยากให้คนอื่นรู้จัก การโพสต์รูปตนเอง รูปอาหาร ข้าวของเครื่องใช้ที่ผู้นำเสนอมักจะบอกให้ผู้อื่นรับรู้ลักษณะหรือสไตล์ของตน

ในการวิจัยครั้งนี้สื่อสังคมออนไลน์มีบทบาทในการเป็นสื่อกลางที่เชื่อมต่อการสื่อสารเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ โดยการเป็นพื้นที่ให้กลุ่มมิตรวิพากษ์และกลุ่มผู้ประเมินหลายทางเสนอแนะข้อคิดเห็น ให้คำแนะนำต่าง ๆ แม้ผู้วิจัยจะมีการกำหนดกฎเกณฑ์ในการให้คำแนะนำในลักษณะมิตรวิพากษ์แก่กลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์แล้ว อย่างไรก็ตามยังมีสมาชิกมิตรวิพากษ์บางคนให้คำแนะนำผ่านสื่อสังคมออนไลน์ในลักษณะตลกขบขันหรือหยอกล้อ เหน็บแนมเพื่อนสมาชิกด้วยกันเอง ผู้วิจัยได้ทำการสอบถามพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างที่มีลักษณะพฤติกรรมดังกล่าวจำนวน 3 คน ว่าเพราะเหตุใดจึงให้คำแนะนำในลักษณะนั้น ได้คำตอบที่คล้ายกันทั้ง 3 คนว่า อยากหยอกล้อเพื่อน เพราะในชีวิตจริงไม่ค่อยสนิทกับเพื่อนที่หยอกล้อเท่าไร พูดคุยกันบ้างบางครั้ง แต่เมื่ออยู่หน้าแป้นพิมพ์คอมพิวเตอร์รู้สึกอิสระและอยากพูดคุยหยอกล้อ ผู้วิจัยสอบถามต่อไปว่าไม่กลัวเพื่อนโกรธหรืออย่างไร เนื่องจากมีชื่อระบุให้

ทราบอยู่แล้วว่าใครเป็นผู้ให้ข้อเสนอแนะดังกล่าว กลุ่มตัวอย่างคนหนึ่งตอบว่าไม่กลัว เพราะคิดว่าเหมือนกับการให้คอมเมนต์ในเฟซบุ๊ก ส่วนอีกสองคนตอบว่าก็กังวลอยู่บ้างในช่วงแรก แต่เพื่อนคนดังกล่าวไม่ได้แสดงปฏิกิริยาใด ๆ จึงคลายกังวลลงได้ ผู้วิจัยสอบถามอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างคนอื่น ๆ เกี่ยวกับความรู้สึกในการใช้สื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ พบว่าส่วนใหญ่รู้สึกเป็นอิสระจะแสดงตัวตนอย่างไรก็ได้กับคนที่ไม่รู้จัก รู้สึกภูมิใจที่มีคนมาแสดงความสนใจในสิ่งที่ตนเองได้โพสต์ลงบนสื่อสังคมออนไลน์ และบางครั้งจะรู้สึกผิดหวังบ้างหากการนำเสนอของตนนั้นไม่ถูกใจเพื่อนร่วมเครือข่ายคนอื่นเท่าที่ควร ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างหลายคนพูดในทางเดียวกันว่ารู้สึกชินและอายคนที่ตนเองรู้จักในชีวิตจริง ซึ่งทราบว่าบางครั้งสิ่งที่โพสต์ไปนั้นไม่ใช่ตัวตนในชีวิตจริง เช่น รูปภาพที่ตกแต่งผ่านแอปพลิเคชัน กระเป๋าแบรนด์เนมที่ขอยืมคนอื่นมาถือถ่ายภาพ หรือการยื่นถ่ายภาพบริเวณหน้าร้านสินค้าแบรนด์เนมในห้างสรรพสินค้า ประเด็นที่น่าเสนอไปนี้สอดคล้องกับงานวิจัยหลายฉบับที่พบว่าสื่อสังคมออนไลน์มีส่วนในการสร้างอัตลักษณ์ ความภาคภูมิใจ ภาพลักษณ์ และการเห็นคุณค่าในตนเอง

1.4 การประเมินผล เป็นสิ่งสำคัญที่ช่วยในการติดตามผลการดำเนินกิจกรรม กลุ่มตัวอย่างได้ทำแบบวัดการเห็นคุณค่าในตนเอง แบบวัดความเป็นมิตรวิพากษ์ และได้รับการประเมินความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการทั้งก่อนและหลังการดำเนินกิจกรรม นอกจากการประเมินผลตามเกณฑ์การวัดดังกล่าวแล้ว ผู้วิจัยยังเก็บข้อมูลจากการเขียนบันทึกสะท้อนตนทุกครั้งภายหลังปฏิบัติกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการด้วย เพื่อเก็บข้อมูลพฤติกรรมด้านความคิด ความรู้สึก และทัศนคติ นอกจากนี้ยังใช้การสัมภาษณ์พูดคุยแบบไม่เป็นทางการในการเก็บข้อมูลเพื่อนำมาประเมินผลการเห็นคุณค่าในตนเองด้วย การประเมินความเป็นมิตรวิพากษ์นั้นนอกจากจะใช้แบบวัดแล้ว ยังเก็บข้อมูลจากการให้ข้อเสนอแนะผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วย นอกจากจะเก็บข้อมูลความเป็นมิตรวิพากษ์แล้ว ยังเก็บข้อมูลจากการสะท้อนตนได้ในประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกที่มีต่อความคิดเห็น และความรู้สึกว่าเพื่อนมองตนเองอย่างไร

2. ขั้นตอนรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา จากการศึกษาพบว่าประกอบไปด้วย 4 ขั้นตอน ได้แก่ ขั้นการให้กำลังใจตนเอง ขั้นการเสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก ขั้นการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น และขั้นการสรุปคิดตรงใจ มีประเด็นการอภิปรายดังนี้

2.1 ขั้นตอนทั้ง 4 ขั้นตอน ที่เกิดขึ้นนั้นมีการวางแผนระยะเวลาในการทำกิจกรรมตามระยะเวลาจัดการเรียนการสอนในรายวิชา 1 ภาคการศึกษา ผู้วิจัยใช้เวลาดำเนินกิจกรรม 11 สัปดาห์ โดยในสัปดาห์ที่ 1 เป็นการทดสอบก่อนเริ่มดำเนินกิจกรรม สัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ และสัปดาห์ที่ 8-11 เป็นกิจกรรมการพูดนำเสนอทาง

วิชาการพบว่า ผลการพัฒนาความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างแต่ละบุคคลมีความแตกต่างกันตามความรู้และประสบการณ์เดิม ทักษะ ความสนใจ และการหมั่นฝึกฝน ทั้งนี้ระยะเวลาสั้น ๆ เพียง 11 สัปดาห์อาจไม่สามารถทำให้กลุ่มตัวอย่างทุกคนเป็นนักพูดที่มีความสามารถได้เท่าเทียมกัน นอกจากปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยเรื่องเวลาแล้ว ภาระในรายวิชาเรียนอื่น ๆ ก็เป็นอุปสรรคที่ทำให้กลุ่มตัวอย่างไม่สามารถทุ่มเทกับการเตรียมความพร้อมเพื่อพูดนำเสนอทางวิชาการได้อย่างเต็มที่ ดังเช่นที่กลุ่มตัวอย่างแสดงความคิดเห็นว่า ผู้วิจัยควรจะให้เวลาในการเตรียมตัวที่นานกว่านี้ เพราะตนเองมีเวลาในการเตรียมตัวน้อยในแต่ละสัปดาห์ การบ้านเยอะ รายงานเยอะ ดังนั้นหากนำรูปแบบนี้ไปใช้ควรคำนึงว่ากิจกรรมทั้งหลายนั้นจะไม่เป็นการเพิ่มภาระให้ผู้เรียน ระยะเวลาในการดำเนินกิจกรรมต้องสอดคล้องกับรายวิชาที่นำไปประยุกต์ใช้ รวมทั้งสอดคล้องกับเนื้อหาสาระของรายวิชานั้น ๆ ด้วย

ในช่วงสัปดาห์ที่ 2-7 เป็นการเตรียมพร้อมก่อนการพูดนำเสนอทางวิชาการ ผู้เรียนจะต้องทำการศึกษาทฤษฎี หลักการ วิธีการและรายละเอียดในการประกอบกิจกรรมให้เข้าใจ การฝึกพูดนำเสนอทางวิชาการในช่วงระยะเวลานี้ช่วยให้ผู้เรียนได้ทดลองฝึกปฏิบัติด้วยตนเองล่วงหน้าเพื่อให้เกิดความคุ้นเคย กล้าแสดงออก และไม่เคอะเขินในขณะประกอบกิจกรรมการพูดนำเสนอทางวิชาการ ในสัปดาห์ที่ 8-11 การใช้สื่อสังคมออนไลน์ช่วยลดความเคอะเขิน และสร้างความมั่นใจอันนำมาสู่การเห็นคุณค่าในตนเองสอดคล้องกับที่ Steinfield, Ellison, และ Lampe (2008) ศึกษาวิจัยพบว่าผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต่ำได้รับทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นจากการใช้สื่อสังคมออนไลน์มากกว่ากลุ่มตัวอย่างที่เห็นคุณค่าในตนเองสูง นักวิจัยมุ่งนำเสนอให้สื่อสังคมออนไลน์เป็นสิ่งที่สามารถ ช่วยลดอุปสรรคนักเรียนที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองต่ำอาจพบประสบการณ์ในรูปแบบเครือข่ายที่กว้างและแตกต่างกัน ซึ่งเป็นแหล่งที่มาของการแก้ทุนทางสังคม สื่อสังคมออนไลน์สามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ พูดคุย สร้างความสัมพันธ์กับผู้อื่นได้ ลดความกังวลเนื่องจากการเผชิญหน้าเป็นการจำลองสถานการณ์จริง (virtual-reality) ให้ผู้เรียนได้ฝึกฝน สอดคล้องกับงานวิจัยของพงศธร เนตราคม (2544) ทำการวิจัยเรื่องอินเทอร์เน็ตเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัดในผู้ป่วยโรคกลัวสังคม พบว่าอินเทอร์เน็ตสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัด สามารถสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล จำลองรูปแบบการดำเนินชีวิตจริงให้ผู้เข้ารับการบำบัดฝึกฝนผ่านเครือข่ายอินเทอร์เน็ต

2.2 การนำรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ ควรให้ความสำคัญกับการสร้างกำลังใจในทุกขั้นตอนของการดำเนินกิจกรรม การเรียนรู้จะเกิดขึ้นได้ดีถ้าบุคคลมีความรู้สึกประสบความสำเร็จ เกิดความรู้สึกภาคภูมิใจ ดังนั้นในการฝึกปฏิบัติทักษะการพูดนำเสนอทางวิชาการ ผู้สอนควรพยายามสร้าง

ความรู้สึกประสบความสำเร็จให้เกิดขึ้นในตัวของผู้เรียน ถ้าผู้เรียนแสดงพฤติกรรมที่พึงปรารถนา ผู้สอนก็ควรที่จะทำการเสริมกำลังใจให้แก่ผู้เรียนได้ทราบโดยทันที ทุกครั้ง ซึ่งตามหลักจิตวิทยาแล้ว การกระทำเช่นนี้จะมีผลทำให้เกิดพฤติกรรมที่พึงปรารถนาซ้ำ ๆ ขึ้นเรื่อย ๆ จนกระทั่งกลายเป็นนิสัย การเปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นและการช่วยเสริมในสิ่งที่ผู้เรียนกระทำอยู่ให้ถูกต้องมากยิ่งขึ้นเป็นสิ่งที่ผู้สอนควรจะนำมาใช้ในการเสริมกำลังใจหรือการเสริมแรงในการเรียนการสอน ทั้งนี้ โดยพิจารณาเลือกใช้ให้เหมาะสมกับสถานการณ์ของผู้เรียน รวมทั้งพยายามหลีกเลี่ยงการให้กำลังใจ ด้วยการใช้อำนาจที่เกินความจริงซึ่งจะส่งผลให้เกิดความไม่น่าไว้วางใจให้แก่ผู้เรียนตามมา (Bodie, 2010)

2.3 ในขั้นตอนการผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น ความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อกิจกรรมในขั้นตอนนี้พบว่า ส่วนใหญ่มีความคิดเห็นว่าคุณค่าความคิดเห็นจากผู้เชี่ยวชาญ และผู้วิจัยมีประโยชน์อย่างยิ่งต่อการนำไปพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการ เนื่องจากเป็นความคิดเห็นที่มีเหตุผลและสามารถนำไปใช้ได้จริง ช่วยทำให้กลุ่มตัวอย่างเห็นแนวทางในการปฏิบัติที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น และพร้อมที่จะนำความคิดเห็นและข้อเสนอแนะดังกล่าวไปปรับปรุงและพัฒนาตนเอง ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างบางคนรู้สึกว่าคุณค่าความคิดเห็นที่เกี่ยวข้องกับนิสิตนักศึกษา เช่น พ่อแม่ พี่น้อง หรือญาติ ซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินหลายทางนั้น ไม่มีความเข้าใจเกี่ยวกับการพูดนำเสนอทางวิชาการเพียงพอ แม้ว่าจะมีเกณฑ์ในการให้คะแนนและประเมินผลการพูดแล้วก็ตาม แต่คำแนะนำเพิ่มเติมที่ได้รับนั้นมักเป็นการวิจารณ์เสียเป็นส่วนใหญ่ หรือเป็นการตำหนิโดยที่ไม่มีเหตุผลที่น่าเชื่อถือมาอธิบาย สร้างความขัดแย้งภายในใจให้เกิดขึ้นแก่กลุ่มตัวอย่างบางคน ส่งผลให้กลุ่มตัวอย่างที่เกิดความรู้สึกเหล่านี้เพิกเฉยต่อคำแนะนำจากกลุ่มผู้ประเมินดังกล่าว และอีกประเด็นหนึ่งคือกลุ่มผู้ประเมินหลายทางซึ่งเป็น พ่อแม่ หรือญาติพี่น้องบางคน มีความรู้และทักษะเกี่ยวกับการพูดในที่สาธารณะ ด้วยเหตุนี้จึงมีมาตรฐานสูงและมีความคาดหวังกับกลุ่มตัวอย่างสูงด้วยเช่นกัน ทั้งนี้ นักจิตวิทยา (Kessler, McGonagle, Zhao, Nelson, Hughes, Eshleman และ Kendler, 1994; Smith 1994; Stein, Walker และ Forde, 1996; Parker, Summerfeldt, Hogan, Majeski, 2004; Heron, 2005; Anderson, Zimand, Hodges และ Rothbaum, 2005 Parker, Hogan, Eastabrook, Oke, และ Wood, 2006; Dimaggio, Lysaker, Carcione, Nicolò, Semerari, 2008; Bodie, 2010) ได้นำภาวะทางอารมณ์ของพัฒนาการวัยรุ่นมาอธิบายว่า วัยรุ่นมักจะมีการประเมินตนเอง หรือความคิดที่เกี่ยวกับตนเอง ส่วนใหญ่มักมาจากความคิดเห็นหรือความรู้สึกที่บุคคลอื่นมีต่อตน มากกว่าที่ตนจะประเมินหรือคิดเห็นด้วยตัวของตัวเอง วัยรุ่นมีความคาดหวังว่าหากตนรู้สึกนึกคิดอย่างไร บุคคลอื่นก็น่าจะคิดเหมือนตนด้วย ดังนั้นในกรณีของคนในครอบครัวซึ่งทำหน้าที่เป็นผู้ประเมินหลายทาง หากแสดงความไม่เห็นด้วยต่อพฤติกรรมการแสดงออกในการพูดนำเสนอทางวิชาการซึ่งตนเองคิดว่าดีแล้ว ก็มักจะ

เกิดการต่อต้านขึ้นในทันที บางรายแสดงพฤติกรรมก้าวร้าว ไม่เห็นด้วย บางรายเพิกเฉย ไม่สนใจต่อคำวิจารณ์ดังกล่าว

อย่างไรก็ตามจากพฤติกรรมและการแสดงออกของนิสิตนักศึกษาดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าครอบครัว ญาติสนิทมีอิทธิพลต่อความคิดและการเห็นคุณค่าในตนเองของนิสิตนักศึกษาเป็นอย่างมาก หากครอบครัว และญาติสนิทมีกลวิธีในการสร้างสัมพันธภาพ การให้คำแนะนำ และข้อคิดเห็นจะเป็นการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและพัฒนาทักษะความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับที่พงศธร เนตราคม (2544) ทำการวิจัยเรื่องอินเทอร์เน็ตเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัดในผู้ป่วยโรคกลัวสังคม พบว่าความตั้งใจของผู้ป่วย และกำลังใจจากครอบครัวย่อมมีผลอย่างมากต่อความสำเร็จในการรักษา

3. ผลการใช้รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

3.1 ผลการวิเคราะห์การเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 81.59 คะแนน และ 84.43 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แสดงให้เห็นว่ารูปแบบกิจกรรมมีส่วนช่วยในการเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง อย่างไรก็ตามกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นกลุ่มตัวอย่างที่มีการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับสูงอยู่แล้วตั้งแต่ก่อนการดำเนินการทดลอง ความน่าสนใจอยู่ตรงกลุ่มตัวอย่างจำนวน 3 คนซึ่งก่อนการดำเนินการทดลองมีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองระดับต่ำ และเมื่อเสร็จสิ้นการทดลองแล้วได้มีคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองอยู่ในระดับปานกลาง จำนวน 2 คน และอีก 1 คน ยังคงอยู่ในระดับต่ำเช่นเดิม

กลุ่มตัวอย่าง 3 คนนี้มีคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการอยู่ในระดับพอใช้เมื่อเริ่มการดำเนินกิจกรรม ผู้วิจัยพบการเขียนสะท้อนตนภายหลังเสร็จสิ้นการทดลองใช้รูปแบบ พบว่า กลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คนนี้ มองเห็นตนเองว่าไม่สามารถที่จะทำการพูดนำเสนอทางวิชาการได้ดีไปกว่านี้ ยิ่งเปรียบเทียบกับเพื่อนด้วยแล้วนั้น ยิ่งรู้สึกว่าคุณเองไม่มีความสามารถ คะแนนที่ได้รับมาในแต่ละครั้งนั้นเป็นเพียงการลอบใจ ไม่เชื่อว่าคะแนนที่ได้มาสูงในแต่ละครั้งนั้นจะเป็นคะแนนที่ตรงกับความสามารถจริงที่ตนเองมีอยู่ ทั้งนี้เพราะการให้ข้อเสนอแนะจากทั้งเพื่อนและกลุ่มประเมินหลายทางส่วนใหญ่จะมุ่งเน้นไปยังข้อบกพร่องที่พบมากกว่าจุดเด่นหรือจุดแข็งในการนำเสนอ ผู้วิจัยได้ทำการสนทนาพูดคุยอย่างไม่เป็นทางการกับกลุ่มตัวอย่างทั้ง 3 คน โดยแยกคุยทีละคนตามโอกาสภายหลังเสร็จสิ้นการดำเนินกิจกรรมแล้วผ่านทางไลน์ หรือการพบปะส่วนตัว ได้ข้อมูลว่ากลุ่มตัวอย่าง

ไม่เคยชอบการพูดในที่สาธารณะเลย และทำได้ไม่มีมาตั้งแต่สมัยเรียนชั้นมัธยมแล้ว การร่วมกิจกรรมในครั้งนี้จึงค่อนข้างสร้างความไม่สบายใจให้เกิดขึ้นในแต่ละทุกสัปดาห์ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสัปดาห์ที่ 5 เป็นต้นไป เป็นการพูดหน้าชั้นเรียน กลุ่มตัวอย่างรู้สึกไม่สบายใจเป็นอย่างมาก

คำแนะนำจากกลุ่มสมาชิกมิตรวิพากษ์สร้างความรู้สึที่ดี แต่การที่ต้องไปวิพากษ์เพื่อนสมาชิกคนอื่นนั้น หลายครั้งทำให้รู้สึกหดหู่ใจ ทั้งนี้กลุ่มตัวอย่างอธิบายว่าเป็นเพราะเห็นความสามารถของเพื่อนที่สูงกว่าตนเอง ในหัวข้อการพูดนำเสนอเดียวกัน เนื้อหาใกล้เคียงกัน แต่เพื่อนทำได้ดีกว่าตนเองมาก อย่างไรก็ตามไม่เคยคิดอิจฉาเพื่อน กลับชื่นชมและพยายามนำข้อดีของเพื่อนมาปรับใช้กับตนเอง การอยู่ในกลุ่มของคนที่มีความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการทำให้รู้สึกว่าคุณจะต้องพัฒนาให้มากกว่าที่เป็นอยู่ การมีแบบอย่างที่ดีเป็นสิ่งสำคัญในการทำให้การเห็นคุณค่าในตนเองพัฒนาขึ้น กล่าวคือผู้ที่เห็นคุณค่าในตนเองต้องได้รับการชกแจงหรือคำแนะนำจากผู้ที่สามารถเป็นต้นแบบที่ดีในชีวิตได้

3.2 ผลการวิเคราะห์ความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 15.57 คะแนน และ 20.81 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนมิตรวิพากษ์ก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนมิตรวิพากษ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับความเป็นมิตรวิพากษ์ของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับปานกลางและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r = 0.443$, Sig. = 0.006) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ผู้วิจัยพบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์ที่เกิดขึ้นในงานวิจัยนี้เป็นมิตรวิพากษ์ตามรูปแบบจากการที่ผู้วิจัยกำหนดลักษณะการให้ข้อเสนอแนะแก่กลุ่มตัวอย่าง แต่ไม่ได้สร้างความเป็นมิตรวิพากษ์ให้เกิดขึ้นเป็นคุณลักษณะของกลุ่มตัวอย่าง การที่คะแนนมิตรวิพากษ์หลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองนั้นเป็นการยอมรับและเข้าใจเงื่อนไขของวิธีมิตรวิพากษ์ และกลุ่มตัวอย่างสามารถให้คำแนะนำด้วยวิธีมิตรวิพากษ์ได้ หากแต่ไม่ได้หมายความว่ากลุ่มตัวอย่างจะเกิดความเป็นมิตรวิพากษ์ขึ้นมาเป็นนิสัยติดตัวไป การให้ข้อมูลป้อนกลับในเชิงบวกทำการศึกษาในกลุ่มคนในวัยทำงานพบว่า กลุ่มคนวัยทำงานมองเห็นว่าข้อมูลป้อนกลับในทางที่ดีเป็นแต่เพียงคำสรรเสริญที่ปราศจากความจริงใจ หรือเป็นการหลอกล่อเด็กเท่านั้น สอดคล้องกับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่งซึ่งเห็นว่า การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์นี้เป็นการไม่จริงใจ หรือเป็นแต่เพียงการปลอบใจ ให้กำลังใจเท่านั้น การให้คำแนะนำในทางบวกนั้นต้องบรรยายพฤติกรรมหรือความสามารถให้ชัดเจนว่าเขาทำอะไรได้ดี และดีอย่างไร และข้อมูลนั้นต้องถูกต้องตามหลักความจริงด้วย จึงจะส่งผลให้วิธีมิตรวิพากษ์ประสบความสำเร็จ การให้คำแนะนำแบบมิตรวิพากษ์มีผลกระทบในทางที่ดีต่อทัศนคติ อันการยกระดับและรักษาขวัญกำลังใจของกลุ่มเพื่อนสมาชิก อย่างไรก็ตามพบว่าด้วยวิธีการ

มิตรวิพากษ์นี้เองได้สร้างกำลังใจและทำให้เพื่อนในกลุ่มสมาชิกที่ได้รับการวิพากษ์เกิดความรู้สึกดี มีความหวังที่จะปรับปรุงตน และพัฒนาการพูดนำเสนอทางวิชาการต่อไป สอดคล้องกับผลการวิจัย **ความสัมพันธ์ระหว่างความเป็นมิตรวิพากษ์กับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง** พบว่าความเป็นมิตรวิพากษ์หลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนการทดลอง ($r = 0.574$, $\text{Sig.} = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการวิเคราะห์คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง พบว่าค่าเฉลี่ยของคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างก่อนและหลังการทดลองมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 18.84 คะแนน และ 30.27 คะแนน ตามลำดับ และเมื่อเปรียบเทียบระหว่างคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการก่อนและหลังการทดลอง พบว่าคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลองอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 **ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างการเห็นคุณค่าในตนเองกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่าง** พบว่าคะแนนการเห็นคุณค่าในตนเองหลังการทดลองมีความสัมพันธ์ในระดับสูงและเป็นไปในทิศทางเดียวกันกับคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการของกลุ่มตัวอย่างหลังการทดลอง ($r = 0.696$, $\text{Sig.} = 0.000$) อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 แม้ภายหลังการทดลองคะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการจะอยู่ในระดับดีมาก และกลุ่มตัวอย่างทุกคนได้รับการประเมินในระดับดีมาก แต่ก็มีข้อพิจารณาว่าคะแนนดังกล่าวนั้นเป็นการให้คะแนนในลักษณะการให้เพื่อเป็นขวัญกำลังใจ โดยเฉพาะในช่วงที่ใช้กลุ่มผู้ประเมินหลายทางในสัปดาห์ท้าย ๆ จะพบว่าคะแนนของกลุ่มตัวอย่างจะพัฒนาขึ้นในระดับดีถึงดีมาก ผู้วิจัยพบงานวิจัยของ Stein, Walker, และ Forde (1996) ทำการศึกษาเปรียบเทียบทดลองการให้คะแนนของกลุ่มตัวอย่างสองกลุ่ม พบว่ากลุ่มตัวอย่างที่ได้คะแนนดีขึ้นเรื่อย ๆ รู้สึกมีขวัญกำลังใจในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น ในขณะที่กลุ่มตัวอย่างที่ได้รับคะแนนแบบคงที่หรือขยับเพียงเล็กน้อย มีผลต่อภาวะความเฉื่อยชาและเบื่อหน่ายต่อการทำงาน โดยมีเหตุผลว่าไม่รู้จะทำไปเพื่ออะไร

ข้อเสนอแนะ

จากผลสรุปและการอภิปรายผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์ และข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

1.1 การนำรูปแบบรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาไปใช้ต้องคำนึงถึงองค์ประกอบอันเป็นปัจจัยที่ส่งผลต่อการ

เห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ ได้แก่ บุคคล เนื้อหาสาระ ความรู้ เทคโนโลยีและเครื่องมือการเรียนรู้ และการประเมินผล

1.2 ผู้สอนและผู้เรียน รวมทั้งกลุ่มผู้ประเมินหลายทาง ต้องมีความรู้ ความเข้าใจการ ดำเนินกิจกรรมในแต่ละขั้นตอน พร้อมทั้งมีความเต็มใจที่จะเข้าร่วมกิจกรรมเป็นอย่างดี โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนต้องเล็งเห็นประโยชน์อันจะเกิดแก่ตนเองจากการเข้าร่วมกิจกรรมนี้ เพื่อความร่วมมือ และการเข้าร่วมกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง

1.3 รูปแบบที่ผู้วิจัยพัฒนาขึ้นนี้จะมีความเหมาะสมกับรายวิชาเรียนที่เน้นให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้ด้วยตนเอง กล่าวคือ ลักษณะของวิชาเรียนไม่มุ่งเน้นการบรรยายเนื้อหาความรู้แต่เพียงอย่าง เดียว แต่เปิดโอกาสให้ผู้เรียนเรียนรู้กฎเกณฑ์และการนำเอากฎเกณฑ์ ไปประยุกต์ใช้แก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่าง ๆ เปิดโอกาสให้ผู้เรียนได้ค้นพบความรู้จากการค้นคว้าทดลอง หรือศึกษาด้วยตนเอง และการอภิปรายโดยใช้หลักเหตุผล เช่น การนำเสนอผลการทดลองและค้นคว้าทางวิทยาศาสตร์ เป็น ต้น และรายวิชาที่ส่งเสริมความคิดจินตนาการ และการสร้างสุนทรียภาพ เช่น วิชาภาษาไทย ภาษาอังกฤษ ศิลปะ และดนตรี ผู้เรียนมีโอกาสได้สร้างความรู้ และความรู้สึกที่ดีผ่านรูปแบบการ ดำเนินกิจกรรมที่ผู้สอนออกแบบไว้ให้

1.4 การเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทาง วิชาการต้องอาศัยระยะเวลาในการฝึกฝน และปรับเปลี่ยนทั้งทัศนคติ พฤติกรรม ผู้เรียนต้องเอาใจใส่ และหมั่นฝึกฝน ผู้สอนเองก็ต้องมีความตั้งใจและสนุกในการทำงานสอน ช่างสังเกตและเอาใจใส่ ผู้เรียน ไม่คาดหวังกับความสำเร็จมากเสียจนลืมนึกถึงจิตใจผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยในครั้งต่อไป

2.1 รูปแบบการวิจัยในครั้งนี้มุ่งสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการ การวิจัยในครั้งต่อไปควรมีการวิจัยที่ส่งเสริมทักษะความสามารถอื่น โดย พิจารณาว่าทักษะความสามารถดังกล่าวมีผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองด้วยหรือไม่ อย่างไร เช่น ทักษะด้านการแสดง ทักษะการขับร้อง ทักษะการเป็นผู้นำทีม เป็นต้น

2.2 ปรับเปลี่ยนการเลือกใช้สื่อสังคมออนไลน์โดยไม่กำหนดประเภทสื่อ ผู้สอนและ ผู้เรียนกำหนดร่วมกันว่าจะใช้สื่อสังคมออนไลน์ประเภทใด แต่ต้องมีคุณสมบัติของวิดีโอบล็อกกล่าวคือ สามารถแบ่งปันภาพวิดีโอได้ บันทึกข้อความ และแสดงความคิดเห็นได้ รวมทั้งตั้งค่าความเป็นส่วนตัว ได้

2.3 การใช้วิธีมิตรวิพากษ์ในครั้งนี้อยู่เป็นเพียงการนำหลักการและแนวคิดมาใช้ในการ ดำเนินกิจกรรม โดยยังไม่มุ่งหวังถึงขั้นเป็นคุณลักษณะนิสัยของผู้เรียน การวิจัยในครั้งต่อไปควรมี

การพัฒนาคุณลักษณะของผู้เรียนให้มีความเป็นมิตรวิพากษ์เพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองทั้ง
ของตนเองและของผู้อื่น

รายการอ้างอิง

ภาษาไทย

- กณิกนันต์ ศรีวัลลภ. (2553). อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเองที่รับรู้ และการเห็นคุณค่าในตนเอง
โดยนัยต่อการถูกกีดกันทางสังคมและการรับรู้การถูกกีดกันทางสังคมโดยมีความหลงตนเอง
เป็นตัวแปรกำกับ: การศึกษาตามแนวทฤษฎีมาตรทางสังคม. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาทางสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กนกนุช ชื่นเลิศสกุล. (2544). "การเรียนรู้โดยผ่านการสะท้อนคิด: การศึกษาและการปฏิบัติการ
พยาบาลในคลินิก." วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 2: 35-48.
- กรกช สุตสวัสดิ์. (2553). ผลของการจัดกิจกรรมพลศึกษาโดยใช้กิจกรรมกลุ่มสัมพันธ์เพื่อพัฒนาการ
เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนประถมศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชา
สุขศึกษาและพลศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- กิงเพชร ส่งเสริม. (2544). การศึกษาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏ
สุรินทร์. สุรินทร์, มหาวิทยาลัยราชภัฏสุรินทร์.
- เกียรติวรรณ อมาตยกุล. (2543). ฉลาด เก่ง ดี และมีความสุข. กรุงเทพฯ, ที.พี.พี.รินทร์.
- ขวัญฤทัย อิ่มสมโภช. (2549). ผลของศิลปะเพื่อการบำบัดต่อการเพิ่มการเห็นคุณค่าในตนเองของ
ผู้สูงอายุ ในศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ บ้านบางแค. วิทยานิพนธ์ปริญญา
มหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). ภาวะสังคมไทยไตรมาสสอง ปี 2556.
กรุงเทพฯ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2556). ภาวะสังคมไทยไตรมาสหนึ่ง ปี 2556.
กรุงเทพฯ, สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.
- คณาจารย์ภาควิชาภาษาไทยและภาษาตะวันออก. (2551). การเขียนเพื่อจุดประสงค์ทางวิชาการ
[Online]. มหาวิทยาลัยมหาสารคาม. แหล่งที่มา: www.genedu.msu.ac.th/course/2-2555/0022002.doc[22 สิงหาคม 2556]
- คานธีชา บุญยาว. (2554). การออกแบบกิจกรรมศิลปะเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของ
ผู้สูงอายุในแต่ละช่วงวัย. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปะ ดนตรี และ
นาฏศิลป์ศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินดา งามสุทธิ. (2531). การพูด. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ, โอเดียนสโตร์.
- จิระประภา อัครบวร. (2549). "Competency คืออะไรกันแน่." วารสารดำรงราชานุภาพ 6: 1-3.

- จิรนาฏ ยิ่งศักดิ์มงคล. (2544). "ผลการสอนโดยใช้กิจกรรมตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุหญิงในสถานสงเคราะห์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการพยาบาลศึกษา คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย."
- จุไรรัตน์ ลักษณะศิริ และบาทยัน อิมสำราญ, บ. (2547). การใช้ภาษาไทย. พิมพ์ครั้งที่ 1. กรุงเทพฯ , โครงการตำราและหนังสือคณะอักษรศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ชนิดา ราธิ. (2543). การเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาพยาบาลในสถาบันอุดมศึกษาเอกชนสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาเอกพยาบาลสาธารณสุข คณะสาธารณสุขศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- เดลินิวส์. 2555. นักศึกษานิติศาสตร์ ปี 4 มหาวิทยาลัยอุบลราชธานี เครียดจัดสอบทวิภาคบังคับขาดไปเพียง 4 คะแนน เลยไม่ได้จบ คิดสั้นผูกคอตาย[Online]. บริษัทเดลินิวส์ เว็บ จำกัด. แหล่งที่มา: [http://www.dailynews.co.th/Content/regional/49800/\[5 ธันวาคม 2556\]](http://www.dailynews.co.th/Content/regional/49800/[5 ธันวาคม 2556]).
- เดลินิวส์. (2556). นักศึกษาปี3 เครียดใช้อาวุธปืนยิงตัวเองดับ[Online]. บริษัทเดลินิวส์ เว็บ จำกัด. แหล่งที่มา: [http://www.dailynews.co.th/Content/crime/70971/\[5 ธันวาคม 2556\]](http://www.dailynews.co.th/Content/crime/70971/[5 ธันวาคม 2556]).
- เดลินิวส์. (2556). "นักศึกษาสาวสถาบันดัง ดิ่งตึก 8 ชั้นดับสยอง เพื่อนเผยเครียดส่งงานอาจารย์ไม่ทัน [Online]. บริษัทเดลินิวส์ เว็บ จำกัด. แหล่งที่มา: [http://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRNNE5Ea3hOalk1Tnc9PQ==\[5 ธันวาคม 2556\]](http://www.khaosod.co.th/view_newsonline.php?newsid=TVRNNE5Ea3hOalk1Tnc9PQ==[5 ธันวาคม 2556])".
- ทรงเกียรติ ลั่นหลาม. (2550). ความสัมพันธ์ระหว่างบุคลิกภาพแบบวิตกกังวล การมองโลกในแง่ดี และการเห็นคุณค่าของตนเองของนิสิตมหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระ ชัยยุทธธรรม. วารสารวิชาการ 2(2 กุมภาพันธ์): 68-74.
- นฤมล เนียนหอม. (2549). การพัฒนากระบวนการส่งเสริมพฤติกรรมของครู ในการสร้างวินัยในตนเองให้แก่เด็กปฐมวัย โดยใช้แนวคิดการสะท้อนความคิด และการเรียนรู้ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงภายใน. วิทยานิพนธ์ปริญญา.
- นวลน้อย วิวิตรกุล. (2546). " การพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาสถาบันราชภัฏอุบลราชธานี โดยใช้กิจกรรมการประมวลพฤติกรรมของตนเองในด้านบวก ในการสอนรายวิชาพฤติกรรมมนุษย์กับการพัฒนาตน. อุบลราชธานี: คณะครุศาสตร์ สถาบันราชภัฏอุบลราชธานี."
- นันทภา ชมพูปุตร. (2549). การพัฒนาโปรแกรมการศึกษานอกระบบโรงเรียนเพื่อเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กชายในสถานสงเคราะห์เด็กชายบ้านปากเกร็ด จังหวัดนนทบุรี.

วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- นิธิพันธ์ บุญเพิ่ม. (2553). ความเครียดและการจัดการความเครียดของนักศึกษาวิทยาลัยการแพทย์
แผนไทย มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี สาขาวิชาวิทยาการสังคมและการจัดการ
ระบบสุขภาพ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิทยาการสังคมและการจัดการ
ระบบสุขภาพ บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- นิพัทธ์พร โกลลิตศักดิ์. (2553). การวิเคราะห์ผลของกระบวนการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ที่มีต่อ
ความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ ทักษะการทำงานกลุ่ม และการเห็นคุณค่าใน
ตนเองของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น : การทดลองแบบอนุกรมเวลา. วิทยานิพนธ์ปริญญา
โทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาวิธีวิทยาการวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เบญจวรรณ วิเศษกุล. (2554). ผลการจัดกิจกรรมแนะแนวโดยใช้วิธีสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิ
สที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนสันติราษฎร์
วิทยาลัย: รายงานการวิจัย. กรุงเทพฯ: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปราณี บุญญา. (2555). ผลของการฝึกทักษะชีวิตที่มีต่อการปรับตัวและการเห็นคุณค่าในตนเองของ
นักศึกษามหาวิทยาลัยรังสิต. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการให้
ปรึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- ปวีณา มีศิลป์. (2554). ผลของการฝึกด้วยโปรแกรมการเล่นพื้นเมืองไทยที่มีต่อสุขสมรรถนะและการ
เห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต.
สาขาวิชาวิทยาศาสตร์การกีฬา บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ปัญญาพนธ์ พูลสวัสดิ์. (2554). "สร้าง Web ด้วยแนวคิดใหม่." e-commerce **13**(148): 68-81.
- พงศธร เนตราคม. (2554). "อินเทอร์เน็ตเครื่องมือช่วยการทำพฤติกรรมบำบัดในผู้ป่วย Social
Phobia: รายงานผู้ป่วย." วารสารสมาคมจิตแพทย์แห่งประเทศไทย **46**(1): 49-54.
- เพชร บัวเพียร. (2541). วาพะวิทยา. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ, สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยรังสิต..
- พรประเสริฐ เสือสี. (2547). ผลของการจัดกิจกรรมนันทนาการตามทฤษฎีแอนดราโกจี เพื่อเพิ่ม
ความเห็นคุณค่าในตนเองของผู้สูงอายุสถานสงเคราะห์คนชราบ้านบางแค กรุงเทพมหานคร.
วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..
- พิชิต วิจิตรบุญยรักษ์. (2554). "สื่อสังคมออนไลน์: สื่อแห่งอนาคต." วารสารนักบริหาร **31**(4): 99-
103.

- เพ็ญศิริ อิ่มอุดม. (2551). ผลของการประเมินตนเองด้านพฤติกรรมจริยธรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของนักเรียนระดับประถมศึกษา: การทดลองแบบสี่กลุ่มของโซโลมอน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาวิจัยการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .
- ภารดี กำภู ณ อยุธยา. (2550). ผลของโปรแกรมศิลปะบำบัดสำหรับกลุ่มต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กอายุ 9-11 ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาจิตวิทยาพัฒนาการ คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาชิต ประมวลศิลป์ชัย. (2548). การศึกษากระบวนการและผลของการพัฒนาความสามารถในการคิดไตร่ตรองของครูประจำการ โดยใช้วิธีการสะท้อนความคิดแบบผสมผสาน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาประถมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ภาสกร จิตรไคร์ครวญ. (2553). เทคโนโลยีของสื่อใหม่และการนำเสนอตัวตนต่อสังคมกับพฤติกรรม การสื่อสารบนเครือข่ายสังคมออนไลน์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาการประชาสัมพันธ์ คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มนสภรณ์ วิฑูรเมธา. (2543). การพัฒนาระบบกัลยาณมิตรเพื่อส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักศึกษาพยาบาล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- เมธาวี พิชะพัฒน์. (2553). ความน่าเชื่อถือของเครือข่ายสังคมทวิตเตอร์และสื่อกระแสหลัก. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาการสื่อสารมวลชน คณะนิเทศศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รมย์ฤดี เวสน์. (2554). การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามแนวคิดการเรียนรู้สู่การเปลี่ยนแปลง และ ทฤษฎีการเห็นคุณค่าในตนเองเพื่อเสริมสร้างจิตบริการสำหรับพนักงานสายการบิน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาการศึกษานอกระบบโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..
- รัชณี สุระมาตย์. (2554). ผลของการฝึกการเห็นคุณค่าในตนเองตามกรอบแนวคิดของซิคโคเน ที่มีต่อระดับเขาวนอารมณ์และพฤติกรรมก้าวร้าวของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รัชณีย์ แก้วคำศรี. (2545). ความสัมพันธ์ของรูปแบบความผูกพัน การเห็นคุณค่าในตนเอง และกลวิธี การเผชิญปัญหาของนักศึกษา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. ภาควิชาจิตวิทยาการปรึกษา คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .
- รัฐ ลอยสงเคราะห์. (2552). ผลของศิลปะบำบัดต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของผู้ติดสารเสพติดชาย สถาบันธัญญารักษ์. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทบริหารธุรกิจ. สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- รัตนา แแดงประเสริฐ. (2545). อิทธิพลของการเห็นคุณค่าในตนเอง การคุกคามต่อการนิยามตนเอง และความใกล้ชิดระหว่างบุคคลที่มีต่อความอิจฉา. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาสังคม คณะจิตวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- รามจิตติ, ส. (2555). Child watch สภาวะการณ์เด่นด้านเด็กและเยาวชนในรอบปี 2554-2555[Online]. สถาบันรามจิตติ. แหล่งที่มา: http://www.childwatchthai.org/pdf/news/cw_summary_2554_2555.pdf[5 ธันวาคม 2556].
- วงศ์สิริ แจ่มฟ้า., ผ. อ.-ป. ว. ภ. ค. จ. (2543). ผลของการจัดกิจกรรมบำบัดต่อความรู้สึกเห็นคุณค่าในตนเองของเด็กสมาธิบกพร่อง อายุ 9-12ปี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..
- วัลภา คุณทรงเกียรติ. (2543). "การสะท้อนคิดด้วยตนเองเพื่อการเอื้ออาทร. ." วารสารคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา 8(3): 32-36.
- วิยะดา ฐิติมัทธมา. (2553). "เครือข่ายสังคมออนไลน์ : แนวโน้ม ปรากฏการณ์ และจริยธรรม." วารสารนักษิบริหาร 30(4): 150-156.
- วิลาส ฉ่ำเลิศวัฒน์ และคนอื่น ๆ. (2554). iMarketing 10.0: 10 กลยุทธ์การตลาดออนไลน์เขย่าโลก. กรุงเทพฯ, โปรวิชั่น.
- วีระวัฒน์ ปันนิตามัย. (2540). "การประเมินการปฏิบัติงานของบุคลากรแบบ 360 องศา. ." วารสารข้าราชการ กรกฎาคม 40(70): 46-70. มหาวิทยาลัย
- ศรีเรือน แก้วกังวาล. (2539). ทฤษฎีจิตวิทยาบุคลิกภาพ: รู้เรา รู้เขา. กรุงเทพฯ, หมอชาวบ้าน.
- ศิริพร ชวนชาติ. (2551). ผลของการใช้โปรแกรมการส่งเสริมการเห็นคุณค่าในตนเองและสมรรถนะแห่งตนต่อพฤติกรรมป้องกันการสูบบุหรี่ ในวัยรุ่นตอนต้น. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาพยาบาลศาสตร์ คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์.
- ศิริวรรณ ทวีวัฒนปรีชา. (2549). การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสัมพันธ์ระหว่าง การเห็นคุณค่าในตนเอง กับการปรับตัวในสังคมของนิสิต คณะเภสัชศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะแพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมจิตร์ เกิดปรานค์. (2543). การนำศีล สมาธิ ปัญญามาใช้ในกระบวนการกลุ่มเพื่อพัฒนาการเห็นคุณค่าในตนเองของนักศึกษาวิทยาลัยเกษตรและเทคโนโลยีสุพรรณบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาจิตวิทยาการศึกษาและแนะแนว บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. .

- สมศักดิ์ เจริญศรี. (2543). ผลการสอนตามแนวคิดนีโอฮิวแมนนิสที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ นักศึกษาการศึกษานอกโรงเรียนแบบทางไกล. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. ภาควิชา การศึกษานอกโรงเรียน คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. .
- สิรินมาศ ศรีดาชาติ. (2553). การรับรู้ร่างกายตนเอง การเห็นคุณค่าในตนเองด้านร่างกายและทัศนคติ ต่อการกินอาหารของนักศึกษาหญิง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาแพทยศาสตร์ (สหสาขาวิชา) บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย..
- สุขภาพจิต, ก. (2546). การเห็นคุณค่าในตนเอง[Online]. กรมสุขภาพจิต. แหล่งที่มา: <http://www.dmh.go.th/abstract/details.asp?id=41>[18 ธันวาคม 2556].
- สุโขทัยธรรมาธิราช, ม. (2547). ประมวลสาระชุดวิชาภาษาไทยเพื่อการสื่อสาร. นนทบุรี, สำนักพิมพ์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- สุภาพพรรณ สอาดเอี่ยม. (2554). ความสัมพันธ์ของการเห็นคุณค่าในตนเองกับพฤติกรรมเสี่ยงต่อการ ติดเชื้อเอชไอวีของผู้ต้องราชทัณฑ์ในเรือนจำที่มีโปรแกรมชุมชนบำบัดแห่งหนึ่ง ในภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาสุขภาพจิต คณะ แพทยศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณณี พุทธิศรี. (2551). การพัฒนาความนับถือตนเองในเด็กและเยาวชน (Self-esteem). ใน กระบวนทัศน์ใหม่เพื่อพัฒนาศักยภาพเด็กไทยในศตวรรษหน้า, หน้า 59-61. กรุงเทพฯ: สถาบันแห่งชาติเพื่อการพัฒนาเด็กและครอบครัว.
- สุวิมล ว่องวานิช. (2550). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. พิมพ์ครั้งที่ 2. สำนักพิมพ์แห่ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัจฉณา ฐุแพ. (2551). ผลของการจัดกิจกรรมการศึกษาจากระบบโรงเรียนโดยใช้กระบวนการ ละครที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองของกลุ่มสตรีในศูนย์สงเคราะห์และฝึกอาชีพสตรีภาค กลาง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต สาขาวิชาการศึกษาจากระบบโรงเรียน จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- อัปสรสิริ เอี่ยมประชา. (2542). การพัฒนาโปรแกรมเสริมสร้างการเห็นคุณค่าในตนเอง ของนักเรียน ชั้นประถมศึกษาปีที่ 5. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาจิตวิทยาการศึกษา คณะ ครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อิสมาแอ สมายล์. (2552). ผลการสอนศิลปะแบบพุทธวัฒนธรรมที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเอง ของ เยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต. สาขาวิชาศิลปศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2543). ปัญหาการเรียนและเทคนิคช่วยให้ลูกเรียนดี. พิมพ์ครั้งที่ 1. บริษัท ศูนย์วิจัยและพัฒนาครอบครัว.

อุมาพร ตรังคสมบัติ. (2544). จิตบำบัดและการให้คำปรึกษาครอบครัว. พิมพ์ครั้งที่ 5 (ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1).

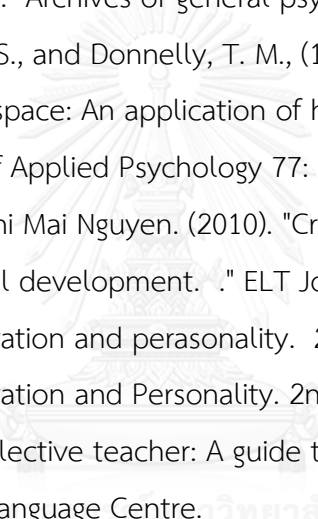
ภาษาอังกฤษ

- Anderson, P. L., Zimand, E., Hodges, L. F., & Rothbaum, B. O., (2005). "Cognitive behavioral therapy for public-speaking anxiety using virtual reality for exposure." *Depression and anxiety* 22(3): 156-158.
- Anderson, P. L., Zimand, E., Hodges, L. F., and Rothbaum, B. O., (2005). "Cognitive behavioral therapy for public-speaking anxiety using virtual reality for exposure." *Depression and Anxiety* 22(3): 156-158.
- Andreu, R., et al., (2003). "Critical friends: a tool for quality improvement in universities." *Quality Assurance in Education* 11: 31-36.
- Annenberg Institute for School Reform. (2012). *Critical Friends: A Process Built on Reflection*[Online]. Available from: <http://www.annenberginstitute.org/>[2012, May 22].
- Armitage, M., Mackillop, L., Shaw, K., and Wade, W., (2007). 2. Multi-source feedback (360-degree assessment). In *Appraisal and revalidation: guidance for doctors preparing for relicensing and specialist recertification* London: RCP. London, RCP.
- Arnau, L., Kahrs, J., and Kruskamp, B., (2004). "Peer coaching: Veteran high school teachers take the lead on learning." *NASSP Bulletin* 88: 26-41.
- Bailey, K. M., Curtis, A., and Nunan, D., (2001). *Pursuing professional development: The self as source* Canada: Thomson Learning. Canada, Thomson Learning.
- Bambino, D. (2002). "Critical Friends." *Educational Leadership* 59: 25-27.
- Bandura, A. (1986). *Social foundations of thought and action: A social cognitive theory*. Englewood Cliffs. New Jersey, Prentice-Hall.
- Bandura, A. (1997). *Self-efficacy: The exercise of control*. U.S.A, W.H. Freeman.
- Bandura, A., 1976. *Self-reinforcement: Theoretical and Mythological Considerations*. *Behaviorism* 4: 135-155. (1976). "Self-reinforcement: Theoretical and Mythological Considerations." *Behaviorism* 4: 135-155.

- Baskerville D., a. G., H., (2009). "Learning to be a critical friend: from professional indifference through challenge to unguarded conversations." *Cambridge Journal of Education* 39(2): 205-221.
- Baumeister, F. R., et al., (2003). "Does high self-esteem cause better performance, interpersonal success, happiness, or healthier lifestyles?" *Psychological science in the public interest* 1: 1-44.
- Baumeister, R. F., Tice, D. M., and Hutton, D. G., (1989). "Self-presentation motivations and personality differences in self-esteem." *Journal of Personality* 57: 547-579.
- Blackman, C. J. a. S. A. (1975). *Modification of Child and Adolescent Behavior*. Belmont, Wadsworth Publishing Company.
- Bloom, B. S., et al., (1956). *Taxonomy of Educational Objectives: Handbook 1: Cognitive Domain*. New York, David McKay.
- Bodie, G. D. (2010). "A racing heart, rattling knees, and ruminative thoughts: Defining, explaining, and treating public speaking anxiety." *Communication Education* 59(1): 70-105.
- Botella, C., et al., (2007). "Virtual reality exposure in the treatment of panic disorder and agoraphobia: A controlled study." *Clinical Psychology and Psychotherapy* 14(3): 164-175.
- Botella, C., Hofmann, S. G., and Moscovitch, D. A., (2004). "A self-applied, Internet-based intervention for fear of public speaking." *Journal of Clinical Psychology* 60(8): 821-830.
- Boud, D., Keogh, R., and Walker, D., (1985). *Reflection: Turning experience into learning*. London, Kegan Page.
- Bowman, C. L., and McCormick S., (2000). "Comparison of peer coaching versus traditional supervision effects." *The Journal of Educational Research* 93: 256-261.
- Boyed, E. M., and Fales, A. W., (1983). "Reflective learning: Key to learning from experience." *Journal of Humanistic Psychology* 23: 99-117.
- Bracken, D., W., Timmreck, C., W., Fleenor, J., W., and Summers, L., (2001). "360 Feedback from Another Angle." *Human Resource Management* 40: 3-20.
- Branden, N. (1987). *How To Raise Your Self-Esteem*. New York, Bantam Books.

- Bruno, F. J. (1983). *Adjustment of personality growth: Seven pathway*. 2nd ed. . New York, John Wiley and Sons.
- Campbell, J. D., et al., (1996). "Self-concept clarity: Measurement, personality correlates, and cultural boundaries": Correction." *Journal of Personality and Social Psychology* 70(6): 1114.
- Campbell, J. P. (1990). "Modeling the performance prediction problem in industrial and organizational psychology. In M. D. Dunnette and L. M. Hough (Eds.)." *Handbook of industrial and organizational psychology 1*: 687-732. Palo Alto, CA: Consulting Psychologists Press..
- Carlbring, P., and Anderson, G., (2006). "Internet and psychological treatment: How well can they be combined? ." *Computers in Human Behavior* 22: 545-553.
- Computers in Human Behavior. (2008). "Identity construction on Facebook: Digital empowerment in anchored relationships." *Computers in Human Behavior* 24: 1816-1836.
- Coopersmith, S. (1981). *SEI Self-Esteem Inventories Manual*. Redwood City, CA: Mind Garden Inc. Redwood City, CA: Mind Garden Inc, Mind Garden Inc.
- Coopersmith, S. (1984). *Self-esteem Inventories*. San Francisco, Consulting Psychologist Press.
- Costa, A. L., and Kallick, B., (1993). "Through the lens of a critical friend". *Educational Leadership* October: 49-51."
- Cushman, K. (1999). "Educators making portfolios: First results from the national school reform faculty." *Phi Delta Kappan* 80: 774-750.
- Derlega, V., Winstead, B. A., and Jones, W. H., (2005). *Personality*. 3rd ed. Belmont, CA, Thomson Wadsworth.
- Dewey, J. (1938). *Experience and education*. New York, Collier Books.
- Dewey, J. (1993). *How we think*. Massachusetts, D.C. Health and Company.
- Dimaggio, G., Lysaker, P. H., Carcione, A., Nicolò, G., & Semerari, A., (2008). "Know yourself and you shall know the other... to a certain extent: multiple paths of influence of self-reflection on mindreading." *Consciousness and cognition* 17(3): 778-789.

- Edwards, M. R., and Ewen, A. J., (1996). *360-Degree Feedback: The Powerful New Model for Assessment and Performance Improvement*. New York, AMACOM.
- Foulger, T. S. (2009). "An unexpected discovery about the critical friend in action research inquiries." *Action Research* 1(1): 1-18.
- Franzak, J. (2002). "Developing a teacher identity: The impact of critical friends practice on the student teacher." *English Education* 34(4): 258-280.
- Galbraith, P. a. A., K., (1995). *Peer coaching: an effective staff development model for educators of linguistically and culturally diverse students*. Directions in Language & Education National Clearing house for Bilingual Education[Online].
- Swaffield, S. 2004. *Critical friends: supporting leadership, improving learning*. *Improving Schools* 7: 267-278.
- Gentile B., T. J. M., Freeman E. C., and Campbell W. K., (2012). "The effect of social networking websites on positive self-views: An experimental investigation." *Computers in Human Behavior* 28(5): 1929-1933.
- Gibbs, G. (1988). *Learning by doing: A guide to teaching and learning methods*. Oxford, Oxford Further Education Unit.
- Gibbs, J. C. (2008). *Reflections on a rescue: Three primacies in moral motivation*. In D. Fasko & W. Willis (Eds.), *Contemporary philosophical and psychological perspectives on moral development and education*. Creskill, NJ: Hampton Press. Creskill, NJ, Hampton Press. UNIVERSITY
- Handal, G. (1999). "Consultation Using Critical Friends." *New Directions for teaching and learning* 79: 59-69.
- Heron, B. (2005). "Self-reflection in critical social work practice: subjectivity and the possibilities of resistance." *Reflective practice* 6(3): 341-351.
- Hoskisson, K., and Tompkins, G.E., (1987). *Language arts: Content and teaching strategies*. Ohio, Merrill Publishing.
- Jones, P., and Vermont, P., (1991). *What are dialogue journals? Writing our lives: Reflections on dialogue journal writing with adults learning English*. New Jersey, Prentice Hall Regents.

- Josephs, A. R., Bosson, K., and Jacobs, C. G., "Self-Esteem Maintenance Processes: Why Low Self-Esteem May Be Resistant to Change. ." *Personality and social psychology bulletin* 7: 920-933.
- Kerby, D., and Romine, J., (2012). "Develop Oral Presentation Skills Through Accounting Curriculum Design and Course-Embedded Assessment." *Journal of Education for Business* 85: 172-179.
- Kessler, R. C., McGonagle, K. A., Zhao, S., Nelson, C. B., Hughes, M., Eshleman, S., ... & Kendler, K. S., (1994). "Lifetime and 12-month prevalence of DSM-III-R psychiatric disorders in the United States: results from the National Comorbidity Survey." *Archives of general psychiatry* 51(1): 8-19.
- Lance, C. E., Teachout, M. S., and Donnelly, T. M., (1992). "Specification of the criterion construct space: An application of hierarchical confirmatory factor analysis." *Journal of Applied Psychology* 77: 437-452.
- Long Thanh Vo and Hoa Thi Mai Nguyen. (2010). "Critical Friends Group for EFL teacher professional development. ." *ELT Journal* 64: 205-213.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and personality*. 2nd ed. New York, Harper & Row. .
- Maslow, A. H. (1997). *Motivation and Personality*. 2nd ed. New York, Harper and Row.
- Mckay, S. L. (2002). *The reflective teacher: A guide to classroom research*. Singapore: SEAMEO Regional Language Centre.
- Noe, R. A., Hollenbeck, J., Gerhart, B., and Wright, P., (1997). *Human resource management: Gaining a competitive advantage* (2nd Ed. Homewood, IL, Richard D. Irwin.
- Park, J. Y., and Son, J. B., (2001). "Expression and connection: the integration of the reflective learning process and the writing process into social network sites." *Journal of Online Learning and Teaching* 7: 170-178.
- Parker, J. D., Hogan, M. J., Eastabrook, J. M., Oke, A., & Wood, L. M., (2006). "Emotional intelligence and student retention: Predicting the successful transition from high school to university." *Personality and Individual differences* 41(7): 1329-1336.

- Parker, J. D., Summerfeldt, L. J., Hogan, M. J., & Majeski, S. A., (2004). "Emotional intelligence and academic success: Examining the transition from high school to university. ." *Personality and individual differences* 36(1): 163-172.
- Pertaub, D. P., Slater, M., & Barker, C., (2002). "An experiment on public speaking anxiety in response to three different types of virtual audience." *Presence* 11(1): 68-78.
- Peter, J. M. (1991). *Strategies for reflective practice. Professional development for educators of adults.* San Francisco: Jossey-Bass. San Francisco, Jossey-Bass.
- Popovich N. G., a. K. N. L. (2009). "Instructional design and Assessment a Microteaching Exercise to Develop Performance-based Abilities in Pharmacy Students." *American Journal of Pharmaceutical Education* 73: 1-8. 73: 1-8.
- Richard, E., and Charies, R., (2007). "Benefits and challenges of using live modeling to help preservice teachers transfer technology integration principles." *Journal of Computing in Teacher Education* 23: 131-141.
- Rimm D.C., a. M., J.C., (1979). *Behavior Therapy Techniques and Empirical Findings.* New York, Academic Press.
- Schreiber, L. M., Gregory, D. P. and Shibly L. R., (2012). "The Development and Test of the Public Speaking Competence Rubric." *Communication Education* 61: 205-233.
- Slater, C. L., and Simmons D. L., (2001). "The design and implementation of a peer coaching program." *American Secondary Education* 29: 67-76.
- Smith, D. M. (1994). "A Theory of Human Need. Len Doyal and Ian Gough." *A Theory of Human Need. Len Doyal and Ian Gough* 15(3): 297-298.
- Stein, M. B., Walker, J. R., & Forde, D. R., (1996). "Public-speaking fears in a community sample: Prevalence, impact on functioning, and diagnostic classification." *Archives of General Psychiatry* 53(2): 169-174.
- Steinfeld C., E. N. B., and Lampe C., (2008). "Social capital, self-esteem, and use of online social network sites: A longitudinal analysis." *Journal of Applied Developmental Psychology* 29: 434-445.
- Street, S., and Isaacs, M., (1998). "Self-esteem: Justifying Its Existence." *Professional School Counseling* 1: 46-50.

- Stuart, G. W., and Sundeen, S.J., (1995). *Principal & Practice of Psychiatric Nursing*. 5th ed. St. Louis, Mosby-Year Book.
- The National Union of Teachers. (2004). *A to Z of peer coaching*[Online]. Available from: <http://www.teachers.org.uk/resources/pdf/A-Z-peer-coaching.pdf> [2012, May 22].
- Tornow, W. (1993). "Editor's note: introduction to special issue on 360-degree feedback." *Human Resource Management* 32: 212-219.
- Vo, L. T., and Nguyen, H. T. M., (2010). "Critical friends group for EFL teacher professional development." *ELT Journal* 64(2): 205-213.
- Wallach, H. S., Safir, M., and Bar-Zvi, M., (2009). *Virtual Reality Cognitive Behavior Therapy for Public Speaking Anxiety: A Randomized Clinical Trial*. *Behavior Modification* 33: 314-333.
- Weimer, M. I. Y. C. T. N. P. S. (1993). *Improving Your Classroom Teaching*. Newbury Park, Sage.
- Xie, Y., Ke, F. and Sharma, P., (2008). "The effect of peer feedback for blogging on college students' reflective learning processes." *Internet and Higher Education* 11: 18-25.

ภาคผนวก ก

- แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญเรื่อง แนวทางการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิต นักศึกษาระดับอุดมศึกษา

-
ตัวอย่างแบบสอบถาม เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้การสะท้อนตนวิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ

- คำถามแบบบันทึกการคิดสะท้อนตนออนไลน์
- ตัวอย่างแบบสอบถามความเป็นตัวตน
- ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับตนเอง
- แบบวัดความสามารถการพุดนำเสนอทางวิชาการ
- ตัวอย่างระดับเกณฑ์การให้คะแนนการพุดนำเสนอทางวิชาการ

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง
บนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูด
นำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์

เรียน

สิ่งที่แนบมาด้วย เอกสารประกอบการสัมภาษณ์ความคิดเห็น

เนื่องด้วยดิฉัน นางสาวพัทธพีร์ มะลิสุวรรณ นิสิตปริญญาเอก สาขาวิชาเทคโนโลยีและ
 สื่อสารการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กำลังดำเนินการวิจัยเพื่อเสนอเป็น
 วิทยานิพนธ์ในหัวข้อเรื่อง “รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อ
 สังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของ
 นิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต จึงใคร่
 ขอความอนุเคราะห์จากท่านทำการสัมภาษณ์ เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปใช้ในงานวิจัยต่อไป

ขอขอบพระคุณมา ณ ที่นี้

นางสาวพัทธพีร์ มะลิสุวรรณ

ผู้วิจัย

แบบสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ
เรื่อง แนวทางการพัฒนาการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทาง
บนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทาง
วิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง: แบบสัมภาษณ์นี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญเกี่ยวกับองค์ประกอบและขั้นตอนที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา ซึ่งผลการสัมภาษณ์จะนำไปใช้เป็นแนวทางในการพัฒนารูปแบบกระบวนการดังกล่าวต่อไป

ตอนที่ ๑ สถานภาพของผู้เชี่ยวชาญ

๑. ชื่อผู้เชี่ยวชาญ.....
๒. ตำแหน่ง.....
๓. สถานที่ทำงาน.....

ตอนที่ ๒ แนวทางการสัมภาษณ์ความคิดเห็นผู้เชี่ยวชาญ

๑. วิธีการสะท้อนตนมีความเหมาะสมหรือไม่เพียงใดในการทำให้บุคคลเกิดการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการ และจะมีวิธีการวัดและประเมินในรูปแบบใดได้บ้าง

๒. ท่านคิดว่าวิธีมิตรวิพากษ์มีส่วนในการส่งเสริมแรงจูงใจ การเรียนรู้ การทำงานร่วมกัน และบรรยากาศการทำงานหรือไม่ อย่างไร และสมาชิกที่มีบทบาทหน้าที่ในฐานะมิตรวิพากษ์เหล่านี้ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการได้จริงหรือไม่ บุคคลซึ่งจะมาทำหน้าที่เป็นสมาชิกกลุ่มมิตรวิพากษ์เพื่อทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการจะต้องมีคุณสมบัติเฉพาะอย่างไร และจะมีวิธีการวัดและประเมินในรูปแบบใดได้บ้าง

๓. ท่านคิดว่ากลุ่มบุคคลซึ่งทำหน้าที่เป็นสมาชิกประเมินหลายทาง (Multisource feedback) อันได้แก่ครอบครัว ญาติพี่น้อง ครูอาจารย์ ฯลฯ ทำให้เกิดการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพุดนำเสนอทางวิชาการได้จริงหรือไม่ และจะมีวิธีการวัดและประเมินในรูปแบบใดบ้าง

๔. ท่านคิดว่าการได้รับคำแนะนำและข้อเสนอแนะจากเพื่อนร่วมเครือข่ายผ่านสื่อสังคมออนไลน์ส่งผลต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของบุคคลหรือไม่ มีเทคโนโลยีและเครื่องมือสื่อสารใดบ้างที่สามารถสร้างบรรยากาศในการคิดสะท้อนตน มิตรวิพากษ์ และประเมินหลายทาง รวมทั้งลดอุปสรรคจากความกังวลในการเผชิญหน้ากันได้

๕. การสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษา ระดับอุดมศึกษา ประกอบด้วย ๕ ขั้นตอน ได้แก่

- ๕.๑) ให้กำลังใจตนเอง (Self-encouragement)
- ๕.๒) เสริมแรงด้วยภาษาเชิงบวก (Friends feedback)
- ๕.๓) ผนวกคำชมเชยจากผู้อื่น (Compliment of others)
- ๕.๔) สรุปลดคิดตรงใจ (Self-accomplishment)
- ๕.๕) วางแผนใหม่อีกครั้ง (Replanning)

ท่านคิดว่าขั้นตอนดังกล่าวนี้มีความเหมาะสมหรือไม่อย่างไร และควรมีขั้นตอนใดเพิ่มเติมเพื่อให้กระบวนการสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น

๖. ท่านคิดว่าการสร้างการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา น่าจะเกิดขึ้นได้จากองค์ประกอบ ได้แก่

- ๗.๑) การสะท้อนตน (Self-reflection)
- ๗.๒) มิตรวิพากษ์ (Critical friend)
- ๗.๓) การประเมินหลายทาง (Multisource feedback)
- ๗.๔) สื่อสังคมออนไลน์ (Online social media)

องค์ประกอบเหล่านี้เหมาะสมเพียงพอหรือไม่ อย่างไร ท่านมีความคิดเห็น และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมในการพัฒนารูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษาอย่างไรบ้าง

ตัวอย่างแบบสอบถาม
เรื่อง การประเมินความต้องการจำเป็นในการใช้การสะท้อนตน วิธีมิตรวิพากษ์ การ
ประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถใน
การพูดนำเสนอทางวิชาการ
ของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง

๑. แบบสอบถามนี้ใช้สอบถามนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา (ปริญญาตรี)

๒. แบบสอบถามแบ่งออกเป็น ๒ ตอน คือ

ตอนที่ ๑ เป็นข้อคำถามแบบเลือกรายการ (Checklist) สอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ ๒ เป็นข้อคำถามแบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale) สอบถามความคาดหวังและสภาพที่เป็นจริงในการสะท้อนตน วิธีมิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

๓. ผลการวิจัยครั้งนี้จะเป็นประโยชน์อย่างยิ่งต่องานวิจัยเรื่อง “รูปแบบการสะท้อนตนด้วยมิตรวิพากษ์และการประเมินหลายทางบนสื่อสังคมออนไลน์ที่มีต่อการเห็นคุณค่าในตนเองและความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา” จึงขอความกรุณาจากท่านได้โปรดตอบแบบสอบถามให้ครบทุกข้อตามความเป็นจริง ซึ่งข้อมูลที่ได้จากการตอบของท่านจะใช้สำหรับการวิจัยเท่านั้น จึงไม่มีผลกระทบต่อผู้ตอบแบบสอบถามเป็นรายบุคคล

ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความร่วมมือจากท่านด้วยดี และเมื่อท่านตอบแบบสอบถามเสร็จแล้วกรุณาส่งคืนผู้วิจัยด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
--

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย หน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับความเป็นจริงของท่าน

๑. เพศ

- ชาย หญิง

๒. อายุ

- ต่ำกว่า ๑๘ ปี
 ๑๘ – ๒๐ ปี
 ๒๑ – ๒๓ ปี
 มากกว่า ๒๓ ปี

๓. คณะ/หลักสูตร

คณะ.....

หลักสูตร/สาขาวิชา.....

๔. ชั้นปี

- ปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔

๕. ท่านเคยผ่านการเรียนรายวิชาการพูดนำเสนอวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะ/วาทยวิทยา/หรือรายวิชาอื่นที่เกี่ยวข้องกับการสอนพูดและนำเสนอในที่สาธารณะหรือไม่

- ผ่านการเรียน จำนวน.....รายวิชา
 ไม่ผ่านการเรียน

๖. ท่านเคยเข้ารับการอบรม/ฝึกประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดนำเสนอวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะนอกเหนือชั้นเรียน/วิชาเรียนหรือไม่

- เคย จำนวน.....ครั้ง
 ไม่เคย

๗. ท่านเคยมีประสบการณ์เกี่ยวกับการพูดนำเสนอวิชาการ/การพูดในที่สาธารณะหรือไม่

- ไม่มีประสบการณ์ ๑ – ๓ ครั้ง
 ๔ – ๖ ครั้ง ๗ – ๙ ครั้ง
 มากกว่า ๑๐ ครั้ง

ตอนที่ ๒ สอบถามสภาพปัจจุบันและความคาดหวัง (ความต้องการ) ในการสะท้อนตน วิธี
 มิตรวิพากษ์ การประเมินหลายทาง สื่อสังคมออนไลน์ การเห็นคุณค่าในตนเอง และ
 ความสามารถในการพูดนำเสนอทางวิชาการของนิสิตนักศึกษาระดับอุดมศึกษา

คำชี้แจง ท่านมีระดับความคาดหวังและระดับที่เป็นจริงสำหรับข้อความต่อไปนี้อยู่ในระดับใด
 โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องรายการที่ตรงตามความคิดเห็นของท่าน

๑	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นน้อยที่สุด
๒	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นน้อย
๓	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นปานกลาง
๔	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นมาก
๕	หมายถึง	มีความเป็นจริงหรือคาดหวังให้เกิดขึ้นมากที่สุด

รายการด้านการคิดสะท้อนตน	ระดับที่คาดหวัง					ระดับที่เป็นจริง				
	๑	๒	๓	๔	๕	๑	๒	๓	๔	๕
๒๑. ครอบครัวยมีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ										
๒๒. ครูอาจารย์มีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงาน รวมทั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ										
๒๓. ท่านมักจะได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครอบครัวอยู่เสมอ										
๒๔. ท่านมักจะได้รับคำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการปฏิบัติงานจากครูอาจารย์อยู่เสมอ										
๒๕. ท่านอาศัยข้อเสนอแนะหรือคำแนะนำจากครอบครัวในการพัฒนาการปฏิบัติงานของตน										

คำถามแบบบันทึกการคิดสะท้อนตนเองออนไลน์ (สัปดาห์ที่ ๑-๓)

๑. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
๒. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
๓. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างก่อนทำการนำเสนอ
๔. ฉันประสบปัญหาอะไรกับตนเองบ้างระหว่างทำการนำเสนอ
๕. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

คำถามแบบบันทึกการคิดสะท้อนตนเองออนไลน์ (สัปดาห์ที่ ๔-๖)

๑. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
๒. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง
๓. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
๔. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของเพื่อน
๕. เพื่อนคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
๖. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

คำถามแบบบันทึกการคิดสะท้อนตนเองออนไลน์ (สัปดาห์ที่ ๗-๑๐)

๑. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อดีอะไรในตัวฉันบ้าง
๒. การนำเสนอครั้งนี้ฉันพบข้อบกพร่องอะไรในตัวฉันบ้าง
๓. ฉันรู้สึกอย่างไรกับตนเองจากการนำเสนอครั้งนี้
๔. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของครู
๕. ครูคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
๖. ฉันรู้สึกอย่างไรต่อคำแนะนำของบุคคลในครอบครัว
๗. บุคคลในครอบครัวคิดอย่างไรกับฉัน หรือมองฉันอย่างไร
๘. ฉันจะทำอะไรเพื่อพัฒนาการนำเสนอของตนเอง

ตัวอย่างแบบสอบถามความเป็นตัวตน

แบบสอบถามฉบับนี้มีการเก็บรักษาข้อมูลของท่านไว้เป็นความลับ ดังนั้นจึงขอความกรุณาให้ท่านตอบตามความเป็นจริง

ตอนที่ ๑ ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย หน้าข้อความและเติมข้อความลงในช่องว่างที่ตรงกับตัวท่าน และโปรดตอบให้ครบทุกข้อ

๑. เพศ

- ชาย หญิง

๒. อายุ

- ต่ำกว่า ๑๘ ปี
 ๑๘ - ๒๐ ปี
 ๒๑ - ๒๓ ปี
 มากกว่า ๒๓ ปี

๓. คณะ/หลักสูตร

คณะ.....

หลักสูตร/สาขาวิชา.....

๔. ชั้นปี

- ปีที่ ๑ ปีที่ ๒ ปีที่ ๓ ปีที่ ๔

ตอนที่ ๒ สอบถามความเป็นตัวตน

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ลงในช่อง “ใช่” หรือ “ไม่ใช่” เพียงช่องเดียวเท่านั้นที่ตรงกับตัวท่านมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ ข้อคำถามดังกล่าวนี้ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิดเพราะแต่ละคนย่อมมีลักษณะนิสัย พฤติกรรม ความคิด ความรู้สึกที่แตกต่างกัน

ข้อความ	ใช่	ไม่ใช่
๑. ฉันคิดว่าการวิจารณ์คือการตัดสินว่าเป็นแบบนี้แบบนั้น		
๒. ฉันคิดว่าการวิจารณ์เป็นส่วนหนึ่งของการประเมินพฤติกรรมหรือการกระทำผ่านสายตาผู้อื่น		
๓. ฉันคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์ช่วยทำให้บุคคลเห็นถึงผลของพฤติกรรมหรือการกระทำของตนเอง		
๔. ฉันคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์ช่วยทำให้บุคคลเห็นจุดแข็งและจุดอ่อนของตนเอง		
๕. ฉันคิดว่าการวิพากษ์วิจารณ์คือการเรียนรู้ร่วมกัน ช่วยให้บุคคลสามารถเรียนรู้วิธีทำงานที่ดีได้		
๖. ฉันคิดว่าความไว้วางใจซึ่งกันและกันจะทำให้การเรียนรู้ร่วมกันประสบความสำเร็จ		
๗. ฉันคิดว่าการพูดคุยหรือปรึกษางานกับกลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งที่ช่วยพัฒนาการทำงานของตนเอง		
๘. ฉันคิดว่าบางครั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ แก่เพื่อนย่อมต้องก่อให้เกิดมุมมองแง่ลบหรือทำให้กำลังใจถดถอยลงเป็นธรรมดา		
๙. ฉันคิดว่าบางครั้งการให้คำแนะนำหรือข้อคิดเห็นต่าง ๆ ด้วยคำพูดที่ตลกสนุกสนานเป็นการช่วยสร้างบรรยากาศผ่อนคลายให้เกิดขึ้น		
๑๐. เมื่อฉันเห็นว่าเพื่อนประสบปัญหาหรือทำผิดพลาด ฉันจะให้คำแนะนำหรือแสดงความคิดเห็นแก่เพื่อนโดยไม่รอช้า		

ตัวอย่างแบบสอบถามเกี่ยวกับตนเอง

คำชี้แจง อ่านข้อความแต่ละข้อต่อไปนี้ แล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อ **เหมือน** หรือ **ไม่เหมือน** ตัวท่านเอง แล้วตอบลงในกระดาษคำตอบ โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง คำตอบที่ท่านเลือก ไม่มีคำตอบที่ถูกหรือผิด ฉะนั้นกรุณาตอบให้ตรงความจริงมากที่สุดและโปรดตอบทุกข้อ

ข้อ	คำถาม	เหมือน	ไม่เหมือน
1.	สิ่งต่าง ๆ มักไม่กวนใจฉัน		
2.	ฉันรู้สึกยากลำบากมากที่ต้องพูดหน้าชั้น		
3.	ถ้าเป็นไปได้ฉันอยากเปลี่ยนแปลงหลายสิ่งหลายอย่างเกี่ยวกับตัวเอง		
4.	ฉันตัดสินใจได้ไม่ยากนัก		
5.	ใครอยู่กับฉันแล้วจะสนุก		
6.	เมื่ออยู่ที่บ้านฉันหงุดหงิดง่ายมาก		
7.	ฉันต้องใช้เวลาานที่จะทำให้คุ้นกับสิ่งใหม่		
8.	ฉันเป็นที่นิยมชมชอบของกลุ่มคนวัยเดียวกัน		
9.	พ่อแม่คำนึงถึงความรู้สึกของฉันเสมอ		
10.	ฉันยอมแพ้อย่างง่ายดาย		
11.	พ่อแม่คาดหวังกับฉันมากเกินไป		
12.	เป็นตัวฉันนี่มันยากพอๆ		
13.	ชีวิตฉันช่างยุ่งเหยิงไปหมด		
14.	เพื่อน ๆ มักคล้อยตามความคิดของฉัน		
15.	ฉันรู้สึกว่าตนเองด้อยต่ำ		
16.	หลายครั้งที่ฉันอยากหนีออกจากบ้าน		
17.	เมื่อฉันอยู่ที่มหาวิทยาลัยฉันหงุดหงิดบ่อย ๆ		
18.	ฉันหน้าตาไม่ค่อยดีเมื่อเทียบกับคนส่วนมาก		
19.	ถ้าฉันมีอะไรจะพูดฉันมักจะพูดออกมาเลย		
20.	พ่อแม่เข้าใจฉัน		
21.	คนส่วนมากได้รับความนิยมนมากกว่าฉัน		
22.	ฉันรู้สึกอยู่เสมอว่าพ่อแม่ผลักดันฉัน		

แบบวัดความสามารถการพูดนำเสนอทางวิชาการ

ชื่อสกุล..... วันที่.....

ผู้ประเมิน.....

ทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการให้คะแนนที่ท่านเห็นว่าตรงกับความเป็นจริงที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน	ระดับการให้คะแนน				ข้อเสนอแนะเพิ่มเติม
	4	3	2	1	
1. การเลือกหัวข้อเหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส					
2. ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ					
3. การลำดับเรื่อง					
4. การเลือกใช้ภาษา					
5. ท่าทีและการปรับตัว					
6. เสียง					
7. ท่าทางและการแสดงออก					
8. การใช้สื่อและ/หรือโสตทัศนอุปกรณ์ประกอบการนำเสนอ					
รวม					

ตัวอย่างระดับเกณฑ์การให้คะแนนการพูดนำเสนอทางวิชาการ

เกณฑ์การประเมิน	ระดับการให้คะแนน			
	4	3	2	1
1. การเลือกหัวข้อที่เหมาะสมกับผู้ฟังและโอกาส	หัวข้อเหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ ดึงดูดผู้ฟัง หัวข้อมีคุณค่า ทันสมัย และนำเสนอข้อมูลใหม่ให้แก่ผู้ฟัง	หัวข้อเหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ นำเสนอข้อมูลที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ฟัง	หัวข้อยังไม่ค่อยเหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ ขาดความคิดริเริ่ม ยังนำเสนอข้อมูลใหม่ให้กับผู้ฟังได้ไม่เพียงพอเพียง	หัวข้อซับซ้อนเกินไปหรือไม่เหมาะสมกับผู้ฟังและสถานการณ์ ขาดความคิดริเริ่ม ไม่นำเสนอข้อมูลใหม่ให้แก่ผู้ฟัง
2. ความถูกต้องชัดเจนของเนื้อหาสาระ	เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของเรื่องราวที่พูดอย่างชัดเจน เช่น ข้อเท็จจริง สถิติ คำพูด ฯลฯ	เนื้อหา มีความน่าเชื่อถือ พอสมควร มีการอ้างอิงแหล่งที่มาของเรื่องราวที่พูดบ้าง	เนื้อหา มีความน่าเชื่อถืออยู่บ้าง แต่ขาดการอ้างอิงแหล่งที่มาของเรื่องราวที่พูด	เนื้อหา ขาดความน่าเชื่อถืออยู่บ้าง ขาดการอ้างอิงแหล่งที่มาของเรื่องราวที่พูด

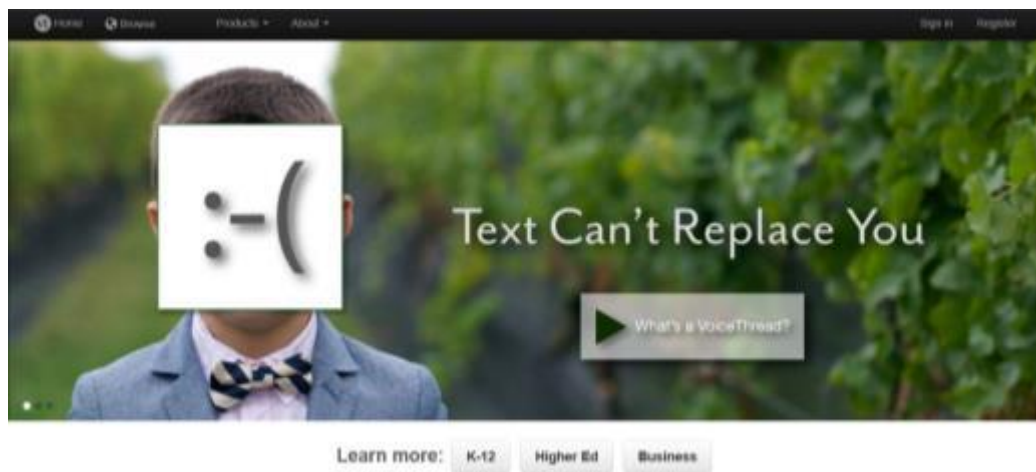

ภาคผนวก ข

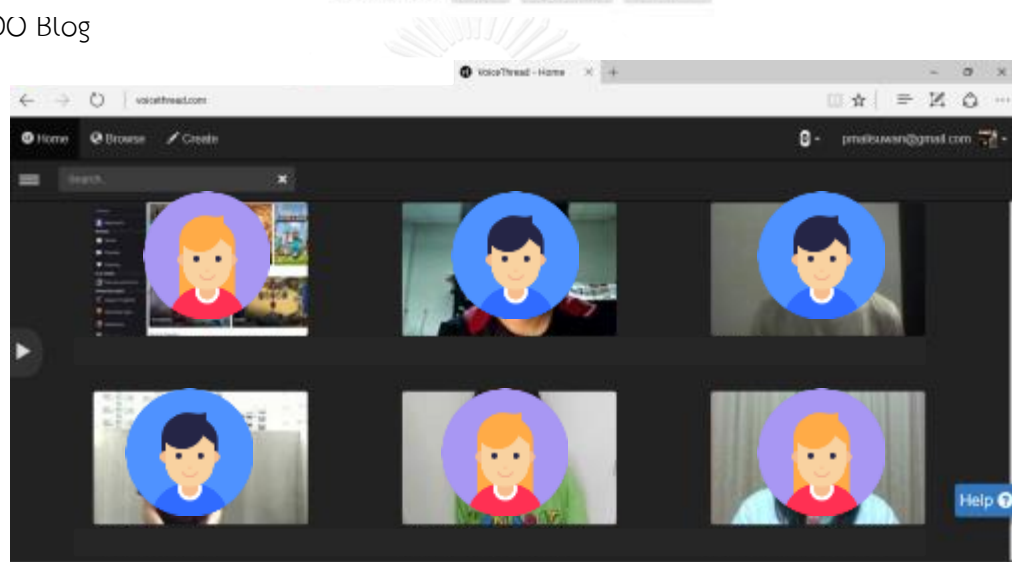
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
CHULALONGKORN UNIVERSITY

ตัวอย่าง VoiceThread

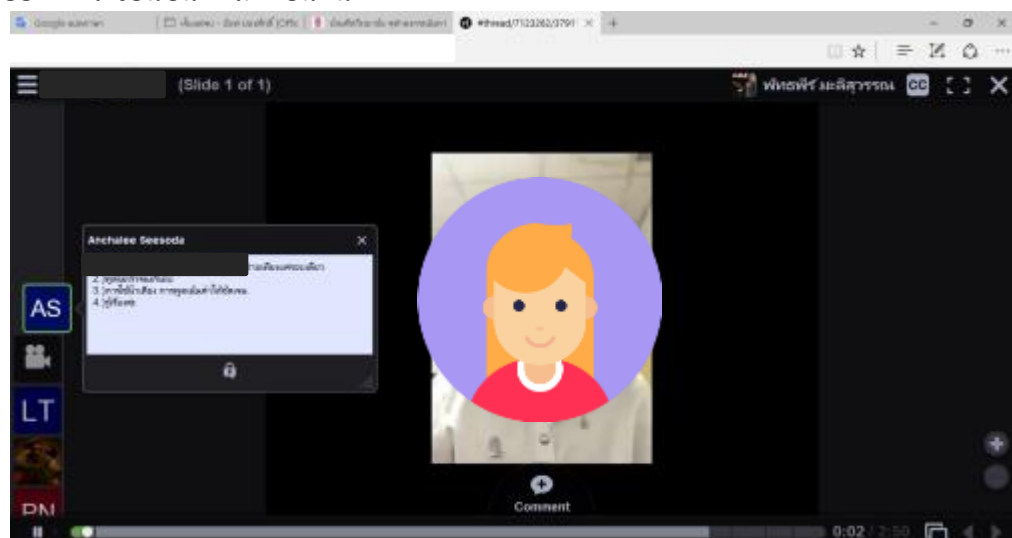
ภาพสื่อสังคมออนไลน์ VoiceThread

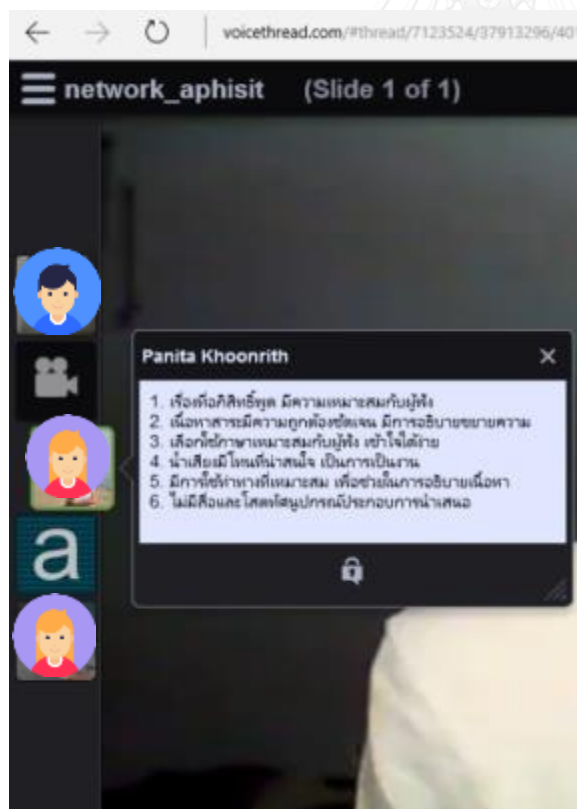
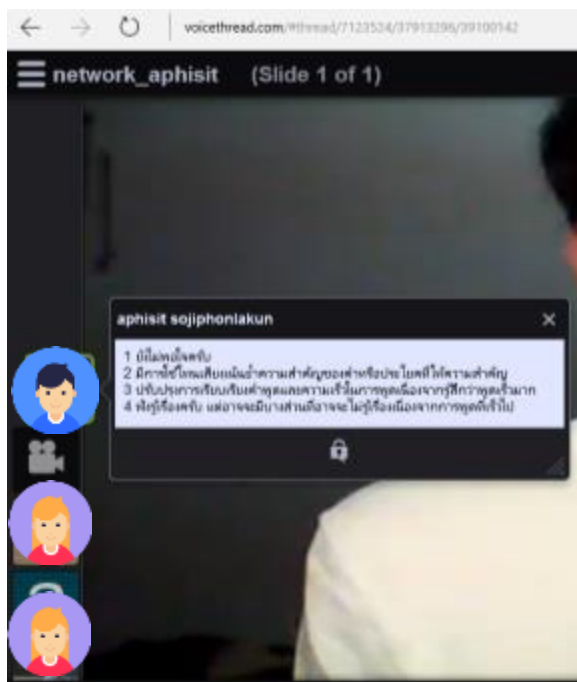
VDO Blog

ตัวอย่างการเขียนบันทึกสะท้อนตน

ตัวอย่างการให้ข้อเสนอแนะ

ประวัติผู้เขียนวิทยานิพนธ์

เรือดรีหญิง พัชร์พีร์ มะลิสุวรรณ สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรีจากคณะครุศาสตร์
สาขามัธยมศึกษา วิชาเอกภาษาไทย-การศึกษาพิเศษ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จากนั้นสำเร็จ
การศึกษาระดับปริญญาโทจากคณะนิเทศศาสตร์ สาขาวิชาวาริชวิทยา จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
และเข้าศึกษาต่อระดับปริญญาเอก คณะครุศาสตร์ สาขาวิชาเทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปัจจุบันรับราชการทหาร สังกัดกองทัพเรือ

